Biblioteca Jud. Hunedoara
SALA DE LECTURA

Democraţia noastră, puterea poporului

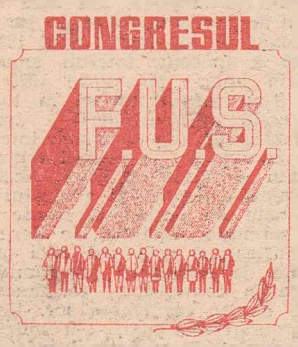

Se vorbeşte mult în societatea modernă despre democraţie, se aclamă şi se reclamă, în cele mai diverse colţuri ale planetei, principii democratice de organizare a vieţii în toate domeniile, „guvernarea poporului de către popor şi pentru popor" sublimînd în fapt, ca un puternic focalizator, o aspiraţie ancestrală a umanităţii. O aspiraţie ce vine din istoria umanităţii, purtînd întreaga încărcătură de ideal şi jertfă a acestei istorii. Disputa aprinsă pentru democraţie, veritabilă luptă în numele unei cuceriri fundamentale pentru spiritul uman, exprimă în zilele noastre cursul istoriei însăşi, exprimă o necesitate acută de organizare a societăţii în momentul contemporan. Şi în România socialistă se vorbeşte despre democraţie, dar nu în abstract ca despre o emanaţie a vieţii noastre. Democraţia reprezintă chiar stilul de viaţă al orînduirii, — să ne reamintim cum spunea Lenin că „socialismul nu este posibil fără democraţie" — însăşi esenţa acestuia.

Desfiinţînd pentru totdeauna clasele exploatatoare, făcînd din proprietatea nedreaptă a celor puţini proprietatea dreaptă a celor mulţi, proprietatea poporului, socialismul a creat pentru prima oară în istorie — prin baza economică unitară, prin trecerea puterii politice în mîinile poporului — democraţia politică, economică şi socială. A creat pentru prima oară această democraţie ca premisă esenţială pentru evoluţia unei societăţi care se întemeiază pe un profund umanism şi care tinde spre armonie deplină prin asigurarea condiţiilor practice de manifestare a personalităţii umane pe toate coordonatele. Egalitatea socială şi naţională, asigurarea drepturilor fundamentale la muncă, învăţătură, instruire, în condiţii perfect echitabile au trecut din planul dezideratului de secole în cel al prezenţei cotidiene. **„Societatea noastră** — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu la cel de-al XII-lea Congres al partidului — **este alcătuită din clase şi categorii sociale prietene, participante active la pro-**

(Continuare în pag. 3)

DOINA IOVĂNEL ■

Spună lumii large steaguri tricoloare
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Cînd s-aprinde sacru candida-i vîlvoare,
Dulce Românie, asta ţi-o doresc.

...Şi a coborît la rîndu-i spre Bucureştii infloririlor şi-al risipirilor, a venit să-şi plătească obolul cetăţii ce avea să fie (puţini ani de la ivirea pe lume a lui) inima României unite, a venit Mihai Eminescu al teilor din miazănoapte. Şi-a aşezat vatră în oraşul (vara al arşiţei, iarna al zăpezii albastre) pe care avea să-l slujească supus, cu sculele geniului. Nu ştiu cîţi poeţi mari s-au născut în Bucureşti, dar ştiu că la Bucureşti poeţii vin, mai ales, să moară, şi totuşi cetatea rămîne matca magică a poeţilor. Cărămidari ! Lucraţi-vă cu grijă cărămizile : pămîntul Bucureştilor e şi trup de poeţi ! A venit Mihai Eminescu din dulci cerdacuri ieşene în oraşul încins, a venit pentru a fi el inimă a inimii cetăţii. A trudit cu truda (de hamal ori de potcovar de stele) a geniilor. Putem rosti cu mindrie că în Bucureşti s-au scris versurile cele mai frumoase ale limbii românilor ? Se pare că da.

E şi al nostru, al orăşenilor din cîmpie, Eminescu. Da. Pentru eternitate.

GHEORGHE TOMOZEI ■

2
ANUL XXIX (1283)
10 IANUARIE 1980
flacara
Saptaminal editat de Frontul Unitatii Socialiste

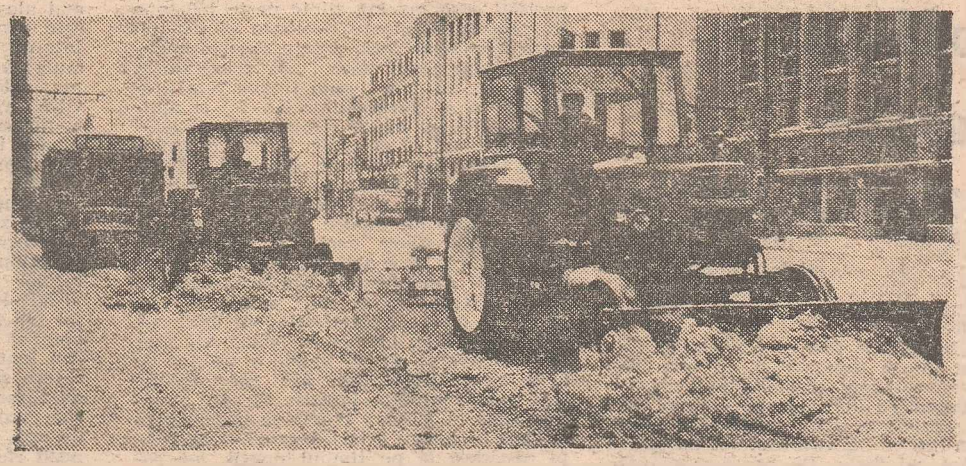

Citiţi în pagina 24:

Pentru ca oraşul să intre în normal, e nevoie să facem ceea ce-i normal:

SĂ CURĂŢĂM ZĂPADA!

Flacăra revine

Risipitorii aerului

De mai multă vreme, revista noastră a atras atenţia forurilor de specialitate asupra risipei ce se înregistrează prin mai toate unităţile industriale care folosesc compresoare de tip „Reşiţa" sau chiar de alte tipuri mai vechi, aduse din import. O risipă multiplă : de energie electrică, de aer comprimat aruncat în atmosferă, o risipă de combustibili convenţionali. Numeroşi specialişti, din cîteva unităţi industriale bucureştene, din cadrul Centralei industriale de reţele electrice şi de la I.D.E.B. şi-au spus cuvîntul cu prilejul unor mese rotunde convocate din iniţiativa redacţiei noastre. În paginile revistei au fost prezentaţi şi cîţiva inova-

(Continuare în pag. 7)

EMANUEL VALERIU ■

Cîteva opinii

Drumul spre nou

Premisa unor adevărate izbînzi social-economice, a unor profunde şi durabile transformări spirituale o constituie existenta unui program de viitor realist şi ştiinţific alcătuit, exacta definire a ţelurilor politico-educative. Magistralul Raport prezentat Congresului de tovarăşul Nicolae Ceauşescu a înfăţişat partidului şi poporului un asemenea program, a definit cadrul înlăuntrul căruia acţiunile noastre, ale tuturor, se vor manifesta plenar, cu o limpede cunoaştere a finalităţilor eforturilor, cu o limpede conştiinţă a ţelurilor. Cu îndreptăţire s-a insistat asupra **eficienţei, a calităţii muncii şi a vieţii,** că-

(Continuare în pag. 17)

NICOLAE DRAGOŞ ■

Tractoriştii, la început de an

S-ar fi cuvenit, aşezînd prima literă în acest reportaj despre Bărăgan, să aducem acea obişnuită şi de datină închinare Bărăganului şi ţăranilor lui. Dar elogiul a fost făcut, Alexandru Odobescu, Panait Istrati, Zaharia Stancu, Marin Preda sînt pagini de manual şcolar. Ei, şi mulţi alţii încă, au construit de mult, pentru omul românesc de pe toate zările, o anume geografie a acestui pămînt, cu tărie de realitate. Ce cuvînt nou să mai aflăm ? Ce-a mai rămas de adăugat, de rînduit, de reliefat în acest Bărăgan ultraştiut, atent cercetat din vechime şi pînă azi, consumat literar, publicistic, geografic, istoric, etnografic, economic, aşezat strălimpede în conştiinţa noastră, cu toate peisajele zugrăvite, cu toate cuvintele aliniate în glosare, cu toate culorile epuizate în pinze ?

Mai puţin s-a făcut — şi, practic, nici n-a fost cum, nici n-a fost cînd, aceasta fiind o datorie a celor de azi, a cronicarului contemporan faţă de faptul contemporan — elogiul oamenilor care, la ceasul de faţă, decid, cei dintîi, istoria locului, decizîndu-i recoltele, decizînd soarta lor. Aceştia sînt, lîngă mai vechii pămînteni ai acestui pămînt, lîngă ţăranii rămaşi la îndeletnicirea strămoşilor, acei oameni ai noului pe care îi numim mecanizatorii agriculturii.

Notăm aceste gînduri sub ninsoarea care, de cîteva zile şi nopţi, învăluie bogat Bărăganul, scuturînd peste el alba feerie a unor serafice treierişuri cosmice. Ici, colo, de fapt pe gigantice suprafeţe, grîul a răsărit, urcînd lent de pe-acum, pe o invizibilă dar sigură verticală, spre întîlnirea plină de clocot, de vuiet, cu cuptorul fierbinte al verii. Deocamdată, însă, peisajul e dominat de alb, de tăcere, de nemişcare, sub zăpada care transfigurează lumea, sub frigul ce stringe par-

(Continuare în pag. 12—13)

ILIE PURCARU ■

„Succesul, ca și onoarea, obligă", declară creatorii celebrului strung carusel de 16 m

Și totuși, anul 1978 a fost un an de referință pentru Întreprinderea de mașini-unelte și agregate București, unitatea fiind distinsă, pentru rezultatele deosebite în producție, cu Ordinul Muncii clasa I și Steagul de întreprindere fruntașă pe ramura construcțiilor de mașini. Criteriile care stau la bază în întrecerea socialistă amintită sînt de acum cunoscute: realizarea indicatorilor de plan (producție globală, netă, fizică și marfă, sarcini de export și de investiții), apoi introducerea tehnicii noi și asimilarea de noi produse, productivitatea muncii, calitatea producției, consumuri specifice și așa mai departe, pentru toate acestea se acordă puncte, iar cine adună mai multe cîștigă întrecerea! „Succesul, ca și onoarea obligă", ne spunea inginerul Eduard Tomasian, directorul tehnic și de producție al întreprinderii, și ne-a îndemnat să dorim și în continuare dobîndirea altor distincții. Concurența însă, în anul 1979, a fost foarte mare — fiindcă nu numai noi am urmărit permanent realizarea unor indicatori cît mai ridicați la criteriile amintite, ci și majoritatea întreprinderilor din ramură. Așa sînt, după părerea mea, cu mari șanse de situare pe unul dintre locurile fruntașe ale întrecerii, I.M.G.B., Grivița roșie, Vulcan, Mecanică fină și încă altele... Nu toate pot cîștiga, dar de cîștigat vom avea cu toții, adică toată economia națională!"

Pentru anul 1979, I.M.U.A.B. a primit sarcini deosebite pe linia diversificării producției de mașini-unelte grele. De menționat aici familia de strunguri carusel de mari dimensiuni. Unul dintre ele, cel de 8,5 metri, a fost prezentat, dealtfel, la Expoziția realizărilor economiei naționale, iar acum se află în faza de omologare. Prin tradiție, am aflat, prima mașină de tip nou rămîne în dotarea întreprinderii. Astfel încît operațiunea de omologare se efectuează, practic, odată cu punerea în funcțiune a mașinii. Dar există și mai mari, cum ar fi strungul carusel de 16 metri, un adevărat colos de prelucrare automatizată a pieselor de mari dimensiuni. Adăugînd la aceste reușite și realizarea principalilor indicatori de plan, chiar cu unele depășiri (12 la sută la producția globală, 2 la sută la cea marfă și tot 2 la sută la netă), ca și îndeplinirea satisfăcătoare a producției fizice, toate acestea înseamnă pentru I.M.U.A.B. încheierea unui nou an în condiții bune, în concordanță cu planul de dezvoltare a unității. Ușor însă, să spunem drept, n-a fost. Pentru finalizarea sarcinilor de plan a fost nevoie de o mobilizare deosebită în ultima lună a anului care s-a încheiat, în ultima săptămînă, în ultimele zile chiar. După o analiză atentă, s-a luat hotărîrea de a se trece la un program de lucru prelungit, muncindu-se chiar pe unele mașini avînd complexitate deosebită în două schimburi a cîte 12 ore fiecare. Așa au muncit, spre exemplu, „12 cu 12", cum se spune, strungarii Petre Stoica și Constantin Stoica (nu sînt frați, dar lucrează pe aceeași mașină, un strung carusel de 11 metri, cel mai mare din întreprindere la această oră) și Mihalache Niculescu, montatorii Ion Țintea, Stan Lincă, Gheorghe Chirică și Vasile Tufiș, electricienii Marin Ghiță și Titi Brînceanu, apoi maiștrii Rudolf Ștauble, Oprea Matei, Gheorghe Cojocaru și Alexandru Ciorbă, tehnicianul Nicolae Rădulescu, sau inginerii Alexei Casapu, Gheorghe Ionescu și Ion Crețeanu — cu toții, alături de mulți alții, oameni de a căror pricepere se leagă în fapt deosebitele performanțe ale mașinilor fabricate astăzi de întreprinderea bucureșteană. Alături de ei, fiindcă există o anumită lipsă de muncitori calificați în diferite meserii de prelucrări mecanice, au lucrat și elevi din ultimul an ai școlii profesionale de pe lîngă întreprindere. Ei au fost pur și simplu repartizați singuri pe cîte o mașină (avînd alături doar reglorii, pentru asistența tehnică), devenind peste noapte din muncitori în formare, muncitori direct productivi, cu bune rezultate! Aceste acțiuni s-au dovedit a fi foarte eficiente, unitatea reușind să îndeplinească în decembrie un plan de producție mai mare cu circa 20 la sută față de media celorlalte luni, plan în care a fost înglobată și livrarea mai multor produse „fizice" avînd statut de obligație contractuală. Astfel, fabrica de mașini grele a asimilat în noiembrie și a produs în decembrie două mașini orizontale de alezat și frezat tip AFP-200, iar fabrica de mașini de rectificat a produs, într-un ciclu identic (asimilare noiembrie — producție decembrie), două mașini de rectificat interior, tip RI-500 L — în vreme ce ciclul normal de la asimilare la producția de serie este de cel puțin 6 luni de zile! S-au făcut eforturi deosebite și pentru onorarea contractelor de livrare la export. Și aici, termenele „normale" au fost date peste cap. Ciclul obișnuit al firmelor străine, de la contractare la livrare, este de un an de zile. Dacă se acceptă majorarea prețului, ciclul poate scădea la 10 luni... I.M.U.A.B. a primit sarcina de a exporta în S.U.A. strunguri carusel de tipurile SC-33 și SC-43, ca și diferite tipodimensiuni de mașini de rectificat (Statele Unite ale Americii și Suedia) abia acum vreo două-trei luni. „Zilele acestea, ne mai spunea inginerul Tomasian, în data de 27 decembrie, cînd am făcut reportajul de față, ele se și expediază beneficiarilor. Dealtfel, și pentru beneficiarii interni am grăbit livrarea, expediind întreaga producție-marfă existentă în unitate. Asta a însemnat eforturi destul de mari pentru asigurarea transporturilor (aproape 50 de vagoane de marfă expediate în numai cîteva zile!), dar este evident că și unitățile beneficiare își vor putea astfel realiza investițiile și punerile noi în funcțiune, intrînd în noul an mai bine pregătiți. În ceea ce ne privește, noi am realizat astfel și planul de producție la marfă vîndută și încasată, din care decurge planul de beneficii. Adică, în jur de 300 de milioane de lei pentru anul 1979".

Anul 1980 a început, într-un anumit fel, cam din luna noiembrie 1979 la I.M.U.A.B. S-au difuzat atunci în toate compartimentele întreprinderii „programe de fabricație" (un document intern, defalcat și accentuat pe primul trimestru al anului și pe lunile sale), fiecare colectiv urmînd a analiza și a alcătui în consecință note de probleme, legate de rezolvarea sarcinilor indicate. În decembrie se cunoșteau și cele mai mici probleme legate de realizarea programului, stabilindu-se în continuare termene și responsabili pentru rezolvarea lor. Unde s-au ivit greutăți mai mari, s-a solicitat sprijinul centralei de resort, al ministerului, al organizației de partid pe sector. Pentru începutul noului an specialiștii întreprinderii au în plan omologarea strungului SC-85 NC (cel de 8,5 metri), ca și asimilarea unui centru de prelucrare automatizat, tip CPAF-132, o mașină complet automată, avînd și un fel de magazie de scule de care se servește singură (avînd comandă numerică pe un microprocesor). o mașină de o complexitate încă nerealizată în țară. În anul în care ne aflăm acum, ca să încheiem cu cifrele de plan, la I.M.U.A.B. va crește, față de anul 1979, cu 26 la sută producția globală, cu 25 la sută cea marfă și cu 19 la sută cea netă. Este, fără îndoială, un salt însemnat, dar pentru care se prevăd puneri în funcțiune a unor noi capacități de producție, o forță de muncă sporită, asigurarea bazei materiale necesare. Astfel, ne încredința conducerea unității, aceste sarcini sînt pe măsura noastră, avem condiții de realizare a lor și chiar de depășire!

Altfel spus, chiar dacă anul 1978 a fost un an de referință pentru I.M.U.A.B., el a fost un an mai slab decît 1979. La rîndul lui, acesta nu a fost decît un an mediu: mai bun decît 1978, dar mai slab decît va fi 1980! Urcușul continuă....

DUMITRU GRAUR ■

România

Aceasta mi-e unica patrie —
patria de care te legi
printr-o bătaie de inimă,
cum se leagă trandafirul de razele soarelui;
patria care te hrănește
și pe care o înalți,
să devină tot mai bogată — iar tu
fericit și liber să fii.

Zilele ei de lucru sînt zilele tale,
sărbătorile ei — sărbători pentru tine;
ea îți așterne pîinea pe masă,
te-mbărbătează, te coonduce pe drumul cel drept;
ea ți-a dăruit viața, iar tu
o porți în suflet
lîngă părinți și copii —
unul altuia aparținînd, deopotrivă.

Patria este cea care te modelează și tu ești cel
care o îmbrățișează cu inima, o unică ființă alcătuind —
trup și sînge de neînlocuit,
certitudine și tărie;
laude vi se-aduc, cum zburați împreună
între cer și pămînt;
cu ea deodată, cu ea deodată răsare Luna,
cu ea deodată, cu ea deodată răsare Soarele.

HELLO ERNŐ ■
În românește de DIM. RACHICI ■

Zootehniștii se odihnesc cel mai bine muncind

La Habadog a nins mult. Dealurile sînt imaculate și grele; grele sînt și urcările spre această zonă de hotar a Clujului cu Bistrița-Năsăud. Zăpezile viscolite au înălțimi de peste un metru, dar găsești și mult teren golaș. Oamenii sînt grăbiți, roșii la față și nu prea înfofoliți. Aici, după amiaza tîrziu, l-am întîlnit pe inginerul Nicolae Ilieș, directorul I.A.S. Gherla, care, asemeni tuturor lucrătorilor din agricultură, ignora capriciile naturii, înotînd prin stratul gros de zăpadă, aidoma unui om rătăcit.

— Ce faceți aici, tovarășe Ilieș?

— Păi dacă tot am venit de la ferma zootehnică din apropiere, am zis că e bine să văd cum să simte griul sub această pătură groasă a iernii.

— Și cum se simte?

— Ca un prunc în pîntece. Zăpada face parte din bogăția omului agricol; mi-a luat grijile ce le purtam sectorului vegetal.

— Să înțeleg din cele spuse de dumneavoastră că aveți o perioadă de liniște?

— Nicidecum. Avem un puternic sector zootehnic care este „focul continuu" al agriculturii noastre, sector a cărui pondere trebuie să crească mult în viitor și care este supus profundei revoluții ce trebuie să se înfăptuiască în agricultură. Or, aceste transformări calitative și cantitative stau în puterea și priceperea noastră a le realiza.

— Sînteți zootehnist de profesie?

— Nu, sînt inginer agronom dar lucrez în zootehnie de mai bine de 20 de ani, timp în care am deservit toate posturile cerute de acest sector. Am venit la Gherla, către casă, din cîmpia Bărăganului, aducînd cu mine experiența cîștigată în timp și dorința de a servi cu sinceritate, devotament și dăruire agricultura, pămîntul nostru scump.

— De vreo șase ani ați fost numit director la I.A.S. Gherla, timp în care producția de lapte s-a dublat. Care este secretul realizărilor bune?

— Tot secretul a fost și este omul. Cu multe nu m-am împăcat și nu mă împac: cu navestismul specialiștilor, cu superficialitatea, cu indisciplina, într-un cuvînt cu rezultatele sub posibilități. Cei care n-au înțeles măsura faptelor au „pribegit" fără a-i forța. De ce să-și piardă inginerii, medicii și tehnicienii noștri timpul pe drumuri cînd ei au condiții foarte bune de locuit în apropierea locurilor de muncă? Vitele nu vor să știe că întîrzie sau se strică autobuzul, ele cer hrană, au nevoie de îngrijire. Azi avem un nucleu de specialiști devotați profesiei. Tînărul medic veterinar Tiberiu Breharu a făcut multe intervenții chirurgicale, salvînd multe vaci și viței; șefii de fermă Aurel Fodor, Dorin Chintăoan, Aurel Pop, sînt nume care se bucură de respect în cooperativa noastră. Avem îngrijitori ce cîștigă lunar cîte 4 000 lei: Ion și Petre Rohonean, tată și fiu, de la ferma Hobadag, Vasile Moholea și Alexandru Pogăcean, de la ferma Gherla și nu numai ei.

— Aceste cîștiguri bune au și o motivație materială nu numai umană. Deduc aceasta din marea „zestre" tehnică prezentă în interiorul fermelor.

— Da. Mai întîi modernizările făcute în toate cele cinci ferme ale I.A.S.-ului, de la furajare la muls și pînă la eliminarea dejecțiilor. Dispunem de mori de mari capacități care macină zilnic peste 150 tone fibroase și suculente necesare efectivului nostru de peste 3 000 capete. Aceste instalații funcționează fără „scurtcircuitare". Îngrijirea nu este numai treaba îngrijitorilor ci și a specialiștilor. La fel și mulsul. Astfel am putut obține și creșteri spectaculoase în greutate. Acum o junincă la noi, la 16—17 luni, ajunge la 400 kg și se montează. La 25 de luni tineretul dă producție. Acest fapt ne permite o reducere a costurilor lunare cu 500 lei pe cap de junincă. Avem vaci, la ferma din Gherla, de la care obținem 10 000 litri lapte anual! Am ajuns la concluzia că dacă nu ai tineret, nu ai nici producție de lapte, nu o să ai nici efective de înalt potențial biologic. La noi se primenesc mereu efectivele; vîrsta medie a vacilor de lapte este de 5—6 ani, iar mortalitățile sînt reduse aproape la zero. Fiecare îngrijitor este în măsură și știe să pregătească animalele pentru fătări, asigurînd asistența necesară și pe timpul nopții, iar colastrul se administrează vițelului imediat, nu se așteaptă pînă a doua zi. În lotul lui Ion Pogăcean am obținut 27 de viței de la 25 de vaci, prin duble fătări. De aceea am și început construcția unei ferme specializate pe creșterea tineretului de reproducție la Iclod. Și pentru că am ajuns la investiții, trebuie amintit că în acest an, 1980, vom construi o nouă fermă de vaci la Buza și o vom termina pe cea de la Borșa.

— Desigur, aceste spații și efective noi impun și pregătirea forței de muncă. În acest sens, credem că factorii competenți din cadrul I.A.S.-ului au și acționat corespunzător imperativelor viitoare?

— La noi, pregătirea profesională a lucrătorilor nu este o chestiune laterală ci o preocupare de centru ce a condus la sporuri de productivitate a muncii de aproape 30 la sută în anii trecuți. Dacă absolvenții de liceu agricol nu stau nici să-și ridice prima retribuție, atunci sîntem nevoiți să ne pregătim oameni. Un muls mecanic presupune cunoștințe mult mai mari, cerute de instalațiile din dotare; mai ales că prin ajutorul acestora laptele este transportat prin conducte frigorifice într-un bazin colector central. Această mulgere mecanică trebuie să se facă zilnic, orice intermitență aduce pagube. O vacă pregătită, obișnuită cu mulsul mecanic nu se comportă la fel la mulsul manual și invers.

— Apropiindu-ne de finalul discuției noastre, spuneți-ne care sînt punctele „fierbinți" unde vă concentrați atenția în aceste zile cu multe grade minus în temperatură?

Acționăm în perspectiva înfăptuirii măreților sarcini elaborate de Congresul al XII-lea al partidului, al încheierii acestui cincinal cu rezultate bune. Nu avem voie să împuținăm producția de lapte. Am luat toate măsurile ca bucătăriile furajere să funcționeze perfect, să dozăm corespunzător furajele grosiere, să asigurăm scoaterea de sub îngheț a surselor de apă, am format echipe care au deszăpezit căile de acces la furaje și de transport al laptelui. Mai greu ne-a fost cu asigurarea unei adăpostiri corespunzătoare la ferma din Borșa, unde animalele sînt mai înghesuite, datorită întîrzierilor foarte mari pricinuite de Trustul de construcții chimice din Cluj-Napoca, care ne-a lăsat la temelie construcțiile noii ferme, îngreunînd realizarea acestui obiectiv.

Am trecut prin mai multe grajduri ale fermelor din Gherla și Hobadag, unde era cald și mirosea a fîn și nutreț proaspăt. Vacile, din rasele Holstein și Bălțata românească, rumegau în pace iar zecile de viței, unii de cîteva zile, alții mai mari — zburdau ca niște mînji trăpași în boxele special amenajate. Fiecare are un nume, cercel la ureche, își cunosc „stăpînii" de a căror prezență se bucură. M-am despărțit de lucrătorii care deservesc sectorul zootehnic al I.A.S.-ului Gherla, cu convingerea că întreprinderea agricolă de stat va încheia un bilanț pozitiv pe măsura eforturilor ce se depun aici în orice anotimp, în orice condiții.

DUMITRU VATAU ■

Pentru constructori, iarna e un anotimp ca oricare altul!

— Paradoxal...
— De ce paradoxal ?
— Am început construcția orașului dărîmînd : demolam pe bulevardul Karl Marx, strada Gării, între Grivița și Roșiori. Eram mai tînăr cu exact 25 de ani și eram, cred, un romantic. La 48 de ani cîți am acum, n-aș afirma că m-am lecuit întru totul de romantism, dar parcă inima s-a mai domolit.

Cel mai nou cartier al Brăilei este „Progresul", implantat aici, în imediata apropiere a întreprinderii cu același nume, unde vor locui în final aproape 12 500 de familii. Noul cartier pătrunde adînc în vechea Brăiliță. Duhurile Codinilor și ale Chiralinelor lui Istrati se tulbură, se zbat parcă înspăimîntate în fața acestei trufașe civilizații de ciment și beton. Omul care îmi vorbește despre tinerețea noului cartier se numește George Ispas, maistru constructor. E scund și subțire, cu fața vioaie, brăzdată de cîteva cute adînci prin care crivățul care bate acum își caută culcuș. Înainte, zice, cînd treceam prin acest renumit cartier, mă înfioram. Înrăiți de răul pe care-l îndurau, oamenii Brăiliței, unii dintre ei, deveneau de temut ; purtau, se spune, brîul tîriș și dacă din greșeală îl călcai pe brîu, scandalul era gata.

Firește, este și multă colorătură în toată această amintire despre Brăilița și oamenii ei. Eu i-am cunoscut, desigur, mai tîrziu pe acești oameni, dar i-am cunoscut înnobilați de cîteva calități : harnici, ei au constituit totdeauna colectivul muncitoresc al uzinei ; drepți, ei au format cel mai puternic detașament de luptă împotriva asupritorilor ; patrioți, ei au ținut mult la orașul lor, la dezvoltarea lui în timp. George Ispas construiește în Brăila de 25 de ani : printre construcțiile mai importante date în folosință în ultimul timp se numără sediul politic-administrativ al județului Brăila, sala de sport polivalentă, magazinul universal „Dunărea", Fabrica de pîine și produse lactate, trei complexe agrozootehnice, complexele sanatoriale de la Lacu Sărat, aproape 10 000 apartamente, un număr important de școli, grădinițe, creșe, alte construcții.

— La început, zice maistrul George Ispas, construiam cîte 300—400 apartamente pe an, și eram vreo 800 de oameni ; acum, avem de construit peste 5 100 apartamente și sîntem 4 000 de constructori și instalatori. Dacă la început construcția unui bloc dura de la 1 ianuarie an prezent la 1 ianuarie an viitor, acum, dacă începem un bloc și începem și o doină, terminăm mai repede blocul decît doina.

Poate pentru că, îmi zic în gînd, doina exprimă în bună parte jalea unor timpuri apuse, vaiet lung, gură de revărsare a unui piept încărcat totodată de dor și alean ; dar afirmația lui George Ispas mă face să constat și o altă față a lucrurilor : ritmul lucrărilor a crescut mult crescînd gradul lor de mecanizare, de industrializare a părții de instalații a apartamentelor, dar crescînd, firește, și gradul de profesionalitate al oamenilor. Oamenii au crescut mult în meserie, și-au format o conștiință muncitorească solidă, țin la calitatea lucrărilor. Printre obiectivele mai mari care se vor construi în viitorul cincinal se numără și casa de cultură, atît de mult dorită de brăileni, un hotel cu 200 locuri și, mai ales, refacerea teatrului municipal al Brăilei — lucrare de artă adevărată, de migală și de fantezie. Cine va lucra la refacerea teatrului ? Aflu tot de la George Ispas, nu alții, aflu, ci tot ei, cei care construiesc și reconstruiesc de 25 de ani Brăila, acest oraș multisecular, renăscut, prin brațele lor, ale constructorilor, și amplificat, redimensionat în frumusețe și funcționalitate. De la George Ispas, maistru renumit, am reținut numele cîtorva : Tudor Anghel, subinginer, Puiu Ochiroși, Pricop Roșca, Dumitru Toia, Ion Tănase, muncitori, Marin Ionașcu, maistru. Dar cîți nu sînt !

— Vom obține construcții de calitate superioară, e de părere George Ispas, educînd mai bine oamenii, școlindu-i mai bine, luptînd cu toții pentru întronarea unei puternice disciplini muncitorești și a unei disciplini tehnologice. Cea mai grea misiune a noastră, mai adaugă, este de a ne capacita pentru darea în folosință în cincinalul viitor, a 21 000 apartamente, la care mai adăugați 5 000 care vor trebui date în folosință anul acesta.

Și capacitare înseamnă nu numai aprovizionare cu materii și materiale, nu numai asigurarea utilajelor, a instalațiilor, ci înseamnă mult mai mult ; înseamnă, credem noi, acea forță interioară a fiecăruia, acel suflu interior colectiv în stare de a reînălța opere durabile în timp, de a zidi din temelii orașe, templele noastre moderne, locuite nu de duhurile zeilor, ci de cetățenii acestei Românii moderne, tot mai prospere. La Brăila, ca dealtfel în toată țara, este un timp prielnic pentru a construi. Orașul, izbucnit parcă din Dunăre, reverberează, suie pe verticală și pătrunde tot mai mult spre miezul cîmpiei, devine tot mai mult o metropolă. Un suflu nou, ritm susținut și dorința de autodepășire îi îndeamnă pe constructori, acum în pragul celui de al doilea Congres al Frontului Unității Socialiste, la noi izbînzi. Rețineam de la tovarășul Ștefan Ilieș, prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular al județului, că în 1980, fondurile fixe din economia județului vor ajunge la aproape 41 miliarde lei, din care peste 68 la sută au fost puse în funcțiune în ultimul deceniu ! Iată de ce sînt convins că în această mare oglindă a faptelor comuniste, orașul, pot citi și faptele lui George Ispas, ale tuturor celor 4 000 de constructori brăileni.

N. GRIGORE MARAȘANU

Democrația noastră

(Urmare din pag. 1)

ducția de bunuri materiale și spirituale, între care se realizează o apropiere continuă în ce privește condițiile de muncă, orizontul tehnico-profesional și de cultură generală, modul de viață material și spiritual".

Dezvoltarea democrației socialiste, latură esențială a operei de construcție socialistă și comunistă, ca orice proces dialectic, necesită o necontenită perfecționare. Semnificativ pentru înțelegerea profundă a acestei necesități este faptul că documentele celui de-al XII-lea Congres integrează afirmarea democrației socialiste printre componentele de maximă importanță ale progresului societății românești, perfecționarea raporturilor dintre oameni, dintre individ și societate reprezentînd nu doar simpla afirmare a unor principii, ci realizări de fapt. Iar dacă se poate vorbi de un conținut al problemei democrației în România, acesta nu este altul decît cel ce se referă la participarea activă a poporului la conducerea societății. Importanța acestei implicări la scară națională este dimensionată de preocuparea constantă și consecventă a partidului, a conducătorului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru atragerea maselor la conducerea societății, la soluționarea tuturor problemelor vieții noastre, pentru asigurarea contribuției directe, creatoare a întregului popor la edificarea socialismului și comunismului pe pămîntul României.

„Socialismul îl construim cu oameni și pentru oameni — exprima deosebit de simplu și de emoționant tovarășul Nicolae Ceaușescu — **și ei sînt, deci, cei ce hotărăsc asupra felului cum trebuie să arate socialismul pe care îl realizăm".** Incontestabilele cuceriri ale socialismului în țara noastră — un sistem unitar de conducere a țării de către popor, o democrație economică și socială de tip nou care permite valorificarea largă a inițiativei, experienței și capacității de creație a maselor — se cer a fi ridicate în actuala etapă pe o treaptă superioară, esențial fiind acum, după cum indica secretarul general al partidului la forumul comuniștilor din noiembrie, anul trecut, să asigurăm buna funcționare a acestui cadru democratic, folosirea deplină a posibilităților pe care el le oferă.

Accesul real și eficient al oamenilor muncii la conducerea nemijlocită a tuturor proceselor societății este asigurat de largul sistem de organisme ale democrației noastre socialiste — consiliile oamenilor muncii, adunările generale, consiliile populare, organele de conducere democratică la nivel național — pe care le perfecționăm continuu, preocupîndu-ne continuu de crearea condițiilor de participare tot mai activă a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la viața întregii societăți. Acum, așa cum accentuează și documentele Congresului al XII-lea, esențial este să asigurăm buna funcționare a acestui cadru democratic, să-l împlinim cu un conținut cît mai profund. Dialogul permanent cu poporul pe care îl poartă conducătorul partidului și statului nostru reprezintă cea mai concludentă expresie a unui principiu de activitate comunistă nedezmințit, ridicat la înalte dimensiuni revoluționare și morale de tovarășul Nicolae Ceaușescu: partidul trebuie să acționeze nu din afara poporului, ci din interiorul lui, în calitate de promotor al transformărilor revoluționare pe care le parcurge cu pași rapizi societatea românească de astăzi. Pentru că, așa cum nu o dată spunea cel ce se află la cîrma țării, noi concepem socialismul ca pe o orînduire bazată pe solidaritatea tuturor membrilor societății și credem cu toată convingerea — o convingere izvorîtă din tot ceea ce am realizat pînă în prezent, din analiza științifică a mecanismelor economice, sociale și politice, dar și dintr-o experiență concludentă — în capacitatea noii orînduiri de a genera o civilizație superioară. **„Poporul nostru, împreună cu partidul**, exprima tovarășul Nicolae Ceaușescu un adevăr fundamental al societății românești, **hotărăsc politica internă și externă, asigură făurirea socialismului și comunismului".**

Și în viitor, așa cum este înscris în documentele noastre politice de referință permanentă, de mobilizare permanentă, partidul nostru va promova aceeași practică intrată în activitatea sa de zi cu zi, practică a dezbaterii nemijlocite cu oamenii muncii, cu întregul popor, a politicii interne și externe, a hotărîrilor de importanță majoră pentru destinele României. Vor fi organizate în continuare, sistematic, congrese, conferințe, consfătuiri de lucru — atît la nivel central și pe ramuri, cît și pe plan local — pentru analizarea și soluționarea celor mai importante probleme ale dezvoltării societății. Societatea dispune, așa cum o știm, de un sistem democratic autentic, de un cadru adecvat perfecționării democrației. Unele forumuri naționale au fost instituționalizate: Congresul consiliilor populare, Camera legislativă a consiliilor populare, Congresul educației politice și al culturii socialiste — în cadrul căruia s-a hotărît organizarea Festivalului național „Cîntarea României" — Congresul agriculturii și Consiliul Național al Agriculturii. Perfecționarea și funcționarea în cele mai bune condiții a acestor organisme — ca și a celorlalte forme de promovare și dezvoltare a democrației — reprezintă o preocupare majoră pentru viitorul cincinal. În același timp, toate organismele colective în care oamenii muncii participă nemijlocit trebuie să joace un rol hotărîtor în împletirea strînsă a activității lor cu cea a organelor de stat. Semnificativ pentru această preocupare permanentă, pentru ceea ce va însemna, desigur, calitate și în acest domeniu al democrației socialiste în țara noastră, este anul 1980, pe care l-am început sub semnul unei foarte largi implicări, printr-o serie de acte democratice cu profunde valori. În acest an urmează să se desfășoare Congresul F.U.S. — iată, vorbim deja de cel de-al doilea Congres al Frontului Unității Socialiste! — care va marca, fără îndoială, un moment deosebit de important în perfecționarea cadrului democratic socialist, va duce la sporirea rolului F.U.S. în viața țării, constituirea organizațiilor proprii create din inițiativa personală a secretarului general al partidului, oferind un cadru politic nou, deosebit de mobilizator pentru participarea directă și nemijlocită a tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, la dezbaterea și înfăptuirea sarcinilor politice, economice și sociale, la progresul societății românești. În același sens, al preocupării impresionante și în concordanță cu evoluția societății noastre, putem înscrie și noile prevederi electorale, ce pun de acord sistemul electoral cu cerințele actuale ale vieții noastre sociale, cu transformările calitative petrecute în societate. Este prevăzut să aibă loc, de asemenea, Congresul Uniunii Tineretului Comunist care, prin cadrul oferit tinerei generații pentru dezbaterea posibilităților de care se bucură aceasta de a participa activ, alături de întregul popor, la înfăptuirea programului partidului, va marca o etapă calitativ nouă și pentru activitatea organizației de tineret.

Enunțarea acestor forumuri ce urmează să se desfășoare în acest an — nu singurele — ilustrează din plin puternica angajare de conștiințe ce gîndesc și lucrează pentru înfăptuirea viitorului liber și demn, pentru progresul patriei. O puternică angajare de conștiințe, într-adevăr, pentru că, asigurînd fiecărui membru al societății drepturi largi, fără precedent în istorie, democrația socialistă implică, totodată, răspunderi sociale deosebite, răspunderi izvorîte din unitatea dialectică dintre munca și conducerea colectivă și răspunderea personală. Democrația egalei și deplinei afirmări între toți membrii societății noastre este, din această perspectivă, democrația muncii, a participării conștiente și responsabile a tuturor, nu numai la conducerea societății, dar și la devenirea ei, prin voință comună și efort comun, pe măsura idealurilor grandioase pe care ni le propunem. Și pe care sîntem decși să le înfăptuim, în numele libertății și demnității patriei, în numele libertății și demnității umane.

La Colonești, ceea ce contează sînt tot faptele

Am zăbovit aici, în localitatea cu o populație de peste trei mii cinci sute de suflete, exact în prima zi lucrătoare a anului 1980. Ninsese peste noapte și satul întreg respira acum molcom sub lințoliul rece. De sus, din văzduhul plumburiu, continuau să cadă fulgi mărunți și, din cînd în cînd, crivățul răbufnea în rafale, viscolind și troienind, pe alocuri, zăpada. Pe o așa vreme și la o oră deloc potrivită, prea puține speranțe de a mai întîlni pe cineva la sediul consiliului popular local. Mă înșelasem însă.

Secretarul comitetului de partid și primarul comunei, tovarășa Maria Voicu, o femeie destoinică și o activistă de nădejde, a fost aleasă de curînd în fruntea obștii. Bărbatul înalt și brun, ce îi stă alături, este secretarul adjunct al comitetului, tovarășul Dumitru Zaharia, președintele consiliului comunal al Frontului Unității Socialiste, investit și el nu prea de mult timp cu această a doua mare răspundere politică și obștească. Abia veniseră de la acțiunea de deszăpezire a principalelor căi de acces și, acum, după ce au văzut, chiar la fața locului, modul în care au demarat activitățile economice în noul an, făceau socoteala împlinirilor cu care membrii celor șapte organizații proprii, constituite în satele aparținătoare comunei, întîmpină cel de-al II-lea Congres al Frontului Unității Socialiste. Și, văzîndu-le, se poate consemna că sînt multe înfăptuiri; pe un plan mai larg, ele înmănunchează tot ce s-a realizat, sub conducerea partidului, în toți anii luminoși ai construcției noastre socialiste.

Înființarea și continua întărire economico-organizatorică a celor două cooperative agricole de producție, existența unei puternice stațiuni de tractoare și mașini agricole, precum și cooperativa de consum constituie pilonii întregii dezvoltări a localității. Pe această bază solidă, cu sprijinul statului și prin aportul efectiv al oamenilor locului, comuna a fost electrificată, s-a asfaltat principala cale de acces a localității, s-a amenajat un sistem local de irigații. S-a înființat prima plantație pomicolă. Este bine să amintim că, beneficiind de un grad mai ridicat de mecanizare, de extindere a irigațiilor și chimizării, de mai bună organizare a muncii, producțiile agricole au crescut de la un an la altul. Numai în anul care a trecut, de pildă, cooperativa agricolă din Colonești a depășit planul la principalele culturi — la grîu și porumb, îndeosebi, și a obținut cea mai mare producție de lapte pe cap de vacă furajată. Și toate acestea prin munca plină de abnegație a membrilor cooperatori și a mecanizatorilor, în condițiile unui pămînt din născare zgîrcit, deloc generos cu cei ce, altădată, îi scormoneau zadarnic măruntaiele.

Comuna a crescut și s-a dezvoltat și din alte puncte de vedere. Un nou dispensar medical, încadrat cu personal medico-sanitar de specialitate, veghează astăzi la sănătatea oamenilor. Copiii se nasc aici sub stricta supraveghere a medicului, urmează apoi creșele-grădinițe, cu caracter sezonier (deocamdată), unde educatoarele le asigură educația pentru muncă și viață.

Școlile, învățămîntul în general, ca și întreaga viață spirituală au cunoscut și cunosc în continuare un puternic avînt. În anii regimului nostru socialist s-au construit mai multe localuri noi de învățătură. Dintre toate însă, școala de zece ani din Colonești a devenit o adevărată mîndrie a comunei. Aceasta nu doar pentru impunătorul local cu etaj, cu opt săli de clasă, sau pentru cele două laboratoare dotate cu toate cele necesare, sau pentru sera școlară ce se întinde pe 110 metri pătrați, ci și pentru întregul proces instructiv-educativ pe care îl desfășoară aici, într-un chip model, un detașament întreg de profesori și învățători.

Nicicînd n-a avut comuna o mai bogată și efervescentă viață culturală — a remarcat, printre altele, secretarul adjunct al comitetului comunal de partid. În Festivalul național „Cîntarea României", coloneștenii sînt, în genere, bine reprezentați de formația corală, de brigăzile artistice și mai ales de formația de călușari. Necazul e că, probabil, și din cauza nivelului artistic ridicat al disputei, și din alte cauze, formațiile din Colonești participante la festival depășesc cu greu faza județeană. Iar oful nostru cel mai mare — mi s-a confesat cu regret în glas președintele consiliului comunal al F.U.S. — este mai ales insuccesul în întrecere al echipei noastre de călușari. Să știți că aici, la noi, este locul de origine al călușului românesc; călușul jucat prima oară peste hotare, cu foarte mulți ani în urmă, la un festival ce a avut loc, se pare, la Londra, de aici, de la Colonești, a fost... Dar, credem noi, dacă vor persevera în ridicarea măiestriei lor artistice, călușarii autentici și talentați din Colonești vor reuși negreșit.

Dealtfel, coloneștenii sînt recunoscuți pentru hărnicia și ambiția lor pentru mai bine. Dacă televizorul și radioficarea au pătruns de mult aproape în fiecare casă, dacă anual în comuna aceasta se construiesc în jur de cincizeci de case noi, dintre care multe cu etaj, așa cum prevede schița de sistematizare, dacă zecile de autoturisme proprietate personală străbat în lung și în lat drumurile, iar aragazurile, băile și chiar telefonul sînt prezențe dintre cele mai obișnuite, așa cum tot obișnuită este prezența unui coloneștean din doi în marile uzine din orașele aflate împrejur, nu înseamnă, oare, toate astea un nivel de trai tot mai civilizat, atins astăzi doar printr-o trudă plină de ambiție? Întrebarea și-a pus-o, cu aerul celei mai profunde seriozități, tînărul sudor Aurel Cîrstea, de la atelierul prestări servicii al cooperativei de producție din localitate.

Ei, dar ambiția și aspirațiile oamenilor locului le-am cunoscut și înțeles mai bine, la adevărata lor valoare, consultînd planul dezvoltării în profil teritorial a localității, în lumina prevederilor noului cincinal elaborat de Congresul al XII-lea al partidului. Din mulțimea obiectivelor prevăzute am reușit să rețin doar cîteva: extinderea suprafețelor irigate în sistem local pînă la 500 de hectare, construirea unui bloc de locuințe cu douăsprezece apartamente pentru specialiști, creșterea producțiilor medii la hectar la toate culturile, extinderea și diversificarea prestărilor de servicii, construirea unei noi creșe-grădinițe de copii cu 120 de locuri, realizarea unei moderne plantații pomicole pe o suprafață de circa 100 de hectare, introducerea rețelei de apă potabilă, redarea în circuitul agricol a unei suprafețe de încă 100 hectare de teren, extinderea cultivării legumelor timpurii în solariile din curțile caselor. Se prea poate ca acestea să nu fie nici cele mai semnificative, nici cele mai importante obiective. Le-am relevat aici și acum însă, pentru că ele sînt și urmarea luării în considerare a propunerilor judicioase făcute de membrii organizațiilor F.U.S. cu prilejul conferinței comunale și conțin în ele, exprimă, mai bine zis, angajamentul ferm al celor aproape 300 de membri ai organizațiilor proprii, de a participa efectiv, cu toate forțele și posibilitățile de care dispun, la înfăptuirea acestora. Iată, deci, cum nemembri de partid, precum îngrijitorul-mulgător Gheorghe Păuna, mecanizatorul Anghel Constantin, profesorul Minea Popa, sudorul Cîrstea Aurel, medicul Tudor Morlova, inginerul agronom Dumitru Davidoiu, funcționara Maria Curmătureanu sau țăranul cooperator Ion Săndiță își spun cuvîntul, participă la luarea marilor decizii ce privesc propria soartă, dar și concură direct și nemijlocit la aplicarea acestora.

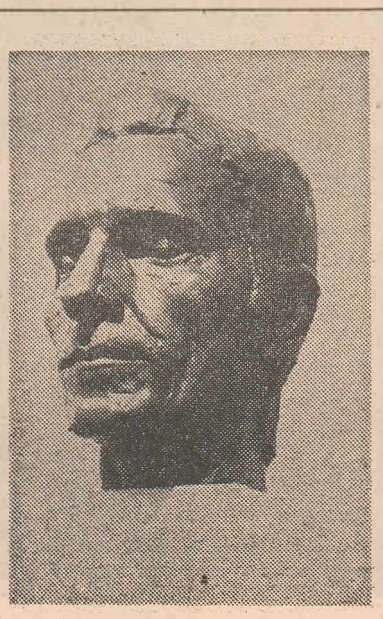

Iar aici, la Colonești, ca dealtfel în toate localitățile patriei, dovezile îmbracă haina deciziei-angajament, a aspirației realiste, dar mai ales a faptului concret, de necontestat. Și pentru că tot vorbeam mai către început de un anume bilanț al realizărilor cu care locuitorii comunei Colonești întîmpină apropiatul Congres al Frontului Unității Socialiste, să consemnăm ad-literam pe cel prezentat de președintele consiliului comunal: începerea lucrărilor de introducere a rețelei de aducțiune a apei potabile prin forarea și captarea unui puț cu un debit de 24 litri de apă pe secundă, montarea și ridicarea hidrosferei; construirea a două stații-tip de așteptare a autobuzelor, din cele patru cîte au fost prinse în hotărîrea conferinței comunale; atacarea lucrărilor de construire a podețului de peste rîul Vediță, din satul Guiești; pornirea acțiunii de construire a unui magazin sătesc în satul Vlaici; creșterea cu cel puțin 10 noi membri a fiecărei organizații proprii; intensificarea acțiunilor de pregătire a campaniei electorale.

Deocamdată, cam atît. Pentru că zăpada căzută din abundență în prima zi lucrătoare a noului an i-a făcut pe oamenii Coloneștiului să-și amintească de emoțiile, de bucuriile sezonului, dar și de obligațiile și grijile noi ce le aduce cu sine iarna cea adevărată. Astăzi, sau poate chiar mîine, indiferent dacă meteorologii vor anunța ameliorarea vremii ori, dimpotrivă, viscol și ger, așa cum e și de așteptat cînd sezonul alb intră în drepturi legitime, aceiași oameni harnici își vor relua, sigur, cu și mai multă perseverență și ambiție, toate funcțiile vitale ale neîntreruptei lor deveniri și aspirații spre mai bine.

MIHAI STĂNESCU ■

Ianuarie — meteorologie socială

La fiecare început de an nou — s-a mai spus — ni se pare că o luăm de la capăt. (De fapt — s-a mai spus — continuăm !). Și ni se pare că ne aflăm în cu totul alt punct al existenței noastre sau al istoriei. Și avem, de fiecare dată, o altă reprezentare a Timpului, dacă nu sîntem indiferenți la Timp, și n-avem cum fi.

N-avem cum fi, fiindcă azi, mai mult ca oricînd, formula noastră de viață e strîns legată de Timp, de goana lui (astăzi mai mare ca oricînd !), de pretențiile lui, mereu mai înalte, fapt care face ca această formulă a noastră de viață să fie mai complicată decît ne închipuim, decît ar fi de imaginat, decît ar fi cu putință în granițele a ceea ce cade sub controlul comun. Trebuie, altfel spus, să ne deprindem cu faptul că nu mai răspundem, prin existența noastră, reperelor obișnuite, comune.

Cîteva din acestea erau, pînă mai ieri, anotimpurile. Îmi amintesc că acum vreo trei-patru săptămîni scrisesem, în „Flacăra", despre nefireasca lumină a unui decembrie care semăna cu o primăvară. Dar uite că între timp a venit zăpada, un omăt, ce-ar fi putut să fie ca-n povești, dacă n-ar fi fost mocirla ce-l absoarbe, și uite că această zăpadă, această imaculată (pe undeva) zăpadă, căreia îi purtam nostalgia, mă lasă rece. Nu iau act de ea decît atunci cînd n-am încotro, cînd automobilele mă cuprind în evantaiul de ciorbă neagră țîșnit de sub cauciucuri, cînd mă lovesc de apa șiroindă, ca o sudoare, prelinsă de pe cojoacele concetățenilor de autobuz, printre care își face loc și cojocul meu. N-am însă timp să observ acest lucru, nimeni de fapt n-are timp pentru el (și cred că-i de salutat acest amănunt, această nepăsare a noastră la ravagiile climei !), fiindcă și eu, și vecinul meu desfacem ziarele înmuiate de nea și sorbim știrile despre ceea ce se întîmplă, în acest început de an, cu țara, cu lumea, cu Timpul.

Despre ce vreau, în fond, să vorbesc ? Despre faptul că, mai mult ca oricînd, sîntem azi receptivi la Timp, la marea existență umană cu care acesta se înconjoară. Despre faptul că, prinși în iureșul treburilor noastre diurne, cu ascuțișul a tot felul de probleme implîntat în epidermă, în mușchi, în os, în materia cenușie, găsim răgazul, găsim disponibilitatea, găsim, peste toate, știința, marea știință de a fi receptivi și deschiși la Timp, la evenimentele și la comandamentele lui majore, la întîmplările lui decisive, la Timpul văzut nu ca o adiționare de anotimpuri, ci ca o adecvare la ceea ce am putea numi sensul Istoriei.

Știrile acestui început de an nou, aici, la noi, la români, sînt, în acest sens, elocvente. Ele ne vorbesc despre o țară care pășește cu dreptul (vezi veștile despre victorii, despre cele dintîi ale anului, de pe pagina proaspătă a ziarelor !) în piscul unei etape istorice de o maximă concentrare și bogăție a roadelor, încheind un plan cincinal în care Timpul, mai mult ca oricînd, ne-a fost alături, în care noi, mai mult ca oricînd, am izbutit, prin efortul nostru, să ne adecvăm fericit cerințelor lui. Ele, aceste știri, ne vorbesc despre intrarea noastră, a românilor, într-un deceniu în care, potrivit marilor Directive ale Congresului al XII-lea al partidului, ne vom asuma nivelul economic al țărilor cu dezvoltare medie, iar mai apoi pe cel al țărilor dezvoltate. Ne aflăm, așadar, într-un început (deși, de fapt, continuăm !) de Istorie sau de Timp, ne aflăm în fața unui program de muncă, de luptă, de creație și de existență ce dă visurilor noastre de viitor cea mai lungă bătaie, cea mai profundă intensitate, cea mai amplă și mai fertilă deschidere către faptă. Un program precis definit, gîndit și scris sub dictarea și sub porunca Timpului, acut înțeles de forța care diriguiește țara, de strălucitul cîrmaci al destinelor ei. Un program care, mai mult ca oricînd, ne dă dimensiunea impetuoasei creșteri a Timpului și sentimentul că îl putem stăpîni.

Cum va fi totuși acest an '80, cel de pe piscul căruia ne vom ridica spre o tot mai înaltă civilizație ? Semnele, spuneam, sînt bune. Ele țin nu de anotimp, de conjunctural, ele țin de istoric, de social, de certitudine. Ele, aceste semne, țin de însăși condiția fizică a acestui pămînt, care, în anii din urmă, mai mult ca oricînd, a intrat în epoca performanțelor, ivite nu ca surprize (chiar dacă mulți dintre cei care ne privesc sînt surprinși de ele !), ci ca împliniri ale unor previziuni, temeinic întemeiate pe cunoașterea Timpului, a legilor lui, a legităților lui. Este vorba de o meteorologie de un anume fel, de meteorologia socială, acea știință a prevederii mersului fenomenelor sociale, al fenomenelor ce decid soarta omului și a societății, știință ce și-a aflat, aici, la noi, un înalt titular, un sediu dinamic de concepție și prospecție, care este Partidul Comunist Român.

Astăzi, la cinci ani de la adoptarea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, nimeni, oriunde s-ar afla, nu poate spune că punctele fundamentale ale acestui măreț program, stabilite pentru actuala etapă, n-au fost împlinite. Previziunile esențiale s-au întrupat în realitatea economică și socială a României de azi, țară funciarmente nouă, aflată într-o altă vîrstă istorică, tot atît de diferită de peisajul economico-social de care s-a despărțit pe cît sînt, la noi, de diferite anotimpurile, iarna monocromă și rece față de policromia fierbinte, încărcată cu fructe, a verii. Fructele acestui nou anotimp istoric înseamnă, în anul în care-am pășit, o Românie de 53 de ori mai puternică, mai dezvoltată industrial decît în 1938, o Românie cu un nivel economic, cu un nivel de civilizație și cultură ce, raportate la trecut, dau acestei etape o dimensiune de eră, avînd, ca și erele, miraculoasa putere de a schimba cursul vieții, de a-i transforma radical peisajul, de a-i decide un alt loc omului, ca scop suveran a tot ceea ce întreprindem. De pe solul acestor istorice cuceriri, previziunile privind viitorul, cristalizate în marea cartă a hotărîrilor celui de-al XII-lea Congres, deși îmbrățișează un orizont dificil de cuprins, tocmai fiindcă e foarte larg, ne sînt intime, apropiate, avînd, pentru fiecare din noi, valoarea vie a certitudinii.

Certitudinea că vom izbîndi în atingerea marilor țeluri pe care ni le-am propus ne-o dau, spuneam, victoriile muncii, ale creației noastre pe toate planurile, ne-o dă știința prevederii mersului fenomenelor sociale, ne-o dă, altfel spus, unghiul în care noi, cele 22 de milioane de cetățeni ai României socialiste, indiferent de naționalitate, ne-am așezat față de Timp, raportîndu-ne mai exact ca oricînd la el, la valorile lui obiective, la curgerea lui, la exigențele lui. Trăim într-un Timp — și am înțeles pe deplin acest înalt și sever adevăr ! — în care ritmurile intense, măsurile mari ale dezvoltării se impun ca necesități vitale. Nu sîntem singurii în lume care lucrăm cu astfel de măsuri în această epocă — cea a ultimelor două decenii ale mileniului — în care înaintarea se plătește, dezvoltarea se plătește, dar și rămînerea în urmă se plătește cumplit, prin scoaterea din cursă. Cei ce vor să triumfe au o singură alternativă : să plătească prin eforturi și să fie răsplătiți. Cealaltă alternativă, „confortul stagnării", nu mai există pentru nimeni. Iată de ce, pășind în acest nou și intens deceniu al dezvoltării noastre, o facem pe deplin conștienți de eforturile ce ne așteaptă, dar care, mai mult ca oricînd, ne vor răsplăti — o știm ! — însutit.

La fiecare început de an nou ni se pare că o luăm de la capăt (deși, de fapt, continuăm !), propunîndu-ne ținte și cote care, cu ani în urmă, ni s-ar fi părut covîrșitoare, covîrșitoare prin Timpul pe care-l presupuneau, ca unul care urma să modifice, la celălalt capăt, fața realității din fața noastră, pînă la inversare totală. Am învățat însă, în acești ultimi ani, să privim altfel Timpul, să-l înțelegem altfel, ca pe un Timp deschis, ca pe o continuă trecere în viitor. Există — a existat dintotdeauna la noi, la români, neam optimist, neam cu credință în steaua lui — un viitor pasiv, un viitor al încrederii, desigur, dar fără beneficiu personal. Anii socialismului și, cu deosebire, cei din urmă, au făcut activ acest viitor, anexîndu-l în folosul întregii societăți, învățîndu-ne drumul spre el. Am învățat greu acest drum, cu eforturi, cu privațiuni, cu sacrificii. Dar la capătul lui, iată, am oprit Dunărea, nu în povești, ci de-adevărat, construind unele din cele mai mari hidrocentrale din lume, am început să fabricăm oțel nu numai la Hunedoara și Reșița, ci și la Galați, la Tîrgoviște și la Călărași, am descoperit izvoare de țiței în Marea Neagră, am mutat milioane de oameni în case noi. Și dacă mai adăugăm că un întreg popor participă, astăzi, la dezbaterea și la stabilirea destinului său, într-un climat de autentică democrație, aflată în continuă adîncire, în continuă perfecționare (apropiatul Congres al Frontului Unității Socialiste, ce se va ține în acest ianuarie, fixîndu-i noi parametri de dezvoltare), avem încă o dovadă că trăim într-un Timp deschis. Un Timp pe care, stăpîni pe știința meteorologiei sociale, l-am cucerit, ni-l asumăm, îl stăpînim, deschizîndu-l larg către viitor.

ILIE OLTEANU ■

La Școala generală nr. 157 s-a hotărît

„Să nu mai stea nimeni pe margini!" Și nici nu stă

Cînd pășești în cuprinsul unei școli, cînd vezi mulțimea de copii cărora o mînă de învățători și profesori, o mînă de „oameni mari", o mînă de contemporani de-ai noștri se străduie, se abandonează pe ei înșiși, ca să transforme niște copii, niște elevi în caractere integre, în personalități mature, în oameni care să poată prelua — cu deplină răspundere — ștafeta, de mare prestigiu, însă și de grea povară, a continuării — lucide, conștiente — a construcției socialiste în țara noastră care ne e atît de contopită cu sufletele noastre, înțelegi cît de special-esențial este ca acești ziditori de caractere și plămăditori de cultură și civilizație — deci, dumnealor, învățătorii și profesorii — să fie și oameni politici. Mai precis, oameni activi, direct și intens politici. Și, implicit, înțelegi ce valoare de hotar în conștiințe, ce pas pe-o treaptă superioară, aducătoare de bucurii pe care le-aș numi pur și simplu dialectice dar și omenești, a însemnat și a fost momentul în care dumnealor, membrii corpului didactic, precum și ceilalți colaboratori ai școlii, și-au iscălit cererile individuale și-apoi s-au întrunit să-și constituie organizația proprie a Frontului Unității Socialiste. Pentru că gestul acesta politic nu-l făceau doar în numele lor, ci și în numele, și în folosul, și pentru viitorul a mulțimii de elevi de care răspund. Deci, un masiv spor de responsabilitate!

Toate aceste stări de responsabilitate ale conștiinței le-am descoperit și le-am înțeles în rîndurile colectivului **Școlii generale nr. 157 din București.** Dar despre gîndurile acestea este cinstit să-i lăsăm să vorbească direct. Încît:

Ana Oprițiu, profesoară, directoarea școlii: „Întreg personalul școlii s-a încadrat în organizația proprie a Frontului Unității Socialiste. La sfîrșitul trimestrului și-n timpul vacanței, atît membrii corpului didactic, cît și elevii, au efectuat un număr masiv și sporit de ore de muncă patriotică. Deocamdată, astea-s faptele și eu îmi îngădui să fiu mulțumită. Pentru că adevărul este că în școala noastră se simte un nou avînt".

Constanța Florea, profesoară, secretară a biroului organizației de bază a P.C.R.: „Oamenii școlii noastre au primit cu entuziasm propunerea tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu de a-și angaja forțele în activitatea acestei mari organizații politice, care este Frontul Unității Socialiste. Înscrierile s-au făcut chiar din prima zi. Adunarea de constituire a organizației proprii a fost un eveniment în viața școlii, o sărbătoare și-o bucurie colectivă. Am muncit sporit pentru încheierea trimestrului școlar cu rezultate bune și, de asemenea împreună, ne-am asumat sarcini sporite pentru viitor. Sînt fapte, realități care ne solicită, dar care ne dau și sentimentul „de mai puternici".

Elena Gazi, secretară a școlii: „Intrînd în rîndurile membrilor Frontului Unității Socialiste, am avut convingerea că noi toți vom lucra cu mai mult entuziasm și cu mai mult simț de răspundere. Faptele timpului acesta, în definitiv scurt, de la înființarea organizației proprii, mi-au și confirmat credința. Meritul nu-i al unuia sau al altuia, e al întregului colectiv".

Maria Grosu, profesoară, președintă a organizației proprii a F.U.S.: „Am fost profund emoționată și fericită cînd am fost aleasă în această funcție. Am înțeles că sînt apreciată de colegii mei. Ne-am angajat și m-am angajat să facem totul ca, pe românește vorbit, treaba să meargă bine și-n școală, și-n cartier. Adică să fie ordine: copiii să fie mai bine supravegheați de noi și de părinți; iar tinerii să fie toți încadrați într-o muncă. Pentru aceasta, cred, trebuie să fie activă toată lumea. Pedagogi fiind, apelăm la conștiințe și la sentimente. Recent, mai precis „sarcină la zi" a fost și este organizarea schimburilor pentru echipele de deszăpezire. Noi, cei din organizația proprie a școlii, ne-am găsit și adoptat o lozincă proprie: „Să nu mai stea pe margini nimeni!" Și nici nu stă.

Înțeleg să încheie aceste rînduri cu două cifre, care — simetric cu vorbele de început — dovedesc ampioarea responsabilității politice speciale a celor care ne educă și ne formează copiii: la Școala generală nr. 157 sînt înscriși aproape 2 500 de elevi, pentru care, uită de sine, exact 90 de învățători și profesori.

NELU IONESCU ■

Cînd spun tinerețe, gîndesc răspundere

Șantier. Multă forfotă. Un continuu du-te-vino de autocamioane și autobetoniere, încărcate sau goale, macarale-turn în plină acțiune sau gata de montare, oameni fiecare cu rostul lor, materiale-cherestea, cofraje, fier-beton. Mă strecor cu băgare de seamă și-l întreb pe primul întîlnit:

— Nu l-ați văzut, cumva, pe președintele organizației F.U.S.?

— Pe cine, pe tovarășul inginer Marinescu?

— Sincer să fiu, nici nu știu bine cum arată și nici măcar cum îl cheamă; cineva m-a îndrumat și mi-a spus să-l caut pe aici, pe la 9 A.

— Vedeți și dv., că-i un tînăr înalt și blond. Cred că-i cel mai tînăr dintre toți președinții organizațiilor proprii ale frontului...

Omul avea dreptate. M-am întîlnit, la puțină vreme după aceea, chiar cu președintele Alexandru Marinescu în persoană. Era așa cum mi-l descrisese. Ba, chiar foarte tînăr. Dialogul s-a înfiripat de la sine. Ce ți-e și cu oamenii ăștia! se miră el sincer, ca un copil. Nici prin cap nu-mi trecea, dar parcă-i văd și acum, cînd m-au propus... A fost un moment de liniște, apoi toată sala a votat în unanimitate. Unii au izbucnit în aplauze. Și, iată, așa am fost învestit... Am intrat în horă, acum trebuie să joc, să-mi fac datoria.

Acordîndu-i încrederea, cei cincizeci și nouă de membri ai organizației proprii n-au greșit. Dimpotrivă, ei s-au orientat foarte bine. Cu toate că n-are mai mult de 26 de ani și-i de-abia de doi ani stagiar la Șantierul 3 al Grupului 1 al Centralei de construcții-montaj București, tînărul inginer constructor a dobîndit relativ repede, prin muncă, cinste și corectitudine, stima unui întreg colectiv.

— ...Și ce ați făcut după constituirea organizației?

— Am pornit la muncă. Ce era să facem?! Toți șaizeci, cîți sîntem la număr în organizație, am hotărît întîi și întîi să reducem total absențele nemotivate și să ne facem cu răspundere datoria.

— Adică, mai concret, ce înseamnă asta?

— Reducerea cu cel puțin o zi a termenelor de predare a structurilor de rezistență ale blocurilor, reducerea cu 2 metri cubi a consumului de cherestea, economisirea unei tone de fier-beton, creșterea numărului de membri ai organizației, calificarea unui număr de 25 de constructori. Cu alte cuvinte, participăm la toate acțiunile ce se întreprind pe șantier pentru creșterea ritmului și calității muncii, îmbunătățirea condițiilor de lucru, gospodărirea cu cea mai mare grijă a materialelor. Iar toate acestea pe baza unui plan propriu, bine corelat cu planul de muncă al organizației de partid și al întregului șantier. Chiar dacă mulți mă socot a fi cel mai tînăr președinte, vreau ca rezultatele muncii să fie întotdeauna dintre cele mai bune. E o cinste pentru mine că mă aflu în fruntea acestei organizații de oameni inimoși și doresc din toată inima să le merit încrederea.

Tinerețea e o mare calitate. Cînd se asociază cu răspunderea și spiritul de dăruire în muncă și în comportare fac împreună cea mai bună casă.

MIHAI MERIȘANU ■

„Nu mă pot liniști cînd știu că se mai poate face ceva"

Florica Grosu; născută la 11 august 1939 în comuna Ogrezeni, județul Ilfov; ajutor de maistru, secția confecții-coton, Întreprinderea „Tricodava"; vicepreședintă a organizației proprii a Frontului Unității Socialiste pe secție.

— În ce constă munca dv. de ajutor de maistru?

— Răspund de o echipă de 38 de femei. Am grijă să lucreze bine, să dea produse de calitate, să-și primească retribuția pe măsura muncii lor. La noi, la „Tricodava", sînt 65 la sută femei. Socotiți cît vine asta la peste 4 000 de oameni ai muncii.

— E mai bine?

— E bine. Mor prejudecățile una cîte una.

— La „Tricodava" care este ultima prejudecată în care nu mai crede nimeni?

— Nu e limpede? În secții, unde te uiți cu ochii, vezi femei. Inginere, femei. La laborator, la fel. În conducere, tot femei. Și lucrurile merg bine.

— Or să lupte acum cei 15 la sută bărbați pentru egalitate.

— Nu cred. Și bărbatul meu și fiul meu lucrează tot în fabrică, sînt mecanici, și nu se plîng.

— E ceva aici. Spuneați că femeile se pot organiza foarte bine, se pot conduce singure. Faptul e demonstrat, și nu de ieri, de alaltăieri. Un exemplu sînt întreprinderile de confecții, de tricotaje. Care sînt problemele la locul dv. de muncă?

— În primul rînd să știți că nu este ușor să munceți cu oamenii. Firi diferite, pregătire diferită. Și într-o fabrică plină de femei se mai pun o serie de probleme, ca să le spun așa, speciale. O femeie naște, îngrijește de copii, un copil se poate îmbolnăvi, trebuie îngrijit. Nu e ușor. Sînt greutăți pe care ni le înțelegem mai bine noi, dar tot noi trebuie să le rezolvăm. N-ajunge să recunoști că ai greutăți, dacă nu te duce mintea să scapi și de ele. Și gîndim treaba împreună. Nici cu producția nu merg treburile chiar mereu strună. De exemplu, cu aprovizionarea e mai greu. Se caută soluții, se propun diferite rezolvări. Nu mă refer doar la aprovizionarea întregii fabrici pentru că la acest nivel nu depinde numai de noi. Vorbesc de ceea ce se petrece în grădina noastră, de greutățile pe care ni le facem noi, de la un atelier la altul. Sîntem o întreprindere mare. Exportăm în 14 țări. Anul trecut, la producția fizică, pe total fabrică am depășit planul cu 600 000 de bucăți tricotaje. Și totuși, în aceste condiții, avem încă probleme nerezolvate. Nu vorbesc de calitate. Aici e bine. Secția noastră, care lucrează numai pentru export, n-a înregistrat anul trecut nici o reclamație de la beneficiari.

— Ați fost prima care ați semnat adeziunea la Frontul Unității Socialiste. De ce ați semnat această adeziune?

— Vedeți, eu sînt o femeie energică, activă. Scutur bine lucrurile de praf. Nu mă pot liniști cînd lîngă mine se mai poate îndrepta ceva, cînd lîngă mine trebuie îndreptat ceva. Știți care cred eu că este marele cîștig al democrației noastre?

— Nu.

— Participarea oamenilor. Posibilitatea de a participa. Este esențial. Am intrat în organizația proprie a Frontului Unității Socialiste pentru că ea îmi oferă cadrul acestei participări. Nu mă refer la participare de dragul participării. Ci la acea participare necesară. De care depinde mersul întreprinderii, viața noastră. Important pentru noi este să convingem acum pe cîți mai mulți să se înscrie în organizația frontului nostru unit. Așa îmi cresc fetele din echipă. V-am spus, sînt fete deștepte, instruite, pricep repede.

— Sînteți vicepreședintă a organizației F.U.S. la secția confecții-coton. Care este părerea dv., ce mai e de făcut la „Tricodava"? Sau în secția unde lucrați?

— Am spus odată unui inginer-șef: degeaba ne certați, dacă nu avem totul asigurat pentru lucru. Să avem tot ce ne-am programat, ce ne-am planificat și apoi vorbim. Am spus: întîi aprovizionarea.

— Și în secție?

— O problemă care nu ne slăbește este cea a predatului mărfii. Să vă explic. Eu predau la magazie producția obișnuită. Pun, de exemplu, cinci pulovere de aceeași culoare și mărime într-un pachet. La sfîrșit, după ce fac pachetele de cinci bucăți, mai rămîn cîte două-trei din aceeași culoare, la mărimi diferite și nu mai pot completa un nou pachet. Rămîn cu ele. Nu le pot da la magazie. Trebuie să aștept să fac iar din acel pulover ca să completez. Și tot așa, rămîn mereu cu pulovere în stoc. Nu e bine.

— Ați propus ceva?

— Am vorbit și cu fetele, să le primească o magazie și să le aranjeze ei. Să nu facă decît acest lucru. S-a mai încercat metoda de care vorbesc, dar n-a dat rezultate.

— Înseamnă că nu e bună.

— Ba da, însă au greșit la sortare. Ceea ce vă spun este o mare problemă pentru că afectează planul atelierului.

— Cum credeți că trebuie să lucreze o organizație a Frontului Unității Socialiste?

— Important, în primul rînd, este să primim noi membri. Apoi organizația să fie foarte elastică. Să se adapteze, să lucreze în funcție de problemele întreprinderii, ale oamenilor. Directivele celui de-al XII-lea Congres al partidului trebuie să stea în permanență în atenția noastră. Dealtfel, un punct din planul pe care l-am întocmit îl constituie studierea importantelor documente. Apoi, ca modalitate de lucru, trebuie să colaborăm cît mai strîns cu colegele noastre din organizațiile de partid. Esențial este ca problemele întreprinderii să fie dezbătute într-un cadru cît mai larg.

RĂZVAN BARBULESCU ■

Un dar istoric pentru Braşov: Cartierul Răcădău

Foarte puţini braşoveni cunosc frumoasa vale a Răcădăului şi, cum s-ar spune, e la doi paşi, în spatele Braşovului, de cealaltă parte a Tîmpei. Cei puţini îi spuneau „La Iepure" şi veneau aici duminicile, la iarbă verde.

Dar toate acestea au rămas de domeniul trecutului, pentru că aici, în acest început de iarnă, au intrat buldozerele şi excavatoarele, s-au atacat fundaţiile blocurilor A. 12 şi B. 1 a, iar pe firul Răcădăului, care în multe locuri nu ajunge nici de-o şchioapă, au apărut **cotele de nivel.**

După o demarare atît de concretă, cu A. 12 şi B. 1 a, firesc ar fi să vă întrebaţi (mai ales braşovenii) cînd se vor da în folosinţă. Şi eu am cerut răspuns la aceeaşi întrebare şi acum, chiar la început, găsesc interesant să încerc să vă conving de ce merită, de această dată, să aveţi mai multă răbdare. Sîntem într-un moment în care constructorii au un alt punct de vedere.

Pentru a ne convinge că acest cartier va fi cel mai frumos şi mai modern cartier al Braşovului ar fi suficient să privim fotografia machetei sau să-i dăm cuvîntul arhitectului Adrian Tomescu, cel care a gîndit şi executat detaliul de sistematizare. Dar, de multe ori, proiectele cele mai frumoase nu mai coincideau cu realitatea. Şi constructorii aveau argumente peste care nu puteau trece. De data aceasta am surprins încîntarea şi mîndria cu care inginerul Petre C. Petre, şeful producţiei Trustului de construcţii din Braşov, a spus: „Răcădăul va fi cel mai frumos cartier al Braşovului. Acum ne putem permite să facem nişte sacrificii — renunţînd la cantitate". Această mărturisire este mai mult decît o promisiune, este o garanţie. Altă sursă : de data aceasta şi mai aproape de realitate. Cel de care va depinde şi mai mult acest cartier va fi şantierul 4 ; şantierul care a executat lucrările tuturor complexelor mari din Poiană. Şeful şantierului, inginerul Ioan Lupaş, spune : „Va fi ca în Poiană ! Are o aşezare foarte pitorească, fiind mai izolat şi aşezat între două dealuri. Vom folosi panouri mari din zidărie cu specific de munte, cu faţade tratate deosebit. Va fi cel mai cochet cartier al Braşovului".

Şi pentru că tot am ajuns la cei care ştiu, să vedem cînd se vor muta primii locatari şi cînd ultimii.

— Tovarăşe inginer Petre, ce se ştie pînă în prezent ?

— Blocuri vom termina în tot cursul anului. 400 de apartamente vor fi gata pînă la sfîrşitul anului ; majoritatea din panouri mari, de P+4. În '81 am prevăzut alte 900.

— Nu merge prea încet, dacă tot sînt din panouri mari ?

— Anul acesta cel mai mare volum de lucrări se execută pentru reţelele de canalizare, canalele termice, drumurile de acces, străzile viitorului cartier. Pîrîul Răcădău trebuie canalizat în beton pe o lungime de 2 070 m. Prima etapă se desfăşoară pînă la sfîrşitul anului 1983 şi proiectul de execuţie prevede aproape 3 000 de apartamente. Restul, pînă la numărul de 5 000 cît va avea acest cartier, se va construi pînă la sfîrşitul cincinalului şi va întregi ansamblul Răcădău.

— Acum ştim totul despre etapele de execuţie, dar nu ştim, totuşi, prin ce va impresiona, acest mare ansamblu. Aveţi cuvîntul tovarăşe arhitect Adrian Tomescu.

— Valea Răcădăului este situată pe versantul de sud-est al Tîmpei. Aici am încercat să creez un urbanism în care peisajul să nu fie străin de concepţia arhitecturală. Am valorificat acest peisaj prin modul de orientare şi dispunere a străzilor şi a clădirilor. Regimul de înălţimi al reţelei majore de circulaţie este corelat cu relieful şi cu elementele principale de peisaj (cota superioară a Tîmpei). Locuinţele terasate sînt orientate într-o singură direcţie cu spatele clădirilor lipit de teren, în regim de P+1 pînă la P+10, în retrageri succesive, astfel ca acoperişul în terasă al unui apartament să fie folosit ca terasă al celui de deasupra. Ca noutate, am încercat să realizez un centru de cartier, o stradă pietonală (35-40 m lăţime şi 400 m lungime). în care pietonul să se simtă în deplină securitate ; nu se întîlneşte cu nici un vehicul. Este zona magazinelor, va fi neapărat dalată, zone verzi alternate cu zone de odihnă, cu jocuri de apă şi lumini. Este zona plată a cartierului de la care încep denivelările. Zona se încheie cu o grădină de 2 ha tratată în terase şi cu o oglindă de apă. Nu lipsesc, bineînţeles, dotările de învăţămînt şi sănătate : 3 şcoli generale, 3 grădiniţe, 3 creşe, 2 dispensare, o policlinică şi un club de cartier.

— Ce tipuri de locuinţe se vor întîlni pe acest teren suficient de înclinat ?

— În etapa a doua se vor construi locuinţe terasate pe pante accentuate şi locuinţe-tip, pentru pante mai dulci, cu caracter montan, ţinînd seamă de posibilităţile de execuţie pe scară industrială a acestor tipuri.

— Ansamblul, în totalitate, este mult mai mare. Ce mai cuprinde ?

— Acesta este de fapt un studiu prin care se leagă în viitor acest cartier — Răcădău — de zona Steagul roşu. 5 A, care se află în prezent în construcţie. El va continua ideea de centru comercial care se continuă cu cel cultural. Compoziţia celei de-a doua jumătăţi a ansamblului nu mai este orientată spre Tîmpa, ci spre carierele de calcar. În 2-3 ani acestea vor fi abandonate, pe acest teren putîndu-se construi locuinţe terasate pe o pantă înclinată într-un unghi de 50-60 de grade. Deasupra va rămîne Dealul Melcilor, care va putea fi amenajat ca parc pentru copii şi tineret.

— Şi aici apare un lac ?

— E un parc mai mare cu lac, bărci şi debarcader ; cu piscină şi zonă sportivă. Ar mai trebui adăugat că cele două părţi, ale acestor centre de cartier, vor fi legate printr-un pasaj pietonal, compus cu magazinele de la blocurile adiacente.

— Ce credeţi că aţi mai omis ?

— Da. Hotelul ; sîntem în vecinătatea Steagului roşu. Un planetariu, sus, în Dealul Melcilor şi tot aici, pe deal ; cîteva blocuri mai înalte pentru a anunţa oraşul de pe partea cealaltă a Tîmpei, existenţa oraşului vechi.

— Se pare că aţi terminat şi totuşi nu aţi amintit nimic despre tunel.

— El va fi o lucrare de o perspectivă ceva mai îndepărtată. Într-o primă etapă, legătura cu centrul vechi se va face pe scheletul unor străzi existente. În viitor se preconizează realizarea unei artere prin inelare, pentru a lega cartierele mari ale Braşovului. Atunci se va construi şi tunelul de sub curmătură, pe o distanţă de 800 m, legînd astfel centrul istoric de zona industrială Steagul roşu.

ELENA GHERA

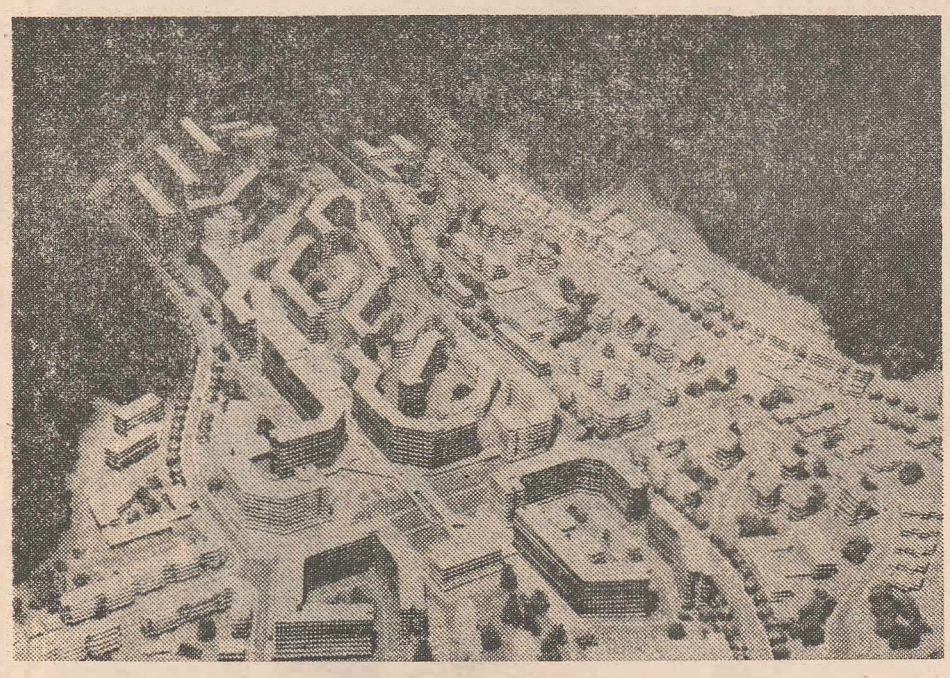

Miracolul înfăptuit de acest om se cheamă ştiinţă

Un om, un comunist, care se recomandă singur, pentru rezultatele muncii sale ; Ioan Puşcaş, medic primar, şeful secţiei interne a Spitalului orăşenesc Şimleu Silvaniei, doctor docent în ştiinţe medicale, autor a 11 brevete de inventator, între descoperirile sale numărîndu-se pe prim plan Ulcosilvanilul — medicamentul cu proprietăţi excepţionale, rodul unor cercetări de peste două decenii, atît ale sale cît şi ale altor specialişti, colaboratori ai săi, din centrele Bucureşti, Cluj-Napoca, Iaşi, Oradea, Tg. Mureş, Zalău, Rm. Vîlcea şi Baia Mare. Întîlnirea cu acest om este o încîntare. Cuprins de neastîmpărul veritabil al unei tinereţi a spiritului şi a trupului, la cei 47 de ani ai săi este plin de vivacitate, optimism şi dorinţă perpetuu trează de înnoire a cunoaşterii... Optimismul îl transmite ca un balsam şi bolnavilor săi, cu care se poartă cu o atenţie şi o căldură izvorîtă din omenie — fără protocol, fără nici o preferinţă, fie că este vorba de un ţăran din Bărăgan sau Ţara Oaşului, un pescar din deltă, un miner din Oltenia sau o textilistă din Moldova, un muncitor de pe un mare şantier îndepărtat, un inginer sau un profesor universitar din Capitală.

Pentru fiecare dintre cei care-l caută găseşte cuvîntul potrivit şi timp pentru a-l rosti, deşi în cabinetul său, ca într-un avanpost al unui front de luptă, cele două telefoane zbîrnîie continuu, dar doctorul află timp între două răspunsuri şi pentru omul care îi intră în cabinet.

Zilnic îi calcă pragul 60—70 bolnavi de stomac, suferinzi de ulcer gastric sau duodenal, chinuiţi de dureri atroce, slăbiţi, cu stări de ameţeală şi senzaţii de leşin. Mulţi dintre aceştia au în buzunar fişa de internare în spital pentru secţia chirurgie, dar aflînd la momentul oportun de metodele de tratament ale doctorului din Şimleu Silvaniei, inventatorul Ulcosilvanilului, mai fac „o ultimă încercare", mînaţi de speranţa că vor scăpa de bisturiu. Şi aproape toţi, în proporţie de 95 la sută, dacă n-au o rană de natură canceroasă, în cîteva zile îşi văd speranţele mai mult decît îndreptăţite. Iată, spre exemplificare, doar cîţiva din cei aproape 5 000 de bolnavi din ţară şi străinătate vindecaţi numai în acest an în mod „miraculos", în secţia interne a Spitalului orăşenesc din Şimleu Silvaniei. Întîi un caz „rarisim" — muncitorul **Nicolae Rătan** din Cîmpulung Muscel, venit la Şimleu cu dureri continue în abdomen, intoleranţă la orice fel de alimente, greaţă, diaree şi vărsături de 4—5 ori pe zi. La examenul radiologic se constată că suferindul are un stomac „ca o strecurătoare", după cum afirmă unul dintre cei 8 foarte tineri colaboratori ai doctorului Puşcaş, care l-a consultat printre primii. Bolnavul s-a prezentat la consult cu nu mai puţin de 5 nişe, deci 5 ulceraţii, 5 „găuri" în pereţii atît de sensibili ai stomacului. La indicaţia şefului secţiei se începe un tratament intensiv, cu Ulcosilvanil. După primele administrări ale medicamentului vomitările încetează. Bolnavul începe să mănînce aproape normal şi din a treia zi nu mai simte nici dureri. După o săptămînă, la examenul radiologic toate cele 5 ulceraţii apar aproape total cicatrizate. La 10 zile, cicatricele sînt evidenţiate în totalitate şi de examenul cu ulcoscopul, la clinica specializată din Cluj-Napoca. Încă o confirmare a valorii medicamentului creat de cercetătorul-medic Ioan Puşcaş, dintr-un orăşel transilvănean prea puţin băgat în seamă, încă un bărbat tînăr redat societăţii, muncii, familiei sale. În ziua cînd acesta părăseşte spitalul, mai sînt externaţi încă 25 de bărbaţi şi femei, care dacă n-ar fi existat Ulcosilvanilul, în caz de urgenţă ar fi trebuit să apeleze la chirurg.

Dintre aceştia, **Revnic Nicolae** din Buftea s-a internat cu un ulcer duodenal de 4x4 cm. S-a mai îngrijit el după tratamentele clasice în alte trei spitale din ţară, fără vreun rezultat edificator, dar după administrarea Ulcosilvanilului, dintr-a 12-a zi este declarat vindecat. La fel **Ileana Papurici**, dintr-un sat din Banat, ca şi **Nicolae Gherman** din Ştefăneşti-Argeş, **George Pătraşcu** din Piteşti, **Ion Enculescu** din Broşteni-Mehedinţi, **Meca Dobre** din Brăila, **Viorel Revnic** din Jibou şi alţii.

Similar este şi cazul siderurgistului **Francisc Kolp** din Reşiţa, prezentat cu două ulcere duodenale şi o gastrită pronunţată.

— Zece ani m-am chinuit şi iată-mă aici, după 10 zile numai, sănătos de pot mînca şi sarmale şi cîrnaţi de porc. Doctorul mi-a spus că pot chiar să şi beau cîte un pahar de vin, dacă mi-e poftă — declară el.

— La fel am fost şi eu... 15 ani mi-am purtat ulcerul, cu regim alimentar foarte sever. Acum, doar după 7 zile, sînt în stare să mănînc de toate, intră în vorbă şi pensionarul ceferist **Vasile Teodorescu** din Deva.

Între cei externaţi se află şi cîţiva cetăţeni străini — un profesor iugoslav, **Duşan Petrovici, Osman Ado Ali** din Somalia, student la medicină, şi **Sour Babacar**, student senegalez, la politehnică. Ca şi ceilalţi bolnavi şi ei îşi exprimă în cuvinte pline de recunoştinţă şi admiraţie, mulţumirea pentru că au fost vindecaţi, pentru felul cum au fost trataţi. Reţin în acest sens spusele lui **Osman Ado Ali**.

— Eu am fost internat şi la noi în Somalia şi în două clinici din Roma (Italia), mai mulţi ani la rînd, dar n-am putut fi vindecat de ulcerul duodenal pe care îl aveam de 16 ani. Un ulcer destul de mare, vă spun ca student medicinist. Era o nişă de 5 cm. Acum e doar o cicatrice şi asta graţie doctorului Puşcaş, medicamentului său cu adevărat miraculos, care mi-a luat durerea în numai 9 zile. Acest doctor, care pentru mine va rămîne simbolul omeniei, este „un om pentru durere", cum se spune la noi în Africa. Cu alte cuvinte este un om să-l pui la rană, un om de omenie, cum atît de frumos sună şi vorba românească.

Cuvinte calde, pornite din inimă, la care doctorul Puşcaş răspunde cu modestie :

— Eu iubesc oamenii şi dacă le pot fi de folos mă bucur ca un copil. Aş dori ca fiecare din noi să-şi iubească la fel semenii. De aceea, la toate reuniunile internaţionale la care am participat, începînd din 1974, în Europa, în cele două Americi sau Asia, de fiecare dată succesele şcolii româneşti din domeniul gastroenterologiei s-au prezentat ca o contribuţie la lupta pentru pace, pentru fericirea întregii umanităţi. În acest sens pot aminti şi ultima reuniune internaţională la care am participat, cea de-a VI-a sesiune a Zilelor Medicale Balcanice, unde România a fost prezentă în cadrul secţiunii de gastroenterologie cu nu mai puţin de 8 comunicări, din cele 15 puse în discuţie, toate abordînd aspecte ale eficienţei Ulcosilvanilului în tratarea bolii ulceroase. Dintre acestea, comunicarea privind **„Localizarea, activarea şi inhibiţia receptorilor de histamină şi a secreţiei gastrice"** a fost considerată ca evenimentul cel mai important al sesiunii, după cum afirma şi prof. **M. Payet**, secretar general al Asociaţiei Internaţionale pentru Cercetări Medicale şi Schimburi Culturale, cu sediul la Paris, prezent ca invitat la sesiune. În aceeaşi ordine de idei se cuvine a fi amintit ca un succes al şcolii medicale româneşti şi faptul că participanţii la Zilele Medicale Balcanice din acest an au încoronat încheierea lucrărilor prin constituirea primei Societăţi Balcanice de Gastroenterologie, avînd ca membri fondatori : România, Bulgaria şi Turcia.

IRIMIE STRAUŢ

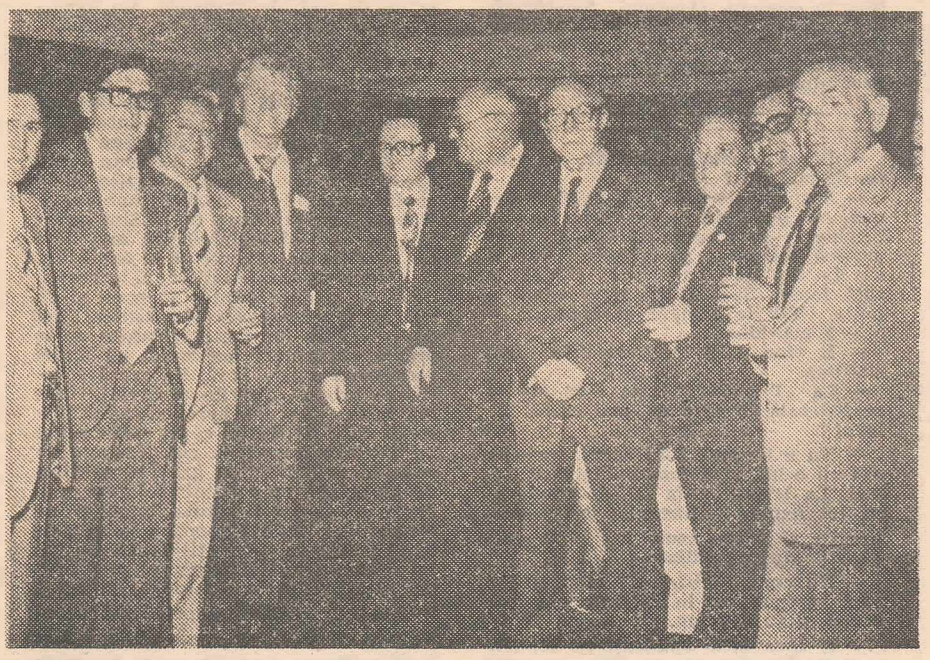

Delegaţia României, în frunte cu acad. Ştefan Milcu şi dr. Ioan Puşcaş, la sesiunea Zilelor Medicale Balcanice de la Ankara

Flacăra revine

Risipitorii aerului

(Urmare din pag. 1)

tori (poate inventatori?) care, preocupați de găsirea celor mai eficiente căi de economisire a energiei, devenită atît de prețioasă, conștienți de necesitatea efortului de gîndire creatoare pusă în slujba interesului național, au și trecut, din proprie inițiativă și puternic susținuți de conducerile întreprinderilor unde muncesc, la aplicarea unor idei tehnice de mare eficacitate. Mă refer, în cazul „acțiunii compresoare", la inginerii **Cornel Litera**, de la Întreprinderea de articole din sticlă București, **Mircea Cioceanu**, de la Întreprinderea optica română, și la **Mihai Gh. Ioan**, de la Întreprinderea de mașini, unelte și agregate București. După o adevărată campanie publicistică, am avut bucuria de a-i vedea în jurul mesei rotunde nu numai pe cei trei ingineri, autori ai unor sisteme de reglaj electropneumatic destinate compresoarelor de tip „Reșița", ci și pe doi reprezentanți ai uzinei, care le fabrică. Au absentat, fără a da, de atunci și pînă acum, nici o explicație, specialiști ai M.I.C.M., delegați ai Direcției generale tehnice a acestui minister, ca și ai institutelor de proiectări.

Masa rotundă s-a soldat cu cîteva decizii importante, printre care și aceea ca I.C.M.R. să propună preluarea uneia din cele trei soluții (Litera, Cioceanu sau Mihai) ministerului de resort printr-unul din institutele sale specializate.

La începutul lunii noiembrie a anului trecut am intrat în posesia unei adrese, expediată de Întreprinderea de construcții de mașini Reșița, M.I.C.M.-ului, Direcției generale tehnice ca și C.I.U.E.M.M.R. București. Reproducem integral textul adresei cu nr. 47.222/5.XI.1979, ce poartă drept titlu tocmai subiectul preocupărilor celor trei ingineri din București: **Instalație de reglaj compresoare de aer.**

„Urmare celor stabilite în cadrul mesei rotunde ținută la I.D.E.B. privind instalația de reglaj pentru mers la sarcină redusă a compresoarelor de aer, rugăm a introduce în planul tehnic al unui institut de specialitate (propunem Institutul de proiectări automatizări București, proiectul de execuție, iar la o întreprindere de specialitate asimilarea în fază de prototip și trecerea la fabricația de serie a instalației de reglaj electropneumatică pentru mers la sarcină redusă, respectiv mers în gol a compresoarelor de aer.

Rugăm a ne comunica unitățile la care s-a stabilit realizarea celor de mai sus, pentru a putea transmite împreună cu C.C.S.I.T.E.H. Reșița tema de proiectare completă pentru această instalație."

Semnează: Director tehnic și de fabricație, ing. Dăscălache E., redactarea aparținînd ing. Ipsen H.

Desigur, faptul că masa rotundă, desfășurată la I.D.E.B. în urma numeroaselor noastre apeluri, nu a fost complet dată uitării, este un motiv de bucurie, care ne face să trecem neobservată ignorarea repetată a inițiativelor revistei noastre în problema de mare interes național a reducerii, prin raționalizare, a consumurilor de energie electrică. Dar să ne fie îngăduite cîteva observații de fond la noua turnură pe care pare să o ia corectarea unor deficiențe de fabricație a compresoarelor de tip „Reșița".

Pentru a fi pe deplin înțeleși, vom spune acum ceea ce am „atins" doar în unele articole precedente. Compresoarele respective, cu 1, 2 sau 3 cilindri, sînt echipate cu regulatoare de presiune (debit) care, conform cărții tehnice a mașinii, au scopul de a delimita funcționarea în sarcină a compresorului pînă la o anumită presiune de refulare, în cazul nostru 7,1 ; 7,2 ; 7,3 at. Din cartea tehnică rezultă că regulatorul de presiune nu poate funcționa decît pentru presiunea de 7 at. Întrucît regulatorul pneumatic are o caracteristică de deschidere a aerului de comandă continuă, el se dovedește, în funcționare, necorespunzător, din următorul motiv: creșterea presiunii în vasul tampon, de unde se ia aerul de comandă, se face progresiv și într-un timp destul de mare și, ca atare, și presiunea aerului de comandă a pistoanelor de acționare a supapelor de aspirație crește progresiv, datorită pierderilor de aer, între piston și cilindru, supapele deschizîndu-se și ele progresiv dar niciodată total. Nedeschiderea bruscă și totală a supapelor duce la încălzirea excesivă a acestora, la ruperea inelelor și la nerealizarea economiei de energie electrică, pentru care a fost montat acest sistem regulator. **Cu alte cuvinte, concepția proiectanților s-a dovedit neconformă cu regimul de funcționare a compresoarelor de tip 1, 2, 3 V 15, 30, 45/7 și, mai ales, inadecvate cu nevoile practice ale întreprinderilor cărora le erau destinate. Ani de zile acest adevăr a fost ignorat, cu voie sau fără voie, oricum cu neglijarea consumurilor majore și inutile.**

Acestea sînt adevărurile tehnice pe care unii tovarăși de la I.C.M.R. ca și de la institutul care a proiectat compresoarele se fac a nu le cunoaște. Acestea sînt exact lipsurile pe care vrednicii ingineri Cornel Litera, Mircea Cioceanu și Mihai Gh. Ioan împreună cu colaboratorii lor s-au străduit să le îndepărteze, reușind s-o facă de 4, 3 sau 2 ani de zile, fără a emționa pe nici unul dintre cei care ar fi trebuit să le mulțumească și să-i atragă alături de ei în vederea obținerii unui spor de calitate, a unei producții importante în contextul industriei noastre naționale, fără a sensibiliza organe de specialitate ca Direcția generală tehnică din M.I.C.M.

Sigur, rîndurile încredințate astăzi tiparului sînt mai aspre ca oricînd pînă acum. De ce? Foarte simplu: pentru că scrisoarea reprodusă de noi ne apare drept un exemplu de formalism, de la care nu se poate aștepta rezolvarea problemei ci tergiversarea ei. Remarcăm că în conținutul ei nu se suflă un singur cuvînt despre una, măcar, din cele trei soluții care le-au fost înfățișate celor doi reprezentanți ai I.C.M.R. la întîlnirea de la I.D.E.B., cu toate că așa se stabilise: **dintre ele să se aleagă aceea pe care specialiștii o vor considera cea mai convenabilă.** Reiese, din același text, că I.C.M.R. „comandă" o cercetare nouă (vezi „introducerea în planul tehnic al unui institut de specialitate"), ceea ce înseamnă, zicem noi, doi, poate trei ani de așteptare, fără a-i mai socoti și pe cei destinați cercetării propriu-zise și intrării în producția de serie.

De ce așa și nu altfel? Adică: de ce doi, trei sau șapte specialiști ai unui institut nu sînt îndrumați spre cei trei ingineri, pentru a-i consulta, eventual în același colectiv, spre a se ajunge la soluția optimă? Cît va mai trebui să curgă aerul comprimat pe conductele indiferenței, așa cum ne întrebam într-un articol de anul trecut, pînă cînd regulatoarele electropneumatice create deja de Litera, Cioceanu și Mihai Ioan vor mai fi ignorate?

Această scleroză în care singurele obiecte care se mișcă sînt hîrtiile și nu ideile nu poate fi anihilată nici în situații atît de limpezi ca cea de care ne ocupăm? Aici nu mai este vorba despre medicamente, despre vindecări „miraculoase", ci de fapte pe cît de concrete pe atît de lesne de controlat: compresoarele de la I.O.R., I.A.S.B. și I.M.U.A.B. economisesc de ani de zile sute de mii de hWh grație unor regulatoare electropneumatice care există, pot fi văzute funcționînd perfect! Ce altceva mai trebuie să se întîmple ca ele să fie generalizate? Autorii nu au nici măcar pretenții materiale. Dovada cea mai bună au făcut-o mai înainte de a-i cunoaște și a-i prezenta opiniei publice și specialiștilor: au realizat lucruri minunate în tăcere și modestie, în folosul întreprinderilor la care muncesc. **O nouă și admirabilă dovadă o fac Mircea Cioceanu, Cornel Litera și Mihai Gh. Ioan și în coloanele revistei noastre de azi: ei înfățișează în mod deschis „secretul" sistemului lor de reglare electropneumatică a compresoarelor.** Dacă nici de data aceasta specialiștii nu se vor decide să-i abordeze, poate că alți tovarăși, din întreprinderile care folosesc compresoarele „Reșița" și risipesc energia electrică în loc s-o economisească, îi se vor adresa celor trei ori unuia dintre ei, pentru a fi inițiați și sfătuiți cum să-și realizeze propriile lor regulatoare electropneumatice.

Cele trei soluții care vă stau la îndemînă:

● Ing. MIRCEA CIOCEANU (I. O. R.)

Regulatorul electropneumatic, realizat și pus în funcțiune la I.O.R. în anul 1975, la o stație nouă de compresoare, se compune, în principal, din 4 electroventile de tip Danfoss, care au început să fie fabricate și la I.A.M.C. Otopeni, 2 manometre cu contact electric, produse tot la Otopeni, un releu de timp, 6 relee intermediare, ce se realizează la „Electromagnetica", 3 lămpi de semnalizare, 3 butoane de comandă și o cheie comutatoare, pentru alegerea regimului de lucru: oprit, manual, automat.

Funcționarea în regim automat. La atingerea presiunii reglate, primul manometru, cu contact, comandă deschiderea a două electroventile, permițînd trecerea aerului spre supapele de admisie, care sînt, astfel, închise și compresorul începe să funcționeze în gol. La atingerea limitei minime a presiunii reglate, același manometru comandă închiderea electroventilelor și, astfel, cilindrii intră în sarcină, pe rînd, evitîndu-se șocurile mecanice și electrice.

Avantajele pe care am contat, în acești ani de funcționare a noului tip de regulator electropneumatic, sînt multiple. Iată cîteva mai importante:

● **o economie de energie electrică de circa 150 000 kWh/an pentru fiecare compresor,** în condițiile menținerii unei presiuni riguros constante, între 4,5—5,5 bar; ● **posibilitatea reglării precise a presiunii din rețeaua de distribuire a aerului comprimat,** între orice valori; ● **posibilitatea aplicării poliservirii mai multor mașini sau instalații de către personalul de exploatare** (măsură aplicată la noi, la I.O.R., din 1979); ● **eliminarea oricăror pericole pentru personalul muncitor,** ce puteau rezulta din urcarea pe postamentul compresorului, în scopul manevrării regulatoarelor mecanice (cîte unul pentru fiecare cilindru); ● **funcționarea, în condiții de siguranță maximă,** a compresorului, datorită sistemelor de siguranță prevăzute în schemă. Astfel, al doilea manometru cu contacte, reglat la o presiune mai mare decît primul, scoate automat din funcțiune compresorul, în cazul defectării sistemului de reglare, semnalizîndu-se, optic și acustic, depășirea presiunii reglate.

Menționez că schema elaborată, pentru această automatizare în întreprinderea noastră, este ceva mai complexă, fiind prevăzută pentru o funcționare sigură, chiar în cazul unor greșeli de comandă, pe care ar putea să le comită personalul de exploatare. În regim neautomat, funcționarea se face cu ajutorul a două întrerupătoare aflate pe panoul de comandă.

Costul regulatorului electropneumatic (care poate deservi mai multe compresoare) este de circa 5 000 de lei. Comparînd numai prețul energiei electrice economisite anual (peste 45 mii de lei la un singur compresor), fără a mai socoti și celelalte avantaje, rezultă că amortizarea cheltuielilor se face în cîteva luni. În cei patru ani de exploatare nu s-au constatat nici un fel de defecțiuni majore, fiind necesare numai cîteva remedieri de ordinul minutelor, în prima perioadă. Adaptarea se poate face la orice tip de compresor „Reșița" cu 1,2 sau 3 cilindri, fără nici o modificare a instalațiilor electrice și mecanice existente.

● Ing. CORNEL LITERA (I. A. S. B.)

Din practica de producție de la Întreprinderea de articole din sticlă București, unde muncesc, am constatat un consum mare de energie electrică, o risipă chiar, debitul de aer neputînd fi controlat cu actualul regulator care echipează compresoarele „Reșița".

Pentru remedierea situației am recurs la un alt tip de regulator electropneumatic cu caracteristica: „tot sau nimic". Acesta se compune dintr-un manometru cu contact minim-maxim de 10 at, tip I.A.M.C. Otopeni; 1, 2 sau 3 electrovane pentru aer 0—10 at 220 V/6-10 W, cu scaunul de minim 10 mm normal închise; o schemă de comandă cu 2 relee miniatură, care interpretează presiunea din vasul tampon și comandă electrovanele (curentul maxim 50 mA); un releu TCA 6 4 NI,4 ND, pentru curenții de lucru ai electrovanelor; 0, 1 sau 2 relee RTPA, 220 V; 3, 4 sau 5 întrerupătoare tip veioză 2 A; 2, 3 sau 4 becuri semnalizare 220 V, 10 W; 2, 3 sau 4 lămpi semnalizare (una roșie pentru prezența tensiunii în schemă și 3 verzi pentru vizualizarea cilindrilor ce sînt scoși din funcțiune).

Avantajele dispozitivului folosit de noi și pe care l-am propus și cu prilejul articolelor publicate de „Flacăra" cît și la masa rotundă de la I.D.E.B. sînt următoarele: permite reducerea consumului de energie electrică prin reglarea debitului de aer în funcție de consum, între treptele de putere fabricate: 100, 200, 300 kW; permite reglarea presiunii în bara generală la orice valoare, în domeniul 4—7 at cu aceeași precizie 0,3 — 0,4 at (de aici rezultă o economie importantă de energie electrică la consumatorii cărora le este necesară o presiune mai mică de 7 at în bara generală; exemplu: pentru o fabrică cu o nevoie de aer de minim 4 at, se reglează manometrul cu contact astfel: max. 4,3 — 4,4 min. 4 at, iar compresorul comprimînd aerul numai pînă la 4,4 at se reduce consumul de energie electrică); **la compresoarele prevăzute cu mai mulți cilindri, regulatorul nostru permite evitarea acumulării de ulei în cilindri,** prin menținerea lor în mers în gol un timp limitat (timp reglat la releele de timp); **dispozitivul poate fi aplicat la toate compresoarele cu piston prevăzute cu dispozitive pneumatice de deschidere a supapelor de aspirație și care nu permit opriri și porniri intermitente automatizate; pentru fabricile ce au în dotare compresoare elicoidale (Bavenitz, Alcatel, Demag etc.), fără reglaj de debit, achiziționarea unui compresor „Reșița, prevăzut cu dispozitivul de reglare propus de noi, rezolvă problema economisirii energiei electrice** ce se aruncă o dată cu surplusul de aer ce nu poate fi întrebuințat și rezolvă, totodată, problema corodării conductelor, aerul furnizat de compresoarele „Reșița" conținînd circa 200 mg ulei/m cub., crește fiabilitatea mașinii, deoarece aceasta mergînd un timp oarecare fără să comprime aer, timpul efectiv de lucru scade, iar ungerea cilindrilor este mai bine realizată.

Din calculele noastre a reieșit că: **pentru 2000 de compresoare „Reșița", care vor economisi, fiecare, numai 10 kW, prin trecerea în regim de reglare a debitului sau reducerea presiunii și reglarea debitului, apreciind timpul de funcționare la 20 h/zi, economia pe durata unui an la energie electrică va fi de 120 000 000 kWh**

● Ing. MIHAI IOAN (I. M. U. A. B.)

În cadrul acțiunii de reducere a consumului de energie electrică, desfășurată la I.M.U.A. București, colectivul de specialiști ai secției mecano-energetic a realizat un dispozitiv care a fost montat la compresorele de tip 3V45 Reșița, rolul acestuia fiind punerea motorului sincron de 300 kW la mers în gol, în momentul în care presiunea atingea valoarea de 7 at (reglajul fiind între 5—7 at).

Aparatajul utilizat în construcția dispozitivului nostru este următorul:

— electroventil de tip Concordia VHR 80/00N-110 V, 50 Hz 100% ED H09070;

— releu intermediar temporizat de tip RIt-3 110 Vcc;

— manometru cu contacte electrice tip Mc-1, 0-10 Kgf/cm², clasa de precizie 2,5; 110 Vcc varianta II de execuție a contactelor electrice (produs de I.A.M.C. Otopeni).

În cazul funcționării compresorului fără dispozitivul creat de colectivul nostru, cînd presiunea din vasul tampon depășește 7 at, se acționează prin reglaj manual și supapele de aspirație rămîn tot timpul deschise iar compresorul funcționează în gol.

Prin introducerea dispozitivului nou, electroventilul este acționat de către manometrul cu contact, care sesizează presiunea din vasul tampon, de fapt și pentru trecerea aerului prin supapele de aspirație, care sînt tot timpul deschise, compresorul nemergînd în gol. Cînd presiunea aerului din vasul tampon scade sub 5 at, manometrul cu contact sesizează și dă comanda electroventilului, permițînd compresorului să meargă în sarcină.

O dată cu introducerea acestui sistem, întreprinderea noastră a realizat o economie de energie electrică (bazată numai pe consumul redus al stației de compresoare) de 540 MWh anual (Wcc = 8 h × 300 kW × 0,75 × 300 zile = 540 MWh).

● **PIERDERILE DE ENERGIE ELECTRICĂ, pricinuite de funcționarea necorespunzătoare a compresoarelor, mai ales a celor de tipul „Reșița", de care revista noastră s-a ocupat insistent în ultima vreme, durează de prea mult timp. Pagubele, în detrimentul economiei noastre, sînt sesizabile, fără ca cineva, dintre cei care ar putea pune capăt acestei stări nefirești de fapte, să întreprindă vreo acțiune eficace. Situația este cu atît mai de neînțeles cu cît, așa cum se arată și în cele de mai sus, soluții există, chiar dacă ele au apărut în unități industriale disparate, dar unde problema economisirii energiei a fost tratată cu seriozitate și în toate planurile, mobilizînd capacitățile de gîndire tehnică a celor mai buni ingineri energeticieni.**

Dacă pînă acum articolele noastre implicaseră răspunderea exclusivă a Întreprinderii de construcții de mașini Reșița ca și pe cea a institutelor de specialitate, din acest moment credem este cazul să adresăm un apel direct Ministerului Construcțiilor de Mașini, un apel la acțiune promptă și hotărîtă, pentru remedierea cît mai grabnică a unei situații de risipă evidentă și care durează de prea multă vreme.

Datorită unui medic român, paralizia maxilo-facială a devenit

O boală perfect vindecabilă

În decembrie, anul trecut, ne-am bucurat de privilegiul de a prezenta în premieră demonstrațiile practice ale unei noi și surprinzătore tehnici de chirurgie maxilo-facială. Procedeul medicului Constantin Țuculescu, stomatolog la Spitalul clinic de urgență din Capitală, viza în mod expres rezolvarea pe cale operatorie a paraliziilor faciale, maladie cu etiologie variată și extrem de ostilă celor mai diverse metode terapeutice. Onorată cu un certificat de inventator, metoda compatriotului nostru se recomanda la data respectivă printr-o cazuistică modestă, dar primele intervenții și rezultate obținute ne îndreptățeau totuși să rămînem optimiști.

Am anunțat noutatea în cadrul unei relatări sumare dar — mărturisim azi — nu fără o strîngere de inimă. Știam că doctorul Constantin Țuculescu a făcut vreme îndelungată dovada unei deosebite măiestrii în practica chirurgiei reparatorii, că, înzestrat cu o mînă de artist, a înfăptuit adevărate minuni, redînd unor chipuri literalmente desfigurate, ciopîrțite, aspectul normal, inițial, dar mai știam, în același timp, că vindecarea paraliziilor faciale reprezintă o intreprindere extrem de dificilă, că în acest domeniu, medicina contemporană nu se bucură decît de puține rezultate mulțumitoare, că, de cele mai multe ori, după recesiunea bolii în urma unor tratamente variate, anomaliile anatomice și fiziologice se reinstalează.

Iată de ce nu mică ne-a fost bucuria cînd, patru luni mai tîrziu, am aflat că noi cazuri rezolvate reconfirmă valoarea metodei chirurgicale propuse și demonstrate de doctorul Constantin Țuculescu.

La ora actuală, deci la un an după publicarea primului nostru articol, o bogată cazuistică și numeroase scrisori de mulțumire, multe sosite pe adresa redacției noastre, aduc dovada peremptorie că, în România, grație medicului Țuculescu, paralizia facială a devenit o maladie perfect vindecabilă.

Apariția și instalarea bolii, aminteam mai sus, sînt favorizate sau provocate de diverși agenți : afrigere (răceli), virusuri, accidente, traumatisme post-operatorii etc. În general, maladia cuprinde jumătatea din dreapta sau din stînga a faciesului, porțiune care devine inertă, imobilă. Un ochi rămîne în permanență deschis (și condamnat unor afecțiuni grave), gura nu se poate mișca decît cu mari eforturi, iar odată cu instalarea bolii apare, fatalmente, și întregul cortegiu al traumelor psihice.

Cum poate fi vindecată pe cale operatorie această teribilă afecțiune anatomo-fiziologică ?

— Procedeul constă — ne reamintește doctorul Țuculescu — în scoaterea unui tendon de la picior și legarea lui de apofiza coronoidă mandibulară a părții bolnave. În felul acesta, porțiunea afectată își recîștigă mobilitatea, fizionomia își recapătă liniile normale, bolnavul reușește să închidă ochiul (și o face, uneori, după zeci de ani de imobilitate !) și, lucru deosebit de important, tonusul muscular revine pe întreaga suprafață a faciesului. La început, intervenția se făcea prin gură, dar în ultimele cazuri am operat prin șanțuri nasé-labié-genian, ceea ce a simplificat mult intervenția și a scurtat durata de spitalizare. Acest lucru a devenit posibil, deoarece, după operație, pacientul nu mai stă pansat și cu tendonul în tensiune, vreme de trei săptămîni. El este externat după 8—10 zile.

— Ați avut și eșecuri ?

— Într-un singur caz boala a recidivat. Dar sînt sigur că printr-o nouă intervenție, paralizia va fi rezolvată și în această situație particulară. S-a mai întîmplat apoi ca unele organisme să manifeste tendințe de respingere a tendonului, dar prin mici corective operatorii cazurile s-au bucurat de rezolvări optime. Mai trebuie să arăt apoi că, din păcate, nu puțini dintre cei care se hotărăsc pentru operație o fac numai după ce au epuizat alte mijloace de tratament, sau chiar au suportat intervenții chirurgicale. Nu e rău nici așa, cu toate că în această situație sarcina mea este mult mai dificilă.

— Majoritatea celor care ne-au scris, iar între aceștia oameni care au suferit de paralizie zeci de ani, apreciază că prin solicitudinea dumneavoastră s-au produs adevărate miracole. Pentru a oferi cititorilor noștri o imagine cît mai concludentă în acest sens, îmi voi permite să reproduc cîteva fragmente dintr-o recentă scrisoare semnată de operatorul chimist Ioan Moldovan din Baia Mare. „S-a întîmplat așa — ne înștiințează corespondentul nostru — că în 1975, luna decembrie, am simțit că gura mi se suceste într-o parte și m-am dus imediat la medic. În luna ianuarie 1976 am mers la controlul periodic și am aflat că am contractat o boală teribilă, paralizia facială. Am fost internat la Clinia nr. 2 și apoi la Spitalul județean la secția de neurologie. Mi s-au administrat tot felul de medicamente, dar degeaba. În 1978 boala mi s-a agravat de la o zi la alta. Acum nu mai puteam să închid ochiul, care devenise roșu din pricina iritației, iar nasul mi s-a sucit spre stînga, provocîndu-mi greutăți la respirație. Am fost reinternat la secția de neurologie, apoi la secția O.R.L., unde mi s-a făcut o operație la urechea dreaptă, dar paralizia nu a dat înapoi. Am mai colindat apoi și alte spitale, pînă în luna decembrie cînd o verișoară din Baia Mare mi-a adus revista „Flacăra" în care am găsit articolul despre metoda chirurgicală folosită de doctorul Constantin Țuculescu. Am luat trenul spre București și la Spitalul clinic de urgență l-am găsit pe doctorul Țuculescu la camera 329. Aici mi s-au făcut operații în două rînduri, ultima în octombrie, anul 1979. La externare am plecat acasă fluierînd și cu ochiul complet vindecat. Gura mi s-a îndreptat și nasul a revenit la poziția inițială. Am redevenit om, așa cum am fost pînă la apariția bolii, motiv pentru care eu și întreaga familie nu găsesc cuvinte de mulțumire pentru acest om admirabil care înfăptuiește adevărate minuni. Și vreau să mulțumesc redacției „Flacăra" care a scris despre doctorul Constantin Țuculescu, de au aflat atîția suferinzi, care s-au operat și s-au făcut bine și vă rog să mă scuzați că nu mă pricep prea bine la scris, dar tot ce am spus e rupt din suflet. Am scris această scrisoare la 2 XI '979". E o scrisoare emoționantă, dar nu prima de acest fel. Metoda dumneavoastră a găsit în cadrul Spitalului clinic de urgență și cadrul de afirmare ?

— La locul meu de muncă, datoria mea principală este de a interveni cu promptitudine în corectarea unor accidente faciale. Lucrez în domeniul terapiei de urgență. Operațiile de paralizie maxilo-facială le fac printre picături, dar în această privință m-am bucurat de concursul colegilor mei. Aș dori pe această cale să aduc mulțumire tovarășului dr. Andrei Firică, directorul Spitalului de urgență, precum și prof. dr. Iuliu Șuteu, șeful clinicii de chirurgie și doctorului Eugen Caloinescu. Am, totuși, un necaz. Lucrez într-un spital de adulți, situație care mă împiedică să efectueze operații în cazul unor bolnavi de paralizie facială sub vîrsta de 16 ani. Sper că voi găsi o modalitate pentru a răspunde și unor asemenea solicitări. În sfîrșit, fiindcă sîntem la ora mulțumirilor și urărilor de bine, doresc să-mi exprim gratitudinea față de revista „Flacăra", prima publicație ce a făcut publică metoda mea de chirurgie maxilo-facială. Nu este vorba de împlinirea unei vocații profesionale, ci de faptul că prin mijlocirea „Flacării", am putut să fiu de folos unor semeni handicapați de această gravă afecțiune.

Un an, deci, de cînd prin modesta noastră contribuție, metoda medicului Constantin Țuculescu a devenit cunoscută marelui public, perioadă în care zeci de bolnavi, eliberați de îngrozitoare traume fizice și psihice, au fost redați societății, recîștigîndu-și dreptul de a trăi ca oameni între oameni.

LIVIU TIMBUS ■

Noi recunoașteri internaționale pentru „Covalitin"

În general, 1979 a fost un an fructuos pentru Covalitin, sfîrșitul lui, în special, consemnînd alte valoroase recunoașteri internaționale ale medicamentului original românesc folosit, cu rezultate terapeutice remarcabile, în tratamentul litiazelor.

Astfel, după ce, în noiembrie, Covalitinul a fost prezentat în Spania, Tina Covaliu a primit, recent, o scrisoare de la Andres Sanchez Cabello, unul din directorii importantei firme de produse farmaceutice „Fitocin", în care se notează, printre altele, că „profesorul Calvo Uson își propune, cu mult interes, să facă studiul clinic al medicamentului, ceea ce permite să se întrevadă un deosebit succes pentru Covalitin, în Spania".

În altă ordine de idei, între 14 și 21 decembrie, Tina Covaliu s-a aflat la Cairo, răspunzînd invitației ministrului egiptean al sănătății, Mahmoud Kamal Gabr. Acesta s-a întreținut îndelung cu inventatoarea, în prezența ambasadorului nostru, Ion Iozefide, găsind cuvinte de apreciere la adresa terapiei propuse și aplicate la București, solicitînd introducerea cît mai urgentă a produsului românesc în țara sa, în care, dat fiind numărul mare de îmbolnăviri, litiaza preocupă în mod deosebit oficialitățile medicale. Totodată, Tina Covaliu a ținut un ciclu de 6 conferințe la Universitatea din Cairo, al cărei rector, Ibrahim Badram, i-a înmînat cercetătoarei din România Fanionul de onoare al celei mai vechi instituții de învățămînt superior din Egipt. Atît Ibrahim Badram, profesor de urologie, cît și Mohamed Kamel, vicepreședinte al Academiei pentru cercetări științifice și tehnologice, cu care descoperitoarea Covalitinului a convorbit, au manifestat un viu interes față de teoria românească referitoare la formarea calculilor renali, discuțiile purtate conducînd la încheierea unui acord de cooperare științifică, a cărui realizare s-a stabilit pentru 1 februarie 1980. În paralel, s-a semnat un precontract comercial, mai multe firme de produse farmaceutice și de turism din Cairo exprimîndu-și dorința de a achiziționa medicamentul românesc și, respectiv, de a trimite cetățeni egipteni la tratament cu Covalitin, la București.

În drum spre casă, Tina Covaliu s-a oprit, cîteva zile, la Roma. La sediul ministerului italian al sănătății, ea a asistat la ședința de înregistrare oficială a Covalitinului ca medicament cu liberă circulație pe piața peninsulară, act care deschide produsului largi perspective pentru export. După cum am fost informați, oficializări asemănătoare urmează să aibă loc, cît de curînd, în Austria, Franța și Anglia, unde documentația medicală, riguroasă și obligatorie în astfel de cazuri, a fost pusă la punct și semnată. Pentru luna iunie, inventatoarea are de onorat o invitație din Statele Unite, urmînd să prezinte Covalitinul și terapia legată de acesta la renumita Clinică Mayo din Rochester.

ANDREI GEORGESCU ■

Primul batiscaf românesc

În curînd va bate... drumurile țării primul batiscaf românesc. Nu, nu este o eroare de redactare, fiindcă, în adevăr, batiscaful își va începe periplul alăturîndu-se pe șosele lungului șir de autoturisme, autocamioane și motociclete, spre a inaugura o originală navetă, inițial terestră, între lacurile României.

— De ce un batiscaf românesc ? — l-am întrebat pe profesorul universitar doctor inginer Alexandru Diacon, care în calitate de hidroenergetician și de decan al Facultății de energetică a Politehnicii bucureștene, urmărește îndeaproape întreaga acțiune.

— Pentru România batiscaful nu constituie un lux, ci o necesitate economică. Dealtfel, principalele țări industrializate au constatat încă mai de mult că nu se pot lipsi de un asemenea mijloc modern și eficace pentru controlul barajelor.

Și Alexandru Diacon evocă propria sa experiență. Lucrînd ca inginer la hidrocentralele Moroieni, Sadu, Argeș, Bicaz, pe Valea Bistriței, la Porțile de Fier, deținînd funcții de răspundere în Ministerul Energiei Electrice, la Institutul de studii și proiectări hidroenergetice și în calitate de președinte al Comisiei de supraveghere a barajelor el cunoaște, ca să spunem așa : pe dinăuntru, sistemul hidroenergetic național și, în primul rînd, dificultățile și răspunderile implicate în supravegherea minuțioasă, neîncetată a barajelor. Desigur, în corpul lor se află incluse o serie de aparate pentru măsurarea tensiunilor interne, deformațiilor, presiunii, debitelor și altor parametri de bază. Dar nici un aparat din lume nu poate înlocui controlul vizual al instalațiilor, multe din ele confecționate din fier, deci corodabile în timp. În plus, apele învolburate cară spre baraje rădăcini și așa-numiți pomi murați, care nu cad la fund și astupă, uneori, gurile de apă ale barajelor, în proporții greu de stabilit cu exactitate.

— Vă dați seama ce înseamnă cînd un trunchi înțepenește o vană sau intră într-o turbină ? Eu însumi am văzut grătare rupte sau înfundate 80 la sută cu crengi și rădăcini atît de încîlcite încît a trebuit să fie tăiate cu securea, ca într-o pădure virgină.

— Dar scafandrii ?

— Bineînțeles, se recurge la ei pentru verificarea stării barajelor, dar, de regulă, ei nu coboară sub 20—30 m. Sînt oameni dîrji, curajoși, parcă plămădiți dintr-un aluat special. Știți că în unele situații ei sînt obligați **să vadă cu degetele ? !** În multe porțiuni din Dunăre, bunăoară, apa este foarte tulbure și cum treci de adîncimea de 2 m nu mai vezi nimic, domnește acolo un întuneric beznă. Scafandrii noștri învață la perfecție schema instalațiilor, a corpului navelor etc. pe care le au de controlat și se orientează exclusiv prin pipăit. Fac o treabă admirabilă, dar scafandrul nu este inginer ! Tocmai din cauza condiției fizice excepționale reclamate de această profesiune aspră nu se poate cere inginerilor și altor specialiști să îmbrace costumul de scafandru. Iată de ce, de regulă, constructorul, specialistul supraveghează prin „interpuși" instalațiile submerse. Fără a mai pomeni de faptul că, așa cum spuneam, scafandrii nu se prea aventurează dincolo de 30 m adîncime. Or, lacurile de acumulare depășesc cu mult această limită : la hidrocentrala de pe Argeș golirile de fund se află cam la 150 m sub nivelul maxim al lacului, la Bicaz — 95 m, pe Lotru — 100 m (cifre aproximative). Dar ce se petrece în realitate acolo ? Pentru a ști cu precizie ar trebui golit lacul — operație care costă enorm, fiindcă implică oprirea hidrocentralei pentru un anumit timp. **Iată de ce avem nevoie de batiscaf și îl vom avea !**

Un grup mic dar calificat de specialiști din laboratorul de cercetare al catedrei de hidraulică — unii din ei au lucrat și la casa subacvatică a centrului de cercetări biologice de la Pîngărați, la Bicaz — finalizează proiectele și, în colaborare cu industria, procedează la verificarea subansamblelor deja construite. Prin Întreprinderea „Energoreparații" se verifică porțile de etanșare, hublourile etc., care trebuie să reziste la presiuni pînă la 20 atmosfere. Lesne de înțeles cerințele tehnice și de securitate ce apar la astfel de presiuni. Totodată, se pun probleme deosebite biologilor, care trebuie să asigure condiții de viață favorabile în interiorul batiscafului. Ei studiază, de pildă, cele mai adecvate dispozitive de absorbție a bioxidului de carbon și a vaporilor de apă. În fond, multe din problemele ce trebuie rezolvate în premieră, unele din ele de ordin psihologic, se aseamănă cu acelea privind activitatea cosmonauților, și ei destinați să ducă o activitate complexă de cercetare într-un spațiu limitat și în condiții externe adverse : spațiul extraterestru pentru unii, marile presiuni ale adîncurilor pentru ceilalți. Este și motivul pentru care colaborează la acest proiect în premieră națională Institutul de fiziologie și Institutul de protecția muncii. Inginerii Iuliu Morariu, Eugen Popovici, Vladimir Tcacenco și alți specialiști de la Facultatea de energetică, ajutați și de studenți pasionați din anii IV și V, finalizează proiectele și urmăresc realizarea lor.

Conceput a fi transportabil pe trailer, batiscaful își va începe, probabil în anul 1982, „turneul" lacurilor de acumulare. De pe acum Centrala industrială de producere a energiei electrice și termice se gîndește la statutul batiscafului : îl va încredința ea uneia din hidrocentralele mai mari, urmînd ca aceasta să-l împrumute „suratelor", după necesități, sau va fi păstrat în dotarea centralei ? Este o treabă care-i privește pe economiști. Și alți specialiști, mai de departe legați de hidroenergetică, visează la batiscaf — de pildă, biologii și geologii interesați în lumea subacvatică și în complicata morfologie a malurilor.

Să nu ne închipuim condiții de lucru și de cercetare asemănătoare cu acelea de pe bordul imaginarului „Nautilius" al lui Jules Verne : nu va fi vorba în cazul de față de nici un căpitan Nemo modern, confortabil tolănit într-un fotoliu, în fața unui perete transparent. Realitățile și posibilitățile tehnice sînt mai aspre decît lăsa să se întrevadă pana prolificului scriitor francez.

Batiscaful românesc va avea două încăperi strîmte. O cameră se va afla în contact direct cu lumea lichidă din afară, pătrunderea apei fiind împiedicată de presiunea mărită a aerului, ca în casa subacvatică de la Pîngărați. Din a doua încăpere, la presiune constantă, atmosferică își va efectua observațiile personalul specializat nescafandru. Va fi strîmt, cam patru metri pătrați, dar de aci exploratorilor adîncurilor, aidoma cosmonauților, li se va deschide o lume nouă.

LIONEL NIȚESCU ■

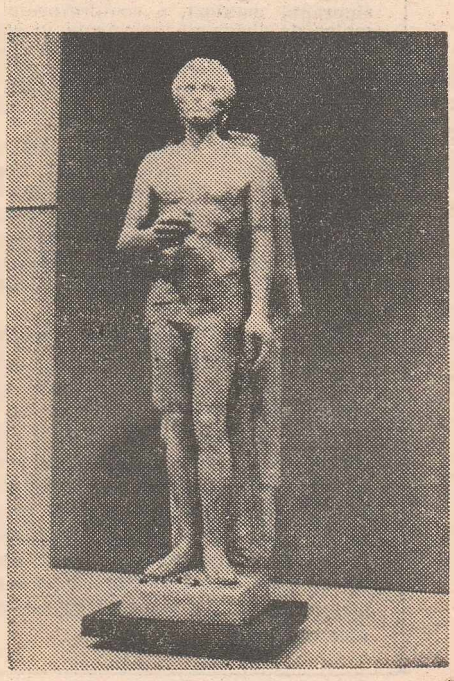

În producția de roboți: speranțe mari, demarajul încă lent!

— Cînd ne va ajuta robotul ? — întreabă muncitorii de la secția ansamble sudate de la Întreprinderea de autoturisme Pitești pe specialistul de la Politehnica bucureșteană venit să studieze la fața locului posibilitățile introducerii roboților industriali.

De ce tocmai în această secție se interesau de robot ? Fiindcă, pe de o parte, aci condițiile de muncă sînt mai grele, iar pe de altă parte ele se pretează mai lesne la o asemenea înnoire radicală a tehnicii. Întîi omul a făurit unelte simple, apoi mașini complexe, pe care a trebuit să le deservească ; și totul a devenit atît de complicat, încît în prezent visează **mașini care să deservească mașini**, visează deci — și chiar creează — roboți.

Dar să revenim la secția ansamble sudate. Gîndiți-vă, zece puncte de sudură pe minut de fiecare muncitor nu sînt o glumă, și totuși cam acestea sînt cerințele producției moderne de autoturisme la Pitești și pretutindeni în lume ; în plus, sudorul primește șocul cleștelui, electrozii care topesc metalul degajă noxe, zgomotul nu contenește. Să analizăm însă actul sudării : mașina care o realizează nu este prea complicată, ea constînd, de fapt, dintr-un transformator prevăzut cu un clește. Problema este, cine o deservește ? **Azi, muncitorul, mîine, robotul.** Nu este o figură de stil, întrucît întreprinderea piteșteană se arată deosebit de interesată în introducerea roboților.

Așadar, bate ceasul roboților industriali. Fapt relevat pregnant în Directivele Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român (**„vor fi intensificate cercetările în domeniul microprocesoarelor, al cibernetizării proceselor tehnologice, al utilizării roboților industriali“**) și în celelalte documente ale Congresului, ca și într-o serie de cuvîntări recente ale secretarului general al partidului.

La Institutul central pentru conducere și informatică se află în curs de constituire un colectiv de informatică pentru robotică și un altul pentru studiul inteligenței artificiale ; la Institutul politehnic București s-a format recent un colectiv interdisciplinar pentru roboți industriali, condus de rector, academicianul Radu Voinea, incluzînd cadre didactice specializate în mecanică, mecanisme, organe de mașini, electronică, mașini-unelte, tehnologie, biotehnologie, în colaborare cu Institutul de cercetări și proiectări pentru mașini-unelte. Acest colectiv se va ocupa și de direcții de cercetare complet noi în țara noastră : utilizarea fibrelor optice și microprocesoarelor pentru recunoașterea formelor, roboți cu mai multe brațe, roboți pentru controlul nedistructiv al subansamblelor reactoarelor nucleare, schimbul de informații dintre robot și mașină, aspecte biotehnologice și sociale ale roboților industriali.

Nu este vorba numai de teorie, de planuri cu scadență depărtată. În prezent, un robot Unimate, perfecționat și dezvoltat la facultățile de tehnologia construcțiilor de mașini și automatică, se străduiește să sudeze, la Politehnica bucureșteană, rame pentru Întreprinderea „Automatica“. Experiența astfel cîștigată va sluji la perfecționarea programelor informatice, a creierului electronic al robotului. În ce mod va fi „plătită“ creatura de metal încă nu se știe ; de pe acum economiștii își bat capul. Și mai mult își bat însă capul profesorul doctor inginer Florea Simion, inginerul Dan Cosmin (de la „Automatica“), șeful de lucrări Adrian Paris și inginerul Constantin Petrescu, de la Facultatea de tehnologie a construcțiilor de mașini, și tehnicianul Florin Mihalache, străduindu-se să extindă schimburile informaționale ale robotului cu mașinile pe care va trebui să le conducă. Iată, așadar, cum și la noi specialiștii își pun, în mod concret, problema înfiripării unui **dialog între mașini**, problema numărul 1 a roboticii.

Inginerii Dan Mihalca, șeful laboratorului Calculatoare de procese tehnologice, și Constantin Vasiliu, cercetător, de la Institutul central pentru conducere și informatică, răspund mai pe larg la întrebarea : „De ce avem nevoie de roboți în cincinalul care vine ?“

● Devine din ce în ce mai dificilă găsirea de forță de muncă adecvată pentru obiectivele economice tot mai vaste ale dezvoltării țării. Accentul cade, firește, nu numai pe cantitate, ci și pe calitate, eficiență, productivitate. Or, roboții îmbină automatizarea complexă cu flexibilitatea.

● Roboții industriali dau posibilitatea înlocuirii muncii omului în locurile calde, la propriu și la figurat, ale industriei chimice, în turnătorii, în operațiile repetitive, monotone, de tip bandă de montaj ; în acest ultim caz, solicitarea, uzura nervoasă pot duce la deteriorarea calității muncii, fără a mai vorbi de aspectele pur umane implicate.

● România este o țară medie și în condițiile ei, în numeroase cazuri, nu sînt posibile seriile foarte mari în producția industrială ; este nevoie de flexibilitate, și capacitate de adaptare tehnologică, reclamate dealtfel de însăși lumea dinamică, schimbătoare, în rapidă transformare și înnoire tehnică în care trăim.

● Economia modernă reclamă tehnologii tot mai pretențioase, cu caracteristici speciale, precizii fantastice și cu un corolar nedorit, dar inevitabil : noxele.

Toate aceste considerente și altele pe care nu le-am mai pomenit aci, vor determina și la noi recurgerea la roboții industriali. În perioada imediat următoare, Institutul central pentru conducere și informatică se va ocupa de elaborarea elementelor de program necesare primilor roboți românești și introducerii lor într-o structură de conducere a proceselor industriale. Existența mini și microcalculatoarelor de construcție românească — subliniază interlocutorii noștri de la I.C.I. — creează o bază solidă pentru dezvoltarea roboților de concepție românească.

— De fapt, baza pentru crearea roboților „noștri“ este mult mai largă — este de părere profesorul universitar doctor docent Dolphi Drimer, șeful catedrei de tehnologia materialelor și sudură de la Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini a Politehnicii din București. Industria noastră a făurit, de acum, o serie de verigi esențiale ale viitorului „lanț“ al roboților românești. Am în vedere automate programabile, echipamente hidraulice, motoare electrice speciale cu motor pe circuite imprimate, dispozitive de mecanică fină de înaltă precizie etc. Adevărat, ar mai trebui creați, prin forțe proprii sau colaborare, traductori hidroelectronici, cilindri de presiune ș.a.m.d., pentru ca „lanțul“ să se închidă și primii roboți să poată fi asamblați. Am simplificat întrucîtva, dar tabloul general cam acesta este. Din păcate la noi se demarează încă prea lent. Un program de roboți industriali se află în atenția Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și a Ministerului Construcțiilor de Mașini, dar încă lipsesc prototipurile ; or, ele constituie baza cercetării și a impulsionării în producție. Ar trebui grăbit ritmul, fiindcă **se apropie momentul cînd potențialul industrial al unei țări va fi judecat și după numărul și calitatea roboților industriali pe care-i fabrică.** Problema este de arzătoare actualitate. Să nu se uite că azi în lume există **zece mii de roboți industriali** în acțiune.

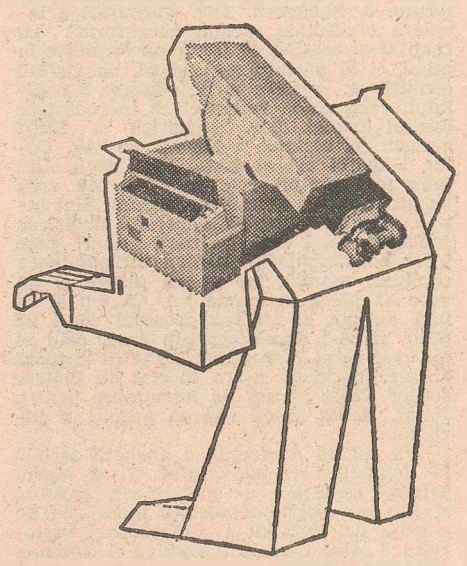

Și profesorul ne arată programul apropiatei conferințe internaționale despre roboți (a cincea !), care va avea loc la Milano, cu participarea specialiștilor din cîteva zeci de țări. Titlul unor comunicări sugerează scenarii de filme științifico-fantastice, și totuși este vorba de o foarte serioasă și academică reuniune, desfășurată sub deviza „Roboții în acțiune“.

Specialiști din țara noastră vor prezenta și ei comunicări. Una dintre ele suscită, de pe acum, un interes deosebit. Au fost filmați 10 000 muncitori, studiindu-se în mod aprofundat legătura dintre numărul și complexitatea mișcărilor efectuate în procesul de producție. Concluzia: muncitorii experimentați fac mișcări numeroase, dar cît mai simple, în timp ce începătorii, și în general cei cu o calificare mai slabă, preferă mișcările puține, dar foarte complicate. Aceștia din urmă deci refuză „automatizarea intelectuală“, marea invenție a naturii care ușurează creierul de povara regîndirii de fiecare dată a mișcărilor stereotipe, repetitive. Mai exact, ei nu și-au dezvoltat un stereotip dinamic, acel mecanism neurofiziologic al deprinderilor, care explică de ce acțiunile automatizate ale omului duc la reducerea efortului, a consumului de energie nervoasă. Noutatea cercetării constă în matematizarea susmenționatelor relații, la Institutul politehnic București, și ea se va dovedi foarte folositoare în construcția roboților.

— După părerea mea — conchide profesorul — la noi, în 1980—1981, ar trebui să înceapă fabricarea roboților. Fie și un început modest, eventual în regim de microproducție, pentru un anumit tip de robot. Din fericire, există preocupări destul de susținute în rîndul unor specialiști. Un semn bun : sub egida Ministerului Educației și Învățămîntului s-a înființat un colectiv de cadre didactice din București, Timișoara, Cluj-Napoca și alte centre pentru construcția și utilizarea roboților. Este important să se creeze focare de interes în țară pentru robotică. Ca și cum ai intra într-o pădure virgină (și, într-o mare măsură, tocmai așa se prezintă robotica azi) : deocamdată, fiecare își taie propria-i potecă. Abia după aceea vom construi autostrăzi.

LIONEL NIȚESCU

„Curios lucru, sînt cunoscut mai ales în chirurgia tubului digestiv, deși e floarea mea de stil“

„Pasiunea mea e medulara“, spune prof. dr. Florian Mandache. Cum s-a născut această pasiune ? „În timpul războiului, fiind sublocotenent medic la Lipova, m-a impresionat profund șocul grav al unor soldați, hipertensiunea de stres, de stres al războiului și al fricii. M-am hotărît să mă dedic studierii mecanismului de producere al acestora. Și am demonstrat în decursul timpului, după vaste și minuțioase cercetări de laborator și experimentale, apoi clinice, relevantul și surprinzătorul fapt că stările grave de șoc, ca și stările grave de tensiune arterială accelerată se află situate la cei doi poli opuși pe aceeași axă — medulara glandei suprarenale. Că acesta este hormonul care ne guvernează viața afectivă, este hormonul dragostei și urii“. Era o teză într-adevăr surprinzătoare, care răsturna teorii științifice clasice și contrazicea pe altele mai recente, pe scurt, o noutate care a contrariat o vreme lumea medicală de pretutindeni. „Am lucrat cu recunoscutul anatomist, prof. dr. Repciuc, și cu dr. Dan Gerota, experimentînd modelul mai întîi la cîini, apoi extinzîndu-l și verificîndu-l, împreună cu dr. Poenaru și dr. Aurel Gherguț, la șobolani și la om. Am înfruntat ignoranța, gelozia, invidia — pe care le-am iertat și le-am uitat, sînt slăbiciuni omenești ! — dar pînă la urmă, modelul și concepția noastră s-au impus, fiindcă am convins prin rezultatele clinice“. A convins, rămînînd în prim-planul internațional prin intervențiile sale chirurgicale de suprimare biochimică a medularei glandei suprarenale în afecțiunile de tipul amintit. Cu rezultate de-a dreptul spectaculoase. Practic, fără mortalitate. Desigur că, la prima vedere, pare curios ca, suferind de hipertensiune arterială severă, să te operezi de medulară, la altă extremitate a corpului, față de inimă. Dar prof. Mandache a demonstrat, fără dubiu, că afecțiunea nu este a inimii, ci stă cu totul în altă parte. În acești 25 de ani a efectuat astfel de intervenții la peste 150 de bolnavi, suferind de hipertensiune arterială malignă severă, rezistentă la tratamentul medicamentos clasic, în arteritele juvenile, la bolnavii tineri și adulți pînă la 50 de ani, de tromboangeită, de asemenea rezistentă la tratamentul medical. Rezultatele ? „Nu am înregistrat mortalitate operatorie, iar efectele tensionale, psihice, metabolice au fost influențate net favorabil. Desigur, în raport cu gradul anatomo-clinic al maladiei, cu stadiul în care bolnavul s-a operat. După intervenție, pacienții au căpătat un nou stereotip psihic și somatic, au declarat chiar că și-au schimbat identitatea. Că nu se mai recunosc, au sentimentul că s-au născut din nou, cu o altă stare, cu un alt temperament. Tensiunea arterială și statică a fost coborîtă, invariabil cu 2 pînă la 6 cm mercur, iar cea distolică între 1 pînă la 3 cm mercur. Psihic, din anxioși au devenit calmi la aceiași stimuli somatici, au cîștigat în greutate, metabolismul virînd de la catabolism la anabolism. Schimbări ce s-au caracterizat biochimic prin modificarea terenului constituțional, din hiperadrenalism devenind normoadrenalinic. Date care demonstrează clinic, pe un număr mare de cazuri, controlate pe un interval de timp între 1 și 22 de ani, că scleroza chimică a medularei glandei suprarenale a redus funcția exagerată de metilare a nonadrenalinei în adrenalină, principiul hipertensor atribuit clasic și modern, de majoritatea autorilor, secreției de renină, angiotenzină, aldosteron“. Și, pentru a explica acești termeni mai puțin inteligibili pentru noi, nespecialiștii, precizăm că prof. dr. Florian Mandache, printr-o muncă de ani și ani de zile, s-a convins că acest mecanism e provocat de alte cauze decît cele presupuse și acceptate pînă la sine și că ele pot fi înlăturate pe cale chirurgicală. Dar nu prin metodele ei clasice, nu prin extirpare, care ar fi putut da alte dereglări în organism, ci prin scleroza medularei pe cale biochimică. Un procedeu ultramodern al chirurgiei, o chirurgie fiziologică și, astfel, mai puțin mutilantă pentru om, mai umană. Contribuția prof. dr. Mandache fiind astfel deosebită, atît în plan științific, cît și în terapeutică. Dacă în primul a confirmat că nu există boli somatice fără intervenția medularei, a dereglărilor la nivelul ei, numindu-l „hormonul de alarmă“, în cel de-al doilea a pus la punct o metodă și o tehnică chirurgicală despre care susține, cu responsabilitatea și autoritatea sa de profesionist vestit, că „este lipsită de risc și este foarte economică. Nu dă mortalitate“. Dacă în situația unei hipertensiuni arteriale esențiale la nivelul rinichiului, de pildă, un transplant de asemenea organ costă enorm, iar la ora actuală în lume mortalitatea este de 30 la sută, prin metoda sa de medulosclereză, rezolvarea bolii are reușită sigură. Procesul este oprit și, în consecință, sindromul anxios cerebral este înlăturat.

Îi întrebăm dacă metoda sa este practicată și de către alți medici, din țară și străinătate, dacă și-a asigurat urmași în această direcție. Răspunsul este afirmativ — îi numește pe prof. dr. Burlui de la Spitalul „Caritas“, pe dr. Dimitriu de la Iași, pe chirurgul dr. Iliescu — numește vestiți profesori din străinătate, mai ales din Franța, și totuși în țară sînt încă puțini. Puțini care cutează s-o aplice, ori care sînt îndrumați și pregătiți să efectueze asemenea intervenții. Ceea ce însă poate să facă subiectul unui alt articol.

Dacă prioritatea pe plan internațional îi este, în acest sector, recunoscută, este afirmată de literatura de specialitate, în ultimul timp „chiar și de către revistele americane“, cum spune, celebru însă rămîne profesorul Florian Mandache pentru modelul său experimental și metoda sa în ceea ce privește chirurgia tubului digestiv. Anastomoza colorectală în intervențiile pe intestin în polipi, polipoze, cancere. Tehnica sa de anastomoză, fiind vorba tot despre o biochirurgie, are efecte extraordinare fiziologice și psihice pentru suferinzi. Chirurgul român, chirurgul de la „Brîncovenesc“ reușește primul — prioritatea îi este confirmată — să sudeze, deci fără cusătura clasică din asemenea intervenții, colonul proximal (din partea de sus) sau ileonul intestinului subțire rezecat (tăiat) și capătul anorectal distal. O sudare prin cicatrizare în suprafață prin alipirea, cum ne explică profesorul, a seroasei colonului proximal intubat trecut jos și submucoasei segmentului anorectal distal conservat. Mai pe înțelesul tuturor, chirurgul bucureștean a reușit să pună astfel cap la cap, să întregească intestinele, după ce îndepărtează zona bolnavă, încît să-i redea omului în întregime funcțiile fiziologice normale și astfel să-l scutească de mutilări fizice. La ultimul Congres de chirurgie anorectală de la Salzburg (Austria) medicul bucureștean, prin rezultatele sale, s-a situat la nivelul celor mai bune procente din lume, dacă nu chiar cel mai bun. Și-a aplicat metoda în peste 1 000 cazuri cu o mortalitate operatorie extrem de mică.

Clinicianul și chirurgul a fost toată viața sa dublat de cercetător, așa cum a fost deprins încă din studenție. „Rigoarea experimentală mi-e în sînge, afirmă. Integrarea clinicii cu cercetarea am învățat-o de la marele meu maestru Dimitrie Gerota în al cărui institut am lucrat 10 ani și care, cu mare dăruire, competență și dragoste m-a crescut. Ca pe copilul său. O mare figură a medicinei noastre, care nu e pusă la locul său. Păcat“. Și, cercetînd continuu, punîndu-și întrebări continuu și căutîndu-le răspuns, iată, prof. dr. Mandache inițiază, formînd o echipă pluridisciplinară de specialiști, cercetări privind ulcerul duodenal de conflict. Maladie tot mai frecventă în secolul nostru, o altă maladie de stres. „Pentru care am imaginat și am cercetat, și continuăm să cercetăm, împreună cu dr. Aurel Ghergut, cu Ileana Stratulat și aplicat împreună cu prof. dr Predescu și mulți alți colegi din clinica de chirurgie a „Brîncovenescului“, doctorii Sava Constantinescu, Vasiliu, Gh. Chiovăr, Luțescu, Sofia Cantaragiu..., precum și împreună cu specialiști din alte institute de cercetări medicale, o nouă metodă tehnică axată pe concepția noastră de scleroză chimică a mucoasei gastrice, cu glucoză 60 la sută. Avem încredere în chirurgia biochimică și credem că viitorul este al ei. Rezultatele obținute pe un număr de 70 bolnavi, controlați între 1 și 5 ani, le socotim însă insuficiente ca durată și număr pentru a ne pronunța definitiv. Concluziile preliminare, dînd la o parte subiectivismul inerent oricărui cercetător, ne permit să afirmăm că metoda aceasta, aplicată tehnic corect, pe cazuri selecționate, suferind de ulcere cu o evoluție severă, accelerată și complicată, reprezintă o cale bună în domeniul chirurgiei fiziologice, nemutilante, a ulcerului de conflict, de stres. Nu trebuie să ne grăbim însă. Îmi păstrez încă rezerve, pînă ce se va ajunge la cel puțin 200 cazuri astfel vindecate și urmărite pe o durată de 10 ani. Atunci pot să vă spun „asta-i calea de urmat !“

CICI IORDACHE

Ancheta în cazul lui Ionuț trebuie refăcută!

Pe stadionul comunal e soare, e ger, e vacanță, iar el, băiatul, e frumos de pică. Peste treningul în care a jucat fotbal pune un pulover și o scurtă îmblănită. Astea îl fac să pară rotofei, dar nu e. Ochi mari, căprui, plini de o lumină curată și mirată. Privire dreaptă, O simt căutîndu-mă în ochi și parcă cercetîndu-mă. Cînd mă găsește, se hotărăște :

— Știu ce o să mă întrebați.

— Ce ?

— Ce m-a întrebat și nenea judecătorul. Cîți ani am, cum mă cheamă, unde vreau să stau și de ce. Am zece ani și trei luni ; mă numesc Gîscă M. Ionuț ; vreau să stau cu tata ; îl iubesc foarte tare și-mi place aici, la țară, unde sînt și bunicii.

— Judecătorului i-ai spus că ai fugit de două ori de la mama ?

— Nu.

— De ce ?

— Nu m-a întrebat.

— Pe mama nu o iubești ?

— Ba da, dar nu vreau la ea.

— Unde nu vrei ?

— La mama, la București. Stă pe Bd. Leontin Sălăjan nr. 37 A 2, blocul B 4-bis, apartamentul 28.

— De ce ?

— Mă bate.

— Cine ?

— Ea și cu el. Mămica și cu tăticul de la București.

— Și ?

— Am plecat. Într-o zi, cînd mămica mi-a dat 10 lei ca să mă duc la pîine. Cu ei și cu încă 3 lei de la un nenea din gara Progresul am cumpărat bilet și am venit aici. Știu drumul, nu mi-e frică decît de noapte.

„Minorul Gîscă Ionuț este născut la 20.08.1969 și elev în clasa a patra. Din investigațiile efectuate pe teren, se constată că minorul a locuit la mamă, pînă în luna mai a.c. cînd a fost luat de către tată, Gîscă Marin. Din cercetările efectuate se constată că numita Coteț Iulia s-a ocupat îndeaproape de creșterea minorului, fiind ajutată și de soțul actual. Soții Coteț sînt caracterizați ca oameni serioși, liniștiți, gospodari, în bune relații de vecinătate. Manifestă interes pentru buna dezvoltare a copiilor. Față de această situație, în funcție și de ancheta socială de la domiciliul tatălui, instanța se va pronunța cu privire la reîncredințarea minorului". (Din ancheta socială de la domiciliul mamei).

„Fiind audiat în ziua de 8 noiembrie a.c., minorul Gîscă Ionuț a răspuns că dorește să stea împreună cu tatăl său". (Din Dosarul nr. 8865/979) aflat la Judecătoria sectorului 3, București)

Neculina Gîscă (bunica lui Ionuț) : „Eu sînt o țărancă proastă, dar dumneavoastră să scrieți ce vedeți, vă rog, e păcat de dumnezeu să se aleagă prafu' de copil. Cît rău ne-a făcut ea nouă, femeia asta care e mama lui Ionuț, da' ce am mai plîns de mila ei cînd a venit cu mașina lor, de 2—3 ori, și am văzut că Ionuț nu vrea la ea, că mă gîndeam uite cum fuge un copil de o mamă, că de bine nu fuge, simte ce-l iubește. Că eu sînt bătrînă și n-am curaj să mă duc pînă în Balta Albă, da' bietu Ionuț. Cînd au venit să facă ancheta socială l-au găsit la noi. Păi, vine cînd vrea, că d-aia-i sîntem bunici, să vină. Băiatu' stă la cîteva case de aici, la tată-su, da' omul ăla a scris în anchetă cum că băiatu ar sta la noi. Și nici n-a vrut măcar să intre să vadă cum stăm, doar s-a uitat pe fereastră, d-afară..."

Gheorghe Mărculescu (37 de ani, tractorist, vecin) : „E normal să vină copilul și pe la maică-sa mare, însă stă cu taică-su. Drept să vă spun, copilul nu vrea să se mai ducă pe la maică-sa, am vorbit eu cu el de mai multe ori, că vine să se joace cu puștiul meu. Părerea mea este să stea unde vrea el, unde-i e bine lui..."

Valeria Neagu (membră a C.A.P., vecină) : „Eu cînd l-am mai văzut pe aicea, și-ntr-o zi nu-ș' ce făcea, da' nu era cuminte, bătea cu mingea-ntr-un gard, să-l rupă, i-am spus «am văzut-o pe maică-ta, cred că a venit să te ducă la București» ; odată a fugit acasă, la taică-său, și s-a încuiat de n-a mai vrut să dea drumu' la nimeni".

„Dragă redacție, subsemnatul Gîscă Marin, cu domiciliul în comuna Băneasa, județul Ilfov, profesor de matematică la Școala generală nr. 2 Băneasa și director al acestei școli, vă rog să efectuați o anchetă privind cele relatate mai jos. Datorită abuzului de funcție al tov. Turburică Lixandru, secretar al Consiliului popular al comunei Băneasa, am pierdut procesul civil și totodată și posibilitatea de a-mi crește și educa copilul. Procesul a avut loc pe data de 29. XI. 1979 la Judecătoria sectorului 3, București. Tov. Turburică a întocmit o anchetă socială neconformă cu realitatea, arătînd că Ionuț nu locuiește la mine, ci la părinții mei, și că, neexistînd condiții de creștere și de educare a copilului, recomandă instanței să încredințeze copilul mamei. Tov. Turburică a făcut aceasta în virtutea relațiilor cu tov. Coteț, actualul soț al fostei mele soții. Din luna mai copilul este la mine, nu vrea cu nici un chip să mă părăsească. Sînt într-o situație penibilă deoarece hotărîrea judecătorească dată pe baza unor acte false e pronunțată pentru încredințarea copilului mamei, iar acesta plînge și nu vrea să plece la mama lui. Ca om și ca tată nu pot să-mi iau propriul copil de mînă și să-l dau afară din casă, cînd el nu vrea acest lucru. Menționez că în toată această perioadă n-am încetat să plătesc soților Coteț pensia de întreținere pentru Ionuț. Revin și vă rog să porniți o anchetă..."

„Vă rugăm a efectua o anchetă socială la domiciliul reclamantului Gîscă Marin privind condițiile de întreținere, creștere și educare oferite minorului Ionuț..." (Din Adresa nr. 8865/979 a Judecătoriei sectorului 3 către Consiliul popular al comunei Băneasa-Giurgiu)

„Colectivul pentru autoritate tutelară și asistență socială de pe lîngă Consiliul popular al comunei Băneasa compus din Turburică Lixandru, președinte, Eliade Ștefan și Comorașu Marin ne-am deplasat la domiciliul numitului Gîscă Marin, tatăl minorului, și am constatat că minorul nu e acasă, găsindu-l la bunicul minorului pe nume Gîscă Constantin. Minorul Gîscă Ionuț, conform unei hotăriri judecătorești, a fost încredințat spre creștere și educare mamei sale, pe nume Coteț **Iulica (? !** — n.r.), cu domiciliul în București. Actualmente minorul se găsește pe raza comunei Băneasa, jud Ilfov, așa după cum am mai arătat, la bunicul său. Locuitorul Gîscă Constantin are o casă cu 4 camere învelite cu tablă, mobilate modest. Colectivul pentru autoritate tutelară și asistență socială propune ca numitul Gîscă Ionuț să fie încredințat mamei sale pentru creștere și educare." (Ancheta socială de la domiciliul... tatălui mare)

— Tov. Turburică, adresa judecătoriei vă cerea să faceți o anchetă socială la adresa reclamantului Gîscă Marin. Dv. pretindeți că ați fi făcut-o la Gîscă Constantin ; deci, la bunicul lui Ionuț. De ce acolo ? De ce în altă parte decît vi s-a cerut ?

— Cînd m-am hotărît să fac ancheta am plecat spre domiciliul lui Gîscă Marin. L-am întîlnit pe drum, venea spre centru. L-am întrebat unde e minorul, că vreau să vorbesc cu el. Mi-a răspuns că e pe la bunică-sa...

— Dacă zicea că tocmai l-a trimis să-și cumpere o prăjitură, dv. anchetați pe gestionara cofetăriei ?

— Glumiți ?

— Nu. Deci, ați fost la casa bunicilor. Cîți dintre cei 15 membri ai colectivului de sprijin al autorității tutelare v-au însoțit acolo ?

— Vicepreședintele Consiliului popular avea ceva treabă pe la C.A.P. și, fiindcă-i era în drum, l-am luat cu mine.

— Am întrebat dacă ați fost cu cineva din colectiv.

— Nu.

— Dar în răspunsul trimis judecătoriei ați scris „colectivul format din Turburică Lixandru, Eliade Ștefan și Comorașu Marin..." Deci, afirmația aceea este falsă.

— Nu-i falsă.

— Au fost sau n-au fost cei doi pe teren, cu dv. ?

— N-au fost, dar au semnat că au fost.

— Deci, afirmația aceea este falsă. Ați discutat cu Ionuț ? Ce anume ?

— Multe. L-am întrebat unde doarme. A răspuns că și la bunică-sa, dacă vrea. L-am întrebat unde-i place să stea. A răspuns că la tatăl său.

— Ați scris toate astea în răspunsul trimis judecătoriei ?

— Nu.

— De ce ?

— Nu le-am scris.

— Știți la ce școală și în ce clasă învață Ionuț ?

— Cred că e de o seamă cu fiu-meu...

— Deci, nu ați discutat nici cu dirigintele lui, nici cu învățătorii și cu profesorii din școala lui, nici cu colegii lui, nici cu prietenii lui, nici cu vecinii lui, nici cu dușmanii lui — dacă are..., mă rog, el sau taică-su, ori bunicul... Ați intrat în casa lui Gîscă Marin ? Dar în casa lui Gîscă Constantin ?

— Nu.

— De unde știți atunci că mobila bătrînilor e „modestă" ?

— ?

— Ați putea să arătați cuiva notițele pe care le-ați luat atunci, pe teren ?

— Nu, n-am așa ceva.

— Aveți un registru cu procesele verbale în care sînt consemnate discuțiile colectivului din ziua întocmirii anchetelor sociale ?

— Nu avem, n-am știut că trebuie.

— Cum ați procedat ?

— Eu am scris ancheta și cei doi au semnat-o.

— Cine sînt cei doi ?

— Eliade e agent fiscal, Comorașu e factor poștal. Deputați.

— Arătați-mi copia anchetei de la dosarul dv.

— N-o mai am, și originalul și copia le-am trimis judecătoriei.

— Acolo nu se află decît un exemplar. Copia. Am verificat. Originalul nu se află în dosarul 8865. Dar chiar dacă ar exista, referatul anchetei sociale nu poartă nici dată, nici număr de înregistrare, nici semnătura președintelui Consiliului popular — așa cum ar trebui. Ați ocolit «amănuntul» punîndu-l pe președinte să semneze „adresa de întîmpinare". Aceea poartă, într-adevăr, semnătura președintelui și ștampila, dar ancheta nu, cum ar fi fost legal. Ancheta poartă doar semnătura dv. și a celor doi deputați, care n-au fost și n-au văzut nimic. Tov. Turburică, dv. sînteți consiliul popular ?

— Bineînțeles că nu, cum puteți întreba așa ceva ?

— Simplu, de vreme ce n-ați discutat referatul anchetei sociale în Biroul executiv. Așa prevăd instrucțiunile, nu ?

— Este adevărat, abia acum aveam de gînd să le trec prin Birou.

— Ce să „treceți" dacă aici nu mai aveți nici un exemplar ?

— Pe acestea. Și-mi arată patru referate de anchetă socială. Toate patru sînt semnate de domnia-sa și ștampilate. Toate patru referă tot la Gîscă Ionuț. Toate patru au conținut identic, dar diferă substanțial de referatul trimis Judecătoriei sectorului 3. Cei doi deputați folosiți anterior n-au mai vrut să semneze. Petre Dumitru, secretar adjunct cu probleme de propagandă — în prezența căruia a avut loc discuția consemnată mai sus — și-a amintit că l-a auzit pe Eliade Ștefan spunînd : „Gata, pe astea nu le mai semnez, m-ai păcălit o dată". Deci, la fix o lună **după** judecarea procesului unde a trimis **alt referat** de anchetă socială, Turburică Lixandru, secretarul Consiliului popular, ar vrea să „treacă" prin Biroul executiv un act fals de la un capăt la celălalt. Iar actul este fals pentru că T.L. : ● l-a întocmit în altă parte decît trebuia ; ● a mințit că s-a deplasat acolo cu un colectiv ; ● în numele aceluiași colectiv fantomă propune ca Ionuț să fie încredințat mamei, deși „colectivul" nici gînd să fi dezbătut vreodată cazul, deși a... semnat ; ● a trimis judecătoriei referatul de anchetă socială întărit cu semnătura lui și cu a celor doi deputați (subordonați ierarhic) ; ● nu păstrează nici o copie pe baza căreia i-ar putea fi controlate afirmațiile; ● întocmește **alte** referate de anchetă pe care are de gînd să le treacă prin Biroul executiv. (Pentru cei interesați păstrăm la redacție, semnat și ștampilat, acea mostră de referat de anchetă socială pe care Turburică tocmai ar fi vrut să-l autentifice în Biroul executiv.)

La ora cînd apar rîndurile de față nu știm dacă Turburică Lixandru a reușit să legalizeze falsul. În ziua documentării noastre, președintele Consiliului popular era la niște cursuri, la București. Deci. nu i-am putut afla opinia. Am cerut-o în schimb pe aceea a vicepreședintelui, Nicolae Brătianu, care s-a mărginit să ne declare doar că „nu e bine că Turburică a procedat așa".

Bineînțeles că nu e bine. Iată ce ne spune, în acest sens, tovarășul Nicolae Lăzărescu, președintele Judecătoriei sectorului 3, București : „Din cîte îmi spuneți, reiese că T.L. a întocmit singur ancheta și că cei doi au semnat fără să fi participat nici la strîngerea datelor, nici la întocmirea referatului. Nimeni nu are voie să semneze un astfel de act bazîndu-se pe ce afirmă că ar fi văzut altul. Pentru noi, este foarte important rezultatul unei anchete sociale deoarece în funcție de ea sîntem puși să judecăm prin prisma intereselor copilului. Nu știu, nu pot și nu trebuie să mă pronunț care ar fi fost hotărîrea completului dacă ar fi avut în față un alt referat de anchetă. Cert este că, în funcție de datele existente la dosar, s-a hotărît cum știți..." Nici noi nu știm care ar fi fost sentința în cazul respectiv. Ceea ce știm cu certitudine este că ancheta de la Băneasa este falsă și că trebuie refăcută. Nu știm dacă falsul este comis cu bună-știință, ori este rezultatul unei crase neglijențe, cum ne-a sugerat însuși T.L. Este treaba altor organe să verifice despre ce este vorba. Aici, acum, notăm doar că : Cineva care minte în acte publice, indiferent de motiv, nu are ce căuta într-o funcție unde trebuie să aibă opinii și decizii în situații ce-i privesc pe semenii săi.

MIRCEA BUNEA

Pledoarii

Iașul, deloc tîrg și nici de tot dulce

Că Iașul meu nu mai este un tîrg, ci al doilea intelectual al țării și unul din marii Ei producători industriali, firește îmi umple sufletul de bucurie, de mîndrie și demnitate. Dar că același Iași al meu nu și-a păstrat în întregime nu dulceața, ci stilul, distincția, ținuta morală, îmi strecoară, de asemenea firește, umbre și amaruri, tot în suflet. E vorba de regulă și de excepție. Regula e cuceritoare, excepția e iritantă și obligă la atitudine critică. Dar, pentru a mă face înțeles, voi apela la doi termeni de comparație concreți.

Primul, cel pentru regulă. În aula venerabilului Liceu Internat „Costache Negruzzi" s-au întîlnit absolvenții de-acum 25 de ani cu profesorii lor, atîția cîți au mai rămas. Pentru că mai mulți au fost la reîntîlnirea de 20 de ani, și mai mulți la cea de 10 ani, aproape toți la cea de 5 ani. Esențial și minunat este că atît cît depinde numai de voința lor și unii și ceilalți răspund prezent la strigarea catalogului. De rîndul acesta, a fost invitat să țină o lecție profesorul de limba și literatura română Mihai Constandache. A urmat „o oră de clasă" tulburătoare. Venerabilul și cu entuziasm îndrăgitul profesor a vorbit — aparent — despre cîteva chipuri filozofice ale poeziei lui Mihai Eminescu ; dar cine a avut urechi să audă a auzit și a înțeles. Și — îmi îngădui nu doar să sper ci chiar să cred — au înțeles toți foștii elevi, azi, ei înșiși oameni maturi trecuți de obiectiv-statistic prima jumătate a vieții ; ei înșiși părinți de copii absolvenți ; ei înșiși, unii, chiar profesori. Au înțeles că lecția nu-i doar a profesorului Mihai Constandache, ci a tuturor profesorilor care le-au construit cultura și omenia. Au înțeles că lecția e un mesaj despre cum trebuie trăită viața, mesaj al unei generații către o altă generație, care, la rîndul ei, va urma să o transmită urmașilor, care și ei, cînd vor ajunge înaintași... Au înțeles că lecția despre durerea solitudinii, despre neuitarea responsabilă a amănuntului că și viața omului e trecătoare, despre măreția și dreptul la respect, sever, către sine a omului care creează — nu-s doar cîteva dintre gîndurile adînci din poezia marelui Eminescu, ci o admirabilă metaforă, o aspră lecție nu de literatură ci de dirigenție, o lecție despre responsabilitatea față de cum ne trăim, concret și zi de zi, viața. Despre calitatea cu care ne pricepem, vrem și ne batem să ne trăim existența.

Al doilea termen de comparație se referă la o excepție. La sfîrșitul aceleiași zile — în care s-a petrecut faptul de suflet al orașului pe care, mai sus, m-am străduit să vi-l descriu cît de cît — mai pe seară și mai spre noapte, în chiar bătătura gospodăriei orașului, am asistat la scene care, nu numai pe mine ci pe toți, ne-au indignat și ne-au încrîncenat. Deci, chiar în Piața Unirii, în preajma statuii lui Vodă Cuza și-a sfetnicilor săi, tineri — studenți și ne — ieșeau beți de prin crîșmele care, de-a-dreptul ocupă mai tot hotarul Pieței, și strict golănește, înjurau, răcneau, se băteau între ei sau săreau la bătaie, la oameni pașnici, murdăreau locul. Grotesc, imoral, viețuire fără hățuri pe un pămînt în care ori de cîte ori ai fora ai tot da de straturi de civilizație, de cultură. În holul superelegantului restaurant Traian, cîțiva tineri se băteau, „cu figuri savante" ca-n filmele de aventuri de proastă calitate. Afară, cîțiva tineri milițieni, bine dotați cu echipament antiagresivitate, priveau și comentau blind-domol conflictul. Întrebat, de un coleg de-al meu, de ce nu intervin un subofițer de miliție, dealtfel foarte amabil, ne-a răspuns că „Dacă-i înăuntru, întîi trebuie să intervină ospătarii, șeful de sală, și-apoi, dacă mai e cazul, ei". Trist pentru mine e că de-abia acum am descoperit că în Piața Unirii și în continuare pe celebra stradă Lăpușneanu, deci și vizavi de Palatul-muzeu Cuza se află nici mai mult, nici mai puțin decît un restaurant cu braserie și bar (Unirea), un restaurant cu cramă (Traian), un restaurant cu terasă (Victoria), o grădină resturant. Acest complex de viață cheflie flanchează nu doar statuia și casa lui Cuza, ci înconjură și bătrîna și venerabila școală a Liceului Național „Mihail Sadoveanu". Iar ceva mai departe, un bar (Continental) stă în apropierea casei lui Alecsandri și a clădirii Junimii. Dar astea — și cele strict culturale, și cele aparținînd de cultura specială a viței-de-vie — sînt așezăminte mai vechi. Însă mana asta de pe firma de civilizație a orașului văd că s-a extins și încă se mai extinde. Teatrul Național a fost și el flancat de un hotel cu bufet discret și de un restaurant. și lung și cu bar la etaj. Iar acum s-a început construcția unui hotel, bineînțeles dotat și cu restaurant, și-n preajma casei lui Dosoftei. Au scăpat de crîșme, pentru că pînă la urma urmei cam asta sînt, doar zona Universității și aceea a noii Politehnici. Un primar a dărîmat clădirea Academiei Mihăilene și mulți ieșeni, printre care mă număr și eu, n-au să i-o ierte asta niciodată. Alți edili și alți arhitecți s-au apucat să scoată crîșma-n drum. O fi rentabil Mercur, dar să fim atenți unde-i facem vad. Și să nu fim amabili și toleranți cu acei care întrec măsura.

Pînă la urmă, n-am vrut să scriu decît despre grija pentru un cuprins de cultură și despre grija pentru noua generație a locuitorilor lui. Sînt domenii atît de sacre, încît ne obligă să fim aspri, exigenți, pînă și cu blîndețea moldovenească, cea bună de pus la rană. Generația părinților și a profesorilor ne-a dat un oraș moral și suflete morale. Avem datoria să predăm mesajul ; și încă îmbunătățit !

NELU IONESCU

Înţelepciune în economie, nu înseamnă şi economie de înţelepciune

Dacă înţelepciunea economiei este sigur o virtute şi dacă economia de înţelepciune este sigur o pacoste asta nu înseamnă nici că topica ar avea ceva frecuşuri cu economia, nici că virtutea ori pacostea — ca noţiuni cu înaltă calificare — ar fi sărit peste noapte în ograda chrematisticii. După cum nici trecerea celor 365 de zile ale lui 1979, nu înseamnă automat că toţi trăitorii lui 1979 ar fi fost obligaţi să devină mai înţelepţi cu 1 an. Şi dacă reporterul dă numele tuturor acelora cu care a discutat încă de la începutul articolului, asta înseamnă, pur şi simplu, economie de spaţiu tipografic. Deci, iată lista : ing. Andrei Mesea, director comercial, „cel mai vechi director din M.I.C.M.", ing. Ştefan Şoiman, şef secţie Mecanică 3, Gheorghe Constantinescu, tehnician pentru scule, Carol Henter, maistru, şef de atelier, Drotleff Friedrich şi Nicolae Loloin, maiştri, Gavril Pal, economist, Maria Mureş, gestionară principală la magazia de materiale tehnologice — toţi de la INDEPENDENŢA din Sibiu. Iată ce am aflat de la dumnealor.

Întreprinderea «Independenţa» din Sibiu are un loc al ei şi bine definit în cadrul industriei constructoare de maşini din România. Că este aşa venim doar cu două argumente, dintr-o multitudine : 1. În fiecare an concură la activitatea a minimum o sută de obiective ale economiei naţionale ; 2. Pentru realizarea planului propriu, numai numărul furnizorilor de materii prime şi materiale se ridică la 440 ! Şi fiindcă am adus vorba de plan : «Independenţa» îşi onorează integral sarcinile privind exportul, ale anului 1979, îşi îndeplineşte planurile producţiilor globală şi marfă dar tot «Independenţa» îşi neîndeplineşte următoarele : planul producţiei fizice, sortimentele şi contractele. Ceea ce, bineînţeles, va antrena suficiente dificultăţi şi altor ramuri şi obiective ale economiei naţionale. Un singur atelier (aţi citit bine : atelier !) din reputata întreprindere sibiană şi-a onorat sarcinile planului fizic pe acest an. Un atelier dintr-o întreprindere ! — Atelierul de lanţuri cu role. S-ar părea că fiind singurul performer, o analiză a modului în care s-au desfăşurat lucrurile acolo ar oferi un exemplu dacă nu de invidiat, cel puţin de urmat, de către toate celelalte zeci şi zeci de ateliere ale importantei întreprinderi. Ei bine, nu. Motivul ? Numai vigoarea şi rigoarea cu care s-a lucrat la lanţuri cu role explică splendoarea succesului. Dar şi întîmplarea înveşmîntată în straiele norocului şi-a avut rolul său. Ceea ce unii numesc „relaţii". Şi pentru că sfîrşitul unui an înseamnă totdeauna începutul celuilalt, şi pentru că tot trebuie ca „cele rele să se spele / cele bune să se adune" să arătăm ce şi cum s-a întîmplat în numitul atelier. Notînd pe scurt şi preţios zicem că succesul atelierului lanţuri cu role se datorează echilibrului pe care cei care conduc acolo l-au imprimat şi realizat între oameni (extraordinari) pe de o parte, şi între materialele de bază (deficitare), materialele tehnologice (deficitare) şi materialele auxiliare (deficitare), pe de altă parte. Altfel şi total neelegant, problema poate fi expusă — esenţa fiind aceeaşi într-o frază uzînd de următorii termeni : „despre oameni, ulei, maşini, oţel, mături şi cîrpe şi despre raporturile existente între toate acestea." Simplu, nu ? Aparent. Aparenţele cam înşală. Să vedem de ce. Atelierul este singurul din ţară care produce acest tip de lanţuri. Beneficiarii săi : industriile de maşini agricole şi petrolieră. La sfîrşitul anului '78 producţia anului '79 fusese temeinic pregătită. Fiecare ştia ce are de făcut. Planificare perfectă pe fiecare suprafaţă productivă. Oamenii atelierului s-au angajat să-şi depăşească planul lunar cu cel puţin trei la sută. Ianuarie a debutat excelent. Pînă în iunie totul a mers ca şi uns. Atunci planul a început să scîrţîie. Octombrie '79 a fost cea mai grea lună. Nerealizările : 7 la sută sub plan. Atelierul a început să „trăiască" din ceea ce acumulase atunci cînd depăşise planul. Maşinile au început să stea. Maşini automate, cu şase axe. În opt ore o astfel de maşină trebuie să producă circa 1 000 de piese. Trei schimburi trebuie să producă 3 000 de piese pentru lanţuri cu role. În semestrul II '79 au stat, lunar, cel puţin cîte două astfel de maşini (în ziua documentării noastre nu lucrau şase). Producţia pierdută : 2 (maşini) × 3 000 (piese capacitate zilnică) × 30 (nr. de zile dintr-o lună) × (6 luni) = 1 080 000 piese. Cîţi metri de lanţuri cu role au lipsit în acest timp instalaţiilor petroliere şi maşinilor agricole ? Ceea ce înseamnă că au stat şi oameni. Uneori. Cînd nu lucrează, şi nu ei sînt vinovaţi că nu lucrează, muncitorii sînt plătiţi cu 75 la sută din retribuţia tarifară pe toată perioada timpului trecut inutil. De regulă, chiar dacă maşinile stau, oamenii sînt trecuţi să facă alte munci, în afara calificării lor. Alteori sînt trimişi chiar acasă, în „recuperări" pe care nu le ceruseră niciodată. Se duc, acceptă, dar li se pune şi cîte o condiţie : cînd va fi nevoie de ei să vină să lucreze şi duminicile. Şi oamenii vin. Oamenii sînt conştienţi. Oamenii sînt disciplinaţi. Oamenii sînt extraordinari. Nu muncitorii sînt vinovaţi că stau maşinile. Dar cine ? Cauze sînt mai multe. Vom oferi exemple. Lipsesc materialele de bază. Pînă în iunie '79 au fost asigurate din import şi de la intern oţelurile necesare. Din iunie, aşa, dintr-o dată, au fost sistate importurile anumitor oţeluri. S-a indicat să fie înlocuite cu mărci de oţeluri româneşti. Perfect. Aşa şi trebuie, cînd este posibil. Dar cînd nu ? Oricum, pregătirea producţiei nu se face de azi pe mîine. Există legi care reglementează pregătirea producţiei. De ce, uneori, aceste legi nu sînt respectate ? N-am vrea să fim greşit înţeleşi. Nici interpretaţi cu rea voinţă. Dar vinovaţi de această stare se fac cei care nominalizează în grabă şi anapoda. Deci, centralele şi ministerele. Exemple ? Atelierul avea nevoie de 10 tone de oţel marca 50 VC 11 cu diametrul de 6,8 mm. A fost înlocuit cu altul, de la Cîmpia Turzii. Dar acela nu a permis fabricarea tipului de lanţ de care era nevoie, ci altul. Practic, s-a lucrat ca să nu se stea. Efect : atelierul a livrat 45 000 m de lanţ în plus(?), pentru trimestrul I 1980, în timp ce au rămas neexecutaţi 40 000 m de lanţ de un ţol şi jumătate. Oţelul C 120 cu diametrul de 16 mm lipseşte de 1 an. Avînd dumnealui ceva relaţii personale la CONECT Bucureşti, reglorul Ion Băcilă a fost scos din producţie şi trimis să aducă 1 000 kg din zisul oţel aflat în stocuri supranormative (?) la întreprinderea bucureşteană. De ce n-au fost trimişi oameni din serviciul aprovizionării ? Simplu, n-au repartiţie, nu se duc. Nimeni nu i-ar lua în seamă. Adevărul este că nici cei de la CONECT n-au dat oţelul exclusiv pe ochii prietenoşi ai reglorului Ion Băcilă. Troc veritabil : sibienii le-au făcut bucureştenilor nişte cilindri pentru care de asemenea nu exista repartiţie. Şi iată cum relaţiile fireşti şi normale dintre două întreprinderi socialiste tind să fie înlocuite cu relaţii de năşie, cumetrie etc., etc. Începe să devină mai important să ai un văr, ori un unchi la întreprinderea care-i obligată prin contract şi lege să-ţi furnizeze un anumit material decît să ai o repartiţie legală ! «Mă cunoşti ? Te cunosc ! Iar cînd vii, îngrijeşte-te să ai mîinile ocupate...» Bineînţeles că tona de oţel adusă de Băcilă s-a consumat rapid, motiv pentru care din septembrie '79 şi pînă azi au rămas neonorate o mulţime de comenzi. Alte 300 de kg de oţel sosite pe calea normală a aprovizionării aveau diametrul de 18 mm. Dar cota necesară este de 16 mm. Atunci s-a trecut la strunjirea de la 0 18 la 0 16. Deci, după ce că nu este adus diametrul de oţel care trebuie, 20 la sută din acesta este trecut în şpan. Alt exemplu : pentru lanţurile cu role necesare agriculturii fuseseră prevăzute de la import 17 tone de oţel platbandă de 29x1,42 (mm) şi de calitate CK 15. S-a radiat zisa cantitate de la import. A fost înlocuită cu un oţel OLC 15 (30x1,5) produs la Oţelu Roşu. Perfect. Dar nu calitatea jenează, ci dimensiunea. Ştiţi ce înseamnă aceasta ? Încadrarea a încă 5 oameni la prese şi a încă 20 de strungari (lunar). Aceştia vor aduce materialul la dimensiunile cerute de procesul tehnologic, după care producţia intră pe circuitul firesc. Către ce fel de productivitate conduce acest fel de a acţiona nu mai trebuie insistat. Iar acestea se întîmplă în singurul atelier din «Independenţa» care şi-a îndeplinit în '79 şi planul producţiei fizice. Unii înţeleg foarte ciudat indicaţiile ferme şi necesare de a se face economii. Ar trebui înţeles o dată pentru totdeauna că a economisi înseamnă a nu risipi, nicidecum a te lipsi de ceea ce-ţi este necesar. Dar după felul în care gîndesc unii tovarăşi, s-ar zice că atît la M.I.C.M., cît şi la C.I.E.M.M.R. înţelepciunea economiei înseamnă exclusiv economie de înţelepciune. Din nou vom oferi exemple din acelaşi atelier al întreprinderii «Independenţa». Să aruncăm o privire asupra a ceea ce este strict necesar în materie de consumuri de ulei, ce şi cît s-a aprobat şi care sînt (şi vor mai fi) consecinţele. Aminteam că în medie, lunar, stau nefolosite cel puţin două maşini. De ce ? Maşinile multiax (ca şi altele) au nevoie de ulei. Le dai ? Le poţi folosi. Nu le dai ? Nu pot lucra. Cu maşinile nu te poţi tocmi ca la piaţă, nici să le ciupeşti la cîntar, Maşinii nu-i trebuie nici mai mult, nici mai puţin ulei. Îi trebuie doar cantitatea prevăzută de consumul tehnologic. Atît ! În atelierul de lanţuri cu role, consumul tehnologic, lunar, este la ulei K 40 (fostul 305) de 15 000 kg. Ştiţi cît s-a aprobat în noiembrie ? Doar 8 320 kg. Consecinţe : din nou au stat maşinile. Oare despre ce fel de economii se poate vorbi aici ? În aceeaşi lună, din cele 2 000 kg de ulei PS 1 (care a înlocuit uleiul pentru ştanţare Curtis 55) au fost aprobate doar 600 de kg. Consecinţe : se rup, se ard şi se uzează mai multe scule (care se confecţionează din oţeluri speciale şi înalt aliate ; deci, care costă foarte mulţi bani, mult mai mulţi decît se economisesc prin renunţarea la nişte cantităţi de ulei). Ca să nu mai amintim decît în treacăt că sculăria de la «Independenţa» este şi fără asta suficient de încărcată. Mai departe. Lunar, sînt necesare 3 000 kg de ulei emulsie. În acelaşi noiembrie n-au fost aprobate decît 1 000 de kg. Consecinţe (printre altele) piesele ruginesc, calitatea lor nu mai corespunde cu aceea a pieselor care au fost prelucrate în prezenţa emulsiei de ulei. Ca să se poată lucra mai departe cu piesele acelea trebuie ca ele să fie tobate. Dar operaţia asta costă. (În condiţii normale nici nu este necesară, deci nu se afectează bani pentru o asemenea operaţie !) Se poate vorbi în acest caz de economii reale ? Nicidecum. Alte uleiuri sînt necesare pentru lubrificarea normală a pieselor maşinilor unelte. Cantităţi fixe, repetăm — consumuri tehnologice. Faptul că nu li se schimbă uleiul conduce la defecţiuni. Oameni cărora atunci cînd vine vorba de automobilul propriu nici nu le trece prin cap să nu schimbe uleiul după numărul de kilometri recomandaţi în cartea tehnică a maşinii, atunci cînd vine vorba de maşina-unealtă a întreprinderii (avere obştească, deci), de dragul de a raporta ceva economii, să vadă cei de deasupra lor că „sînt preocupaţi de problemă", comit adevărate năzbîtii. În atelierul de lanţuri cu role de care ne ocupăm, în maşinile-unelte uleiul a devenit adevărat nămol. De ce ? Pentru că n-a fost schimbat la timp. Doar s-a „completat". Consecinţe : în acelaşi noiembrie, în acelaşi atelier, pentru reparaţii s-au cheltuit 383 154 lei (materiale şi manoperă). 20 la sută din această sumă se datorează reparaţiilor accidentale, ceea ce înseamnă 76 630 lei. O fi calculat cineva cît ar fi costat cantitatea de ulei strict necesară bunei funcţionări ? Ar fi văzut că respectivele cifre nici nu suportă comparaţie. Deci, nici acestea nu sînt economii. Atunci de ce s-or fi făcînd ?

Ne oprim aici. A mai trecut 1 an. Urmează altul. La Mecanică 3 de la «Independenţa» (secţia din care face parte atelierul de lanţuri cu role) materialele din semestrul II '79 au fost decalate în sem. I al anului 1980. Anularea respectivă a fost comunicată abia în octombrie. Mai mult, M.I.M. a întîrziat nepermis de mult termenele : «Independenţa» a depus specificaţiile de metal (necesarul pe sem. I 1980) încă de la 15 iulie 1979. Aşa trebuia — veţi zice. Aşadar, programarea la combinatele siderurgice s-a făcut abia în decembrie (la Galaţi în 4-5 decembrie, la Hunedoara în 13 decembrie...). Importurile necesare etapei a doua nu sînt contractate nici azi ! Atunci ce va fi înţelegînd M.I.M., M.I.C.M. şi C.I.E.M.M.R. prin pregătirea producţiei ultimului an al cincinalului la «Independenţa» din Sibiu ?

MIRCEA BUNEA

Bucureşteanul ar putea salva cîteva mii de hectare de pădure pe an

Da, bucureşteanul, cu mic cu mare, ar putea salva cîteva mii de hectare de pădure în fiecare an.

Cum am ajuns la această concluzie ? Simplu, ca să zicem aşa, adică urmărind o căruţă care, plină ochi cu cîţiva saci de hîrtie, se îndrepta spre studioul de televiziune. Nu, cei doi bătrîni din căruţă, mai exact spus de pe capră, precum şi cei doi căluţi, plictisiţi de peisajul atît de obişnuit al străzii, nu se îndreptau, ca să spunem lucrurilor pe nume, spre studioul de televiziune, ci înspre o rulotă galbenă unde urmau să predea preţioasa lor încărcătură, adică sacii cu deşeuri de hîrtie.

— Eu nu sînt decît un simplu grădinar la Academia de ştiinţe agricole şi silvice, ni s-a destăinuit Aurel Pătroi, unul dintre bătrînei. Am strîns sacii ăştia de hîrtie de peste tot, timp de peste 3—4 luni. Era hîrtie aruncată şi mi-am zis că mai bine o strîng şi o predau decît să o ia gunoierii. Ce rău am făcut ? Poate că trebuia să cer o aprobare de la cineva, dar cred că lucrurile mai mult se încurcau şi eu trebuia neapărat să fac curăţenie. Cred că n-am să fiu tras la răspundere pentru treaba asta.

— Pe mine, avea să ne spună celălalt bătrînel, Nicolae Ionescu, nu mă interesează decît cum ies eu cu căruţa şi caii de aici, de lîngă Arcul de Triumf, că tovarăşul de la circulaţie mi-a zis că nu mă mai iartă.

În tot acest timp, achizitorul de la rulotă, Ion Popovici, pensionar, cîntărea cu satisfacţie cele aproximativ 150 de kilograme de deşeuri hîrtie, deşeuri care, prin grija grădinarului Pătroi, n-au luat drumul gunoiului, ci al unui circuit, pe care ne-am propus să-l urmărim în continuare.

Iată-ne, aşadar, graţie informaţiilor achizitorului Ion Popovici, în cartierul Militari, pe strada Bîrsăneşti, la numărul 23, într-un dialog cu Alexandru Cristea, şeful Centrului de preindustrializare şi achiziţie a deşeurilor de hîrtie pe întreaga Capitală.

— Preluăm aici, la centrul din Militari, ne declară Alexandru Cristea, hîrtia provenită de la populaţie, şcoli, asociaţii de locatari. Cum se desfăşoară munca noastră ? Cît mai simplu cu putinţă. Dispunem de un parc propriu de maşini, 18 teveuri mici, de o tonă, care, conform unui grafic, preiau marfa strînsă la cele 120 puncte de colectare, din care 50 de rulote, iar restul, adică 70, centre fixe. Dar, pentru o încărcătură de aproximativ 100 de kilograme, maşinile noastre pot fi solicitate de o întreprindere, o şcoală, sau un cetăţean oarecare. E destul să ni se dea un telefon la numărul 69 66 96. Am dori foarte mult ca acest număr de telefon să fie reţinut mai ales de asociaţiile de locatari. De ce ? Pentru că vrem să declanşăm în anul 1980 o amplă acţiune de atragere şi cointeresare a asociaţiilor de locatari. Fără să intru în prea multe amănunte, iată, fac precizarea că resturile menajere conţin aproximativ 50 la sută deşeuri de hîrtie. Cartoane, pungi, caiete, ziare, reviste, hîrtie de ambalaj, broşuri, cărţi. Cantitatea totală, pe un an, de hîrtie, aruncată la gunoi, în Bucureşti ? Aproximativ 10 000 tone. Zece mii tone de celuloză ! Fac precizarea că o tonă de celuloză se obţine din 3—4 metri cubi de masă lemnoasă, cu precădere brad. Dacă pentru o tonă de celuloză tăiem doi arbori, asta înseamnă că pentru 10 000 de tone tăiem 20 000 de brazi sau molizi care au crescut nu de azi pe mîine, ci în 60—80 de ani.

Din succintul nostru dialog cu Alexandru Cristea au reieşit, considerăm noi, doar cîteva aspecte privind marele circuit pe care îl parcurge hîrtia ca deşeu. Aceste aspecte pot fi, desigur, supuse unei amănunţite analize. Cum vor acţiona, de exemplu, în acest sens, în anul 1980, cele peste 4 800 asociaţii de locatari din Bucureşti ? Care va fi contribuţia organizaţiilor de pionieri, a instituţiilor şi întreprinderilor în care în locuri din cele mai diferite, cu sau fără ştirea cuiva, sînt depozitate sau aruncate mari cantităţi de hîrtie folosită ? Care este situaţia ambalajelor de hîrtie, pe ce drum se reîntorc, dacă se reîntorc, în marele circuit al deşeurilor de hîrtie ?

Cu intenţia de a răspunde la toate aceste întrebări, plus altele ce se vor ivi pe parcurs, încheiem aceste prime rînduri cu care deschidem campania „S.O.S.-hîrtia !"

VICTOR NIŢĂ

TRACTORIȘTII, la început de an

(Urmare din pag. 1)

că nu numai pielea, ci și pămîntul. S-au strîns parcă, sub ninsoarea care le-a încleștat, și satele, ce, parcă, și-au înghesuit între ele casele, devenind mai mici, în timp ce cerul s-a îndepărtat, arzînd abia văzut într-un cosmos rece. S-a isprăvit cu anul, cu muncile lui, s-a isprăvit cu febrele, cu alergăturile, cu neliniștile, cu grija pămîntului, frigul obligă la intimitate, la regrupare, la stringerea lîngă vetre, satele și-au construit fața de iarnă, asemenea unor cetăți ce-și ridică podurile și își pun zăvoare la porți. Satele dorm, așteptînd primăvara.

Niște oameni, totuși, s-au trezit din zori, adică din noapte, pe la ceasurile trei sau patru. Prin ei a trecut de-a dreptul, aproape carnal, nevăzutul hotar care a despărțit soarele de pămînt, pus de brazda lucie a ninsorii de azi-noapte, simțind hotarul acesta cu sîngele, cu pulsația alarmată, fierbinte a inimii, care-i leagă direct de mișcările cerului, de fluctuațiile regimului termic al globului, și care le-a spus că ninge înainte de a vedea ninsoarea, obligîndu-i să sară din somn, să arunce cu apă pe față și să-și îmbrace în grabă șubele. În zori, adică în plină noapte, ei au plecat, sub ninsoare și viscol (sub un vînt care, zic meteorologii, a alergat peste Bărăgan cu 60—70 kilometri pe oră), spre S.M.A.-uri și spre secțiile de mecanizare, ca să-și ia în primire tractoarele, ca să are ce mai au de arat, ca să stropească pomii livezilor, ca să transporte și să administreze îngrășămintele sub zăpadă, ca să repare, în ateliere și hale (sau, unde nu-s ateliere și hale, sub cerul gol...), mașinile, uneltele, sculele cu care vor declanșa asaltul cel mare al primăverii. Abia s-au isprăvit sărbătorile iernii, și ei, mecanizatorii, părăsindu-și concediile (fiindcă ei, mecanizatorii, își iau, de regulă, concediile iarna, dar nicicodată nu izbutesc să le ducă pînă la capăt), au pornit pe urmele pluguș orului, ale boabelor de grîu zvîrlite pe nea după fierul simbolic arînd în gheață, mergînd, de fapt, mai departe, mult mai departe, pătrunzînd, primii, în virginala cîmpie albă, în niște locuri în care, din toamnă, n-a călcat vietate, nici aburul răsuflării de om.

Cine sînt ei, acești oameni ai Bărăganului care n-au somn nici în somnul iernii ?

Trustul județului Ilfov al stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii cuprinde 14 000 de mecanizatori și mecanici. Ei sînt grupați în 33 S.M.A.-uri, care ară, seamănă, întrețin și culeg ogoarele a 207 C.A.P.-uri și 17 I.A.S.-uri. Moșia lor, a celor 14 000, e o suprafață arabilă de peste 650 000 de hectare. E o moșie cît o țară, e o moșie care, firesc, se rînduiește, se gospodărește și se conduce ca și o țară : cu efort.

Ce fac, la această oră, în acest început de an nou, pe urmele pluguș orului ce-a arat în gheață, anticipînd arăturile primăverii, acești oameni ai Bărăganului care n-au somn nici în somnul iernii ?

Nu-l găsim, la Trustul S.M.A. al Ilfovului, pe directorul Ion Nicola. E plecat, ni se spune, la Comitetul județean de partid, la o „ședință de comandament" avînd pe ordinea de zi chestiunea deszăpezirii Bucureștilor. (120 de tractoare, din cele vrea 8 500 ale trustului, sînt, aflăm, iernile, în permanentă stare de veghe, gata oricînd să intervină la chestiune ; alte tractoare ale trustului, prevăzute, ca și cele bucureștene, cu pluguri, cu perii, cu lame de buldozere, veghează asupra șoselelor naționale și județene.) Stăm de vorbă cu directorul tehnic, ing. Gabriel Barbu, care ne spune niște vești la care ne așteptam (că arăturile, însumînd vreo 360 000 de hectare, sînt ca și isprăvite, că grosul muncilor, la ceasul de față, sînt reparațiile, reviziile și testările utilajelor), dar și niște vești cu valoare de premieră, expresii ale unei etape noi, de o superioară intensitate și calitate a muncii, deschisă în orizontul străvechi, dar pururea înnoit, al Bărăganului — leagăn de țară, leagăn de pîine, leagăn de viață.

Ele purced, de fapt, de la un adevăr cunoscut, ignorat într-o vreme, dar azi, mai mult ca oricînd, repus în drepturi. Și anume acela că socotelile cu natura și cu pămîntul sînt simple : că, dacă nu le dai, ele nu-ți dau, că, dacă lei pămîntului șapte piei, fără să-ți pese, pămîntul, pînă la urmă, devine indiferent, uituc, zgîrcit, ignorîndu-și datoriile anuale, ca și un om hrănit doar cu promisiuni și iluzii. Iar acestui pămînt al Bărăganului i-a fost dat, în ultimul timp, foarte mult. Cele vreo 8 500 de tractoare, vreo 2 500 de combine autopropulsate, vreo 3 200 de mașini pentru pregătitul solului, împreună cu alte zeci de mii de utilaje și agregate ale trustului ilfovean, au făcut ca mecanizarea lucrărilor grîului, care la începutul actualului cincinal era de 80 la sută, să atingă, anul trecut, 100 la sută, au făcut ca mecanizarea porumbului să depășească 65 la sută (în 1976 : 20 la sută), au ridicat la 100 la sută și procentul mecanizării la floarea-soarelui (procent care, la începutul cincinalului, era de numai 70 la sută). Au sporit, în aceeași proporție, și recoltele, anul 1979, cu toate calamitățile vremii, înscriind în registrele trustului, adunată din registrele C.A.P.-urilor, o recoltă de grîu de aproape 3 000 kg/ha, de porumb de 4 500 kg/ha, de floarea-soarelui de 1 800 kg/ha, de sfeclă-de-zahăr de 30 000 kg/ha. Toate I.A.S.-urile din Ilfov, în anul trecut, au înfăptuit planul porumbului, dînd peste 5 600 kg/ha. Sînt, ni se spune, „cifre mulțumitoare", cel puțin în raport cu vitregiile timpului ; „mulțumitoare", însă, doar ca o datorie îndeplinită față de ziua de ieri. Ziua de azi și ziua de mîine, în perspectiva deschisă de sarcinile congresului, echivalează, ni se spune, cu un „nou front de luptă", formulă ce trebuie luată ad-litteram, dacă avem în vedere anvergura operațiilor, valorile materiale și morale ce vor fi aruncate în bătălie, strategia și tactica accederii către cifrele viitorului. În 1980, spun aceste cifre, Ilfovul va trebui să dea 3 900 kg la hectarul de grîu, 4 960 la cel de porumb, 2 270 la cel cultivat cu floarea-soarelui, 42 300 la cel cu sfeclă-de-zahăr, Se vor mări, pentru asta, stimulentele destinate naturii, spre a-i înteți zelul de a produce, se va dezvolta, desigur, mecanizarea (care la porumb va trebui să atingă 95 la sută, la sfeclă-de-zahăr 90), se vor perfecționa, alături de soiurile selecționate de plante, soiurile mașinilor ; se așteaptă ca în 1980 agricultura județului să fie dotată cu peste 300 de combine autopropulsate pentru recoltat porumb, aceste veritabile supernave, recent concepute de industria noastră, care, plonjînd în oceanul de vegetale al toamnei, vor face din campania culesului, din această complicată și grea campanie, brăzdată pînă mai ieri de atîta sudoare, de atîtea neliniști, o rodnică și sigură competiție a celei mai noi, mai moderne tehnici. Dar peste toate, profunda revoluție agrară ce se vestește la orizontul Cîmpiei Române, răscolindu-i profund destinul, dintr-o perspectivă de facere și refacere a naturii ce sugerează o nouă geneză, va fi opera oamenilor.

Va fi, aici, în Ilfov, opera lor, a celor 14 000 de mecanizatori și mecanici, care, acum, deși prinși într-o mie și una de treburi, ale reparațiilor și reviziilor mai cu seamă, deși fără somn într-un anotimp al somnului, mai trebuie să și învețe. Ei, ca toți mecanizatorii acestei țări, trebuie, pentru a face față noilor, marilor, imperioaselor sarcini ce li s-au pus înainte, nu numai să-și regîndească munca, să-i descopere noi potențe și noi resurse, dar s-o așeze sub semnul unor cunoștințe superioare, fără de care noua etapă a dezvoltării agriculturii ar rămîne un simplu deziderat. De la directori de S.M.A.-uri la șefi de formații, de la ingineri și tehnicieni la mecanizatorii ce execută lucrările cele mai simple, toți trec prin examenteste, prin instruiri, prin reciclări, urcă, altfel spus, niște trepte, în timp ce, pe cele pe care le-au părăsit, aburcă, cu severe tatuări de inițiere, neofiții într-ale mecanizării, flăcăi ai satelor Bărăganului care, la rîndu-le, vor deveni tractoriști. E nevoie de noi tractoriști, fiindcă practica (cea a anului trecut fiind, în acest sens, dintre cele mai elocvente) a demonstrat că schimbarea tractorului cu combina, de către același om, în perioadele de campanie, lasă descoperite o serie de lucrări, aferente tractoarelor, a căror nerealizare la timp se răzbună. De aceea, într-o seamă de locuri, arăturile, de exemplu, au fost împinse pînă în crugul iernii, dar de acum înainte, ni se spune, acest fapt nu se va mai repeta. Vreo 1 900 de noi tractoriști (din care vreo 700 au și fost recrutați și trimiși la învățătură), parte din cei 26 000 de noi mecanizatori ai țării, îi vor înlocui, aici, în Ilfov, pe cei care, prin știința și prin experiența lor, se menesc exigențelor manevrării combinelor. Și vin, întrebăm, tinerii satelor spre această profesie, vin spre tractoare ? Vin, ni se spune, deși, evident, nu chiar în proporție de exod, exodul suflării tinere, bărbătești, a satelor îndreptîndu-se și aici, ca pretutindeni, mai mult spre oraș, spre industrie. Una e să te scoli în miez de noapte, să trudești pînă noaptea, uneori și noaptea, deseori și duminicile, sub arșiță, sub colb, sub ploi, sub zăpezi, sub spaima timpului care zboară și te lasă descoperit cînd nu te-aștepți, alta e să lucrezi în oraș, la București, la Oltenița sau la Giurgiu, ba chiar mai departe, în Călărașul siderurgiei, într-o hală modernă, cu un program stabilit riguros pe ceas și cu un cîștig simțitor mai bun. Și totuși, iată, 700 de oameni din satele Ilfovului au venit, în aceste zile, nu la scaunul orașului, al industriei, ci la cel al satului, al pămîntului, ele însele, însă, puse astăzi sub semnul tehnicii. Neam totuși temeinic în vatra lui, legat de ea cu pripoane istorice, acest neam de oameni ai Bărăganului creează el însuși, trimițîndu-și o parte din fii orașului, dar păstrîndu-i pe alții ai vetrei, acel echilibru — sau acea constanță între semnele minus și plus, între pierderi și cuceriri — pe care se sprijină, trebuie să se sprijine fapta lui, spre a nu se abandona pe sine.

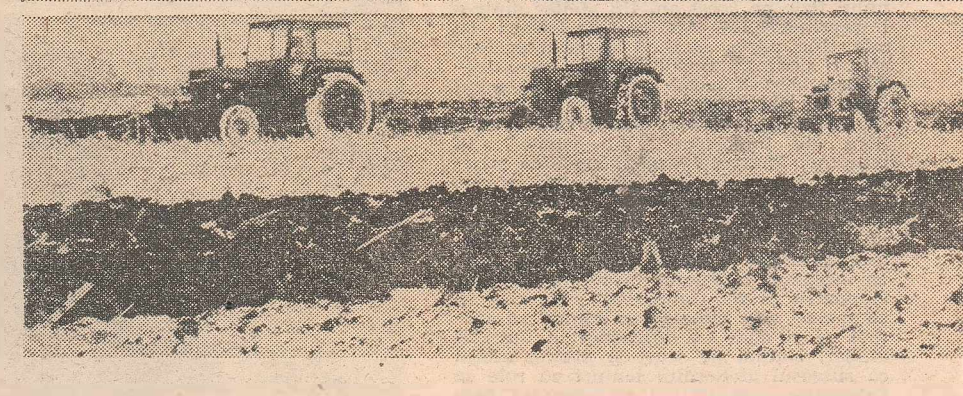

Deci oamenii S.M.A.-urilor, la ceasul de față, sînt în toiul muncii, testează și repară mașini, modernizează, în centre specializate, echipamente, fiind, la rîndu-le, și ei testați, „modernizați", specializați în cunoașterea și conducerea noilor utilaje și agregate, urcînd cărările științei și tehnicii, care nu se lasă ușor urcate, ci cu severe tatuări de inițiere, totul în numele înfăptuirii marilor sarcini trasate de forumul comuniștilor, totul în numele pîinii și al pămîntului, de care, iată, se reapropie creînd o relație nouă, închegînd o intimitate nouă. La Ștefănești, la o zvîrlitură de băț de București, sînt numeroși muncitori-navetiști, dar, după cum ne spune directorul S.M.A., ing. Grigore Colțescu, mai sînt și destui pămînteni, adică oameni ce nu se despart de pămîntul lor, mai sînt printre ei și destui oameni tineri, care preferă să facă industrie la ei acasă, adică în S.M.A. El însuși un „pămîntean", în sensul pasiunii pentru pămîntul pe care îl păstorește, ing. G. Coltescu și-a organizat S.M.A.-ul ca pe o modernă industrie a pămîntului, întemeiată pe tehnica cea mai nouă și pe capacitatea tehnică a celor ce o slujesc. Mecanizatori ca Ion Vîrsaru, Constantin Pene, de la secția Ștefănești a stațiunii, Nicolae Horia, Ion Saulea, Mihai Ciupercă, de la secția Afumați, Dumitru Drăghici, Iona Tănase, de la secția Dascălu, sînt, ni se spune, la fel de buni în cîmp, la revizii și reparații (stațiunea are și un centru specializat pentru reparația motoarelor de combine), ca și „la carte", „la teorie", oricare din ei putînd fi un bun profesor-instructor al noilor generații de tractoriști. Aici, la Ștefănești, se află și un centru de instruire al ministerului, modern echipat, cu profesori-specialiști de înaltă calificare, o catedră a noului, o incintă a liniștii reculese, cu pereții tapetați de rafturi cu cărți. Mecanizatorii vin, aici, din ateliere sau din cîmpul înzăpezit, cu firescul trecerii nu dintr-o lume într-alta, ci în prelungirea aceleiași lumi a noului în hotarele căreia își inscriu astăzi munca.

Ninge bogat în Bărăgan, peste o lume fierbinte, vie și fără somn, care visează trează, lucidă — punînd în înfăptuirea acestui vis toate încordările mîntilor și ale brațelor — o primăvară a muncii cum n-a mai fost.

Un poet din nord :

Gheorghe Pârja

Maramureș

Maramureș marmură murmură
Sînge curs pe cărți de veac
Leagăn, naștere și gură
Fără soț și fără leac.

Dor de cremene și iască
Rod grădinilor și mară
Lemn de casă părintească
Și acoperiș de țară.

Mînă scrisă-n manuscris
Vatră de cuvînt și grindă
Pe un colț de paradis
Trei păcurărei colindă.

Maramureș murmură marmații
Iză de vechime și de har
Voievozi de lume, luminații —
Maramureș, sfînt în calendar.

Vînătoare

Am rătăcit pe cîmpuri uneori
Cu dragostea rămasă în uitare
S-au pus pe capul lumii vînători
Să nu audă liniștea din sare.

Se răsucește piatra ca un arc
Să nu ochim privelești nevăzute

Fotografii de ION PREDOȘANU

de iarbă cu mine o incarc
în mine gloanțele căzute.

i pulbere din steaua grea
iește-n țărmuri de huilă
nconjoare liniștea din ea
lo destinul doar din milă.

i am brațe pentru care să plîng
e iarbă o port în spinare
ngele un fel de tîrg
vinzi și nu-i cumpărare.

e preț prieteni argintul...
remea cînd te spăla de păcate
uiesc un fel de păduri
ăcinile în cer răsturnate.

caii ovăzul din veac
în galopuri ucise spre noapte
duri coboară un soare de leac
rgu-i făcut pe viață și moarte.

trece și nu se vinde nimic
bele învinse petrecute-inot
poți întoarce în vechime
scufundat cu negustori cu tot.

isoare de iarnă

are iarnă ne oglindim mai puri
unde mama taie cuvinte-n vreme
rimite pîinea și somnul cu păduri
ile albe prin care să ne cheme.

trimitem scrisori de mulțumire
nge peste nordul sănătos
vine-n arbori mai subțire
dună umbrele de joș.

drăniță s-a ivit un gol
lumea toamnă povești nevinovate
iatra de la poartă se mută în ocol
-n prag o soră și un frate.

ire iarnă mai scriu cîte-o scrisoare
tenii din nord înzăpeziți de stele
r de voi se cerne o ninsoare
din pruncie asupra casei mele.

Între Tașca și Izvorul Muntelui, un pumn de oameni curajoși au acceptat riscul glorios al anonimatului

Bicaz... Un nume cu rezonanță în energetica românească... O veritabilă pagină de titlu a unei epopei care a început aici, la Izvorul Muntelui, în urmă cu trei decenii, și s-a continuat pe Argeș și Lotru, pe Someș și la Poiana Uzului, la Porțile de Fier, la Sebeș, pe Cerna, pe Motru și pe Tismana. Și cum pe orice pagină de titlu se mai poate scrie cîte ceva, cu atît mai mult cu cît este vorba de pagina de titlu a unei epopei încă neîncheiate, iată, ora Bicazului bate iar, Bicazul revine în actualitatea energeticii românești. Acolo, la altitudini care apropie cărările omului de cărările jivinelor, un pumn de bărbați curajoși — remarcați că evităm să spunem o mînă de bărbați curajoși — au tăiat un drum nou însuși rîului care a dat din pornire un nume tuturor eforturilor noastre de a disciplina geografia frustă a rîurilor interioare, tuturor proiectelor, în mare parte materializate, de subjugare a puterii cursurilor de apă unor interese profund omenești.

Proiecte noi, aici, pe valea Bistriței, determină o resurecție a hidrotehnicienilor și nu întîmplător, printre ei, îi regăsim în primul rînd pe veteranii Bicazului. Însă, iată, am scris *veterani* și, dintr-o dată, așternut pe hîrtie, cuvîntul se desparte de semnificația premeditată de noi. Într-adevăr, pentru mulți dintre cei ce vor citi aceste rînduri, frecvența invocării toponimicului Bicaz evocă timpul copilăriei, ani mistuiți demult, clipele îndepărtate ale primelor contacte cu ziarele, cu butoanele radioului și, firește, veteranii de la Bicaz veteranii de la Bicaz ar trebui să ni se înfățișeze încărcați și de glorie, dar și de ani. Dar se potrivește această imagine dedusă logic cu înfățișarea adevărată, de astăzi, a minerilor în stîncă Ion Beșu, Vasile Teacă și Ștefan Scurtu, sau cu înfățișarea artificierilor Remus Baltag și Gheorghe Petrița ? Nicidecum. Sînt toți încă tineri, sînt toți încă zdraveni, sînt toți încă subjugați de un elan inexprimabil prin cuvinte de toată ziua, însă evident atunci cînd îi regăsim față în față cu stînca, cu duritatea ei, cu perfidiile ei. Și dacă s-au reîntîlnit toți aici, de unde au pornit în marea epopee a disciplinării rîurilor interioare ale țării unor interese profund omenești, vitale în contextul economiei naționale, s-a întîmplat astfel pentru că îi așteptau munți cu ale căror interstiții erau demult familiarizați, stînci cu a căror duritate mai luptaseră, într-o altă vîrstă a lor și a hidroenergeticii românești, roci în ale căror viclenii se versaseră. Chemarea aceasta n-o puteau ignora. Ar fi fost ca și cum ar fi întors spatele unei vocații. Chemării acesteia trebuiau să-i răspundă, ei știind mai bine decît alții cît de puternică poate crește în om tentația de a răspunde la o provocare.

Despre ce este vorba, în fapt ? Paradoxal, însă tocmai rîul Bicaz, care a dat un nume marelui lor efort din anii '50, scăpase necaptat în marele lac de acumulare Izvorul Muntelui. Paradoxal, dar chiar și rîul Izvorul Muntelui scăpase necaptat în lacul care îi poartă numele. Împreună, cele două rîuri trebuiau drenate printr-un tunel lung de 9,8 km, cu un diametru de 3,2 m, lucrare unică în țară prin amploarea dificultăților, prin volumul dizlocuirilor de rocă și al lucrărilor aferente : 94 000 mc excavații de suprafață ; 115 000 mc excavații subterane ; 31 000 mc betoane turnate la suprafață ; 51 000 mc betoane turnate în subteran ; 176 000 mc umpluturi ; 8 500 mp etanșări ; 19 200 t injecții de lapte de ciment și nisip etc., etc. Și este demn de remarcat faptul că, în ultima decadă a anului care abia s-a încheiat, cu 40 de zile în avans față de graficul lucrărilor, toate aceste dificultăți s-au transferat în paginile istoriei disciplinării bazinului hidrografic al Bistriței. Să le răsfoim împreună ! Sînt pagini de eroism !...

Iulie 1974. Își fac apariția în zonă, la Tașca și la Izvorul Muntelui, minerul în stîncă Ion Beșu, topometrul Nicolae Barbu, alt miner, Constantin Ilaș din Straja, pensionat între timp, artificierii Ștefan Pietraru și Remus Baltag, și iar mineri în stîncă, tot mai multi mineri în stîncă : Gheorghe Mîndrilă, Ion Iurcanu și Dumitru Aniței, Constantin și Gheorghe Drăgușanu și Ion Ioniță, cei patru frați Diaconu, Vasile, Petre, Constantin și Dumitru, Ștefan Scurtu și Vasile Teacă, sau maistrul Alexandru Domoșneanu. Era nevoie aici, într-adevăr, și vom vedea noi de ce, și de maistrul Alexandru Domoșneanu, versat în probleme de protecție a muncii ! Veneau toți de pe Someș și de la Sinaia, de pe Valea Drăganului și de pe Lotru. Își asumaseră sarcina de a săpa cel mai lung tunel din țară lipsit de ferestre pentru evacuarea materialului excavat și să coboare apele Bicazului, reunite cu apele pîrîului Izvorul Muntelui, pe un drum eliberat de meandre inutile, de la 517 la 499 m altitudine, pentru a le deversa în marele lac, într-un punct situat între gurile pîraielor Albinei și Nîroiului. Pînă și șeful șantierului lor, inginerul Benone Rolca, era tot un veteran al Bicazului...

Ianuarie 1975. Organizarea șantierului fiind încheiată, în prima zi de muncă a unui an nou, la Tașca, în capul unei galerii abia deschise de perforatoare în munte, s-a auzit primul semnal de avertizare al artificierilor : „arde !..." Și a răsunat prima explozie...

August 1976. Minerii conduși de șefii de lot Ion Beșu și Ion Bărilă realizează primele recorduri de înaintare în stîncă : 152 m lunar. Dealtfel, întregul an 1976 a fost un an record. S-a înaintat cu peste 100 m pe lună, realizîndu-se în total, avansamente de 1 260 m, mai cu seamă pe frontul dinspre lac al tronsonului amonte. Eroii acestor recorduri, ai acestui an record : Ștefan Scurtu, care și-a făcut ucenicia în galeria forțată de la Stejaru, Vasile Teacă, alt veteran de la Bicaz, frații Ion și Petre Ioniță, care nu s-au despărțit niciodată de cînd au optat pentru viața aspră a șantierelor hidroenergetice, Constantin Ilaș.

Iulie 1977. Este străpuns tronsonul aval, între Izvorul Muntelui și lacul de acumulare al hidrocentralei de la Bicaz. Constantin Ilaș s-a aflt și de data aceasta la datorie, întîlnindu-se, după explozia care a marcat străpungerea, cu alt miner în stîncă, Constantin Tănase, transferat ulterior la Bulboci, nu departe de Sinaia, unde sapă acum alt tunel. Atunci, în iulie 1977, înainta spre întîlnirea subterană cu Constantin Ilaș pe frontul dinspre Izvorul Muntelui. Datorită lor, datorită abnegației tovarășilor lor de muncă tronsonul a fost pus în funcțiune cu 9 luni înainte de termenul preconizat prin proiect. Acesta a fost și momentul în care hidrocentrala de la Bicaz, prima noastră mare hidrocentrală, a devenit mai puternică, avînd în spate o rezervă de apă mai mare.

Iulie 1978. Stînca, în subteran, își schimbă fața, întinde minerilor capcane, își dezvăluie viclenia latentă. Condițiile eforturilor tuturor, nici pînă atunci deosebit de ușoare, se înăspresc. Șisturile argiloase se dovedesc nu numai friabile, ci de-a dreptul inconsistente, transformîndu-se în noroi la primul contact cu aerul umed și cu jeturile de apă. În tronsonul aval apar primele prăbușiri — zone periculoase de surpare — și minerii, din mers, elaborează o nouă tehnologie de înaintare. Betoniștii și artificierii ajung să lucreze umăr la umăr. Din pungi cuibărite de milenii în rocă se revarsă primele valuri de apă sulfuroasă. În aerul galeriilor plutește grizoul, spaima dintotdeauna a minerilor. Se lucrează cu ochelari, cu măști de gaze, cu costume de protecție speciale, greoaie, neomenești, cu aerajul la maximum și cu instalații integral capsulate, pentru a se evita exploziile din subteran. La 28 iulie, la km 2 330, frații Constantin, Dumitru, Petre și Vasile Diaconu, artificierul Ștefan Pietraru și minerii Gheorghe și Constantin Drăgușanu, împreună cu șeful de lot Ion Beșu, au muncit 52 de ore, fără întrerupere, pentru a stăvili surparea unui pruc cum nu mai întîlniseră pînă atunci. Au fost 52 de ore dramatice. Au îndesit cintrele, au sprijinit boltile friabile cu profile metalice, au injectat în stînca inconsistentă zeci de tone de lapte de ciment și nisip. Un motiv de mîndrie al lui Ion Beșu : nu s-a retras nici unul dintre ei din subteran, doar nu sîntem noi în meserie, și dacă nu am dat niciodată bir cu fugiții, de ce am fi dat tocmai atunci ?...

August 1979. Alt moment periculos, survenit pe frontul Tașca, la km 3.332. De data aceasta au înfruntat perfidiile rocilor clintite din echilibrul lor ancestral minerii Gheorghe Mîndrilă, Dumitru Aniței și Ion Iurcanu. Și nu au dat nici ei înapoi...

Decembrie 1979. Se înaintează în contrafronturi, intens, încăpățînat, în galerii la capătul cărora elanul se cumpănește cu prudența, avîntul cu luciditatea, și în ciuda condițiilor de nedescris ale muncii se realizează avansamente lunare de 164 m. Toate recordurile vechi sînt spulberate. La 15 decembrie, dintr-o parte în alta a fronturilor de lucru se aude zgomotul înfundat al perforatoarelor celor două echipe de mineri care se apropiau treptat, cu tenacitate, de întîlnirea finală. La 20 decembrie, la 12 ziua, artificierii Remus Baltag, Ștefan Pietraru și Gheorghe Petrița pregătesc cea din urmă puscare. Dinspre Izvorul Muntelui, perforează pixele Gheorghe și Constantin Drăgușanu, Ion Ioniță și Ion Răspopa. Dinspre Tasca — Gheorghe Mîndrilă, Ion Iureanu, Dumitru Aniței și Ion Mototolea, secondați de artificierii Gheorghe Mihăilă și Constantin Petre. Aceștia, ultimii, nu au mai avut de lucru în ziua aceasta, puscarea săvîrșindu-se în contrafront. La km 4.591, explozia a fost declanșată de tovarășul Gheorghe Manta, prim-secretar al Comitetului județean Neamț al P.C.R. Și s-a auzit, înainte de explozie, ultimul „arde !" care a mai răsunat în tunelul de aducțiune Tașca — Izvorul Muntelui, lung de 7 955 m, săpat printr-o rocă mai mult decît păcătoasă, de cîteva bărbați care au ieșit apoi la lumina acelei zile frumoase de decembrie teferi, parcă mai zdraveni, parcă mai tineri, parcă mai frumoși, s-au scos la lumina zilei în șiruri scurte de vagoneți, mecanicii Gheorghe Țepeș și Aurel Dandu. Era ultima povară trasă de trenulețele lor, care în cinci ani au îngrămădit la gurile galeriei peste 115 000 mc de steril. Și a fost clipa în care un calcul sumar ne-a dezvăluit faptul că, prin munca acestui pumn de bărbați curajoși, puterea uzinei hidroelectrice de la Stejaru va spori cu 42,5 milioane KWh pe an...

I-am revăzut peste cîteva zile, în aerul tare al șantierului Tașca, între barăcile lor hărtănite de patru rînduri de zăpezi și de ploi fără număr, printre locomotive de mină surprinse de surpări și trase din galerii cu eforturi supraomenești, printre haldele de steril îngrămădite în taluzele unui lac de acumulare lărgit tot de ei, în patul de rocă al rîului abătut, printre paharele de șampanie tremurînd în mîini mult mai sigure cînd se lipesc de unelte. Erau puțini la număr, foarte puțini, atît de puțini încît atunci cînd am reparcurs filele carnetului de reporter mi-am dat seama repede că numele fiecăruia dintre ei, iar și iar, va reveni în fiecare secvență a reportajului pe care încă nu-l asternusem pe hîrtie. Ceea ce, iată, s-a și întîmplat... Erau bucuroși, bărbătește bucuroși și, cu adevărat, aveau de ce să fie bucuroși, și ei, dar și maistrul despre care am mai adus vorba, Alexandru Domoșneanu: în cinci ani de efort necurmat nu pierduseră nici un om... Își scuturau unul altuia praful ultimei explozii de pe salopetele cocoloșite, suflau în pumnii zdreliți, își frecau întruna mîinile, cu o bucurie reținută, nu ca pîrliții care au mai încheiat o afacere, ci ca oameni care au așezat o faptă cu greutate în balanța energetică a țării. Și cît de departe sîntem, uneori, de viața și munca lor, de zilele și nopțile lor !... Printre altele, lucru de mirare în lumea și în secolul în care trăim, ei nu au fost niciodată filmați, ei nu au fost niciodată fotografiați, ei nu au fost niciodată televizați, și nici un radioreporter nu s-a strecurat cu magnetofonul la subsuoară pe urmele lor. Cinci ani încheiați se luptaseră cu roci grizutoase și orice cochetărie cu publicitatea ar fi implicat, în ceea ce îi privește, riscuri incalculabile. Și au acceptat atunci riscul, mult mai glorios pentru ei, al anonimatului...

MIHAI PELIN

FLACĂRA LA DISPOZIȚIA DUMNEAVOASTRA

■ **Melania Prundeanu**, satul Lupoaia, comuna Cătunele, Gorj : Șoseaua care leagă satul nostru de orașul Motru e un chin pentru cei ce fac naveta. Ajungem la serviciu plini de noroi. N-ai unde te feri de mașinile de mare tonaj care transportă cărbune. Copiii din sat merg pe același drum pînă la școala de 4 ani. Pentru că și în anii trecuți a fost la fel, n-au lipsit nici accidentele. Au fost accidentați doi copii : unul din Lupoaia, altul din Ploștina. Profesorul Ilie Pasăre și-a pierdut un picior, lovit de un bulgăre căzut dintr-o mașină de 16 tone.

■ **Ministerul Sănătății :** S-au dat dispoziții Spitalului clinic de urgență al municipiului București — unitate unde se efectuează în prezent, în mod experimental, tratamente cu vaccinul elaborat de tov. dr. Constantin Băcanu — să ia măsurile necesare pentru ca tovarășul Nicolae Roșca, din Sebeș, să poată beneficia de acest tratament.

■ Întrucît există o dispoziție de la forurile superioare, mă abonez în fiecare an la revista „Viața medicală". Dar anul trecut am primit doar 4 numere, ultimele trei dintre acestea — respectiv numerele 5, 6, 7 — le-am primit în același plic, la 11 noiembrie. **(Eugen Cotigă**, oficiant principal radiologie, Tg. Cărbunești)

■ **Consiliul popular al județului Bistrița-Năsăud :** Se confirmă faptul că Ioan Pop, din satul Finațe, comuna Urmeniș, s-a adresat secției proiectare a Consiliului popular județean cu o cerere prin care solicita proiect pentru adăugirea unei camere la casa existentă sau pentru supraetajarea casei. Delegatul secției, deplasîndu-se la fața locului, a constatat că nu se poate face supraetajare și, fără a se consulta cu petentul, i-a întocmit documentație de adăugire în regim P+1 la casa existentă (două camere parter și două camere etaj), lucru cu care gospodarul nu este de acord. S-a atras atenția secției de proiectare ca, pe viitor, să nu mai întocmească documentații fără a consulta beneficiarii.

■ „Este ghinionul dumneavoastră. Problema se cunoaște. Este în discuție, dar, deocamdată, nu s-a făcut nimic". Așa ne-a spus tovarășul Țărmure, director adjunct la G.I.G.C.L. Cluj-Napoca, atunci cînd ne-am dus în audiență pentru a ne exprima nemulțumirea că noi, cei racordați la CT 10, care folosește combustibil calorific, plătim de circa trei ori mai mult decît cei racordați la centralele care folosesc gaze naturale. **(Nistor Marin**, administratorul blocului R1, strada Alexandru Vlahuță, nr. 26)

■ **Direcția sanitară a județului Bihor :** În legătură cu scrisoarea tovarășei Rif Catița, din orașul Dr. Petru Groza, vă informăm că sus-numita a fost încadrată cu 1/2 normă ca îngrijitoare la spitalul orășenesc din localitate.

■ Tatăl meu, în vîrstă de 67 de ani, a fost internat la Institutul de ftiziologie din București, de unde a ieșit în ianuarie 1979, cu diagnosticul : cancer, dar spus altfel. Ajuns acasă a intrat într-o totală stare de neputință, fiind nevoit să meargă des la spitalul local pentru extragerea apei ce se forma la plămîni, concomitent reclamînd sufocare acută. Dar, în februarie anul trecut, fratele meu l-a dus la doctorul Leontopol, care l-a luat în tratament. Tatăl meu a avut de atunci o evoluție mulțumitoare, a început să facă unele treburi în gospodărie, se simte bine. Trăiește. Lucru deloc neglijabil, din moment ce doctorul care îl îngrijise la Institutul de ftiziologie mi-a spus că nu are scăpare, că după 5—7 luni se termină și nu există nici o soluție. Iată că doctorul Leontopol a găsit o soluție. Chiar dacă tata mai trăiește un an sau doi sau cinci, sînt fericită. La îndemnul meu, o tovarășă de-a mea de uzină s-a dus la doctorul Leontopol cu soțul său, bolnav de cancer la intestinul gros. Fusese operat și închis, în lipsa unei soluții de vindecare, în mai 1979. Fusese trimis acasă fără leac, iar acum, cu tratamentul doctorului Leontopol, bolnavul se simte bine, umblă pe stradă, mănîncă bine, e vesel, nu mai consumă calmante. (Ing. **Elena Constantin**, Brașov)

■ **Comitetul județean Sibiu al P.C.R. :** „În urma verificării celor semnalate de profesorul Lucian Mătăcuță se desprind următoarele concluzii : Afirmațiile profesorului L.M. cu privire la competența, principialitatea și corectitudinea conducerii Liceului economic din Sibiu, nu corespund realității întrucît în baza unei profunde analize, această unitate de învățămînt se situează pe un loc fruntaș. Din discuțiile purtate cu membrii Biroului organizației de bază, comuniștii și alte cadre didactice, a reieșit că profesorul Lucian Mătăcuță nu a fost victima unui abuz din partea cuiva din școală sau din afară. Decizia de detașare a lui de la Liceul economic Sibiu la Grupul școlar „Independența" și Grupul școlar auto Sibiu s-a făcut în conformitate cu art. 33 din Legea nr. 6/1969 coroborat cu art. 66 din Codul Muncii. Legalitatea acestei măsuri a fost confirmată de sentința civilă nr. 6251, din 4 dec. 1979 a Judecătoriei Sibiu. Celelalte probleme semnalate de profesorul Lucian Mătăcuță, cu privire la unele aspecte disciplinare din școală, au fost analizate și s-au stabilit măsuri corespunzătoare".

■ Noi, locatarii blocului 19, strada Viitorului nr. 19, cartierul „Electroprecizia" Săcele — Brașov, ce aparținem de centrala termică nr. 1 a Asociației de locatari nr. 2, sîntem puși la plata întreținerii la o altă asociație, de care nu aparținem. Întrucît acea asociație face unele modificări la centrala sa termică, cheltuielile se pun în seama noastră nelegal. În august 1979, C.T. 1 de care aparținem noi a funcționat doar cincisprezece zile, fiind în revizie capitală. Totuși, ni s-a cerut să plătim întreținerea pe întreaga lună. **(Scrisoarea este semnată de 24 de cetățeni)**

■ **I.T.A. Argeș:** În urma analizei efectuate, spre a veni în sprijinul solicitanților, s-a dispus Autobazei nr. 6 călători Cîmpulung Muscel introducerea, cu titlu experimental, începînd de la 10 decembrie 1979, a unei curse de autobuz cu plecarea din Cîmpulung la ora 6, care va circula pînă la Dîmbovicioara. Avînd în vedere că înapoierea spre Cîmpulung este asigurată de actuala cursă, cu plecarea din Dîmbovicioara la ora 12,30, I.T.A. nu consideră necesară plecarea acesteia la ora 10,30, întrucît plecarea la o oră mai tîrzie corespunde intereselor majorității navetiștilor.

■ Sîntem muncitori la Complexul de îngrășare a tineretului taurin și la Complexul de creștere a puilor de carne din Arad, strada Cîmpul florilor. În dreptul acestor unități se află o stație a autobuzului nr. 39 cu care călătorim. Pentru aceasta cumpărăm bilete de 1,25 lei. Dar unii controlori ne cer să compostăm bilete de 3,50 lei. **(Scrisoarea este semnată de 34 de oameni ai muncii)**

■ **Consiliul popular al sectorului 3:** În legătură cu sesizarea tovarășei Aurica Mănăilă, din strada Labirint nr. 5, cum că ICRAL Vitan nu reglementează situația privind ocuparea abuzivă a pivniței ce i s-a repartizat prin contract, dar este folosită fără forme legale de un alt locatar, vă comunicăm: S-a constatat că sesizarea este întemeiată, sectoarele de specialitate din cadrul consiliului popular luînd măsuri de reglementare a situației, atît pentru construcția neautorizată, cît și pentru ocuparea fără forme legale a pivniței.

■ **Comitetul Asociației locatarilor, bloc X 40, Calea Aurel Vlaicu, Arad:** Încă de la intrarea în bloc, în 1975, am insistat pentru remedieri la izolația acoperișului, întrucît la îmbinările caselor scării ploaia se infiltrează pînă la etajul 3. Nevoiți să ne adresăm primarului municipiului, ni s-a răspuns că IJGCL a planificat executarea lucrării în trimestrul al treilea, în 1978. Ea n-a fost însă executată nici pînă acum.

■ **Henning Ion, Hunedoara, Piața Libertății nr. 21 :** Deși sînt pensionar, mai am încă putere de muncă. Am devenit crescător de animale mici — nutrii — fiind autorizat legal, din iunie 1979. Am deja nutrii pe care le-aș putea preda, dar nu știu unde, pentru că nu mi le preia nimeni. Nu vreau să le vînd la particulari, ca să nu comit o ilegalitate. Cine însă trebuie să mi le preia la stat?

■ **Comitetul de partid al sectorului 3 al Capitalei:** În legătură cu scrisoarea tovarășului Cristodor Mihăescu, din Calea Văcărești nr. 119, vă informăm: Sus-numitul are familia formată din două persoane (soț-soție) și deține, la adresa amintită, o cameră și dependințe, pe pivniță. Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 3 a aprobat să i se repartizeze spațiul de la aceeași adresă rămas disponibil, compus din o cameră și bucătărie în stare bună. A și încheiat contractul de închiriere.

■ Sînt **Nițu Iulia** (strada Arbănaș nr. 23, București), unul din cazurile vindecate ale doctorului Leontopol și prezentat în revista dumneavoastră. Cînd, la spitalul Filaret mi s-a stabilit diagnosticul de neoplasm bronho-pulmonar, fiicei mele i s-a spus că n-am să mai trăiesc decît două-trei luni. Ajunsesem la 35 de kilograme. După tratamentul doctorului Leontopol mă simt bine. De doi ani de zile pot să spun că acest om mi-a dat viață. Am acum 55 de kilograme, și de la o felie de pîine pe zi am ajuns să mănînc o jumătate de pîine. Nu mai tușesc, nu mai obosesc, muncesc în gospodărie și am și grădină.

■ **Consiliul popular al municipiului București:** Cu privire la scrisoarea adresată revistei de tovarășul Dinu Tache din strada Constantin Nottara nr. 10, care a solicitat autorizație pentru confecționat plase, sacoșe și basmale, ajutat de soție, cu atelier la domiciliu, contestînd soluția de respingere dată de Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 3, vă facem cunoscut că, prin Decizia nr. 1 968/1979 a Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București, s-a aprobat eliberarea autorizației solicitate.

■ Mă numesc **Vasile Panaltescu** și locuiesc în București, str. Mașina de Pîine 41, sectorul 2. Aș vrea să vă aduc la cunoștință următoarele : prin februarie-martie 1979, pe linia autobuzului 31, foarte aglomerat, — ca întotdeauna — 3 tovarășe controloare s-au repezit asupra mea exact în momentul în care, în sfîrșit, reușisem să mă strecor prin mulțime ca să-mi perforez biletul. Un cetățean care a văzut scena a încercat să intervină dar a fost dat în brînci jos din mașină de către șofer. Tovarășele controloare mi-au luat buletinul, urmînd să primesc un proces verbal de amendă. Nu l-am primit, cum s-ar fi cuvenit, în termenul ce mi-ar fi dat dreptul la contestație și cînd, ca să zic așa, datele problemei mai puteau fi discutate — ci după mai multe luni, adică de curînd (actul 101 410 al circumscripției financiare II).

Amenda este de 500 lei. Aș vrea să știu dacă I.T.B-ul a procedat corect și dacă, în general, e corect să se procedeze astfel. Eu cred că nu.

■ **Publicăm, cu rezerva de a mai reveni asupra acestui caz, din răspunsul M.E.I. referitor la articolul apărut în numărul 40 al revistei noastre și intitulat : „Promovați de drept, respinși de fapt" :**

„...Calitatea de „promovați" (admiși) sau respinși la concursul de admitere o pot avea numai candidații înscriși la concurs în conformitate cu normele legale în vigoare la data efectuării înscrierilor (...). În Regulamentul privind activitatea profesională a studenților sînt precizate, la cap. II, drepturile și îndatoririle studentului, la categoria „îndatoriri" fiind înscrisă, pe primul loc, îndeplinirea cu exigență, în bune condițiuni și la timp, a tuturor sarcinilor ce îi revin potrivit planului de învățămînt și programelor universitare. În acest sens precizăm că în regulament nu este prevăzută posibilitatea „retragerii" din instituția de învățămînt superior. Studentul care solicită retragerea din facultate refuză, practic, să își îndeplinească îndatoririle ce îi revin, fiind exmatriculat. iar exmatricularea, în această situație, nu poate fi motivată prin nepromovarea anului (...) Este evident faptul că și factorii de răspundere din învățămîntul superior au greșit (în cazul celor doi tineri — N.R.) ; atît cei de la Institutul de construcții, pentru că nu au atras atenția celor doi tineri asupra consecințelor exmatriculării lor, cît și, mai ales, cei de la Institutul de arhitectură, care au efectuat înscrierea cunoscînd situația lor. Este cu atît mai inexplicabil cu cît înscrierea nu s-a efectuat „fără probleme". Aceste probleme au fost cunoscute de Comisia de admitere a Institutului de arhitectură, dar au fost aduse la cunoștința conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului numai după încheierea concursului și stabilirea ordinii de clasificare a candidaților. Care este însă vina celor doi tineri ? **Acești tineri** s-au înscris în septembrie 1977 la concursul de admitere pentru Facultatea de hidrotehnică, deși aveau dreptul să aleagă orice alt profil de învățămînt superior. De ce s-au înscris dacă s-au simțit „nechemați" pentru această profesiune ? ! În urma concursului, cei doi tineri au fost declarați admiși, ocupînd două locuri pe care, altfel, le-ar fi ocupat alți doi tineri, doritori să urmeze facultatea respectivă. Pe baza rezultatului obținut la concurs, cei doi tineri au beneficiat de dreptul de a efectua stagiul militar cu termen redus, drept care însă, potrivit Legii privind organizarea apărării naționale a R.S.R., implică și îndatoriri, atît în timpul stagiului, cît și pe timpul cît urmează studiile în învățămîntul superior. Ei au beneficiat de acest drept în calitate de studenți, drept cîștigat prin concurs, și aveau obligația să respecte această calitate și după încheierea stagiului. (...) În ce privește informațiile publicate în revista „Viața studențească". precizăm că M.E.I. nu este consultat în legătură cu răspunsurile date la „Poșta redacției" pentru a garanta exactitatea lor. Aceste răspunsuri sînt de cele mai multe ori lacunare, înțelegerea lor fiind determinată de modul în care a fost formulată întrebarea (textul întrebării nefiind publicat)..."

■ **Din partea Consiliului popular al județului Caraș-Severin :** „Referitor la scrisoarea cetățenei **Aurica Tămîrjan** prin care sesizează unele neajunsuri la magazinul „Universal" din Anina, vă comunicăm : din verificările efectuate nu s-a putut constata că gestionara Hilda Prahza vinde unele mărfuri cu suprapreț și nici că ar servi cu caracter preferențial, în detrimentul celorlalți cumpărători. Cît privește comportarea acesteia față de cumpărători, a rezultat că uneori manifestă o atitudine necuviincioasă prin ridicarea tonului, adresîndu-se chiar cu cuvinte jignitoare. Pentru abaterile de la regulile de comportare, H.P. a fost pusă în discuția colectivului și a fost sancționată cu o amendă contravențională conform HCM 2503/1969".

■ Mă numesc **Liviu Jovrea**, lucrător electromecanic la E.C.T. 4 Tg. Mureș, avînd ca for tutelar Regionala C.F.R. Brașov. Domiciliez în comuna Bogata nr. 53, județul Mureș. În nr. 7 din 15. II. 1979 ați publicat în revistă articolul „Cerere deschisă pentru un recurs extraordinar" iar în nr. 13 din 29. III. 1979 un articol în completare cu titlul : „Epilog în cazurile Piticaru, Jovrea și Toma". Așa după cum v-ați convins, îmi cunoașteți greutățile mele familiale, avînd de îngrijit și întreținut 8 (opt) copii minori. Vă rog în numele acestor opt copii să faceți demersurile necesare la autoritățile în drept pentru a se îndrepta o eroare judiciară și a mă absolvi de plata unor sume — pe care în realitate nici nu le datorez. Menționez că am discutat cu soția decedatului Vuță Simion, anume Vuță Cornelia, care cunoaște situația mea grea familială și a solicitat Secției E.C.T. 4 Tg. Mureș s-o încadreze în muncă la spălatul și curățatul vagoanelor. Conducerea E.C.T. 4 a răspuns că nu are posturi vacante pentru dînsa, deși soțul ei și-a pierdut viața muncind la această secție. Prin încadrarea soției decedatului, numita renunță la orice fel de pretenții față de mine. Cu toate că dînsa n-a fost încadrată, la numai cîteva zile secția E.C.T. 4 Tg. Mureș a încadrat o femeie de serviciu consătean cu dînsa, dar care are o stare materială foarte bună, neavînd nevoie de acest serviciu.

■ **Banca pentru agricultură și industrie alimentară — sucursala județeană Timiș :**

„Referitor la articolul „HIMERA LUXULUI CU ORICE PREȚ apărut în revista Flacăra nr. 42/1979 : în legătură cu abaterile comise de **Aurelia Sarchiz** care a funcționat în calitate de inspector și economist șef de consiliu unic agroindustrial de stat și cooperatist. Materialul publicat a fost prelucrat cu întregul aparat al băncii care și-a exprimat dezaprobarea față de acest caz. Cele relatate de dv. corespund realității. În final, instanța de judecată a hotărît condamnarea numitei la 5 ani și 6 luni închisoare corecțională și obligarea ei la plata pagubelor aduse în dauna avutului obștesc. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat și vă asigurăm că vom acționa în continuare în direcția ridicării conștiinței socialiste a oamenilor muncii, sporirea exigenței și fermității exercitării controlului bancar în unitatea noastră, astfel ca să nu se mai repete asemenea fapte reprobabile".

■ Mă numesc **Mihai Pascu** și domiciliez în Ploiești, str. Ciprian Porumbescu nr. 2, bloc 14, scara A, apartamentul 18. Lucrez în calitate de cazangiu la Secția cazangerie grea a I.U.C. Ploiești. În secția noastră se obișnuiește mai mereu ca în ziua cînd se dă retribuția bănească să te trezești în plic cu cîte un timbru sau cu cîte un bilet, așa cum s-a întîmplat și în ziua de 11. XII. 1979 cînd în plicul meu am găsit biletul pe care vi-l alătur. Toți muncitorii secției au primit acest tip de bilet care te invită să mergi nu știu la ce spectacol și nici în ce zi va avea loc, nici unde. Socotesc că este un abuz să iei bani din plicurile muncitorilor în acest fel.

■ **Uniunea județeană Prahova a C.A.P. :** Pentru neparticipare la muncă, Sandu Alexandru, președintele C.A.P. din Crivina, a amendat pe locuitorii Ștefan Lina și Ștefan Nicolae cu suma de 2000 de lei. Din discuțiile purtate cu primarul comunei, a reieșit că tovarășul Sandu Alexandru, președintele cooperativei agricole, nu a avut decizie din partea Biroului executiv comunal pentru a da sancțiuni celor care nu participă la muncă. Sacțiunea a fost anulată.

■ Mă numesc **Gresoiu Ioana** și locuiesc în Buzău, micro 5, bloc 36, apartament 39. Vă scriu în numele locatarilor de la etajele 6, 7, 8, 9 și 10 din acest bloc pentru că ne-am pierdut orice răbdare : din august 1976, de cînd ne-am mutat aici, ni se tot promite apă caldă dar nu ne-am ales decît cu promisiunile. Culmea este că în toată această perioadă am plătit nu numai inexistenta apă caldă, dar și curentul electric consumat, zice-se, pentru a fi încălzită.

■ Subsemnatul **Minea Ion**, membru al comisiei de atestare a prezentatorilor de discoteci, mă adresez dv. pentru a elucida problemele expuse în articolul „Mare bal mare : examenele pentru disc-jockey", semnat de tov. Răzvan Bărbulescu și tipărit în revista „Flacăra" nr. 51, din 20 XII 1979. În primul rînd, afirm cu toată răspunderea că nu a existat o altă situație oficială în urma examenului decît, așa cum este firesc, procesul verbal încheiat și semnat de membrii comisiei, cu toții oameni onești, care au privit cu responsabilitate sarcina încredințată, asigurînd climatul de exigență și corectitudine necesar desfășurării examenului. Dealtminteri, faptul că din 67 de candidați au fost respinși 24 (aproape 35 la sută), ar fi trebuit să-l edifice pe autorul articolului asupra corectitudinii examenului. În ceea ce privește întreprinderea organizatoare a concursului, I.A.P.I.T., ea consideră rezultatele comunicate de comisia de atestare ca fiind corespunzătoare. În privința candidatului Horia Matei, internat în spital în perioada examenului (care a atașat ulterior documente atestînd acest lucru), precizez că la I.A.P.I.T. există dosarul său personal, lucru care se poate constata cu ușurință. Horia Matei este dealtfel unul dintre tinerii avînd o activitate foarte frumoasă, cu rezultate deosebite în toate discotecile pe care le-a condus. Deoarece prin materialul prezentat sînt în mod nejustificat lezat, vă rog să analizați și să dispuneți, în conformitate cu prevederile legale ale dreptului la replică, măsuri pentru dezmințirea situației din articolul menționat și prezentarea în revistă a adevărului.

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.**

La hanul turistic al cooperației din Cheia

Dacă se face ordine, Plosca și ai lui se supără și pleacă!

Am poposit sîmbătă, 5 ianuarie, în stațiunea Cheia, la complexul hotelier aparținînd cooperației de consum. Ca orice turist m-am prezentat la recepție. Spre surprindere am constatat că locul era vacant. Am așteptat ce am așteptat, apoi am întrebat de recepționera de serviciu. Mi s-a spus că este plecată la masă și că în cel mai scurt timp se va întoarce. După o altă oră de așteptare, am ocupat locul recepționerei și am început să răspund la telefoane, să dau cheile turiștilor, cu alte cuvinte, mi-am luat rolul în serios, de recepționer la complexul hotelier Cheia. Cînd am văzut că gluma se îngroașă, mi-am pus întrebarea : „Ce o să fac în continuare, dacă cea în cauză nu se va prezenta la lucru toată noaptea. Unde o să dorm eu ?". Am părăsit «locul meu de muncă» plecînd cu toate buletinele turiștilor aflate la recepție, cu registrele de evidență și cu legătura de chei de la dulapuri, fiindcă, mi-am spus, că sînt mult mai în siguranță la mine decît la un birou de recepție părăsit.

M-am plimbat un timp prin stațiune, după care am solicitat un loc de cazare la Oficiul Județean de Turism. După ce m-am văzut instalat, am telefonat la recepția hotelului să comunic că eu sînt „hoțul de ocazie" și să restitui tot ce luasem cu mine. Dar, spre surprinderea mea, la recepție nu răspundea nimeni. Centralista de serviciu mi-a spus că, după cîte știe, cei de acolo sînt la o masă festivă la restaurant și că probabil recepționera se află și ea printre meseni. Mi s-a făcut legătura acolo. O voce voalată și turmentată mi-a spus că într-adevăr recepționera se afla la restaurant și dacă am puțină răbdare o să vină la telefon

— Cine sînteți și ce doriți ?, m-a luat în primire o voce nu prea amabilă.

— Un turist și doresc o cameră pentru o noapte.

— Nu avem camere de dat, fiindcă nu avem locuri și vă rugăm să nu ne mai deranjați. Și telefonul s-a închis brusc.

După o oră telefonez din nou. Aceeași voce turmentată, de la restaurant întreabă ce dorim. Spun că la acea oră nu mai doresc nimic, doar să comunic că doresc să restitui niște obiecte. Mi se spune că de cîteva minute s-a observat dispariția acestora și că s-a comunicat organelor de miliție. El, responsabilul unității, se numește Teodor Plosca, are și alte funcții, nu îi este frică de nimeni și că recepționera de serviciu este chiar soția lui, Georgeta Plosca. Și mă invită la restaurant în cel mai scurt timp să aduc tot ceea ce am furat, dacă nu vreau să dau de bucluc.

Împreună cu colegul meu de redacție, Ghera Valentin, ne ducem la restaurant. Acolo, ca printr-o minune, am scăpat nebătuți nu de bărbați, care se aflau într-o bună dispoziție și într-o stare de ebrietate, ci de recepționera Georgeta Plosca și de ospătărița Mioara Sorescu.

Cînd spiritele se liniștesc oarecum, aflăm că la complexul cooperației au făcut revelionul peste 200 de turiști fiind serviți numai de cei de la complex, adică de opt persoane. Fiindcă s-a muncit mult, cei de aici își pot permite și cîteva ore de pauză, adică să facă chiar un chef. Recepționera a lipsit de la recepție și pentru motivul că trebuia să facă o supă pentru cei doi copii. Mai aflăm că au plecat de acasă, adică din Ploiești, doar cu o singură pereche de pantofi și cu o singură pereche de ciorapi. S-au mai spus și alte multe lucruri care din decență și respect față de meseria pe care o facem nu le putem trece aici. A doua zi la complexul hotelier al cooperației, la recepție locul era tot vacant. Cei de aici, ceva mai treji, ne explică că nimeni nu-i poate obliga să stea tot timpul la recepție, că nu există personal suficient și calificat.

Aflăm, că la hanul turistic al cooperației de consum, cum este cunoscut complexul aici la Cheia, a fost o recepționeră care a lucrat din anul 1976 pînă în 24 decembrie 1979.

Înainte deci de Anul nou recepționerei în cauză, pe nume Emilia Coșerea, îi sosește o adresă de la Uniunea județeană a cooperației de consum prin care se specifică faptul de a-și părăsi locul de muncă în cîteva zile ori în caz contrar i se va desface contractul de muncă. De ce ? Fiindcă au existat la recepție, deci în munca recepționerei, multe abateri și neglijențe.

Curios este faptul că Emilia Coșerea nu primise în toată perioada cît a lucrat aici nici o altă sancțiune. Iar adevăratul motiv pare să fie acela că familiei Teodor Plosca și barmanului Aurelian Sorescu această recepționeră le stătea ca un ghimpe fiindcă aflase de foarte multe nereguli și abateri în activitatea complexului.

În momentul de față Emilia Coșerea lucrează în funcția de contabil la cooperativa de consum din comuna Izvoarele. Dacă mai punem la socoteală și faptul că în perioada 15.XI.1978 și 15.III.1979 Emilia Coșerea a urmat cursul de calificare pentru funcția de recepționeri ce a avut loc și la Oradea, întrebăm, și pe bună dreptate : cui folosește faptul că o recepționeră pregătită în acest sens este pur și simplu dată afară și păstrată în această funcție Georgeta Plosca, soția șefului de unitate.

Aflăm că un alt tînăr este pus pe lista neagră. Este vorba de tînărul ospătar de 17 ani Vasile Paraschiv, căruia i s-a spus ca în zilele acestea să își caute loc de muncă în altă parte.

Dar să consemnăm și alte abateri și acte de indisciplină ce s-au petrecut la Cheia, ce trebuie lămurite de urgență și clarificate de către factorii de răspundere.

1. În luna mai 1977 recepționera Emilia Coșerea este obligată să predea de urgență gestiunea hotelului noului administrator Victor Blidaru. Nu după scurt timp, gestiunea este predată lui Teodor Plosca cu o mare lipsă la obiectele de inventar. Acest furt nu a fost clarificat nici pînă în momentul de față.

2. În timp ce aproape seară de seară șeful de unitate face naveta pînă la Ploiești, ospătarilor li se reține cîte 2% pentru spărturi și aceeași sumă reținîndu-li-se la sfîrșitul lunii, deci de două ori rețineri pentru acelasi fapt.

3. În dimineața Anului nou, ciorba de potroace nu a fost consumată în întregime, a doua zi a fost repusă în vînzare și inclusă ca un produs nou.

La toate acestea, asociații Plosca și Sorescu ne precizează un singur lucru : dacă apare ceva în presă, noi închidem totul, să vedem cine vine în locul nostru la Cheia !

Rămîne clar faptul că din rezolvarea cu toată seriozitatea a tuturor deficiențelor de către factorii de răspundere nu va avea de cîștigat decît turismul și cei care vin să-și petreacă zilele de odihnă la Cheia.

SORIN POSTOLACHE

Solidaritate umană

„Aici YO3KAA! Apel de urgență !...!"

Întîmplarea pe care o relatăm este oarecum asemănătoare. Cînd inginerul G. Craiu a ajuns la Radioclubul central din București se aflase cîte ceva despre radioamatorul Mircea Drăghici, locotenent de transmisiuni. În urma unui grav accident rutier se afla în comă, la secția de reanimare a secției de neurochirurgie a Spitalului clinic „Dr. Gh. Marinescu". Diagnosticul : traumatism cranian, fractură deschisă la piciorul stîng, trachotomie. Medicii i-au indicat medicamente speciale : Gamma-Venin, Nootropil, Salviamin, Encephabol. Nici unul dintre aceste medicamente nu se găsea în farmacia spitalului. Stația de radio „Y03KAA" a intrat în traficul rețelei de urgență a radioamatorilor români. Se caută cu înfrigurare medicamentele în toate colțurile țării. Dem Dascălu („Y08DD") găsește două flacoane de „Salviamin" de la Suceava, dr. Victor Bobu („Y08ATT") de la Moinești expediază tot două flacoane. I. Pop („Y05LI"), operator la stația Y05KLA de la Casa pionierilor din Cluj-Napoca, găsește cinci fiole de Encephabol. Alte patru fiole expediază de la Roman dr. C. Adrieș („Y08BOI") și cinci de la Iași, găsite de C. Bălan („Y08BAM").

Inginerul Craiu („Y03RF"), după multă alergătură, găsește în București 24 fiole de Nootropil și zece de Salviamin. Flaconul de „Gamma-Venin" este de negăsit.

Inginerul Craiu, la orele 20,30, pe frecvența 3750 KHZ lansează o chemare către toți radioamatorii din lume. Intră, la scurt timp, în legătură telegrafică cu stația „DJ4YL" a doamnei Maxie Ballinger din München. Radioamatoarea este rugată să procure trei flacoane de Gamma-Venin prin Crucea Roșie.

Ora 22,30. Operatoarea stației „DJ4YL" comunică inginerului Craiu că este în posesia celor trei flacoane de Gamma-Venin și vor sosi la București a doua zi cu cursa „Lufthansa" care aterizează la Otopeni la ora 17,25... La aeroport aștepta o mașină care a transportat imediat medicamentul la spital.

Seara s-a aflat că doamna Maxie Ballinger avansase suma de 984 de mărci iar medicamentele au fost preluate prin amabilitatea firmei Behringwerke. Taxele de transport (107 mărci) au fost suportate de familia Ballinger care-i transmitea și urări de însănătoșire grabnică radioamatorului Mircea Drăghici. În timp ce doamna Maxie umbla după medicamente, pe care le-a obținut cu destulă greutate, un merit deosebit în stabilirea legăturilor a avut-o soțul său, domnul Heinrich Ballinger, orb de la vîrsta de 4 ani.

Traficul de urgență a încetat. La scurt timp, după administrarea medicamentelor, starea sănătății lui Mircea Drăghici s-a ameliorat. Viața sa nu mai este în pericol.

PETRE MIHAI BĂCANU

POȘTA REDACȚIEI

SOCIAL

Vieru Gheorghe — Bîrlad : Ne puteți vizita la redacție (Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești) în orice zi a săptămînii, între orele 10—13 ● **Al. Burcea** — Galați : Nu fiți îngrijorat. Întîmplarea ne este cunoscută. Informațiile dv. însă sînt incomplete. Faptul nu este revoltător, ci trist ● **Ștefan Gabriela** — Deva : Ați refuzat divorțul. Legea v-a apărat. Rămînînd căsătorită, nu aveți dreptul la o altă locuință ● **Ion Rățulea** — Teleorman : Vrem să vă ajutăm. Descrieți-ne cazul concis și fără patimă, adică explicit și adevărat ● **Tipa Arcadie** — Timișoara : Dumneavoastră nu doriți un răspuns. Vi l-am mai dat în cuprinsul acestei rubrici. Dv. doriți **un anumit** răspuns ● **I. Răzvan** — București : Ați fi putut evita erorile și necazurile (și mai puteți încă) adresîndu-vă instanței ● **Căruntu C. Dumitru** — Mehedinți : Fiind vorba de o tentativă de omor, contestați măsura luată la Procuratura județului ● **Răduțoiu Mircea** — Gorj : Este vorba, așa cum scrieți, de un abuz intolerabil și revoltător. Calea cea mai sigură și cea mai simplă : Procuratura militară ● **Grup familii** — Dan Vodă : Șicanele între locatari nu se numără printre problemele multiple și grave pe care le urmărim. Corect ele se soluționează în instanță. Eficient ele pot fi rezolvate numai de locatarii înșiși ● **Laza Ileana** — Maramureș : Oscilăm între admirație și consternare. Admirație, pentru cei 12 copii. Consternare, pentru felul în care vă înțelegeți îndatoririle. ● **Marcu Aurel** — Suceava : Veți primi răspuns de la Procuratura Generală ● **Grigorina Zaharia** — Brașov : Țineți-ne la curent cu demersurile pe care le faceți ● **Constantinescu Victoria** — București : Trimiteți răspunsul de la Consiliul popular (în copie) ● **Crișan Victoria** — Timișoara : Mulțumiri pentru informație. Se rezolvă ● **Zaharia Axinia** — Tulcea : Comunicați-ne răspunsul Direcției sanitare (dacă a sosit ?) ● **Popa Dumitra** (Brăila), **membri C.A.P.** (Periș), **Marian Dorin** (Tulcea) : Am reținut memoriile spre soluționare ● **Ioana Stratulat** — București : Vă credem. Scrieți-ne ce s-a întîmplat exact. Din memoriu nu reiese decît că sînteți nedreptățită ● **Comșa Zăgan Ariadna** — Făgăraș : Cererea dv. a fost rezolvată favorabil de Ministerul Sănătății.

● **Vali F.** — București : Ne cereți să intervenim în instanță pentru ca dreptatea să fie de partea dv. Vă înțelegem durerea. Din respect pentru ea ne abținem să apreciem în vreun fel cererea dv. ● **Zonia Rugiubei** — București : Probele procuraturii sînt edificatoare. Dacă în afară de povestea vieții fiicei dv. deținеți și alte probe materiale, vă invităm la redacție ● **Comșa Zăgan Ariadna** — Făgăraș : Cererea a fost soluționată favorabil. Scrieți-ne dacă informația este exactă.

NICOLAE CRISTACHE

ADMINISTRATIV

Mihalache Neagu — București : Conform legislației în vigoare, pentru încadrarea în funcția de tehnician I era necesară, pe lîngă îndeplinirea condițiilor pentru funcția de tehnician II, și îndeplinirea uneia dintre următoarele prevederi : a) să fi avut o vechime de cel puțin 5 ani în funcții tehnice ; b) să fi fost muncitor de înaltă calificare, încadrat în categoria cea mai mare de retribuire (categoria VIII din rețeaua tarifară) ● **Iosif Nagy** — Reșița : Stabilirea nominală a muncitorilor specialiști într-o unitate, în limita numărului aprobat de minister, cu respectarea prevederilor Legii 12/1971 privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului, se face de către organul de conducere colectivă al fiecărei unități pe baza analizei activității și a lucrărilor pe care le execută muncitorii respectivi ● **Gheorghe Nițulescu, Ionel Hora** și **Mihalache Ionescu** — București : Scrisorile dv. au fost îndrumate spre competentă analiză și soluționare forurilor în drept, de la care așteptăm răspuns ● **Ion Răboj** — comuna Scurtu (Teleorman) : Întreprinderea a procedat legal. Nu mai aveți dreptul, pentru că s-a prescris.

MARGA NEDELEA

ÎNVĂȚĂMÎNT

Marioara Bălan — București : Perioada legală de concediu de maternitate intervenită în timpul stagiului se va lua în calculul stagiului legal prevăzut de Decretul nr. 54/1975 ● **Elena Buiunciuc** — Iași : Dacă nepoata dumneavoastră este absolventă a universității și are dublă specialitate, ambele specialități fiind principale, are dreptul de a preda și la licee, iar examenul de definitivat poate fi susținut la una din cele două specialități pentru care are calificare ● **Marcel Movileanu** — Bîrlad : Cunoștințele despre mulțimi și relații care se dau la clasele primare favorizează ancorarea matematicii în realitatea înconjurătoare, folosirea mai eficientă a intuiției, concomitent cu un proces treptat de abstractizare. Pentru a asigura aplicarea în bune condițiuni a noilor programe, Ministerul Educației și Învățămîntului și inspectoratele școlare județene au luat măsuri de perfecționare a învățătorilor ■ **János Németh** — Eremitru, Mureș : Inspectoratul școlar al județului Mureș ne face cunoscut că este de acord cu transferul dv., urmînd a propune M.E.I. aprobarea acestuia odată cu încheierea anului școlar 1979/1980. Pe parcursul anului școlar nu se aprobă transferul ● **Ileana Dragomir** — Craiova : Precizați la care dintre formele de învățămînt ați dat respectivul examen ● **Anton Palde** și **Doina I. Petrovici** — Lugoj ; **Barbu Tărchilă** — Reșița : Vă sfătuim să vă adresați direct M.E.I.

HORIA PĂTRAȘCU

Retrospectiva Gheorghe Anghel

Surîsul statuilor

Toate statuile lui Anghel surîd. Sala întreagă a muzeului unde sînt expuse lucrările sale suride, este un surîs al împăcării, al unei fericiri lăuntrice care transpare în afară printr-un surîs nedisimulat. Nu-i surîsul ironic din buze, nici sceptic, nici indiferent, care impuţinează omul, ci faţa întreagă, făptura întreagă este scăldată de lumina unei fericiri lăuntrice, omul şi-a găsit echilibrul, limanul şi măsura. Neavînd culoarea la îndemînă să redea această pace interioară, sculptorul a picurat în răceala bronzului această linie domoală, acest mir răspîndit de pe frunte peste întreaga înfăţişare. Îl bănui pe sculptor modelînd această faţă cu însufleţirea sa cea nevăzută care ştie că pentru a putea modela pe alţii se cuvine ea însăşi culeasă din ardoarea spiritului. Mă gîndeam la surîsul făpturilor de pe peretele din afară al Suceviţei, acea încîntare lăuntrică prefăcută în cîntec, acel zumzăit de albină încărcată de roadă, acea vară de aur a făpturii cercetată de mila desăvîrşirii a atîtor oameni din părinţii noştri îmbunătăţiţi moral prin veacuri în jurul Carpaţilor. Aici trebuia tras vadul de confluenţă al lui Anghel dintre valorile de acasă. Din această împăcare lăuntrică pleacă şi cea de-a doua faţă a lucrărilor sale, anume cea a ascultării. Toate făpturile lui Anghel ascultă, sînt în acel ceas al asimilării, al decantării, al deslușirii unei armonii dincolo de efemer şi obişnuit. Omul este surprins într-un ceas de transfigurare, de adoraţie, de linişte sufletească, de isihie, cînd făptura sa devine receptacol cosmic, podoabă a cosmosului creat cu o menire spirituală de apocatastază în mijlocul creaturilor, înţeleaptă de împăcare şi desăvîrşire. Eminescu e pătruns de această menire ca şi ctitorul, ca şi Pallady, aşezat pe un scaun fragil care-i pune în lumină mai adînc statornicia. Prilej de meditaţie este opera lui Anghel pentru noi toţi. Fără a trece pe la lucrarea lui Anghel, de acum încolo nu se va putea vorbi mai limpede despre seninătatea, bunăstarea şi nobleţea sufletului românesc. Ca şi Sadoveanu în acest veac, Gheorghe Anghel a ajuns la lumina cea nepieritoare ce scaldă în miezul verii toaca de aur a Ceahlăului.

IOAN ALEXANDRU

Bronz stelar

Am avut, în anii cei mai plini ai învăţăturii mele şi printr-un noroc, presimţirea geniului sculptorului Anghel. De atunci nu încetez să aflu motive şi sprijin acestei presimţiri. „Problema Anghel" am discutat-o în mai multe rînduri cu sculptori din generaţii diferite şi de toată înălţimea. La cîţiva dintre aceştia m-a uimit împotrivirea la ideea geniului său. Mulţi l-au cunoscut, mulţi dintre ei au putut să-i cunoască traiul luminat şi pustnicia din urmă — cu tot războinicul orgoliu de artist, ce n-are nevoie decît de lut, de bronz şi, mai presus de toate, de curăţenia mîntuitoare a unei gîndiri solemne ca să trăiască — şi mulţi, prea preocupaţi de întîmplarea oarecare ce-i opera lor, sau nimiciţi de necredinţă în chiar puterea acestei arte mari, sculptura, au măsurat cu îndoială mărimea lui Anghel.

În timp, bucuria mea creşte văzînd cum creşte şi numărul oamenilor ce înţeleg mesajul statuarului lui Anghel, cum tineri artişti manifestă public euforia de a fi fost crescuţi cu demnitatea înfăţişării statuilor clădite de Anghel. Gîndind la Anghel, gîndesc, iată şi la himericul şi însinguratul efort de universal al încă nedreptăţitului Paciurea, sculptor prea mare pentru timpul lui şi, s-ar zice, pentru timp încă de atunci mai departe.

...Deci, unii sculptori cu care am conversat „problema Anghel" au încercat să arate influenţa şcolii franceze în opera românului, fastul — după unii — cam teatral al schimniciei sale, şi un anume tradiţionalism ce n-ar îngădui deschideri spre o spiritualitate mai amplă. Ce m-a uimit şi mă tulbură e că puţini observă şi cinstesc patosul metodei. Tradiţionalismul mijloacelor, de fapt, aparenţele unei viziuni hrănite îndeosebi din obişnuinţele unei monumentalităţi armonioase şi latine ascund, pentru mulţi, pasiunea adîncă a formei, intensitatea cu care bronzul umple spaţiul, maiestatea cu totul nouă a sculpturii româneşti în zodia lui Anghel. Metoda, în sine, nu e nici nouă, nici veche. Ce contează în arta de re-prezentare este patosul, patetismul exemplar al prezenţei operei în public. Să privim cu răbdare şi, mai ales, fără grabă operele de căpătîi ale muzeelor şi să observăm că marele stil a însemnat întotdeauna şi o exagerare în direcţia unui patetism ce nu ţinteşte momentul, ci un timp continuu al spiritului. Monumentalitatea e reală cînd strigarea înlăuntrului statuii se face pe fondul unei neîntrerupte stăruinţe în sublim. Sculptorul Anghel a gîndit la numai cîteva lucruri toată viaţa lui, dar lucrurile acestea sînt fundamentale pentru condiţia umană. În opera lui Anghel nu se cunosc nimicuri şi piese fără un rost sigur în întreg. Opera lui Anghel este unică, fiindcă din ea nu lipseşte nimic şi nu trebuie să i se adauge nimic. Cine nu e întîmpinat de solemnul pur, stelar al marilor monumente semnate de Anghel — Eminescu, Andreescu, Luchian, Enescu, Pallady — cine nu se simte împăcat cu lumea şi mulţumit în sinea lui de fiinţă omenească în vecinătatea şi în amintirea acestor monumente, trebuie să-şi cerceteze cugetul.

Sculptura lui Anghel nu e numai un drum al artei. Ea este chiar drumul marii arte româneşti.

TUDOR OCTAVIAN

În acest număr, reproduceri din retrospectiva GHEORGHE ANGHEL

Ce profeţim, ce profesăm

Sărbători ale verbului publicistic

Actualitatea publicistică din judeţul Timiş a fost marcată în luna decembrie de două evenimente: sărbătorirea a 20 de ani de presă studenţească la Timişoara, care, printr-o coincidenţă semnificativă, a fost onorată şi de apariţia celui de-al 50-lea număr al revistei U.A.S.C. din acest centru universitar, „Forum studenţesc"; lansarea celui de-al treilea caiet literar-artistic al Cenaclului „George Gârda" din comuna Făget a aceluiaşi judeţ.

Primul din aceste evenimente, cu toate că n-au lipsit oarecare alocuţiuni festive precum şi decernarea cuvenitelor diplome din partea Consiliului A.S.C. pe centrul universitar Timişoara şi a Comitetului judeţean Timiş al U.T.C., a căpătat repede acea dezinvoltă alură studenţească, plăcută atît pentru combatanţii de azi ai acestei prese cît şi pentru „veteranii" ei, aceştia din urmă întrecîndu-se în a lăuda saltul calitativ realizat de cei dintîi. Din acest punct de vedere, deşi însuşi caietul omagial oferea o bună probă de vervă publicistică şi de inspirată punere în pagină a întregii materii, de la salturi şi rememorări la glume şi caricaturi, o parcurgere fie şi a ultimelor numere din acest an ale „Forumului studenţesc" te pune în situaţia fericită de a constata, fără nici o reţinere, cît de bine, de inteligent şi de citibil se poate scrie de către nişte băieţi şi fete care deocamdată şi-au făcut din presă numai o profesiune de credinţă, căci altfel se pregătesc să devină ingineri în cele mai diferite domenii productive, medici, economişti, profesori. Încercînd să stabilesc identitatea profesională a semnatarilor, m-a uimit chiar că printre ei filologii sînt o adevărată excepţie. Dealtfel, chiar dintre foştii filologi timişoreni, care au ucenicit la publicaţiile studenţeşti, puţini profesează verbul publicistic, ca nume mai marcante, venindu-mi în minte Teodor Bulza, colaborator fervent şi al revistei „Flacăra", debutant şi ca romancier de mari promisiuni şi colegul său de promoţie. Gh. Jurma, redactor la ziarul reşiţean „Flamura" şi animator al cenaclului literar „Semenicul".

În rest, combatanţii de altădată profesează în specialitatea pentru care s-au pregătit. Destinul acestora îi vor urma şi cei mai mulţi dintre redactorii şi colaboratorii de astăzi ai „Forumului studenţesc". Fără îndoială însă că promoţiile actuale formează pleiada cea mai unitară şi cea mai înzestrată pentru publicistică, unul din argumente fiind şi acordarea premiului I pe ţară în acest domeniu la secţiunile studenţi ale Festivalului naţional „Cîntarea României". Ei s-au dovedit nu numai condeie inspirate, ci şi realizatori de publicaţii de o mare diversitate, respectivul cerc de presă de pe lîngă Casa de cultură a studenţilor timişoreni editînd nu numai amintita revistă „Forum studenţesc", ci şi ediţii speciale sub egida Comitetului judeţean U.T.C., suplimente pentru candidaţii la admitere şi „bobocii" de anul I, suplimente literare şi ştiinţifico-fantastice, culegeri rebus sau „foi" ale festivalurilor universitare. Climatul a devenit atît de efervescent încît an de an tot mai mulţi au fost studenţii care, cu vocaţie şi pasiune, s-au afirmat în paginile publicaţiilor universitare amintite, ca şi în cele ale unor reviste şi ziare centrale, precum „Flacăra", „Viaţa studenţească", „Scînteia tineretului" ca şi în presa judeţeană.

Cel de-al doilea eveniment publicistic s-a produs la Făget, ca moment memorabil al unei decade politic-educative şi cultural-ştiinţifice din care nu a lipsit şi o aniversare: jubileul de 25 de ani al orchestrei populare „Făgeţeana", Caietul literar-artistic, proaspăt editat de cenaclul „George Gârda", cu sprijinul şi sub egida Comitetului judeţean de cultură şi educaţie socialistă, e o veritabilă sinteză a multitudinii de preocupări care au făcut din Făget una din cele mai active vetre de cultură ale Banatului. „Oamenii de aici — spune pe drept cuvînt primarul Dan Triţoiu într-un articol de deschidere pe tema coordonatelor spirituale ale Făgetului — ştiu să creeze, sînt pictori, sculptori, fac poezie, culeg, valorifică şi popularizează tezaurul folcloric zonal..." La aceste preocupări, ilustrate adesea în mod strălucit de paginile revistei făgeţene, am mai adăuga investigaţiile cu caracter istoric ale unor Nicolae Bulgărescu, Ion Cipu, Dumitru Tomoni, Aurel Păuncu, pe cele referitoare la tradiţiile culturale locale ale lui Ion Olteanu, compoziţiile muzicale ale lui George Popovici sau unele producţii ale cenaclului destinate scenei. Evident, paginile literare cele mai substanţiale le oferă poeţii, de la nume pe cale de a fi consacrate ca acelea ale lui Ion Căliman şi Arcadie Chirşbaum (ambii cu două volume recent predate Editurii „Scrisul românesc" din Craiova) la acelea ale unor talentate şcolăriţe precum Angela Cernescu, Liliana Damşa, Margareta Hander, Otilia Ignăţel şi Carmen Irimie, reunite în ciclul „Muguri în lumină". Desenele din număr poartă semnătura pictorului de aleasă vocaţie, îndeosebi în domeniul peisajului de inspiraţie locală, Ernest Petrovici. Animatorul cenaclului „George Gârda" şi unul dintre redactorii revistei, alături de Ion Olteanu, secretar cu propaganda al Comitetului comunal de partid, nu este altul decît unul dintre talenţaţii publicişti care au ucenicit în anii studiilor universitare la presa studenţească din Timişoara, profesorul de azi Ion Căliman, acelaşi cu poetul mai sus-citat, director în acelaşi timp al căminului cultural din Făget.

NICULAE STOIAN

Patru reviste la jubileu

Şi revistele îşi au soarta lor iar istoria unora dintre ele devine de-a dreptul pasionantă dacă acei care le fac se pun cu adevărat în slujba culturii. Iată, avem acum prilejul să vorbim, de pildă, de revista **Steaua**, care a împlinit 30 de ani de existenţă (între anii 1949 şi 1954 a apărut sub numele de **Almanahul literar** şi a avut rînd pe rînd ca redactori şefi pe Miron Radu Paraschivescu, Geo Dumitrescu, A. E. Baconsky). **Steaua** a fost prin ani şi rămîne şi azi un model de ce înseamnă o prezenţă activă în spaţiul cultural. Tipărită la Cluj-Napoca, ea a militat cu toată consecvenţa pentru promovarea valorilor de pe întregul cuprins românesc, indiferent de naţionalitate şi totodată a dovedit o remarcabilă deschidere spre ceea ce e durabil în creaţia altor popoare. **Steaua** a fost în repetate rînduri cu un pas înainte în opera de cernere a valorilor autohtone sau străine, ceea ce i-a atras încă de la început o largă audienţă printre cititori. Mari merite a avut publicaţia şi în ceea ce priveşte valorificarea moştenirii culturale precum şi în sprijinirea generaţiei dinainte de război de a se exprima în contextul noii epoci. Aici au semnat, printre alţii, Ion Agârbiceanu, Emil Isac, I. Breazu, primiţi cu toată solicitudinea de tinerii scriitori a căror orientare declarată spre modernitate nu excludea respectul cel mai profund faţă de înaintaşi. Acesta a fost crezul înalt al lui A. E. Baconsky precum şi al lui Aurel Rău, Aurel Gurghianu, Victor Felea, Ion Brad, Ion Horea, Rusalin Mureşanu, Tiberiu Utan, Dumitru Mircea, Al. Căprariu, Mircea Zaciu, I. Oarcăsu, Dumitru Micu, George Munteanu — care, după cum înregistrează istoria literaturii, au constituit prima generaţie de scriitori ai revistei. Au apărut, în continuare, alte nume care, cu timpul s-au impus, unele fiind acum unanim recunoscute: D. R. Popescu, Mircea Tomuş, Leonida Neamţu, Virgil Ardeleanu, D. Ghişe, A. Marino, Ion Vlad pentru ca azi, cînd e redactor şef Aurel Rău, tineri scriitori ca Petru Poantă, Adrian Popescu, Dinu Flămînd, Horia Bădescu, Valentin Taşcu, Eugen Uricaru, Mircea Muthu, Marian Papahagi, M. C. Runcanu să continue tradiţiile revistei şi să-şi exprime cu curaj puncte de vedere proprii şi să constituie o prezenţă de referinţă în viaţa noastră culturală.

O altă publicaţie căreia vrem să-i aducem un omagiu este revista **Ateneu**, tipărită la Bacău. În decursul celor 15 ani de existenţă ea s-a remarcat printr-un mare echilibru şi sobrietate în orice acţiune culturală pe care a întreprins-o. Publicaţia a găzduit contribuţii semnate de Radu Cârneci (care i-a fost o vreme redactor şef), Mihai Sabin, Iulian Antonescu, Constantin Călin, Ovidiu Genaru, Ioanid Romanescu, Horia Gane, Sergiu Adam, Vlad Sorianu, George Georgiu, G. Bălăiţă. **Ateneu** a însemnat pentru oraşul lui Bacovia un puternic focar de spiritualitate care a provocat efervescenţă creatoare, a stimulat talente locale şi a chemat să participe la închegarea paginilor sale oameni de cultură din întreaga ţară. Printre alte realizări pe care le-a adus socialismul în Bacău se numără şi această revistă a cărei apariţie a dat un plus de personalitate oraşului, i-a conferit noi dimensiuni, i-a catalizat energiile latente de care dispunea.

Tot 15 ani a împlinit şi revista **Ramuri** din Craiova, al cărei prim redactor responsabil a fost Ilie Purcaru. Au contribuit la viaţa acestei publicaţii Eugen Constant, Sina Dănciulescu, Petre Dragu, Ilarie Hinoveanu, Mircea Oprean precum şi colaboratori de prestigiu cum ar fi Traian Herseni, Mihnea Gheorghiu, P. Popescu-Neveanu, Al. Balaci, Paul Anghel, Nicolae Dragoş, Al. Piru, Marin Sorescu, Ştefan Bănulescu, Şerban Cioculescu, Ion Biberi, G. Ivaşcu, C. Stănescu, M. Cruceanu, Ion Caraion, Geo Dumitrescu, Miron Radu Paraschivescu, cu suplimentul său literar **Povestea vorbei**, a însemnat un sprijin preţios pentru tinerele condeie. Mai amintim dintre cei care au semnat în paginile revistei **Ramuri** pe Mihai Pelin, Ov. Ghidirmic, G. Gheorghiţă, G. Gibescu. Un nou impuls în activitatea sa cunoaşte publicaţia de cînd la conducerea ei este Marin Sorescu. Atitudinea sa a devenit mai fermă, mai curajoasă, se pun probleme care nu se mai dezbătuseră chiar dacă discuţia nu e purtată întotdeauna cu discernămîntul necesar. Ceea ce se reţine din destinul acestei reviste este faptul că promovarea talentelor locale s-a făcut de obicei ţinîndu-se cont de înzestrarea lor adevărată, fără nici o supralicitare. Publicaţie de provincie, **Ramuri** nu este nicidecum provincială, de multe ori ea aflîndu-se cu un pas înaintea altor publicaţii culturale.

În sfîrşit, anticipăm aniversarea a 15 ani de la apariţia la Oradea a celei de-a cincea serii a revistei **Familia**. Condusă de un mare poet, Alexandru Andriţoiu, publicaţia s-a impus rapid prin fermitatea criteriilor cu care operează, ridicîndu-se la nivelul tradiţiei sale. Departe de discuţiile sterile, de polemicile neprincipiale, poate spectaculoase însă ineficiente, **Familia** s-a afirmat ca o tribună a ideilor îndelungi chibzuite înainte de a fi prezentate publicului astfel încît şi-a cîştigat un binemeritat credit prin seriozitatea opiniilor avansate. În paginile **Familiei** îi întîlnim de-a lungul anilor pe Horvath Imre, Mircea Maliţa, I. Pervain, Titus Popovici, Radu Enescu, Ovidiu Cotruş, Nicolae Balotă, Francois Pamfil, Mircea Bradu, dar şi pe criticul literar Gh. Grigurcu, care, prin falsul său nonconformism, este străin spiritului revistei. Rîndurilor sale le-am preferat pe cele semnate de I. Negoiţescu, H. Wald, Liviu Rusu, în consens cu ale celor mai mulţi dintre semnatarii revistei, oameni de cultură care îşi privesc scrisul cu gravitate şi răspundere.

Vorbind despre aceste patru reviste care apar în provincie trebuie să notăm cu satisfacţie faptul că existenţa lor certifică prezenţa pe pămîntul românesc a unor publicaţii de valoare, capabile să dialogheze cu mişcarea de idei a epocii contemporane. Într-o vreme în care se pune un accent tot mai mare pe dezvoltarea în plan teritorial e necesar ca aceste reviste să-şi facă simţită tot mai activă prezenţa, să rămînă în continuare reviste de cultură şi nu apariţii întîmplătoare, să aibă un program ferm, fundat pe politica culturală a partidului şi să contribuie la lupta pentru un om nou, pentru o societate făcută de om pentru om.

Revista **Flacăra** salută cu dragoste şi respect aceste remarcabile nume ale culturii noastre socialiste: **Steaua, Ateneu, Ramuri, Familia.**

Drumul spre nou

(Urmare din pag. 1)

rora li s-a conferit un statut de întîietate. În acest context, este firesc să se acționeze, consecvent și cu gravitate, și în direcția sporirii eficienței presei, implicării mai energice a activității culturale în marile probleme ale prezentului. Conștienți că și în acest domeniu există o **eficiență imediată** și o **eficiență pe termen mai îndelungat.**

A anticipa consecințele, în timp, ale unor teze, ale unor idei destinate dezvoltării creației artistice, activității presei, a aprecia riguros oportunitatea și fertilitatea unor opțiuni și orientări înseamnă a-ți asuma răspunderea unor acte de majoră însemnătate. Un asemenea act de gravă și de generoasă opțiune este cuprins și în partea din Raportul Comitetului Central prezentat Congresului partidului privitoare la activitatea ideologică, la destinul culturii și artei noastre socialiste; cerințele de perspectivă fiind formulate cu impresionante previziuni ale scopurilor și intuiții ale specificității activității creatoare.

Realitate ce este necesar a fi relevată, întrucît în practica vieții culturale nu întotdeauna inițiativele ce au angajat forțe creatoare s-au dovedit a fi rezultatul unor lucide și profunde investigații teoretice, al unei exacte estimări a posibilităților și împlinirii finalităților necesare. Improvizația, întîiul impuls și-au mai făcut loc în actul de cultură. Iată de ce, pe lîngă deziderațele valorice, în deplină osmoză cu acestea, se impune a fi subliniată datoria **implicării active, prin creație, în viața societății,** în opera transformatoare și revoluționară, care nu se petrece doar sub ochii noștri, ci este determinată de noi înșine.

Sînt numeroase exemplele ce mărturisesc o reală angajare civică și artistică; s-au realizat multe lucrări bune. Dar cu și mai multe se cuvine să ne considerăm datori partidului, culturii românești contemporane. Lîngă opere de valoare — cum s-a mai arătat — își consumă scurta existență, întîmpinate cu o excesivă prudență, lucrări care nu spun nimic, a căror gratuitate și cantonare în încifrări fără emoție, lipsă de mesaj și, deci, de impact cu adevărul vieții le anticipează un destin de efemeritate. Mai sînt încă de adus clarificări în ceea ce privește modul de înțelegere și apreciere a literaturii cu tematică patriotică, de evocare a trecutului istoric, a prezentului eroic, literatură pe care, cu prea multă grăbire, unele spirite pretins subțiri ar dori-o așezată doar sub eticheta minimalizatoare de **artă conjuncturală,** de **artă a momentului.** Din dorința de a impune unele concluzii unilateral partizane, s-au putut produce precipitări teoretice ce nu au ezitat să sacrifice adevăruri indiscutabile. Această grabă de neînțeles a dus la afirmații surprinzătoare, potrivit cărora, să spunem, în anii 1950—1964, marele poet Tudor Arghezi ar fi fost un fel de versificator **„plin de rîvnă și spor"** al unor **„lozinci umanisto-progresisto-sociale".** Paradoxale, asemenea afirmații pot fi considerate doar rodul unor înclinații iconoclastice, ci mai degrabă al unor opțiuni estetice, al unor posibile delimitări. Dar cu prețul căror renunțări ? Și cu ce consecințe în planul edificării unui concept nou, revoluționar despre artă ? Citesc, mai recent, că alt comentator de literatură a ajuns la coșmaruri din pricina excesului de „traco-daco-romani" în poezie. O întrebare se impune, în ceea ce mă privește (nu îmi îngădui să trec verbul la plural) : ce rațiuni estetice și ideologice pot justifica situarea volumelor de poezie „Cîntare omului" și „1907 — Peisaje" sub etichetările de mai sus ? Pînă la răspunsul cu adevărat cuprinzător — și este cunoscut că fiecare are dreptul la propriul său răspuns ! — aș observa doar că, nu-i așa ?, **co-existăm.**

Sînt, desigur, situații cînd critici de reală înzestrare și experiență artistică constată cu justețe existența unei pseudo-literaturi patriotice, în fapt patriotarde. Dar nu odată comentariul critic ignoră creații de valoare. Nu cu multă vreme în urmă sub pana alertă a unui critic de talent s-a născut strania opinie potrivit căreia versul lui Goga ar fi „găunos". Nu ar fi cazul, date fiind asemenea tranșante afirmații, să discutăm concret și cum se angajează, în efortul de înnobilare a literaturii pe care o numim îndeobște patriotică, unii maeștri ai versului? Să fie oare în afara oricăror explicații faptul că autorii de acum vreo două decenii și ceva, de ode, imnuri, exclamații superlative, inspirate de cele mai diferite motive și meridiane, traversează de cîțiva ani „meridianele" unor „fapte înnegurate", mai mult cinice decît luminoase?

Cu toate edificatoarele progrese în fundamentarea teoretică a rosturilor artei, mai sînt de înlăturat reziduuri ale gîndirii estetice vechi, anchilozate, dar și reziduuri mai noi, recent depuse în acest spațiu al ideii, ce se cere a fi mereu inoxidabil, potrivnic gesturilor inerțiale. Aceasta cu atît mai mult cu cît **noul,** mai ales **noul,** nu este ceva ce se naște odată pentru totdeauna. **A descoperi noul, a-l integra unei tradiții culturale proprii, echivalează cu a fi revoluționar în artă.** Sîntem întotdeauna astfel?

Mult e dulce

Prințul de rouă

Ningea de nouă ore și nu găseam un cuvînt care să se alinieze bucuros lîngă altul ca să îmbrace un gînd. Trebuie, îmi ziceam, să-mi rup mîna din umăr, dacă nu pot să rup, veche, o colină din rai ca s-o risipesc la izvoare de arbori. De sus cădeau drumuri de sanie, mi-am lipit fruntea de stinghia mesei și-am intrat dintr-odată într-o seară de aprilie, cînd sparge liliacul floare. Deasupra Bucureștilor luna își îndoia ceafa de plăcere — un pui de nutria verde, fericit să-și poată suge, cît e noaptea de lungă, laba înmuiată-n stele.

În jurul orei nouă și jumătate, o fată ieși pe balcon, într-un chimono cu fluturi de iasomie și îmbrățișă lămîiului : te rog, te rog să dai în floare, în noaptea asta împlinesc șaisprezece ani. Dacă-mi promiți, te las să mă tragi de cozi.

În clipa aceea, însă, văzu intrînd pe stradă un tînăr înalt, înfășurat într-o pelerină neagră, căptușită cu mătase violetă și uită de lămîi. Înainta pe sub arbori înfrunziți, dinspre Piața Gemeni spre Statuia Aviatorilor, cu pas elastic, moale și afectat, clopot venit din fundul timpului ca să împartă în silabe egale micile bolți de umbră, amețite de mireasma frunzelor de salcie, firidele pline cu întuneric compact, lumina dintre ele, subțire, ireală, parcă strecurată printre pleoape răzvrătite-n vis, noaptea aceasta, anul întreg și apoi tot secolul. Deasupra lui, în aerul ușor ciătinat de vînt, plutea desenul unei promisiuni : ce va fi, va fi de acum înainte sau nu va fi niciodată. Nu-i vedea fața, dar fata știu dintr-odată că el are capul mîndru, pasărea minunii pe doi umeri atît de lați și de puternici încît pe fiecare ar putea lua loc doi copii, părul negru, ondulat mărunt, tîmplele iluminate, cum sînt geamurile în care se topește fulgerul, iar ochii... Se opri. Tînărul ajunsese sub verandă.

— Domnule ! strigă ea, șoptit, speriată de propria îndrăzneală.

— Pe mine m-ai strigat ?

Vorbele lui suiră pe balcon pe o cărare atunci tăiată-n aer.

— Eu știu cine sînteți, zise fata.

— Cine sînt ?

— Sînteți prințul de rouă

— Arată-te la față, ceru el.

— Vă rog, nu pot acum, plecați, altădată...

— Dar sînt prințul de rouă. Iată semnul meu...

...M-am trezit. Două lebede albe, cu aripile larg desfăcute, acopereau geamul. Dar în colțul odăii, ca o dovadă că prințul de rouă trecuse și prin dreptul casei mele, înflorise lămîiul. M-am apropiat de el, cel împodobit cu lauda mărilor calde și l-am sărutat.

FĂNUȘ NEAGU ■

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

Cronica 356 (1/1980)

Debutul activității Cenaclului „Flacăra", organizat de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra", în acest an nou s-a petrecut pe neașteptate, într-un chip deloc surprinzător acestei idei artistice născută din necesitățile vieții și respingînd consecvent formulele stînjenitoare, care încorsetează firescul acestor necesități.

Cunoscînd că în stațiunea Cheia se află cîțiva din membrii de bază ai Cenaclului „Flacăra", împreună cu poetul Adrian Păunescu, conducătorul cenaclului, și mai știind că vacanța a adus pentru binemeritată odihnă în aceste locuri cîteva sute de elevi din mai multe județe ale țării, cărora stațiunea nu le oferă aproape nici o activitate culturală, directorul Filialei O.J.T., Mugurel Roșioru, a avut o idee lăudabilă. A adresat invitația și i s-a răspuns cu promptitudine. Și iată astfel în cea de a patra zi a anului, în sala clubului stațiunii, din păcate neîncălzită decît de entuziasmul și aplauzele celor peste 300 de spectatori și de dăruirea celor de pe scenă, Cenaclul „Flacăra" s-a prezentat la prima sa întîlnire cu publicul din 1980. A fost o întîlnire reușită din toate punctele de vedere. Doru Stănculescu, Victor Socaciu și, mai ales, Adrian Ivanițchi au prezentat unele din cele mai reușite cîntece ale lor sau ale altor membri ai cenaclului ; sala în care a fost prezent cenaclul li s-a alăturat, ca mai toate sălile, în rostirea multor cîntece, „Omul pădurii", „Ardealul" și „Trăiască România", avînd ca interpreți, buni cunoscători, pe toți cei prezenți, pe elevii din clasele mici, pe elevii din clasele mari, ca și pe profesorii care-i însoțeau.

Participanții la manifestarea de la Cheia au avut privilegiul de-a fi primii auditori ai unor noi cîntece create de Adrian Ivanițchi („Dacii liberi"), Victor Socaciu („Martirii suferinței românești"), Doru Stănculescu („Aceasta e problema") pe versurile poetului Adrian Păunescu, cîntece despre care, dată fiind aprecierea de care s-au bucurat aici, putem spune că vor intra cu siguranță în repertoriul permanent al cenaclului, în fondul de valori ale muzicii tinere. Și a fost cu deosebire o reușită această manifestare din punctul de vedere al dialogului purtat permanent între sală și scenă, dialog consacrat cu precădere descifrării semnificațiilor unor cîntece, ale unor poezii. Fiind în sală copiii, unii, cum spuneam, din clase mai mici, s-a urmărit ca fiecare cîntec, ca fiecare metaforă sau idee să fie receptate corespunzător. Nu printr-o lecție de la catedră, n-ar fi fost în stilul cenaclului, ci printr-o conversație liberă, spontană, în care copiii puneau întrebările și tot copiii își dădeau răspunsurile, capacitatea conducătorului cenaclului în a provoca și conduce astfel de dialoguri fiind prea binecunoscută pentru a mai fi nevoie s-o evidențiem noi.

Așadar, în 4 ianuarie, la Cheia, în decorul unei ierni splendide, Cenaclul „Flacăra" a intrat într-un nou an al activității sale, slujind tinerețea, cultura și prin aceasta ideile nobile ale dragostei de patrie, de adevăr și libertate.

Să fie, cum se spune, un semn de an mănos.

Mesteacănul

Înalt și îmbrăcat în alb ca un preot, mesteacănul este un arbore cu temperament de lumină. Din cauza acestui temperament exemplarele sale cresc, unul față de altul, la distanțe apreciabile, pentru a nu-și lua unul altuia lumina. El este înainte de toate cel mai tolerant arbore cunoscut și are în acest sens un caracter „românesc", adică de o inegalabilă îngăduință. Sub coronamentul său luminos pot crește în deplină siguranță speciile de umbră: fagul, bradul, stejarul etc., primind o lumină filtrată ce le conservă răcoarea și-i ferește în tot timpul creșterii de excesele climei. Așa cum poate fi văzut adăpostind sub coroana sa esențele de umbră, el pare mai degrabă o piramidă de aer, o lumînare înfrunzită atîrnînd de capătul razelor, neavînd parcă altă rațiune de a fi decît aceea de a proteja și împărți celorlalți hrană de lumină strecurată. Atîta vreme cît pădurile de brazi, de fagi și stejari rămîn adolescente, presupunînd că ar putea să se pronunțe în vreun fel, pe el, pe mesteacăn, l-ar alege într-un forum silvestru „deputat", pentru grija mai mult decît gratuită pe care le-o poartă. Evitat în construcțiile durabile, țăranii îl folosesc mai mult pentru foc, lemnul său fiind atît de carbonizat de grija pentru alții, încît arde la fel de bine verde ca și uscat. Vîntul îi poartă sămînța la mari distanțe și o dată mi-a fost dat să văd un pui de mesteacăn răsărit ca iarba pe acoperișul de paie al unei case bătrîne și mi-am spus atunci că întîmplarea care l-a plantat acolo trebuie pusă neapărat în legătură cu încercarea acelui exemplar de a se apropia de misterul insondabil prin care materia s-a spiritualizat, devenind om.

Pentru dăruirea cu care își crește copiii adoptivi, mesteacănul și-a cucerit supranumele de arbore-mamă. După ce protejații săi au ajuns mai înalți decît mesteacănul, la umbra lor el primește din ce în ce mai puțină lumină, coaja sa crapă adînc pînă la lemn, ramurile i se chircesc, odăjdiile albe ajung ca niște zdrențe înnegrite, iar trunchiul începe să sune a gol și să se usuce implacabil ca viața unei mame la umbra copiilor ei.

GHEORGHE PITUȚ ■

Însemnări de lectură

Livius Ciocîrlie „Negru și Alb"

În urmă cu un an, la o masă rotundă a revistei **Luceafărul** (9 dec. 1978), salutam apariția unor nete tendințe de înnoire în critica noastră, în numele, nu al noutății în sine sau al metodologiei stricte, ci al **„atitudinii** acestor **metode** față de **operă",** susținînd totodată o interpretare critică a lor în numele valorii școlii românești. Printre reprezentanții acestui nou val îl includem, pe bună dreptate, pe „universitarul" Livius Ciocîrlie, discipol al teoriei franceze a **textului.** Ultima sa carte, **„Negru și alb",** scrisă după modelul cercetărilor de la „Tel Quel", evidențiază calitățile de analist, subtilitatea disocierilor și îndrăzneala asociațiilor, stăpînirea de către criticul timișorean a tehnicilor acestei prestigioase direcții de cercetare, dar — într-o perspectivă mai amplă — dezamăgește prin lipsa de independență față de postulatele ei născute totuși în alt spațiu cultural, alexandrin și manierist, unde critica, sclipitoare dealtfel, a luat locul literaturii, inventîndu-și chiar un obiect artificial — noul roman — narcisistă demonstrație a propriilor teorii. De aceea discutarea concepției cărții ar deveni prezentarea sistemului francez așa cum s-ar desprinde el din scrierile unor Roland Barthes, Julia Kristova, Paul Ricoeur, Maurice Blanchot, Gérard Genette, Jacques Derrida, Jean Ricardou ș.a., lucru ce depășește rolul încercării de față. Dar dacă teoreticianul rămîne dator, cel care asigură cărții un loc în prim planul lucrărilor moderne, opuse criticii leneșe și superficiale prin rigoarea cercetării (ce nu exclude frumusetea scrisului), este practicianul. Livius Ciocîrlie își propune să demonstreze de-a lungul analizelor (de la Rousseau la Kafka și Noul Roman) transformarea simbolului romantic în textul modern și prefigurarea acestui **text** (stranie ființă-limbaj autonomă), prin sensul ascuns al unor metafore, încă din romantism. „Structura specific romantică va fi una simbolică, etajată, semnificantul (imaginea) devenind ecou al eului lăuntric, iar acesta ecou al transcendentului", cu alte cuvinte scrierea romantică e „transparentă", ea are un sens dincolo de ea superior, dar, consideră criticul, cu timpul „simbolul se răsucește către sine, încetează să mai culeagă sens din înălțimi și iscîndu-l din propria-i substanță, îl dispersează în meandrele textului". Pînă aici lucrurile par limpezi, iar demonstrația e exemplară, însă de acum intervine nefast acea obsesie a teoriei franceze, **textul** (care înseamnă cu totul altceva față de limbajul comun) ; el este o „textură", o suprafață pliată, unde se împletesc limbajele într-un labirint, o rătăcire, un vîrtej la sfîrșitul căruia înțelesul rămîne încert. Orice apariție într-o scriere romantică a vreunuia din aceste cuvinte declanșează un semnal de alarmă, totul înseamnă metaforă a viitoarei concepții literare moderne, totul e interpretabil : „cerul (în lipsa Luceafărului) devine vîrtej, adică se textualizează", „fața celui ce rîde se textualizează, încrețindu-se într-un fel dezordonat", scrie Poe, haine „de o frumoasă țesătură" — omul care le poartă devine simbolul limbajului poetic, spune Macedonski, „calea șerpuită și lentă" pe care pelerinul înaintează „rătăcitor și imprevizibil" spre Mekka — iată textul modern. Procedînd astfel și Petru Rareș din cronica lui Ureche ar putea deveni ușor **text.** Fascinată de cuvîntul său, analiza atît de pătrunzătoare se pierde (rătăcește ?) prin obstinația cu care utilizează grila sa semantică. Vechi interpretări univoce ce sărăceau opera prin „descifrarea definitivă" a simbolurilor, sînt înlocuite cu o nouă interpretare, la fel de univocă însă. Dacă adăugăm că dintr-o arie largă a romantismului se ajunge pe calea acestui **text** din care scriitorul a dispărut, el „generîndu-se singur, producînd sens" etc. (și din care, la urma urmelor, și cititorul poate dispărea), doar la o direcție din vastul tablou al literaturii moderne, obținem imaginea unei cărți contradictorii și incitante, oscilînd, ca un „text modern", între contrarii.

DAN ALEXANDRU CONDEESCU ■

Un muzeu în labirint

Aventura unui sălbatec (I)

Prima capcană: legenda

Autoportret cu idol

La nouă ani, Gauguin se gîndise să fugă într-o pădure cu o batistă umplută cu nisip legată la capătul unui băţ. De ce avea nevoie oare de acest pumn de nisip ? Ca să-și facă un mic deșert personal în care să domnească? Dacă micul prinţ al lui Saint-Exupéry ar fi avut această idee, ea ni s-ar fi părut fermecătoare. În schimb, în biografia unui artist care va fugi într-o zi din Europa la tropice ea sună ca o profeție stranie. Chiar dacă la patruzeci și trei de ani, cît avea Gauguin cînd s-a îmbarcat la Marsilia pentru Tahiti, nu-i mai era de ajuns un pumn de nisip și avea nevoie să pună un ocean între o civilizaţie în care nu mai credea și himerele sale de sălbatec al artei.

Ciudat destin care a hrănit legenda, pentru ca șarpele să se întoarcă să-și muște coada. Căci despre povestea fostului funcționar de bancă, afundat în jungla polineziană, s-a scris mai mult decît despre valoarea adevărată a picturii lui. El a devenit un caz exotic *) recreat de legenda sa, poate chiar unealta unei eredităţi tulburi, un somnambul stăpînit de reverii tropicale. Paradoxal, rolul și-a devorat parcă actorul. Biografia nu se mai mulțumește să explice opera. Vrea să ocupe singură scena. Ca și cum, la sfîrșitul aventurii sale, Gauguin și-ar fi putut arunca pe fundul oceanului tablourile. Ne-ar fi fost de ajuns povestea lui. Enigmatică și bizară ca idolul din spatele pictorului în **Autoportretul cu idol.** Lumea o va asculta întotdeauna fascinată, căci întotdeauna va fi nevoie de aventurieri pentru cei care duc o viaţă prea searbădă și de un anumit soi de legendă pentru cei care n-au curaj să viseze decît citind romanele lui Pierre Loti. Și, poate, niciodată legenda unui artist n-a fost atît de aproape de iluzia că poate deveni scop și poate dăinui singură. Ce să mai căutăm în muzee cînd povestea ne cheamă pe puntea unui vapor ? E destul, parcă, să ni-l închipuim pe Gauguin privind cerul tropical ca și idolul tahitian, fără să aștepte nimic, urmărind cum vîntul șterge spre seară dîra de fum a unui vapor care a plecat fără să aibă nici o destinaţie. În clipa următoare, imaginația noastră va face să danseze mirajele unui paradis imemorial cu parfumuri incinerate la soare și cu o inocență pe care n-o mai găsim nicăieri, dar o căutăm pretutindeni.

E adevărat că Gauguin însuși poartă o vină în această privinţă. Viaţa lui nu e lipsită de un anumit gust teatral, de o regie romantică discutabilă, ca să nu spun dubioasă. Între cele două călătorii în Oceania, umbla prin Paris îmbrăcat extravagant, stîrnind zîmbetele trecătorilor. Avea o enormă mantie albastră, mănuși albe, tivite cu argint, exhiba un baston decorat de el însuși cu sculpturi barbare și cu o perlă incrustată în lemn și era însoţit peste tot de o mulatră javaneză care purta o maimuţă mică pe umăr. Pe poarta atelierului său din Montparnasse, unde își primea prietenii în compania unui papagal, scria în limba maori **Te faruru,** „Aici se iubește". Dar nu ostentaţiile dau măsura unui artist. Și n-ar trebui să-i reproșăm lui Gauguin decît că, vrînd să pună legenda în serviciul picturii sale, a lăsat-o uneori să-i estompeze opera. În definitiv, există ceva mai grav decît indiferenţa pe care a vrut s-o combată el : să vedem numai mijloacele prin care a reușit asta.

Lîngă idolul tahitian, pictorul are mai degrabă aerul unui matelot. Ceva între trubadur și pirat. Și-a aţintit spre noi privirea ascuțită și cam arțăgoasă, fiind gata parcă să-și apere la nevoie credința și cu pumnii. E cel mai intransigent dintre neînțeleși, ni se spune, dar ce-ar trebui oare înțeles ? Cine e, de fapt, acest artist contradictoriu și controversat ? Un Pierre Loti al picturii ? Poate doar pentru cei care se opresc la miresmele exotice din opera sa. Un aventurier ? Cînd se urcă pe vapor, Gauguin își trîntește bagajul să se audă în toate saloanele din Paris. Oscar Wilde își putea permite să traverseze bulevardele cu un crin în mînă. Fostul marinar preferă să tropăie pe puntea vaporului cu saboţii săi, dar el nu pleacă să caute aur, ci un limbaj nou în artă. E un sălbatec, care s-a simţit în exil la Paris, cum vrea să fie considerat ? Deși se trage, pe linie maternă, dintr-un vice-rege peruvian, locul său nu e în hotelurile somptuoase. Visează o colibă sub un cer fără iarnă, într-o natură fericită unde a trăi înseamnă a cînta și a iubi, a bea cînd ţi-e sete și a întinde mîna spre un fruct cînd ți-e foame. Și strigă în gura mare **le péché c'est le Grec !** Dar în bagajele sale ascunde fotografii ale frizei Parthenonului. E un copil care-și demontează jucăriile pentru a-și face altele, cum pretinde Strindberg ? Și care, în ciuda tuturor, preferă să vadă cerul în roșu, nu în albastru ? Poate că acest copil mare, cu umeri lați și figură de pirat, care nu-și găsește liniștea nicăieri, nu știe prea bine ce vrea. Dar el n-are nici o îndoială că-i lipsește ceva cînd ridică din praf steagul himeric al lui Rousseau. E un nostalgic al paradisului pierdut ? Eternul Robinson dornic să facă o baie de preistorie ? Sau, cum insinuează unii, un vînător de glorie care pleacă în Tahiti doar pentru a stîrni în jurul său o publicitate pe care mijloacele obișnuite i-au refuzat-o ? De ce atunci e persecutat acest aventurier de ideea Golgotei ? Mîinile fostului marinar simt, poate, nevoia de cuie. Și cum nimeni nu se grăbește să-l răstignească o va face singur. Undeva în singurătatea luminoasă a tropicelor. Cînd pumnul de nisip din batistă va deveni deșert.

OCTAVIAN PALER

*) Intre cei care trimiteau copiii să se distreze la o expoziție Gauguin și cei care fac seriale de genul celui pe care-l vedem duminică la televizor nu e, după părerea mea, decît o deosebire de metodă.

Simple note

Veronica Micle în legendă [III]

Dacă foiletăm o mapă cu gravuri, cu reproduceri după uleiuri sau cu fotografii ale curtezanelor celebre din toate timpurile care au răsucit oamenii și istoria cu frumuseţea lor, rămîi dezamăgit că nu găsești frumuseţea care să-ţi placă astăzi, că n-o găsești deloc chiar și te întorci la frumuseţea-tip din memorie — fanată și ea, cu incipiente alterări — a Gretei Garbo sau la aceea mai recentă a Brigittei Bardot, care peste o jumătate de veac — și sigur mult mai repede în era asta a tuturor vitezelor și a tuturor performanţelor — va ridica oamenilor aceleași mirări și aceleași contrarietăți, căutînd zadarnic frumuseţea. Pentru că nu putem ieși din această chingă a realităţilor, că există o frumusețe a femeii în timp și un tip de frumusețe al fiecărui timp. Pe care îl consemnează istoria, pe care îl păstrează oralitatea și despre care se duce buhul, cum se exprimă cu atîta plasticitate ţăranul moldovean. Și cu asta revin de unde am plecat.

G. Călinescu, dacă voia cu orice chip să-și elucideze dilema, părăsea pe masa lui de lucru pentru cîteva zile derutantele documente și pleca să se documenteze.

În 1932, cînd îi apare prima ediţie din „Viaţa lui Mihai Eminescu" și cu atît mai vîrtos înainte de a se apuca s-o scrie, trăiau încă la Iași și la București destui oameni care o știau pe Veronica Micle **de visu**, ca să-i relateze cum era, ce impresii personale au cumulat, ce reputaţie avea printre contemporanii ei, dacă adică trecea sau nu drept o femeie frumoasă și mai erau — nu știu cîţi, dar mai erau — și dintre aceia care o cunoscuseră bine, care vorbiseră cu ea, care poate nu erau prea departe de unele din pășurile și din frămîntările ei și care l-ar fi putut scoate cu ușurinţă din dubiu și să-l pună pe o cale dreaptă și reală, ca să ne dea, cu harurile lui, un tulburător portret fizic și psihic. N-a făcut-o. Și a rămas, spre regretul nostru, cantonat în document, ca să extragă din el arbitrarele lui încheieri.

La 6 ianuarie 1932 moare, nonagenar, Iacob Negruzzi ; iar cînd Călinescu pornește să fie preocupat, cu mulţi ani înainte, ca să ne dea „Viaţa lui Mihai Eminescu", ar fi putut să-i ateste dacă Veronica Micle era considerată o femeie frumoasă și cum o aprecia el și ar mai fi putut să-i spună multe din ceea ce nu spusese în 1921 — pentru un motiv sau altul — în **Amintiri din Junimea.**

Nu l-am cunoscut, cu toate că aș fi putut foarte bine să-l cunosc. Dar știu de la generalul Mihai Negruzzi, cu care nenumărate împrejurări de viaţă, bune și rele, m-au pus laolaltă, și de la Ella Negruzzi, împătimita luptătoare pentru emanciparea și drepturile femeii, și avocata, admirabila și curajoasa apărătoare în procesele muncitorești și antifasciste de pe vremuri — nepotul și nepoata de frate a lui Iacob Negruzzi, crescuţi în supravegherea și grija lui, fiindcă rămăseseră de mici orfani de tată — că unchiul lor, „Moș Jac", vorbea întotdeauna cu admirație despre frumusețea Veronicăi Micle și cu preţuire despre unele din poeziile ei. Și mai știu de la A.C. Cuza (1857—1947) care era — dincolo de ereziile lui politice, pe care nu o dată le-am înfierat — un om inteligent, cultivat, spiritual și foarte curtenitor cu femeile, că Veronica Micle, pe care o cunoscuse și o frecventa din cînd în cînd, era mai mult decît frumoasă, avea „nuri" sau „sex-appeal", ca să întrebuinţez un neologism care a dat buzna în vorbirea noastră și se utilizează frecvent cu tendinţa de a expurja sugestivul și vechiul „vino-ncoa". Și de la A.C. Cuza am auzit pentru întîia oară că Veronica Micle s-a sinucis.

Aceeași părere asupra frumuseţii ei fizice o avea și Const. Meissner, marele pedagog și profesor de la Iași, junimist și el — născut în 1854, deci cu patru ani mai mic decît Veronica Micle, și decedat în 1942 — pe care l-am vizitat în mai multe dăţi și care, iscodit, ori de cîte ori istorisea, ca să ne potolească nesăbuita indiscreţie tinerească, nu făcea nici o taină din sentimentul păstrat că în adevăr Veronica Micle era splendidă în înfăţișarea ei și — mai mult decît atîta — că avea ceea ce se cheamă o frumusețe cu personalitate și în pofida diferenţei de vîrstă simţea o atracție pentru ea — și că nu era singurul în situaţia aceasta.

Mai deţin de la Ion Petrovici — care nici n-a văzut-o și nici n-ar fi putut s-o reţină poate, la cei șapte ani pe care-i avea, cînd poeta încheia rosturile terestre — mărturia conservată de la unchiul său, colonelul Theodor Șerbănescu, desuetul, minorul și dulceagul stihuitor convorbirist, cu voga lui totuși, care participase la cîteva reuniuni literare din casa Veronicăi Micle, — și care era dotat cu ochi să aprecieze înzestrarea fizică a unei femei, care era preocupat de ea și care avea și temperamentul, ușor inflamabil, să se îndrăgostească, pe scurt, căruia îi plăcea și-l pasiona femeia, — că Veronica Micle poseda toate însușirile să nu lase indiferent un bărbat și să-l ispitească. [...] de toţi aceștia nu se deosebea ni[...] Smaranda Adronescu, devenită pri[n] căsătorie Gheorghiu, dar popular[i]zată prin pseudonimul ei litera[r] „Smara" sau „Maica Smara" (1857-1944), al cărei chip sculptat poate [fi] văzut ridicat pe un soclu într-[o] pajiște a Cișmigiului. Poetă și pr[o]zatoare, pentru generaţia mea, î[n] juneţea noastră era de regulă u[n] element de zeflemisire și o unitat[e] de măsură cînd voiam să încenușă[m] veleităţile unei cariere scriitor[i]cești ; și în cruzimile vîrstei, n[u] ţineam seama că dincolo de naiv[itatea] ei operă, pe care vremea o radias[e], trudise pentru niște idei de cultur[ă], de iniţiere, de educaţie, care tre[]buiau respectate.

În gigantesca lui „Istorie a literaturii", Călinescu nici n-o menţionează — și poate pe bună dreptat[e]. Dealtminteri, nici Veronicăi Micl[e] nu-i consacră în paginile intitulat[e] „Alţi scriitori între 1890 și 1900" di[n] aceeași „Istorie a literaturii", dec[ît] aceste șiruri : „În **Convorbiri literare**, în **Columna lui Traian**, [î]n **Literatorul** și-n cele din urmă în **Revista Nouă**, Veronica Micl[e] (1850—1889) publică din cînd în cîn[d] poezii patetice, fără intimitate [și] mai ales eminesciene", — omiţîn[d] să precizeze că la începutul anulu[i] 1887 îi iese la București, în Editur[a] „Haimann", subţirica plachetă c[u] titlul **Poezii**, îngrijită personal d[e] ea. Și e surprinzător că o prezint[ă] doar ca o intermitentă colaboratoare de periodice — pentru ipotez[a] că n-a văzut prima ediţie, rară ș[i] atunci — dar ar fi putut să-i cad[ă] sub ochi cea de-a doua din 1909 d[e] la „Șaraga" din Iași, mai amplă, alcătuită de I.S. Mugur, cu o foarte interesantă a lui prefaţă sau cea de a treia, datorată lui Iosif Nădejde din 1914, foarte răspîndită, di[n] „Biblioteca pentru toţi", amîndou[ă] comemorative și legate succesiv d[e] împlinirea a 20 și 25 de ani de la moartea ei. Să fie o simplă inadvertenţă sau un deliberat dispreţ ?

Nădăjduiesc însă că lectorul n-a trecut cu vederea că Smara s-a bucurat de o longevitate adusă pînă în 1944. Ea a fost prietenă cu Veronica Micle, cu care a întreţinut relaţii strînse, l-a știut și pe Eminescu din negrii lui ani bucureșteni și cu capacitatea ei mobilizatoare, cu entuziasmul care n-a părăsit-o niciodată cînd pornea să facă ceva, cu energia-i inepuizabilă și din singulara ei iniţiativă — la Ateneul Român cred că mai dăinuie bustul Veronicăi Micle, ofrandă pioasă a afecţiunii și a admiraţiei. Redau de pe coperta unei broșurele tipărite la București în 1892, la „Tipografia și fonderia de litere Thoma Basilescu", enunţurile așa cum se succed : „Smara — Veronica Micle — Viaţa și operele sale — Conferinţă ţinută la Ateneul Român în seara zilei de 13 decembrie 1891. Cu ocaziunea inaugurării bustului poetei".

L. KALUSTIAN

Tinerii trebuie să știe

Dicţionar de lagăr

Vergasung (I)

În acţiunea de exterminare a celor internaţi în lagărele de concentrare, **SS**-iștii au folosit toate metodele de ucidere imaginabile și inimaginabile. Metoda preferată și precumpănitoare a fost **Vergasung**, gazarea.

A început timid, în celule în care nu încăpeau decît 3—4 oameni; s-a continuat în dube special amenajate pentru asfixierea a 40—50 de **Häftling**-i într-o repriză, prin captarea gazului de la eșapament. Prin 1941, s-a ajuns la practicarea gazării în camere cu o capacitate de 200 de oameni. Toate acestea au fost socotite simple tatonări, după care s-a trecut la organizarea exterminării în masă **durch Vergasung**, prin gazare.

Instalaţiile de gazare moderne, construite la Birkenau, erau incluse în impunătoarele clădiri ale crematoriilor. Ele se compuneau din două uriașe încăperi de cîte 225 metri pătraţi. Una servea drept vestiar și era cît se poate de primitoare. În jurul celor patru stîlpi de beton care susţineau tavanul, ca și de-a lungul pereţilor, erau așezate bănci. Deasupra lor — cuiere numerotate. Din loc în loc atîrnau tăbliţe cu inscripţia, în patru limbi, „Păstraţi ordine și curăţenie!", „Păstraţi liniște!"

Cînd se apropia de clădirea-crematoriu, coloana mamelor cu copii, a bătrînilor și bolnavilor, ce venea direct de pe peron, începea să se neliniștească. O anumită presimţire făcea ca oamenii să tresară. Copiii începeau să plîngă. Intrînd în vestiar, oamenii se calmau. Interiorul civilizat îi făcea să creadă cuvintele **SS**-iștilor care explicau, politicos, că, după un drum atît de obositor, o baie caldă va fi reconfortantă. Pe măsură ce se dezbrăcau, și cei în pielea goală erau dirijaţi în cea de-a doua încăpere, **SS**-iștii și **Kapo** deveneau mai nerăbdători, duri chiar. Femeile mai pudice, care ezitau să se dezbrace în faţa bărbaţilor, erau apostrofate și îmbrîncite să se grăbească. Neînţelegînd cauza schimbării tonului și a atitudinii, oamenii cădeau iar pradă presimţirii iniţiale, deși noua încăpere semăna, realmente, cu o baie uriașă, iar tavanul era plin cu dușuri.

Ușile grele ale camerei de gazare se închideau cu un zgomot asurzitor. Două mii de oameni în pielea goală, înghesuiţi pe 225 metri pătraţi, încremeneau de spaimă. Priveau în sus, cu disperare, la orificiile din tavan. Așteptau stropii de apă ca pe o mană cerească. Secundele păreau veșnicii și, deodată, pe cele patru tuburi din tablă perforată de jur împrejur din mijlocul încăperii începeau să lunece cristalele gazului ucigător Cyklon B. Oamenii nu bănuiau nimic și, deși își dădeau seama că prin tuburi nu curge apă (zgomotul semăna cu rostogoliri de grăunţe), răsuflau ușuraţi că se întîmplă totuși ceva.

Cristalele, în contact cu atmosfera, degajau un gaz ucigător, viciind aerul de jos în sus. Primii care simţeau că se sufocă erau cei mici. Mamele, în primele clipe, nu înţelegeau de ce plîng copiii, de ce ţipă după aer. Se aplecau grăbit[e] și-i ridicau în braţe. Înnebun[ite de] spaimă, se uitau la ei nepuținc[ioase] cum se învineţesc. Începînd să simtă și ele gazul înăbușitor, încercau să-și ridice pruncii deasupra capetelor unde mai era aer, mai era viaţă. Băieţașii și fetiţele se agăţau de trupurile mamelor, le zgîriau cu unghiile în spasmele ce-i cuprindeau și ţipau să-i ridice și pe ei în braţe. Urlau și cei mari, bătrînii și bolnavii; se călcau unii pe alţii încercînd fiecare să se ridice deasupra celuilalt, cît mai sus, în speranţa unei guri de aer.

Acest vacarm, această zbatere durau doar cîteva minute. Apoi ușa camerei se deschidea. În faţa **SS**-iștilor se afla un morman de cadavre. Toate în picioare. Nu era loc unde să se prăbușească. Doar cîţiva zeci de copii zăceau întinși pe ciment, sub mormanul de cadavre încleștate unele în altele. Se diferenţiau doar capetele. Limbile tuturor atîrnau nefiresc de lungi, pe ele se scurgeau șiroaie de bale amestecate cu șuviţe subţiri de sînge.

Die Vergasung, gazarea, era terminată. Începea o muncă „plicticoasă și anevoioasă", după cum apreciau SS-iștii ce supravegheau pe **Häftling**-ii din **Sonder Kommando**[1]: descleștarea trupurilor, smulgerea dinţilor de aur, a inelelor și cerceilor și căratul cadavrelor în sala cuptoarelor. Arderea lor era sarcina unui alt detașament.

În timp ce ventilatoare uriașe aeriseau încăperile, alungînd orice impuritate, de crematoriu se apropia o nouă coloană sortită exterminării **durch Vergasung**, prin gazare — metoda perfectă și precumpănitoare de exterminare în lagărele de concentrare.

OLIVER LUSTIG
fostul Häftling nr. 112398

[1]) Detașament special.

Masă rotundă

În dezbatere: „Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900"

Avem în față o carte ca o zidire între vechi zidiri, Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900, înfăptuită de un grup de cercetători ai Institutului de lingvistică, istorie literară și folclor din Iași.

O lucrare comparabilă în nobletea ei cu a celor care s-au apucat să picteze Voronețul, o carte ca un zid pe care sînt înscrise numele tuturor acelora care, prin cugetul și simțirea lor, au luminat slova cuvîntului scris, dînd viață limbii române, statornicind-o frumoasă și de neclătinat, între limbile popoarelor lumii. Un astfel de Dicționar este o cronică de suflet a celor ce și-au ridicat cuvîntul ca o lucire de sabie împotriva multor urgii pustiitoare abătute peste români. Ne bucură că această idee a dat rod la Iași, acolo unde aurul cuvintelor vechi și noi a curs de la Dosoftei pînă la Eminescu înfrumusețîndu-i și pe cei de acum. Între alte cîteva lucrări mai grăitoare și mai părtinitoare ce s-au străduit a înfățișa o istorie a literaturii române, recentul Dicționar editat de Editura Academiei se arată a fi cel mai important instrument de lucru între toate lucrările de acest gen apărute pînă acum, pentru toate categoriile de cititori. Onestitatea și efortul de obiectivare a celor ce l-au alcătuit — în marea lor majoritate tineri cercetători — oferă garanția de neînvechire a trudei lor. Iată cum munca de cercetare s-a concretizat într-o lucrare ale cărei semnificații o ridică mult peste aceea de a fi doar un instrument de informare, lesne văzînd cu toții caracterul ei formativ și educativ, mesajul ei profund patriotic.

Am intrat în „laboratorul" Institutului de la Iași cu dorința de a cunoaște mai îndeaproape cum s-a născut acest dicționar. Am realizat o masă rotundă cu cercetătorii care au depus și munca de coordonare și revizie în alcătuirea monumentalei lucrări.

Discuția noastră se consemnează mai jos.

— În ce cadru s-a născut ideea creării cestui Dicționar al literaturii române le la origini și pînă la 1900 ?

Al. Teodorescu : Pentru institutul de ercetare s-a impus rezolvarea unor proleme prioritare. Un dicționar de proporiile și însemnătatea celui pe care l-am ealizat noi era o problemă prioritară. alte institute, la vremea aceea, nu au imrățișat această idee. Practic, am început icrul în 1968, cînd s-a publicat un prosect la Editura Academiei, în 300 de xemplare, împărțite apoi tuturor speciaștilor, inclusiv autorilor de dicționare in țară.

Dan Mănucă : Lucrarea a fost elaborată n întregime, în cadrul sarcinilor de plan le Institutului de lingvistică, istorie lierară și folclor, prin contact cu Academia Republicii Socialiste România.

— Care au fost căile de atac în alcătuirea acestei vaste lucrări, ținînd seama că rebuia defrișat un material enorm de inormații ?

Florin Faifer : Iată ce este **Dicționarul iteraturii române :** o idee în premieră bsolută. Neexistînd o tradiție în acest omeniu, am pornit totul din punctul ero. Nu trebuie să-l uităm pe specialisul lexicograf Corneliu Moraru, care este utorul normelor tehnice de redactare a **Dicționarului.** În alte țări sînt echipe speiale pentru defrișarea surselor bibliorafice, operație pe care noi am făcut-o inguri.

Dan Mănucă: Nu există un instrument e lucru specializat unitar, pentru a cuprinde toate informațiile existente, unele gnorate de specialiști. Dicționarul a fost onceput în intenția de a fi un echivaent în plan literar al **Dicționarului limbii omâne.**

— Fără îndoială că în alcătuirea Dicionarului **a funcționat un principiu seleciv. Care au fost criteriile acestei selecții ?**

Leon Volovici : Orice valorificare de storie literară presupune o selecție și o reciere critică. Nu este vorba de vreo are. Avînd și un caracter de inforare asupra evoluției literaturii române, **Dicționarul** include o întinsă categorie de utori, fie de mai mică importanță, nelijați, nedreptățiți, pe care nici o sinteză e istorie literară nu îi consemnează, espre care nici specialiștii nu dețin inormații. Aceasta nu înseamnă că oricine i-a plimbat condeiul pe hîrtie se bucură e atenție. Selecția apare în momentul n care o lucrare sau un autor nu au înemnat nimic pentru epocă, nici pentru oi. Astfel se explică faptul că sute de ume au rămas în fișier, asupra cărora oi ne-am aplecat însă. Fără a aduce un epros, iată un exemplu de ceea ce trebuie să însemne un dicționar față de **Tratatul de istorie a literaturii române** a Academiei, în 3 volume, și care acoperă am aceeași perioadă de care se ocupă **Dicționarul** nostru : **Tratatul** cuprinde preentarea a 205 autori români față de 700 e autori pe care îi include **Dicționarul.** Bibliografia la Al. Vlahuță în **Istoria literaturii** are 6 trimiteri iar la noi are 76 de rimiteri.

Dan Mănucă : Revenind la principiul de elecție, acesta a fost dublat și de criteiul istoric, întrucît **Dicționarul** va aconeri întreaga literatură română, de la rigini pînă în contemporaneitate. De nențional că acest principiu de selecție fost foarte larg pentru perioada veche, ind s-a acordat atenție pînă și autorilor are, fără să fi scris neapărat opere literare, au contribuit într-un fel sau altul a dezvoltarea limbii române literare și la ntreținerea unui climat cultural. Pentru ea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea selecția a fost mai severă, în ensul că literatura se afirmă ca un domeniu tot mai independent al culturii, iar rincipiile ei de apreciere încep să se nodifice.

Remus Zăstroiu : Sarcini și mai grele resupune perioada după 1900. Dacă pînă a această dată fenomenul literar și cultural este în linii mari cercetat de istoiografi, urmează perioada cînd efortul le cercetare se amplifică, în sensul unei adevărate defrișări.

Florin Faifer : Va funcționa o triere năuntrul fiecărui autor, un decupaj mai electiv, dintr-un unghi mai strict literar.

— În ce măsură Dicționarul, **realizat de un colectiv, exprimă o viziune proprie asupra literaturii române ?**

Florin Faifer : Un dicționar trebuie să fie o sinteză a cercetării reprezentative, a informației și a interpretării de la noi. Informațiile de pînă azi le acumulăm creînd un profil care ține seama și de personalitatea scriitorului, dar și de personalitatea autorului, fără ca aceasta să treacă pe primul loc.

Remus Zăstroiu : Ne-am obiectivat dar nu ne-am trădat.

Dan Mănucă : Dacă **Dicționarul** exprimă un anumit punct de vedere, ar trebui afirmat că el încearcă să răspundă exigențelor pe care le pretinde maturitatea la care a ajuns cultura română contemporană, în consens cu receptarea contemporană a literaturii noastre.

Al. Teodorescu : Ca orice sinteză, și **Dicționarul** este obligat să țină seama de stadiul la care au ajuns istoria și critica literară. Aceasta nu înseamnă că un articol din **Dicționar** este doar un bilanț, ci exprimă un punct de vedere și tinde să realizeze o schiță monografică destinată cititorului de azi.

— Cum s-a exprimat spiritul de echipă și cum a căpătat în acest sens lucrarea un caracter unitar, omogen ?

Gabriela Drăgoi : Din momentul cînd această lucrare a intrat în planul nostru de muncă, echipa noastră era formată în marea majoritate din tineri cercetători, proaspeți absolvenți ai facultății, fără cea mai mică experiență în acest domeniu. Ne-am format muncind, din mers. La început am beneficiat de îndrumarea profesorului N.I. Popa care a luat parte la multe din ședințele noastre de lucru. Dar toate operațiile pregătitoare, elaborarea **Dicționarului** și definitivarea lui au fost gîndite în colectiv.

Leon Volovici : În planul relațiilor umane, profesionale, lucrul la **Dicționar** presupune o perfectă colaborare, organizare și coordonare, întărirea spiritului de echipă, toate acestea fiind condițiile pentru exprimarea unui punct de vedere unitar, reflectat în caracterul armonios al lucrării.

Dan Mănucă : Spiritul acestei echipe, echilibrul ei, nu se puteau afirma fără o riguroasă disciplină a muncii instaurată pe tot parcursul elaborării lucrării.

Gabriela Drăgoi : La conturarea aspectului unitar al **Dicționarului** au contribuit și criteriile, normele după care a fost structurat fiecare articol și care au stat la baza elaborării lui. Articolele comunică între ele printr-o rețea de corelări, fie că este vorba de o generație, de o epocă, ori de urmărirea filiațiilor, a corespondențelor. Lucrarea poate fi considerată o cercetare în totalitate și în detaliu. Ea apare nu ca o simplă însumare a informațiilor și interpretărilor existente, repertorizate doar pentru a favoriza o rapidă consultare, ci ca o preluare a contribuțiilor anterioare, la care se adaugă contribuția fiecărui autor de articol. Investigația sistematică, pe mai multe planuri, a devenit definitorie pentru profilul **Dicționarului,** o lucrare cu un pronunțat caracter istorico-literar.

Florin Faifer : Urmărind a întregi o sinteză cît mai cuprinzătoare și unitară, principiul după care autorii **Dicționarului** s-au străduit să se conducă în anevoiosul proces de omogenizare a fost acela al unității în varietate, sub patronajul unui stil, al unei concepții lexicografice unice, în care să nu încapă prea multe divergențe și distonări. Ordinea ce urma a fi respectată pe mari întinderi, adeseori nedefrișate de istoria literară, a trebuit să înceapă cu asumarea unei consecvente discipline. Într-un asemenea cadru, de necesară solidaritate, fiecare redactor a fost liber să se exprime cu timbrul său propriu.

— După cum sîntem informați, lucrarea colectivului ieșean va continua prin cea de-a doua parte, care va cuprinde literatura română între anii 1900—1950. Ce ne aduce ea nou ca metodă de investigare ?

Dan Mănucă : Elaborată în linii generale după aceleași principii ale lucrării apărute, ea se va realiza printr-o metodă nouă de obținere a informațiilor ; folosirea chestionarelor adresate acelor nume al căror profil scriitoricesc s-a conturat cu precădere pînă în 1950. Răspunsul la asemenea anchete a și început să ne sosească.

Remus Zăstroiu : Toate aceste informații vor fi verificate însă prin cercetarea de arhivă, prin folosirea materialelor de cultură locală existente, prin despuierea tuturor publicațiilor din perioada respectivă.

— Cum vă veți descurca însă cu autorii controversați de critica literară, dintre care unii neconsecvenți cu propriul lor program ?

Florin Faifer : Această problemă s-a pus într-o anumită măsură și la scriitorii de pînă la 1900. Aici intervin personalitatea și spiritul de discernămînt ale fiecărui redactor, și în acest fel se poate exprima libertatea lui de acțiune. Lucrarea va impune, firește, un efort de obiectivare.

Dan Mănucă : Prima datorie a unui dicționar este să informeze. Aceasta nu exclude însă un punct de vedere critic.

Al. Teodorescu : Noi informăm pe cititor asupra punctelor de vedere contradictorii, dar redactorul optează pentru un punct de vedere propriu.

Florin Faifer : În chestiunea **Cîntării României,** de pildă, operă aflată de multă vreme în litigiu, dar atribuită în ultima vreme lui Al. Russo, redactorii au tratat opera separat, încercînd să argumenteze o dublă paternitate, adică și aceea a lui Bălcescu.

Dan Mănucă : Despre Bacovia s-au emis în timpul său felurite aprecieri critice : e un poet mare, e un poet minor. Articolul privitor la opera sa este gata redactat, iar autorul avansează un punct de vedere personal, menționînd, în același timp, principalele păreri contradictorii. În același timp, la paragraful de referințe critice, vom găsi întreaga bibliografie consacrată operei lui Bacovia, cititorul fiind și el liber să-și formeze punctul său de vedere.

Gabriela Drăgoi : Nu este în intenția noastră de a lansa un consens în privința valorii unui scriitor, dar de multe ori au trebuit să fie recuperați scriitori ignorați, pe care istoria literară i-a trecut cu vederea.

— Care este stadiul elaborării noului Dicționar ?

Remus Zăstroi : La noua parte a **Dicționarului** se lucrează încă din 1975, adică din momentul în care lucrarea recent apărută a și fost predată Editurii Academiei. În momentul de față avem alcătuit un repertoriu al aproape tuturor semnăturilor folosite în publicistica literară dintre anii 1880—1950, urmînd ca din acest repertoriu care va cuprinde 25 000 de semnături să desprindem lista de articole a viitorului **Dicționar.** Dacă la prima parte am avut peste 700 de autori, noul volum va include peste 10 000 de autori.

Gabriela Drăgoi : La un număr așa de mare de nume este evident că sarcina redactorilor este dificilă, discernămîntul și puterea noastră de apreciere trebuind să dea măsura exactă a fiecărui scriitor, a locului său în epocă.

Al. Teodorescu : Mărirea în proporție geometrică a numărului de scriitori presupune nu numai dificultăți de informație și redactare, ci și o apropiere mai mare de literatura universală, cunoscute fiind relațiile tot mai strînse ale literaturii române cu literaturile europene și nu numai atît.

Dan Mănucă : În noul **Dicționar** vor intra numai scriitori de limbă română întrucît este vorba de un **Dicționar al literaturii române.** Dar, așa cum am procedat și în **Dicționarul literaturii române de la origini și pînă în 1900,** de unde nu au fost excluși autori precum Grigore Ţamblac, Valentin Frank von Franckestein, Dimitrie Velisson, tot așa nu vor fi omiși scriitori precum Oscar Valter Cisek și alții care au desfășurat o bogată activitate în limba română, cum nu poate fi trecută cu vederea activitatea literară și critică desfășurată de Mircea Eliade.

— Ce criterii v-au determinat să vă opriți la anul 1950 ?

Al. Teodorescu : Ca orice delimitare în timp, și aceste limite au fost alese nu din rațiuni de strictă periodizare, ci mai degrabă pentru a marca sfîrșitul unei epoci literare și începutul unei noi etape a literaturii noastre.

Leon Volovici : Noul **Dicționar** va oferi și o orientare bibliografică foarte bogată, atît în ceea ce privește bibliografia operei autorilor, cît și în privința comentariilor critice apărute de-a lungul vremii. Trebuie să menționăm, ca metodă de lucru, că bibliografiile noastre s-au încheiat de regulă la data predării lucrărilor. Pentru că procesul editării a fost de lungă durată, am încercat, în măsura în care a fost posibil, să aducem informația la zi, adică să cuprindem și contribuțiile critice apărute pînă în 1978 inclusiv.

— Ce credeți dumneavoastră, ca autori ai acestei temeinice lucrări — DICTIONARUL LITERATURII ROMÂNE DE LA ORIGINI PÎNĂ LA 1900 — ce va însemna el pentru specialiști, pentru toate categoriile de cititori ?

Florin Faifer : Existența acestei lucrări face imposibile improvizațiile, dă încredere în munca de echipă și demonstrează necesitatea coordonării pe plan național a proiectelor de dicționare, a informării reciproce și colegiale între specialiști, între toți oamenii interesați de fenomenul literar românesc.

ADI CUSIN ■

Un act justițiar

Evident, un eveniment cum este Congresul partidului ne face să ne gîndim în primul rînd la viitor, la destinul ce ni se hărăzește, nouă și copiilor noștri. În mod firesc însă nu ne putem desprinde de trecut, el ni se înfățișează, de fiecare dată cînd ne construim viața, fie prin măreția lui stimulatoare, fie prin marile neîmpliniri, prin imensele pierderi de valori ce **ar fi putut să fie,** cum zice filozoful, părți componente ale civilizației și culturii noastre. Dacă în condițiile cumplitei înapoieri culturale, ale întunericului în care au viețuit locuitorii satelor, adică imensa majoritate a populației acestui pămînt, s-au putut cristaliza atîtea nestemate folclorice în literatură, muzică, arhitectură etc., este ușor de bănuit ce strălucire ar fi dobîndit spiritualitatea românească dacă ar fi beneficiat de privilegiile altor spații culturale.

Îmi amintesc o întîmplare din copilărie care mi-a rămas întipărită în minte, pe care o expun succint : în satul meu, Colibașii din Gorj, boierul, Nicolae Stroescu, avea un automobil „Ford". Țin minte și numărul : 54 Tg.-Jiu, căci trecerea lui prin sat făcea senzație, toată lumea ieșea pe la porți să-l vadă. Într-o bună zi însă mașina nu mai pornește, proprietarul se învîrtea în zadar în jurul ei. Intervine atunci un om din sat, pe nume Ion Andrița, care, cu smerenia proprie țăranului, cere îngăduința să „meșterească" el „drăcovenia" de motor că „tot nu merge". Dat fiind că era întîia oară cînd acest plugar (care făcea, în același timp, zidărie, dulgherie și lăcătușerie, cum se făceau, firește, pe vremuri în sate) lua cunoștință cu un motor, stăpînul mașinii care-l știa bine îl privește mai întîi cu firească neîncredere pentru ca apoi, neavînd ce pierde, să accepte propunerea. Cu ajutorul unor clește și al unor șurubelnițe în vreo 2—3 ore întregul motor, desfăcut în piesele componente, zăcea pe o cergă de cînepă. Nu știu de ce dar văzînd această scenă, la care copiii satului asistau ca la un ceremonial sacru, cu răsuflarea tăiată, mi-a venit în minte scena despicării porcului de Crăciun, cu toate măruntaiele întinse pe scînduri. Motorul mi-a apărut, atunci, ca o dihanie cu măruntaie de metal. Dar aceasta a fost prima parte, cea mai simplă, totuși. Căci dihania trebuia făcută cum a fost și, dacă se putea, în viață. Treabă, firește, grea. Îmi dau seama acum, cînd eu însumi, de voie, de nevoie, trebuie să mai umblu la motorul **Daciei** mele. Am reținut însă amănuntul că, în timp ce meșterea vecinul meu era extrem de atent, iar nouă ne-a interzis să facem cel mai mic zgomot. Mai tîrziu mi-am dat seama că era nevoie să rețină cu exactitate locul fiecărei piese. Treaba recompunerii motorului a durat întreaga zi ce a urmat, iar seara, spre asfințitul soarelui, proprietarul mașinii încearcă contactul. Și, culmea, după cîteva încercări, motorul începe să meargă. Stroescu a rămas uluit și mi-aduc aminte că, întrebîndu-l pe nea Ion Andrița cum de-a „dibuit buba" și cum de-a avut curajul să se-apuce de o treabă ca asta, el, care nu mai văzuse motoare, omul a dat cam următorul răspuns : „Păi, boierule, motorul ăsta nu-i făcut de om ? De om îi făcut". Acest răspuns nu-l putea da decît o minte temerară, fără complexe, un spirit de observație pătrunzător. N-am nici o îndoială că acest om care nu știa să citească ar fi devenit, în condiții prielnice, un inginer sau un creator genial. Într-o povestire din 1916 din volumul **Foi de toamnă,** bazată pe un fapt autentic, Sadoveanu ne relatează despre un țăran din satul Boteni care, cu o pasiune emoționantă, „se necăjește cu probleme inginerești" și-și propusese să construiască „o mașină de zburat". Îl chema Năstase Blîndu. Marele scriitor notează înduioșat, după ce omul a pierit într-un puhoi revărsat : „Nu-l pot uita. Parcă am păreri de rău și mustrări că și el și planul lui au rămas necunoscuți, în întunecimea unui sat, la poalele muntelui". Cîți ca acești țărani n-au pierit, anonimi, „în întunecimea unui sat" ? De aceea vremurile contemporane, care au creat și dezvoltă mereu condiții optime de afirmare a capacității creatoare a neamului îmi apar ca o adevărată răzbunare a unui trecut presărat de mormintele eroilor necunoscuți. Nu putem, de aceea, să nu reflectăm cu încredere la Congresul al XII-lea, care, propunîndu-și să ridice națiunea românească pe noi culmi de civilizație și cultură, întărește caracterul justițiar al orînduirii noastre.

POMPILIU MARCEA ■

Ştefan Covaci :

„Fotbaliştii noştri trec vîrsta junioratului ca gîsca prin apă"

— Poate că discuţia pe care o angajăm acum, tovarăşe Ştefan Covaci, ar trebui să înceapă de la faptul că, recent, o tradiţională anchetă de sfîrşit de an a plasat fotbalul nostru pe locul 25 în Europa, într-un clasament care a luat în consideraţie 32 de ţări ! Credeţi că veţi fi de acord cu noi că, în asemenea condiţii, busuiocul e mai greu de dres ca oricînd, ce ziceţi ?

— Aş dori, mai întîi, să fac o precizare. Locul 25 se referă la palmaresul din 1979 al echipei naţionale, şubrezit mai ales de acel 1—1 al selecţionatei olimpice din Cipru. Dacă am fi bătut în Cipru, am fi cîştigat, nu-i greu de calculat, cîteva locuri.

— Dar n-am cîştigat în Cipru, tovarăşe Covaci !

— N-am cîştigat, e adevărat . Altceva vroiam să spun. Că în ierarhia echipelor de club, socotind prestaţiile acestora în cupele europene, fotbalul nostru s-a clasat mult mai bine, pe poziţia 6—7. Se ştie că, în 1979, echipele româneşti — Craiova îndeosebi — s-au comportat remarcabil în cupele europene, ele ieşind din cursă numai din cauza unor greşeli copilăreşti. În general însă, ca să vă răspund, nu cred că poate fi vorba despre dregerea busuiocului.

— Dar despre ce poate fi vorba ?

— Anul care a trecut a adus, după părerea mea, cîteva lucruri bune.

— De pildă ?

— Fotbalul nostru a început să aibă o linie. Antrenorii au înţeles, cu puţine excepţii, ce urmăreşte federaţia.

— Ne e teamă că trebuie să vă întrerupem din nou, dar se cade, o dată pentru totdeauna, să fim foarte clari. Ce urmăreşte federaţia, tovarăşe Covaci ?

— Să schimbe mentalitatea, felul de a gîndi şi, implicit, de a munci al tehnicienilor, al jucătorilor. Încercăm să ieşim din şabloane, să devenim competitivi, pentru asta e nevoie de o activitate mai serioasă, mai temeinică, mai devotată, mai entuziastă, la toate nivelele cu responsabilităţi în fotbal. Din acest punct de vedere, 1979 a consemnat cîţiva paşi înainte, numai că un astfel de proces, de modernizare, implică timp, implică răbdare.

— Iar timp, tovarăşe Covaci, iar răbdare, tovarăşe Covaci ?!

— Altfel nu se poate. O mentalitate nu se schimbă cît ai bate din palme !

— Ştim asta, e adevărat, dar iată că noi batem din palme de cîţiva ani, palmele ni s-au înroşit, dar mentalitatea nu s-a schimbat, aşa-i ?

— N-aş zice. Sînt unele semne bune. O serie de antrenori, Niculescu, Teaşcă, Stănescu, Mateianu, Halagian, alţii, şi-au însuşit indicaţiile date de federaţie. Le-au înţeles exact, le-au aplicat în practică mai hotărît ca în alţi ani, iar rezultatele n-au întîrziat.

— Cum adică le-au înţeles exact ?!

— Antrenorii amintiţi au lucrat pe baza ciclurilor federaţiei, mai întîi din curiozitate, apoi intuind valoarea acestora, ei înţelegînd că indicaţiile noastre, date pe 3 ani, nu îngrădesc personalitatea. Ele nu fac altceva decît să stabilească nişte limite, un minimum şi un maximum, în cadrul cărora fiecare tehnician poate acţiona în voie, contribuind cu modul său de a gîndi, cu originalitatea lui.

— De ce un maximum, tovarăşe Covaci, a existat vreodată pericolul ca în fotbalul nostru să se muncească prea mult ?

— Dacă întrebarea se vrea ironică, am să fac abstracţie de ea. Am să spun, în schimb, că în fotbalul nostru, la nivelul diviziei A, de pildă, se munceşte bine. Se munceşte prost însă, superficial şi tolerant, cu jucătorii de 16—19 ani, vîrstă care rămîne, după opinia mea, cea mai importantă. La vîrsta aceea, din păcate, pregătirea juniorilor e, la noi, primară, simplistă. În loc să fie de suferinţă, anii aceia sînt, din punct de vedere al jucătorilor, de comoditate. La acest capitol, fotbalul românesc este deficitar. Către acest capitol va trebui să ne îndreptăm, cît mai grabnic, atenţia, pentru a face ca un jucător să nu mai ajungă în divizia A, cum se întîmplă azi la tot pasul, numai pe considerentul că e talentat. În Anglia, cînd un fotbalist împlineşte 20 de ani, e înfăţişat unei comisii de tehnicieni care hotărăşte, după ce-l supune unui test foarte exigent, dacă e apt să continue activitatea într-o echipă din ligă. Altfel zis, nimeni nu ajunge la Liverpool sau la Leeds fără să fi trecut un examen sever. La noi, promovările sînt masive, dar ineficiente.

— Care să fie cauza acestei situaţii ?

— Fotbaliştii noştri trec vîrsta junioratului ca gîsca prin apă.

— S-a notat, credem că aveţi dreptate. Întorcîndu-ne de unde am plecat, v-am ruga să vă referiţi la stabilitatea antrenorilor. Se ştie că, de cîţiva ani, federaţia încearcă să facă ordine în raporturile dintre cluburi şi antrenori, ce-a reuşit ea pînă acum ?

— Cîte ceva a reuşit, dar nu suficient. Conform uzanţei, clubul şi antrenorul semnează un contract, despre care federaţia află ulterior. De regulă, antrenorul care semnează nu consultă federaţia. El promite rezultate, iar clubul promite condiţii. După un timp însă părţile intră în

conflict, iar antrenorul fuge la federaţie apelînd la Colegiul central care, la urma urmei, nu-i altceva decît un organism tehnic ! De cele mai multe ori, contractul de muncă se desface de comun acord, această manieră de a divorţa ascunzînd fie slăbiciunea clubului, fie slăbiciunea antrenorului, ea fiind, cel mai adesea, consecinţa faptului că antrenorul a devenit indezirabil pentru opinia locală. S-a mers pînă acolo încît Costică Rădulescu la Timişoara sau Paul Popescu la Tîrgovişte, exemplele nu se termină cu ei, au fost ameninţaţi în public. Urmăriţi, injuriaţi, bruscaţi şi aşa mai departe.

— Cunoaştem şi noi o sumedenie de asemenea cazuri. Întrebarea ar fi ce-i de făcut ?

— Fiind vorba despre o încălcare a Codului Muncii, le-am recomandat şi le recomandăm antrenorilor să se adreseze justiţiei.

— Şi ?

— Mai degrabă o astfel de soluţie nu le-a convenit. Din cîte ştiu, nici un antrenor nu s-a adresat pînă acum justiţiei.

— Cum se procedează în alte părţi în astfel de situaţii ?

— Clubul poate aduce un alt antrenor, e dreptul lui, dar îl plăteşte şi pe cel vechi. Pînă la expirarea contractului. Pentru că tot sîntem cu discuţia aici, vreau să subliniez că, în 1979, federaţia a împrospătat, ajutată fiind de C.N.E.F.S., corpul tehnicienilor, calificînd încă 60 de antrenori, la care se vor mai adăuga curînd 30, majoritatea foşti jucători.

Sigur, mai există destui nechemaţi în această meserie, dar ne-am străduit şi ne străduim să redăm fotbalul fotbaliştilor. Avem convingerea că procedăm bine.

— În linii mari, îndrăznim să credem că fotbalul era şi pînă acum al fotbaliştilor. Greşim ?

— Era şi nu era. Într-un timp, am fost martorii unui fenomen dăunător, care a adus mari prejudicii fotbalului. O serie de antrenori, care nu puseseră decît ocazional piciorul pe minge, vorbeau numai despre fotbal, erijîndu-se în specialişti. Secunzii lor, adesea foşti jucători, seduşi de latura modernă, ştiinţifică a jocului, vorbeau numai despre parametri morfofuncţionali, de unde o întreagă babilonie, păgubitoare, fiecare încercînd parcă să încalţe gheata stîngă în piciorul drept !

— Tovarăşe Covaci...

— O clipă, mai e ceva. La noi, cînd se pune problema mazilirii antrenorului, se dă cuvîntul secundului şi acesta, în şedinţa de rigoare, îl face praf pe şeful său, arătînd că el ar fi putut realiza mult mai mult, dar n-a fost lăsat, celălalt n-a înţeles să coopereze şi aşa mai departe. De regulă, pleacă principalul, iar secundul îi ia locul. Nicăieri în lume, din cîte cunosc, nu se întîmplă aşa ceva. Secundul nu-i decît asistentul antrenorului. El e omul de teren, destinele lor sînt legate strîns. Cînd pleacă unul, pleacă şi celălalt, fără excepţie. Poate că fotbalul nostru ar avea de cîştigat dacă regula respectivă ar începe să funcţioneze şi în aria lui.

— Cum ar avea de cîştigat, în ce fel ?

— Ar deveni mai moral. Mai pur.

— N-o să vă ascundem că simţim nevoia să înviorăm această discuţie. De aceea şi, firesc, spre a vă face o bucurie, v-am propune să zăbovim 5 minute asupra echipei naţionale. Ce-i cu ea ?

— Construcţia ei e în plină desfăşurare. Avem convingerea că turneul din această iarnă, Columbia, Argentina, Brazilia, va avea darul să limpezească apele, permiţîndu-ne să ne facem o părere mai exactă asupra unor jucători. Am discutat, recent, cu Mircea Lucescu despre oportunitatea unei asemenea lungi deplasări. Cu el şi, desigur, cu alţii. Mircea a salutat iniţiativa noastră, susţinînd că într-o asemenea călătorie ai ocazia nu doar să călăreşti o echipă, ci şi să te edifici asupra caracterelor, fiindu-ţi apoi mai clar cu cine poţi şi cu cine nu poţi merge mai departe.

— Mai departe vrînd să însemne preliminariile mondialelor din 1982, da ?

— Ca obiectiv principal.

— Tovarăşe Covaci, să nu ne-o luaţi în nume de rău, dar iar construim o echipă ?! Pînă acum ce-am făcut ?!

— Ne obligă la asta schimbul de generaţii. Faceţi o socoteală, de la acel 2—0 cu Iugoslavia, din 1977, n-au mai rămas în echipă decît 3 jucători, Ştefănescu, Sameş şi Bölöni. Încercăm cu o nouă generaţie, cu Balaci, cu Cămătaru, cu Ţicleanu, cu Nicolae, cu Florin Grigore. Ca să fiu sincer, ar fi trebuit să declanşăm această operaţie mai din timp, dar am vrut să dăm tuturor jucătorilor susceptibili de a fi selecţionaţi cîte o şansă. În această idee, chiar dacă am rulat un număr mare de fotbalişti, am folosit la maximum toate prilejurile de rodare. Dumneavoastră ziceaţi, mai devreme, că am ocupat, în 1979, locul 25 în Europa. De acord, dar în condiţiile în care, în toamnă, naţionala a susţinut, tocmai în scopul închegării unei garnituri, 3 meciuri în deplasare, în Polonia, în U.R.S.S., în Iugoslavia. Deşi, firesc, locul 25 ne mîhneşte, considerăm că partidele respective, pierdute la limită, ne dau unele speranţe. Mai ales meciul cu Iugoslavia ne-a arătat că jucătorii români pot respecta pînă la sacrificiu disciplina tactică, îndrăznind totodată să atace. În America de Sud vom continua pe această linie.

— Anume ?

— Fotbalul nostru a tratat, în ultimii ani, prea puţin faza de atac. La naţională şi la cluburi deopotrivă, îndeobşte în deplasare. Or, azi, fotbalul nu mai poate fi conceput în asteptare, pîndind greşeala adversarului. Trebuie să ataci, să-ţi creezi ocazii de gol şi, ca o consecinţă a superorităţii, să marchezi. Nu e vorba, în ceea ce ne priveşte, de jucătorii din atac, ci de faza de atac, la care trebuie să participe întreaga echipă.

— Frumos spus, nimic de zis ! Dacă ne amintim însă bine, frazele astea le-aţi rostit şi în urmă cu 4 ani, cînd aţi venit la federaţie !

— Le-am rostit şi, în unele privinţe, ele au avut ecou. Jocul cu libero, de pildă, jocul fără balon, marcajul s-au îmbunătăţit, dar rămîne încă destul loc pentru mai bine. Mai avem de lucrat în multe direcţii. Fotbalul românesc e încă deficitar la multe capitole.

— Înţelegînd că vă faceţi autocritica, sîntem numai ochi şi urechi.

— Despre cîteva lipsuri am mai pomenit. Continuă să fie foarte păgubitoare îngăduinţa şi toleranţa faţă de jucători. Căzuţi în greşeală, aceştia îşi găsesc prea des pretexte şi apărători ! Din această cauză, la unele cluburi, jucătorii dictează şi antrenorii se conformează ! E necesară opinia jucătorilor, dar nu dominaţia lor, cum se mai întîmplă în unele locuri. În altă ordine de idei, arbitrajele n-au conţinut educativ. Stimulentele prevăzute de regulament nu conduc la progresul fotbalului, uniformizîndu-l, adesea sub medie. Mai suferă fotbalul nostru, din ce în ce mai mult, de influenţe, de regionalism exagerat, în numele intereselor locale sacrificîndu-se, nu o dată, orice principiu.

— Un moment, un moment ! Cum reacţionează federaţia faţă de aceste fenomene ?

— Face şi ea ce se poate. Să nu ne ascundem după degete, federaţia trăieşte şi ea sub influenţa influenţelor ! Dovezi ? Sancţiunile dictate contra echipelor şi jucătorilor din diviziile inferioare sînt mai drastice decît cele dictate, la abateri similare, contra echipelor şi jucătorilor din A. Clar, nu ?

— Aşa-i, tovarăşe Covaci, aveţi dreptate. Legat de noul val din fotbalul nostru, vi se pare el mai talentat decît generaţia de, să zicem, 30 de ani ?

— El are cîteva individualităţi de marcă, Balaci, Florin Grigore, Nicolae, Cămătaru, Ţicleanu dar, în ansamblu, e mai puţin talentat decît generaţia lui Dumitru şi Iordănescu. La ora de faţă, noul val mi se pare nţel prea mulţumit de sine, ceea ce-i rău. Cu Balaci, de exemplu, fotbalist de valoare internaţională, facem acum o ultimă încercare.

— Cum o ultimă încercare ?!

— Luîndu-l în America de Sud, îi mai întindem o mînă. Ultima. El are datoria să nu uite că de cîte ori i-am acordat încredere, ne-a dezamăgit, jucînd slab, dar cu aere de vedetă. Din cei mai vîrstnici, în echipa naţională a rămas, după cum se ştie, Dinu. Apreciem că el e în măsură, ca jucător şi ca om, să facă joncţiunea între generaţii, îndemnîndu-i pe toţi la muncă asiduă, la seriozitate.

— L-aţi uitat pe Marcel Răducanu ?

— Nu l-am uitat. El e, după mine, un capitol aparte. S-a maturizat mai greu, dar reprezintă cea mai fericită soluţie pentru atac. Marcel se află angajat, dacă nu mă înşel, pe linia lui Dumitrache sau a lui Lucescu de acum 10 ani.

— Apropo, am îndrăzni să vă întrebăm dacă nu credeţi că, seduşă de sclipirile tinerilor, echipa naţională a renunţat prea repede la cîteva valori certe ? La Dumitru, bunăoară ?

— Dumitru a renunţat singur. Ca şi Iordănescu, dealtfel, s-au mulţumit să joace la Steaua. Cu alte cuvinte, s-au retras din naţională la cerere.

— Nu cumva s-au pripit ? Nu cumva ar mai fi nevoie de ei ?

— Cum joacă în prezent, nu. Amîndoi, însă pot oricînd reveni, cu condiţia să nu încerce să facă de toate. Pe zone restrînse, atît Dumitru, cît şi Iordănescu ar putea fi mai utili decît sînt. Acum, cînd vor să rezolve toate fazele pe tot terenul, indisciplina tactică îi costă. E ca şi cînd, cîntînd minunat la vioară, ai ţine cu tot dinadinsul să susţii şi partitura de clarinet !

— Intrăm, tovarăşe Ştefan Covaci, în ultima linie dreaptă. Unu : ce părere aveţi despre regulamentul de transferări ?

— Treceţi la punctul 2 !

— Bine, ce părere aveţi despre regulamentul de transferări ?

— Păcat că Argeşul, înaintea Cupei campionilor, nu s-a putut întări cu nici un jucător. Păcat că Dorel Zamfir, fotbalist de rasă, continuă să fie maltratat în divizia B. Păcat că...

— Ajunge ! Doi : ce şanse avem în preliminariile campionatului mondial ?

— Seria mi se pare echilibrată, în sensul că nici una din componentele ei, Anglia inclusiv, nu se poate socoti calificată. Anglia poate pierde oriunde în deplasare, Norvegia poate învinge pe oricine pe teren propriu, socoteala e simplă. Anul acesta, noi susţinem partide cu Anglia, acasă, şi cu Norvegia, la Oslo. Spre surprinderea noastră, Ungaria şi Elveţia şi-au programat toate cele 8 meciuri în 1981, ceea ce ne face să credem că au probleme, poate mai mari ca ale noastre, cu formarea unor echipe redutabile. Altfel, de ce-ar fi căutat să cîştige timp ? Numai că 8 meciuri oficiale într-un an înseamnă, de fapt, 10—12 meciuri internaţionale, adăugîndu-le şi pe cele, indispensabile, de pregătire, un calendar extrem de încărcat. Un asemenea program busculează, de regulă, campionatul intern, cu toate consecinţele nefericite deţurgînd de aici. Personal, cr[illegible] în şansa noastră.

— Cu îngăduinţa dumneavoastră, am încheiat. Mulţumindu-vă pentru amabilitate, urîndu-vă drum bun peste Ocean, ne simţim datori să precizăm că, în ciuda informaţiilor şi ideilor ce ne-aţi comunicat, n-am înţeles prea bine cum s-a făcut că fotbalul nostru a încheiat anul 1979 pe locul 25 în Europa ! Chiar aşa, cum s-a făcut, tovarăşe Covaci ?

— Cum adică, o luăm de la început ?!

OVIDIU IOANIŢOAIA

Sanda Toma, una din gloriile sportului românesc în 1979, clasată pe locul 3 în ierarhia feminină a anului trecut. Descoperită în cadrul unei vaste acţiuni de selecţie iniţiată, cu puţin timp în urmă, de federaţia de specialitate, Sanda Toma (Viitorul Bucureşti) a întrecut toate aşteptările, cucerind titlul mondial la schif simplu după numai 4 curse oficiale ! Ea rămîne, graţie seriozităţii şi perseverenţei sale, una din cele mai îndreptăţite candidate la o medalie olimpică.

Cronică pentru 3 regizori și 17 actori

Într-un decor întunecat în care purpura și aurul se mînjesc pe pereți și curg ca într-o viitoare hartă sîngeroasă a Romei antice, sub amenințarea tobelor care bat infernal sau suav marcînd trecerea timpului și cascada periculoasă a evenimentelor, se desfășoară la Teatrul Nottara aventura violentă a lui **Coriolan** de William Shakespeare. Personaj sumbru și legendar, oscilant și contradictoriu, situîndu-se mai presus de el însuși și de semeni, Coriolan este eroul care se crede indispensabil și fatal în împrejurările halucinante ale războaielor unui popor aflat în căutarea propriei identități. Dinu Cernescu l-a gîndit pe Coriolan studiind cu atenție anatomia lumii contemporane și meditînd cu intransigență dar și cu diplomație, agresiv dar și abil asupra destinului personalității în istorie. Spectacolul lui este spectacolul prăbușirii unui erou adulat de mulțime, necesar în împrejurări dramatice pe cîmpiile de bătălie și învingător, pe care îl pîndesc imnul și marmura, ucis dintr-un imens orgoliu : acela de a fi el însuși pînă la exasperare, în absolut, împotriva cursului evenimentelor, lucid și rece ca un astru rănit.

Ceea ce frapează în primul rînd la acest spectacol monumental și cerebral este de fapt spectacolul mișcării ideilor, al înfruntărilor de opinii, mai puțin îmbrăcate în metafore somptuoase de către Shakespeare, dar cu sentințe virulente, într-un dialog al argumentelor strălucitor. Se pot vedea circumvoluțiunile acestui spectacol, miliardele de celule electrochimice care compun creierul omenesc acționînd la vedere, ca într-o radiografie a proceselor lăuntrice prin care mintea omenească reacționează, își programează și își coordonează mișcările întregului organism în momentele cheie ale existenței. Este viața însăși la nivelul abstracțiunilor care devin istorie prin întruchipare scenică. Dinu Cernescu este regizorul care ridică fruntea deasupra spectatorilor posibili și cu un gest al capului mișcă întreg orologiul scenic pînă cînd acesta sună adînc în interioarele noastre de conștiință.

Ion Dichiseanu în Coriolan devine un actor etalon pentru personaj. E masiv, frămîntat adînc, nu pe dinafară, e necruțător, crud, strînge din dinți pînă se aud stelele măcinîndu-se, e aproape simpatic și cald, învăluitor și omenesc ca să devină imediat inacceptabil și scelerat, demn de trădare feroce, de răzbunare sîngeroasă, apoi iarăși sentimental în fața singurei ființe care în acest univers rece îl îngenunchează : mama sa. Ion Dichiseanu atinge prin acest rol un prag înalt al carierei sale. Nimic superficial, nimic nemotivat în logica exprimării scenice, totul gîndit cu bun-simț și cu încăpățînare, de la prima apariție pînă la umbra pe care și-o îmbrățișează în final, ucis prin propria sa trădare și pînă la urmă prin renunțare la sine. Asemănător prin ambiții, devorat de orgolii dar viclean, strateg fragil și militar învins, conducătorul volscilor care atacă Roma, interpretat de Ștefan Sileanu, devine o admirabilă gazdă a trădării, ridicîndu-și adversarul alături în rang, încheind temporar o prietenie cu surîsuri flagelate și îmbrățișări la care vin fulgerele să se privească în oglindă. I-am reproșa doar unele excese vocale, unele acute care sună spart, voalat, urît pentru că la o voce atît de frumoasă (să mă ierte actorul) e necesar un studiu de tehnica vorbirii foarte serios, care să descleștеze maxilarele și care să împingă vocea în registrul acut cu suplețe și în limitele esteticului. Dar, la urma urmei, ce rost are să ridici tonul în acest rol ? Gilda Marinescu e sfîșietoare în rolul incredibil al mamei lui Coriolan, Volumnia. Ea trece dincolo de ea însăși, ca actriță vorbind, dincolo de registrul ei obișnuit, potrivit, de „teatru de cameră". Nu i se potrivește teatrul eroic. Are grație de interior. Nu zdrobește, nu copleșește. E încă sub rol, dar e fascinantă și tulburătoare în scena demersului pe lîngă propriul fiu ca să abdice de la atacul Romei, de la trădarea patriei. Ion Punea e rupt din viață, cu toate calitățile și defectele omenești de logică și de exprimare ale omului subjugat de personalitatea lui Coriolan — în rolul lui Cominius. El joacă anume tot timpul cu vocea gîtuită de emoția întîmplărilor. Val Săndulescu-e un profesor de istorie sprijinit în baston ca la academie. Probabil că Dinu Cernescu așa l-a vrut : un profesor de istorie care își asumă responsabilități între plebe, popor și Coriolan, un om care se află mereu în treabă, cu o vastă experiență de viață și cu vaste cunoștințe de ordin livresc, depășit de evenimente și pînă la urmă inutil, trist și cabotin. În acest sens Val Săndulescu, în rolul lui Menenius, este magistral, este emblema inteligenței, a culturii și a oportunismului care nu mai folosește la nimic. Cu aplomb și cu subtilitate joacă Dorin Varga rolul unui tribun venind din bolgiile afacerilor necurate ale istoriei. Mai puțin inspirat de această dată, aflat încă în căutarea coloanei vertebrale a personajului, ni s-a părut Emil Hossu, actor extraordinar odinioară, pe scena Institutului de teatru, în Marc Antoniu, un rol shakesperian de mare anvergură.

Cortina se lasă pe un decor expresiv, aproape fumegînd, semnat de Octavian Dibrov, Fondul sonor al reprezentației care continuă să obsedeze spectatorul multă vreme după vizionare aparține lui Ștefan Zorzor.

Splendid spectacol pentru un teatru care știe să-și servească generos actorii și publicul.

Întîmplările prin care trec eroii piesei lui Edward Albee sînt oribile, chiar monstruoase. Cu atît mai mult cu cît și le impun, ca într-un joc de societate. Familia burgheză, cu toate sechelele sale morale, cu toate mișcările sale orogenetice subterane, cu exacerbarea libidoului și mutilarea psihologiei individului, este pur și simplu spulberată de cruzimea investigației autorului american. Cuplul a degenerat în luxul exorbitant și gălăgios al societății de consum, unde evadarea în alcool, în drog, în erotism, în violență, în cinism și în neant atinge proporții paroxistice.

Spectacolul **Cui i-e frică de Virginia Woolf ?** e gîndit sever și chirurgical de regizorul Costin Marinescu. Teatrul Al. Davila din Pitești i-a pus la dispoziție o splendidă sală „studio", sobră și intimă în același timp, care îndeamnă la meditație prin însăși arhitectura sa (semnată de Liviu Ciulei), care cheamă la dezbatere, cu scena în mijloc și cu reflectoarele suspendate în tavan, la vedere, fără menajamente. Cadrul scenografic al spectacolului, compus de Mihai Mădescu, merge la esența textului și a vremii.

De la început trebuie remarcat faptul că spectacolul **Cui i-e frică de Virginia Woolf ?** depășește în profunzime, intensitate, incizie și efect moral, spectacolul jucat pînă nu de mult pe scena Naționalului bucureștean de cîțiva mari actori ai scenei noastre. Meritul este al regizorului Costin Marinescu, fost student al lui David Esrig și Radu Penciulescu, admirabil creator de atmosferă, meticulos și rafinat șlefuitor al detaliilor, desfășurînd evenimentele sublime (în sens estetic) dar mai ales abjecte ale textului ca și cum ar fi înregistrate pe viu, pe bandă magnetică, sau ca și cum coșmarul pe care-l trăiesc personajele s-ar improviza chiar în timpul desfășurării actului artistic. Forța spectacolului constă în arta demontării balansoarelor deșănțate în care se leagănă cuplurile intelectuale dintr-o universitate americană, în satira dureroasă, aproape clinică aplicată unei lumi amenințate de dezastre ecologice sau genetice, de catastrofe atomice, de morbiditatea existenței latente, parazitare. Spectacolul reprezintă un semnal de alarmă și la adresa crizei cuplului, la adresa cancerului care macină celula de bază a societății de consum. Piesa atinge dureros toate sechelele vechilor boli ale familiei, incapacitatea de a trăi demn în doi, sub reflectorul unui ideal nobil, în serviciul unei societăți care ocrotește omul de marile conflagrații de apartament și de front rupt, de asediu.

Am urmărit cu mare emoție evoluția unor actori, uneori neglijați de cronicari, dar de înalt profesionalism, ca Ileana Zărnescu, Ion Roxin, Nina Zăinescu și Sorin Pavulovici. Ileana Zărnescu face dintr-o soție de universitar american ratat, dintr-o fiică de rector și de dubios mafiot intelectual, o detracată învinsă, și umilă, cu crize furibunde de orgoliu, cu sadism de subcultură, și frivolitate de tripou clandestin, o cocotă ridicolă și perversă, o ființă demnă de un club de sinucigași. Ion Roxin este aici de un tragic adînc, de esență, făcînd să vibreze corzile cele mai intime ale personalității. Nina Zăinescu, în rolul unei soții de universitar tînăr și viril care visează o carieră didactică strălucitoare, o gîsculiță teribilistă care se sperie de imaginea vieții ce i se oferă, mai oribilă decît și-o imagina, redă, absolut magistral, personajului nu numai candoarea ci și ferocitatea inconștienței. În sfîrșit, Sorin Zavulovici, în tînărul universitar care e gata să facă „orice" pentru a-și îndeplini visurile de parvenit intelectual, reprezintă permanent o amenințare, o bombă cu ceas, o dinamită care e gata să explodeze și care pînă la urmă face fîs.

Spectacolul recomandă pe unul din marii regizori ai generației tinere, afirmat cu întîrziere dar ferm : Costin Marinescu.

Reprezentația **Mecanismul infernal** de Cocteau, montat în Sala mică a Teatrului Național din București, este de o mediocritate desăvîrșită. O mediocritate care invită la somn. Publicul vine proaspăt, vine tonic și dispare pe parcurs într-un imens gol de aer lăsat de un căscat molipsitor și melancolic. Alegerea piesei a fost neinspirată. Alifiile cosmetice aplicate de neliniștitul „pirotehnician" Jean Cocteau mitului antic al lui Oedip sînt ieftine și ieșite din uz. Sînt, adică, răsuflate. Ideea de a trece întîmplările zguduitorului incest supravegheat de zei, prin farsă, comedie, melodramă de budoar și la sfîrșit prin tragedie austeră, boreală, a dat greș.

Spectacolul miroase de departe a fard și a butaforie colorate din care mai lipsește savarina cu frișcă. Regizorul Mihai Berechet are spirit, are fantezie, distincție, eleganță, nonșalanță chiar, dar s-a lăsat prea tare impresionat de firmă și n-a întors, eventual, textul pe dos.

Carmen Stănescu în Iocasta întruchipează cu un farmec irezistibil frivolitatea unei regine străine și mondene, graseind voit și împrăștiind în decor un parfum suav de Paris din prima jumătate a secolului. Actrița este, în sine, un spectacol complet și complex. Ea face teatru cu bucuria copiilor care se pot juca oricînd cu un „mecanism infernal" ca acesta ! Silvia Popovici, în Sfinxul care pune întrebări și care jertfește destine nemîngîiate de zei, trece în ritm de tango (deși nu se aude nici un tango), cu inteligență, răutate de viperă, buimăceală de îndrăgostită, patetism de ursitoare și sarcasm de blestem prin toate evenimentele palpitante ale cuceririi unui tînăr efeb pe nume Oedip, riscînd ca în schimbul desconspirării răspunsului suprem să fie devorată de neant. Silvia Popovici este un actor total. Damian Crișmaru, într-un Tirezias care mimează ramplismentul și pecetluiește tragedia este pur și simplu admirabil. Ceea ce dovedește că, adeseori, junii primi sînt mai buni în roluri de compoziție ! O promisiune : Alexandru Niculescu, pentru teatrul de capă și spadă, pentru teatrul de cavalerie ușoară sau de bulevard. Are dicțiune bună, glas plăcut, mișcare degajată, ușoară ironie și chiar umor deși aici e departe de Oedip, prin forța împrejurărilor și printr-o eroare de distribuție. Dar actorul acesta trebuie ținut minte pentru un alt gen de teatru ! Compoziția gălăgioasă și colorată a Valeriei Gagealov într-un rol episodic deschide actriței o perspectivă salutară în viitor, în teatru.

Credem că dacă intrarea nu ar fi obligatorie pe la casele de bilete și dacă taxele de participare la spectacol s-ar culege la sfîrșit, încasările s-ar reduce cam la jumătate. Cu preț de bilet în care e inclusă și o porție de picoteală. Decorurile lui Wakevich, pe măsura textului, adică de operetă, cu ciripit de păsărele și glas de bariton în stilul de canto al lui Iulian Necșulescu.

ADRIAN DOHOTARU ■

Rodica Nicodin:

„Nici nu am visat să mă cunoască lumea"

● Artist naiv. Pictează din 1973 ● Medalia de bronz la Expoziția republicană de artă naivă București — 1974 ● Premiul III la Salonul național de artă naivă Arad — 1976 ● Premiul colectiv împreună cu Ion Niță Nicodin, Petru Mihuț și Petru Roman la cel de-al II-lea Salon național de artă naivă Arad — 1978 ● Participă la expoziții itinerante de artă naivă românească în Franța, Polonia, Iugoslavia, Egipt, India, Tunisia, Mexic, S.U.A., Canada etc.

— La 26 de ani v-ați cîștigat un binemeritat loc de cinste printre pictorii așanumiți naivi din țara noastră. Cine sînteți ? De unde veniți ? De ce pictați ?

— M-am născut în cătunul Buceava, satul Brusturi, în anul 1953. Am făcut primele clase primare în cătunul Buceava. Nu aveam o școală ca asta de acum, nouă. Era o casă părăsită, pe un deluț, cum îi zicem noi pe aici.

— Cînd ați ajuns nora lui Ion Niță Nicodin, acesta picta ?

— Da, picta, dar nu era așa de vestit cum este acuma.

— În ce an era ?

— În 1968. Îmi aduc aminte că a primit un premiu și a avut și o expoziție personală la București. Pînă atunci nu s-a pomenit ca despre un consătean de-al nostru să se vorbească la radio ori să i se ia un interviu. Vecinii veneau pe la noi să ne spună : „L-am auzit pe Niță vorbind la radio !" Mămica era în al nouălea cer de bucurie și de emoții. Noi îl știam pe socru plecat la Arad și cînd colo el a ajuns la București. Soacra era uimită cum a ajuns el la București și mai ales cum a ajuns să vorbească la radio. A fost un eveniment deosebit, însă astăzi nimeni nu se mai miră cînd îl aude pe Ion Niță Nicodin dînd interviuri la televizor sau la radio. Este ceva cît se poate de firesc.

— Dar dv., cum v-ați deprins cu pictura ?

— Nici nu știu prea bine cum să vă spun, poate că m-am molipsit de la socrul meu. Stăteam mult în preajma lui cînd picta. Uneori se întîmpla să îmi placă atît de mult cîte o lucrare de-a lui, încît nu îmi mai venea să plec de lîngă ea. În asemenea momente mă gîndeam: „Oare cum aș putea face și eu un tablou asemănător ?"

— Cum ați trecut peste această sfială ?

— Într-o zi am luat niște vopsele și o ramă de stup (de lîngă stupii de albine pe care îi aveam în curte). Apoi am întins pe ramă o pînză și m-am suit în pod la casa mare. (Casa mică, în care ne aflăm acum, nu exista pe atunci.) Acolo, în pod, am început să lucrez cu resturi de culori, stoarse din niște tuburi mici, pe care le-am diluat cu petrol. Nu știam decît aproximativ cum se fac culorile ! Nici n-am observat cum a trecut vremea, pînă cînd o aud pe soacră-mea strigînd : „Rodica, hai repede că tot ne duce apa puii !" A plouat între timp așa de tare, încît curtea s-a inundat cu apă ! Pe cînd am coborît din pod, puii pluteau cu găinile pe apă...

— Din pod, unde v-ați mutat șevaletul ?

— Pe aici, prin împrejurimi, în curte și livadă. Pictez mai ales vara, cînd sînt vitele la munte, la păscut. Atunci e vremea de pictat. Ar mai fi timp și iarna, dar noi încă mai sîntem ocupate cu lucrul.

— Ce lucrați iarna ?

— Țesem lipidee la războiul de țesut.

— Ce teme preferate aveți ?

— Pictez peisaje, obiceiuri de pe la noi, jocurile din sat, dar și alte teme.

— Ce înseamnă pictura pentru dv. ?

— Deoarece nu prea știu să povestesc frumos, cînd îmi place ceva foarte mult, încerc să-l redau prin culori pe pînză. De exemplu așa cum a fost toamna asta pe Valea Brusturilor. Cînd mă duceam la cîmp ori la vaci și vedeam priveliștea spre Dobrin sau spre Vîrfurile mă cuprindea un dor nesfîrșit de-a povesti și altora despre ele. Dar, cum nu am darul ăsta, am încercat să pun pe pînză tot ceea ce am văzut și am simțit în clipele petrecute în mijlocul naturii.

— Cînd pictați, mergeți în mijlocul peisajului, ori îl faceți din imaginație.

— Uneori merg, alteori nu. Întrucît noi trăim dintotdeauna aicea și cunoaștem atît de bine toate locurile ce ne înconjoară, nu mai am nevoie să merg la fața locului, deoarece dacă închid ochii mi se pare că văd fiecare pom, fiecare deal, ca într-un film.

— Faceți parte dintr-o adevărată familie de pictori naivi. Socrul dv., Ion Niță Nicodin, este renumit în întreaga țară, tatăl dv., Petru Mihuț, de asemenea se impune tot mai puternic, iar Petru Roman, care a fost 8 ani învățător în satul Brusturi, se impune și el tot mai mult pe linia artei naive. Fiind cea mai tînără pictoriță naivă, pe care din cei trei îi urmați ?

— Pe nici unul. Eu nu copiez după nici unul deși unii critici de artă au spus că există o școală de pictură la Brusturi, care are același stil, aceeași manieră de lucru. Așa cum v-am spus, eu pictez din propria mea imaginație și caut să mă deosebesc total de socrul meu și de tatăl meu, cei mai talentați pictori naivi din Brusturi. Niciodată nu mi-am propus să-l egalez în pictură pe Ion Niță Nicodin, deoarece este prea avansat față de mine. Socrul meu este cel mai sincer pictor naiv din întreg grupul nostru. El lucrează numai și numai după natură. Are o experiență deosebit de bogată pe linia artei, cunoaște toate locurile din această minunată vale și are o mulțime de întîmplări trăite pe care le-a pus pe pînză. Mulți zic că eu îl imit pe Ion Niță Nicodin. Poate culorile mele îi seamănă ! Eu însă nu m-am gîndit niciodată să-l imit, merg numai pe drumul meu și nu pe cel al socrului meu.

— Dar tatăl dv. ?

— Tăticul a început să picteze cam odată cu mine. Întrucît el este pensionar, are mai mult timp liber pe care poate să-l consacre picturii. Tăticul are niște culori tare frumoase, tare vii.

— Totuși, cînd găsiți timp pentru pictură ?

— Pictez mai ales seara, cu toate că după o zi întreagă de lucru, cînd intri în casă nu ți-ar mai trebui altceva decît să te încălzești și să te odihnești. Dar pasiunea pentru artă nu mă lasă să dorm. După ce îmi culc pruncii mai găsesc puțină vreme și pentru pictură, și, dintr-o dată, îmi trece întreaga oboseală acumulată peste zi. În fața pînzei uit de toate necazurile, iar după ce termin, dacă îmi place ceea ce am lucrat, sînt în al nouălea cer de fericire.

EMIL ȘIMANDAN ■

Imperativele dezarmării în etapa actuală

Una din problemele grave ale contemporaneității este continuarea ilogică și iațională a cursei înarmărilor nucleare și convenționale care a condus la probabilitatea ca, în cazul unui conflict nuclear, să distrugă întreaga omenire și civilizație umană.

Iată de ce, în fața acestei perspective deosebit de sumbre, statele, opinia publică internațională, popoarele nu pot rămîne indiferente, în afara luptei hotărîte pentru dezarmarea generală și, în primul rînd, dezarmarea nucleară, unica strategie capabilă să conducă la lichidarea cursei înarmărilor și a multiplelor ei efecte negative pe care le generează atît pe plan internațional, cît și în viața tuturor națiunilor și popoarelor.

În cadrul preocupărilor și inițiativelor României socialiste în vederea trecerii la dezarmarea generală, în perioada 3—5 decembrie 1979, la București **au avut loc lucrările mesei rotunde pe tema :** „Imperativele dezarmării în condițiile actuale. Rolul UNESCO în formarea unei opinii publice favorabile încetării cursei înarmărilor și trecerii la dezarmare“, **organizată de Academia „Ștefan Gheorghiu“, Comisia națională română pentru UNESCO și Asociația de drept internațional și relații internaționale. La această manifestare au participat, alături de specialiști români, reprezentanți ai unor organisme ale O.N.U., personalități cunoscute ale vieții științifice din institute de cercetare din Anglia, Bulgaria, Finlanda, Franța, India, Norvegia, S.U.A., Suedia, U.R.S.S., Ungaria.**

În cadrul dezbaterilor, desfășurate într-o atmosferă deschisă, tocmai pentru a prilejui un real schimb de opinii, participanții, români și străini, analizînd stadiul cursei înarmărilor, au abordat și chestiunea politicii controlului înarmărilor, inițiată de către unele state occidentale și care astăzi stă la baza atît a unor negocieri între unele țări mari și foarte mari, puternic înarmate, ca și a unor documente internaționale.

Se impune a preciza însă definiția pe care o oferă politologia românească, politicii de control al înarmărilor, tocmai pentru a înțelege nu numai carențele, dar, practic, eșecul unei asemenea politici și aceasta în pofida realizării, evident minore, a reclamei la care se dedau protagoniștii unor rezultate pozitive, pe plan bi sau multilateral.

Astfel, potrivit lucrării **„Dezarmarea și noua ordine internațională“**, controlul înarmărilor vizează „obiective secundare, marginale, cum ar fi : schimb de informații despre nivelul înarmărilor, stabilirea unor plafoane de înarmare care ar permite perpetuarea cursei înarmărilor, scoaterea din uz a unor armamente perimate moral în momentul producerii unor categorii cu parametri superiori etc., cu alte cuvinte eludarea unor măsuri concrete, practice, de dezarmare“ (p. 236). Așa după cum a rezultat din dezbaterile mesei rotunde, politica de control al înarmărilor a fost introdusă în limbajul diplomatic și în practica internațională drept un substitut pentru dezarmarea generală și, în primul rînd, dezarmarea nucleară.

Unii specialiști occidentali participanți la masa rotundă, ei înșiși nemulțumiți de rezultatele politicii de control al înarmărilor, au încercat să o definească, așa după cum a făcut-o **Marek Thee, director științific al Institutului de cercetări asupra păcii din Oslo,** în sensul că aceasta ar reprezenta „un efort de cooperare pentru a realiza stabilitatea în domeniul militar prin înarmări reglementate și echilibrate, acorduri de neînarmare în domenii rămase în afara actualei curse a înarmărilor, cum ar fi Antarctica și fundul mărilor și oceanelor, precum și prin măsuri parțiale adoptate în domenii de prioritate militară redusă“. În concepția sa, primul semnal că unele țări mari și foarte mari, puternic înarmate, au optat pentru politica controlului înarmărilor, l-a reprezentat, cronologic, Tratatul de interzicere a experiențelor nucleare în cele trei medii (1963), prin care acestea își rezervau dreptul de a continua în subteran experiențele cu aceste arme.

Și alte tratative și negocieri bi și multilaterale, întemeiate pe conceptul politicii controlului înarmărilor, nu au avut ca rezultat decît intensificarea cursei înarmărilor calitative atît între unele mari puteri nucleare, în Europa, dar mai ales în întreaga lume. Dovada acestei stări de lucruri o constituie tocmai creșterea continuă a cheltuielilor care însumează în 1979, 425 miliarde dolari, aceasta în pofida unor acoduri întemeiate pe conceptul politicii controlului înarmărilor.

Un alt aspect larg comentat în centrul dezbaterilor a fost tactica unor mari puteri, de a folosi negocierile reciproce în scopul de a obține timpul necesar pentru proiectarea, testarea, producerea și desfășurarea unor noi tipuri de sisteme de arme. Alți oaspeți străini au subliniat ideea că politica de control a înarmărilor a eșuat în totalitatea ei, mai ales că ea nu a reușit să oprească cursa înarmărilor calitative, tehnologice.

Dezbaterile prilejuite de masa rotundă au scos în evidență faptul că ritmul desfășurării negocierilor — să le denumim de dezarmare și (sau) de control al înarmărilor — au rămas cu mult în urma evoluției rapide a științei și tehnologiei militare, mai ales în ceea ce privește domeniul extrem de sensibil, „de vîrf“ al cercetării și dezvoltării tehnologice militare, care cunoaște o creștere extrem de rapidă. S-a subliniat cu pregnanță că strategiile de descurajare, pe care se întemeiază cursul de control al înarmărilor alimentează de fapt cursa înarmărilor.

O altă concluzie care s-a desprins din dezbateri a fost aceea că atît cursa înarmărilor, cît și politica de control al înarmărilor au stabilit o anumită legătură inversă între stadiul tot mai ridicat al cursei și percepția securității tot mai scăzute a principalilor protagoniști, ceea ce alimentează spiralele ilogice și iaționale de acumulare a unor noi mijloace de distrugere. Orientarea negocierilor spre controlul înarmărilor a avut drept rezultat nu numai plasarea acestora într-un labirint al ineficienței, dar a dus, totodată, la desfășurarea unor noi spirale ale cursei înarmărilor, cu grave repercusiuni asupra păcii și securității internaționale. Indiferent de elocința, motivația sau invocarea poziției adversarului potențial, — s-a spus — politica de control al înarmărilor, în pofida unor rezultate calificabile drept pozitive, nu a reușit să se profileze — și nici nu putea face acest lucru — drept o alternativă a singurei căi raționale pe care o reprezintă dezarmarea generală și, în primul rînd, dezarmarea nucleară.

Fără a fi complet de acord cu toate aprecierile critice ale participanților occidentali la masa rotundă la adresa cauzelor care alimentează cursa tot mai iațională și ilogică a înarmărilor, împărtășind însă sincera lor preocupare de a găsi calea veridică, de depășire a impasului actual, putem totuși să îi susținem atunci cînd ei afirmă că „douăzeci de ani de experimente în controlul înarmărilor reprezintă tot atîția ani pierduți pentru dezarmare“. Impasul politicii de control al înarmărilor, ca dealtfel și al strategiei descurajării, par să fi deziluzionat chiar și pe adepții acestora.

În egală măsură, s-a dovedit total anacronică și părerea că politica controlului înarmărilor s-ar putea identifica cu destinderea internațională, confuzie care mai persistă încă cel puțin în unele mijloace de informare în masă. În noile condiții este nevoie de o gîndire nouă, curajoasă, optimistă, capabilă să ofere o perspectivă reală, de acțiune, opiniei publice internaționale, forțelor progresiste și democratice de pretutindeni, nu numai de a concepe inimaginabilul, ci de a întreprinde acțiuni hotărîte în favoarea unor măsuri reale, de substanță, de dezarmare.

Vocea rațiunii, a preocupării pentru destinele omenirii a răsunat din nou, pentru a cîta oară, la București, prin personalitatea președintelui **NICOLAE CEAUȘESCU**, care, de la tribuna Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, declara : **„În momentul de față nu există, de fapt, decît două căi, două politici posibile : sau continuarea cursei înarmărilor cu consecințele ei nefaste, sau trecerea hotărîtă la înfăptuirea dezarmării și păcii. Interesele fiecărui popor, ale dezvoltării civilizației întregii omeniri cer să se facă totul pentru respingerea fermă a politicii înarmării și promovarea consecventă a politicii de dezarmare și pace. Sarcina primordială a epocii noastre este oprirea neîntîrziată a cursei înarmărilor“.**

Numai o asemenea cale profund rațională poate oferi ieșirea din labirintul, din impasul, în care a ajuns omenirea.

NICOLAE CĂLINA ■
VICTOR OPASCHI ■

Faptele și timpul...

Anul care a trecut a fost marcat de evenimente cu o profundă și largă rezonanță în conștiința poporului nostru : am aniversat trei decenii și jumătate de la Eliberare și am trăit, în zilele desfășurării lucrărilor Congresului al XII-lea al partidului, deschiderea unui nou și luminos tronson al progresului românesc.

Anul în care am intrat va fi, de asemenea, o perioadă-reper. Congresul Frontului Unității Socialiste, alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și aniversarea, tulburătoare și cu adînci semnificații, a 2 050 de ani de la făurirea, sub sceptrul lui Burebista, a primului stat dac centralizat și independent se înșiruie în calendarul politic al lui 1980 într-o suită cu adresă consistentă la sensurile majore ale devenirii poporului român. Clipele fundamentale ale istoriei națiunii își contopesc astfel rădăcinile în solul solid și fertil al voinței tuturor fiilor patriei ca România, independentă și suverană, să devină spațiul unor maxime împliniri materiale și spirituale în acest timp în care opțiunile noastre își confirmă, deplin, viabilitatea și consistența.

Liniile strategice ale evoluției patriei, principialitatea și spiritul constructiv în care România își angajează dialogul cu toate statele au căpătat un puternic relief în conținutul **Mesajului de Anul nou adresat de președintele Nicolae Ceaușescu poporului român.** Ideile generoase ale politicii externe românești, relevate și în alocuțiunea rostită de șeful statului român cu prilejul primirii șefilor misiunilor diplomatice acreditați la București, au căpătat, în pragul trecerii într-un nou an, o perspectivă semnificativă. Constantele activității internaționale a României capătă o rezonanță specifică prin prelungirea lor în timp : demnitatea, libertatea, pacea și colaborarea pentru care țara noastră militează zi de zi se dovedesc și în deschiderea către timpurile ce vor veni obiective fundamentale, priorități absolute, linii de acțiune în care poporul român se întîlnește cu toate popoarele lumii, cu forțele progresiste și democratice pentru care lumea de mîine trebuie să devină, în mod real și temeinic, a echității și justiției.

Lumea de azi, perturbată încă de conflicte și stări de încordare, de crize cu o anume tradiție și altele de-abia apărute, de zăngănitul tot mai periculos al armelor, de adîncirea prăpastiei între minoritatea opulentă și majoritatea pauperă trebuie restructurată din temelii. Nu este vorba de necesitatea unor amenajări exterioare, nu de paleative are nevoie omenirea, ci de o abordare frontală și decisă a noianului de probleme nerezolvate, de constituirea unei baze noi, de organizarea unor raporturi mondiale esențialmente noi, de aducerea principiilor și regulii morale din sfera declarațiilor de bune intenții în materia intimă a dialogului internațional. Starea de șantier a lumii, un șantier decisiv și avînd data de „predare la cheie“ nu într-un viitor incert ci în perioada imediat următoare conferă o dimensiune pregnantă spiritului practic ce animă întreaga politică externă românească. Nu o dată președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat cu tărie că lumea arată așa cum o clădim, că în mod imperios ea trebuie să devină mai bună și mai dreaptă, aceasta reprezentînd imperativul numărul unu al contemporaneității. Dreptul de autor al transformărilor inoitoare aparține popoarelor, singurele făuritoare ale istoriei. **„Realitatea demonstrează** — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — **că stă în puterea popoarelor ca, acționînd unite, cu fermitate și consecvență, să împiedice agravarea climatului internațional, izbucnirea unui nou război și să impună un curs nou în politica mondială, de destindere și colaborare, să asigure triumful cauzei libertății și independenței, pacea și securitatea pe planeta noastră“.**

Plecînd de la considerentul că faptele și nu vorbele constituie materia primă a edificiului unei lumi noi, România a inițiat, cu consecvență și dinamism, un amplu program de măsuri concrete, realiste, eficiente pentru refacerea de substanță a peisajului politic, economic și social al lumii. În domeniul dezarmării, al securității și cooperării europene, al democratizării relațiilor internaționale, al edificării unei noi ordini economice și politice, al creșterii rolului O.N.U. — pentru a nota doar cîteva sectoare de maxim interes și importanță — țara noastră s-a făcut cunoscută și apreciată ca o promotoare activă a unor noi și viabile instrumente de soluționare a unei problematici, cel mai adesea extrem de complexe.

Prin glasul președintelui Nicolae Ceaușescu s-au făcut din nou cunoscute lumii, odată cu trecerea pragului unui nou an, deziderateele ardente ale poporului român. Din nou cu temeritate și demnitate, au fost incriminate tendințele de apăsare a drepturilor inalienabile ale popoarelor. Din nou, cu generozitate și căldură, s-a reafirmat atașamentul profund al României față de cauza libertății, suveranității, păcii și colaborării. Din nou vocația poporului român de a-și edifica un destin al prosperității și liniștii, într-o lume a înțelegerii și prieteniei a căpătat dimensiunea de înaltă ținută morală a luptei pentru adevăr. Un adevăr care aparține tuturor popoarelor : lumea de mîine trebuie să fie o lume în beneficiul tuturor popoarelor.

RADU BUDEANU ■

Ochii și urechile lumii

Pe 29 noiembrie 1979, un asistent de la facultatea de științe din Nancy, om în vîrstă de 36 de ani, moare de turbare, după ce a suportat o grefă de cornee, corneea aparținînd unei doamne care murise de o encefalită, după ce i se îmbolnăvise ciinele. Turbarea se duce la creier. Corneea aparține ochiului. Ochiul e partea vizibilă a creierului.

Pe 30 noiembrie, magazinele suedeze de jucării vînd „armamentul“ modern la prețuri de nimic. La 1 decembrie, după cîțiva ani de studiu și dezbateri, în Suedia intră în vigoare o lege care interzice vînzarea de jucării războinice. Dacă vor mai vrea să se joace de-a războiul, copiii nu vor mai putea folosi decît jucării inspirate de armamentul primului război mondial. Dar care copii se vor mai juca, în '80, de-a primul război mondial, fără a-l socoti o copilărie?

La 15 decembrie, se anunță închiderea atelierelor din Liverpool ale celebrei uzine engleze „Meccano“ — specializată în jocurile pentru copii, fondată în 1901, de Frank Hornby, autorul faimoaselor trenuri electrice Hornby pentru cei mici. Întreprinderea a suferit în ultimii ani grele pierderi comerciale, prin concurența jocurilor electronice și a plasticului. Adulți depling în presă „acest cataclism“: „Meccano n-a fost doar cea mai bună jucărie inventată vreodată, dar ea face parte din bunurile noastre naționale“ (The Guardian). Dispariția lui Meccano e un simptom al crizei din industria engleză de jucării. Criza industriei de jucării e o urmare a scăderii natalității în Anglia.

La 16 decembrie, pianistul polonez Krysztian Zimerman, în vîrstă de 22 de ani, laureat al premiului Chopin 1975, dă la Paris un recital de adio: prima, a doua sonată și baladele lui Brahms. „Tehnic, și mai mult decît atît, Brahms și Chopin nu se pot cînta mai bine — ca sens infailibil al frazei, ca resort ritmic, ca respirație a muzicii, ca valorificare a tăcerii“ (Le Monde). Zimerman a anunțat că se retrage timp de doi ani pentru ca, prin studiu solitar, să ajungă la maturitatea personalității sale, acolo unde muzica se recreează dinăuntru, dincolo de talent.

La 18 decembrie, se lansează umbrela cu un singur mîner dar cu dublu acoperiș pentru două persoane.

La 25 decembrie, mă arunc turbat spre bibliotecă și smulg de acolo „Conu Leonida față cu reacțiunea“, piesă într-un singur act de Ion Luca Caragiale. După lectură, adorm fericit ca un prunc.

În ultima zi a anului 1979, la orele 14,30, prind la un post de radio mediteranean o emisiune în care o astrologă — aflată în studio — răspunde la telefoanele date de ascultătorii dornici să afle ce vede și prevede ea, în stele, pentru 1980. Ea nu le poate spune însă nimic precis. Ea recunoaște că astrologia e un fel de serviciu meteo pus în slujba omului. Ea spune că omul e un microcosmos într-un, firește, macrocosmos. Ea spune că și un necaz mare poate fi depășit. Ea spune că în 1980 vor fi multe dificultăți dar nu poate analiza, momentan, nimic. „Va fi petrol?“ întreabă un belgian. „Eu fac o muncă plină de umilință“ îi răspunde ea. Pacea va fi mondială sau nu va fi. Ea propune ca fiecare om să-și ia răspunderea. Astrologa e cum se poate mai rezonabilă, mai lipsită de mister. La orele 15, întorc butonul la București: prima simfonie de Beethoven. Toate obsesiile sale melodice sînt deja prezente. Toate acordurile, toate temele viitoare. El prevedea totul din prima sa simfonie. Beethoven se prevedea. Nu se poate citi nimic fundamental în stele. Se poate, totuși, încerca să citești în tine. E singurul schimb curajos, misterios, irezonabil: toate stelele de pe cer pentru o stea certă din tine.

RADU COSAȘU ■

Mondo umano ?

Visul unei nopţi de iarnă

În mod deliberat n-am scris despre aceste lucruri în Anul Internaţional al Copilului care a fost 1979. Faptele mi se păreau prea grave, de neînchipuit, ca să nu fie denunţate oricînd ! Şi mai ales azi, cînd după trecerea anului copilului **s-au rezolvat** toate problemele lui. Astfel, solidaritatea, certă, ce s-a manifestat la nivel general, sumele strînse şi donate UNICEF-ului, noile iniţiative lansate **au elucidat** şi **lămurit** fondul chestiunii.

De pildă, **a dispărut** chiar şi ideea că dincolo de gratii pot fi azvîrliţi copii şi foarte tineri ! Şi astfel, cazul paraguayanului, în vîrstă de 17 ani, Filargita Speratti, mort în închisoare în timpul torturării, ar rămîne singular şi de domeniul unei triste şi nedorite, vechi, amintiri. Ca să nu mai vorbesc de situaţia lui Veneque Duclairon, haitian, arestat, la vîrsta de 11 ani, în 1969. Nu, nu este o greşeală de dactilografiere, corectură sau tipar ; Veneque a fost luat în 1969 într-un raid poliţienesc ce viza o manifestaţie a ţăranilor. Poate, deci, că şi Duclairon **a fost**, în fine, **eliberat** după zece ani, i s-au cerut scuze, s-a recunoscut abuzul şi i s-au dat despăgubiri. (Dar ce poate anihila durerea, tortura şi umilinţa deceniului de temniţă, culmea, fără judecată ?)

Pe lista ţărilor **ce utilizau** copios asemenea practici **se afla**, desigur, şi Africa de Sud. La 21 februarie 1979, ministrul justiţiei de la Pretoria recunoştea, fără jenă, în faţa parlamentului sud-african că 252 de tineri sub 18 ani — între care 25 de fete — fuseseră arestaţi, în 1978, în virtutea legii numite „Terrorism and Internal Security Act" — în fapt un document ce **oferea** posibilitatea concretă ca, de la culoarea pielii şi pînă la cea mai banală bănuială de luciditate şi realism în aprecieri şi opinii, orice om — tînăr sau bătrîn, bărbat sau femeie — să fie arestat, torturat şi deţinut zile în şir fără cea mai sumară judecată.

Întîmplarea prin care a trecut argentinianul Simon **poate** fi şi ea trecută sub semnul unui coşmar mai vechi, lung sau scurt, dar coşmar. Avea doar 20 de zile cînd mama sa **a fost luată**, împreună cu el, după care ea a fost transferată ilegal într-o închisoare dintr-un stat vecin iar el a dispărut fără urme... Ar mai fi de dezminţit faptul că acei liceeni din capitala unui stat african n-au fost masacraţi într-o bună zi a bravului An Internaţional al Copilului ! Şi ar mai fi de spus că UNICEF **s-a înşelat** amarnic cînd a spus că „15,5 milioane de copii sub 5 ani nu vor apuca, probabil, sfîrşitul anului 1979". Acţiunile declanşate **au contracarat** un asemenea holocaust.

Parcă mai erau asemenea **dezminţiri** dar le-am uitat pentru că atunci cînd m-am trezit din acest vis dintr-o noapte de autentică iarnă, la radio se transmitea o ştire — adevărată — că într-un oraş occidental, fiica unor imigranţi a fost supusă unui cumplit tratament de mai mulţi (falşi) apărători ai ordinii publice. Aşa mi-am revenit brusc şi mi-am amintit eă, uneori, sînt mai multe dezminţiri faţă de lucrurile ce (nu) trebuie dezminţite chiar şi într-un vis.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

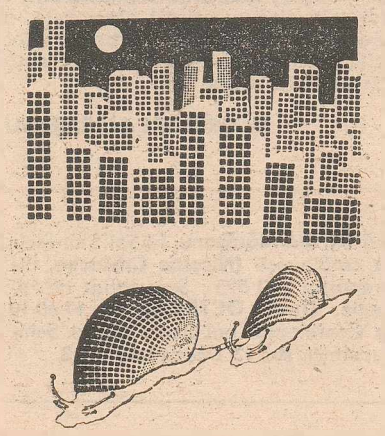

(Din „LUDAS MATYI" – R.P. Ungară)

1970 — 1979: un deceniu fructuos pentru ştiinţe, tehnică şi medicină

Deceniul anilor '70 — sintetizează într-un amplu documentar Agenţia **France Presse** — a însemnat, nu există în acest sens nici o îndoială, unul dintre cele mai remarcabile şi mai rodnice, atît pe planul ştiinţelor, cît şi pe cel al tehnicii şi medicinei. Nu numai pentru că acest deceniu a fost marcat de descoperiri majore pentru înţelegerea universului, a structurii materiei, a biochimiei omului — a apariţiei şi evoluţiei omului pe Pămînt — ci şi pentru sentimentul de încredere pe care l-a dat comunităţii ştiinţifice mondiale faţă de evoluţia progresului umanităţii, faţă de descoperirile importante ce se aşteaptă şi se anticipează de la anii ce vor veni. Cei ce trăim acum am asistat, într-adevăr, în acest deceniu, la o creştere accelerată a cunoştinţelor umane în diferite domenii, la veritabile descoperiri. Chiar dacă uneori, notează AFP, ştiinţa a ajuns mai mult să pună probleme decît să le rezolve...

Se ştie mai mult acum despre primii strămoşi ai omului, care datează din timpuri mult mai îndepărtate decît fuseseră imaginate pînă în prezent şi susţinute, bineînţeles, de argumentele ştiinţei. Biologia moleculară a avansat în descifrarea unor mecanisme intime materiei vii şi tot în acest deceniu s-a născut ceea ce a fost numit apoi „geniul genetic" — manipulaţiile genetice. Cunoaşterea universului a atins limite extreme în timp şi în spaţiu.

Pe planul „urcuşului" spre originile omului, preistoria şi-a prelungit durata cu aproape două treimi faţă de datele anterioare. Aceasta şi pentru că, în 1972, celebrul antropolog Richard Leakey a descoperit pe malurile lacului Rodolphe, un craniu vechi de 3 milioane de ani, iar în 1974, în estul Africii, a avut loc faimoasa descoperire a celei mai „bătrîne" femei din lume. „Lucia", care, la cele trei milioane de ani ai săi, reprezintă cel mai vechi şi mai complet schelet umanoid cunoscut pînă în prezent.

Deceniul care s-a încheiat va intra în acelaşi timp în istorie ca deceniul marcînd începutul revoluţiei biologice, odată cu descoperirile genetice care deschid perspective extraordinare, uneori — e drept — neliniştitoare, atît pe planul cercetării fundamentale, cît şi pe cel al aplicaţiilor. Datorită manipulaţiilor genetice, dintre care prima a fost realizată, începînd cu 1972, de către americanul Paul Borg şi colaboratorii acestuia, omul a dobîndit puterea enormă de a „domestici" bacteriile, reprogramîndu-le activităţile, prin modificarea codului lor genetic. Astăzi este posibil să se „comande" unei bacterii să producă o anume proteină sau enzimă, hormon sau vaccin. 1976 a însemnat pentru succesele biologiei anul realizării sintezei reuşite a genei globinei ; în decembrie 1977 a avut loc sinteza somatostatinei, iar în septembrie 1978 a fost anunţată sinteza insulinei umane. În 1979 o echipă de cercetători englezi şi două echipe de cercetători francezi au ajuns să obţină, prin intermediul unei bacterii, sinteza antigenei hepatitei B. Specialiştii sînt optimişti.

Pornind de la aceste rezultate cu totul notabile, se speră ca, în anii viitori, să se poată trece la fabricarea pe scară industrială a unor mari cantităţi de proteine animale şi vegetale, de vaccinuri şi antibiotice... Din nefericire, deceniul n-a putut trăi încă victoria deplină asupra cancerului...

Pe plan medical, afirmă AFP, unul dintre cele mai mari progrese ale deceniului s-a produs în domeniul diagnosticului prenatal, sector al medicinei în plină evoluţie, unde în prezent, datorită studierii anomaliilor cromozomice şi a unor maladii metabolice se poate stabili cu certitudine, nu numai cu probabilitate, diagnosticul. Deceniul '70—'80 va rămîne, de asemenea, deceniul naşterii, la 25 iulie 1978, la spitalul Oldham, din apropiere de Manchester, Marea Britanie, a primului copil în eprubetă, copil conceput în afara corpului uman şi reimplantat în stadiul de „morulă" de 8 celule în uterul matern.

În ceea ce priveşte universul şi spaţiul cosmic, descoperirile au fost aproape incredibile. După quasarii şi pulsarii anilor '60, în 1973 a fost descoperită prima „gaură neagră" în constelaţia Lebedei, formaţiune care ar reprezenta o materie atît de densă încît ar putea fi considerată chiar starea ultimă a materiei. Sau, aşa cum sugera Isaac Asimov, „modelul cel mai plauzibil al sfîrşitului sau naşterii unei treimi din Univers". Este remarcabil de subliniat în legătură cu această descoperire faptul că, din acest punct al cunoaşterii, studiul materiei stelare interesează de acum înainte într-o mare măsură pe fizicieni, care văd în Univers cheia fenomenelor pe care ei încearcă să le reproducă în laboratoarele lor. La acest stadiu de cunoaştere, infinitul mare se îmbină cu infinitul mic, pentru că, în esenţă, este vorba de a şti care sînt particulele fundamentale ale întregii materii. Pe acest plan, deceniul a fost marcat de descoperiri fundamentale atestînd existenţa unor formaţiuni care ar putea forma cărămida ultimă ce stă la baza oricărei materii. Odată cu descoperirea, în 1973, a unui nou tip de interacţiune între particule, interacţiunea uşoară, fizicienii reciştigă speranţa de a putea pune la punct o teorie unificată asupra interacţiunilor diferite, electromagnetice, gravitaţionale etc.

În ceea ce priveşte explorarea spaţiului cosmic, deceniul a început prin trimiterea succesivă a cinci echipaje de astronauţi americani pe Lună şi s-a încheiat prin zborul cel mai lung — 175 de zile — efectuat în 1979 de doi cosmonauţi sovietici în jurul Terrei. Explorarea sistemului solar prin sonde automatice — mergînd de la survolări pînă la aterizări pe Venus şi Marte, sonde pe Saturn şi Jupiter, la capătul unor periplu de peste 3 miliarde de kilometri, au permis să se afle despre sistemul solar mai mult decît tot ceea ce se ştia în ultimii cincizeci de ani. Este vorba despre existenţa unor mari vulcani, a unor văi profunde, despre vînturi de nisip atingînd viteze supersonice — descoperite pe Marte — ca şi o chimie nouă şi stranie, care lasă deschisă posibilitatea unei microbiologii marţiene. Venus şi-a confirmat caracterul neospitalier, cu vapori de acid sulfuric şi temperaturi de infern. Jupiter şi Saturn. — sau sateliţii acestora — şi-au dezvăluit, la rîndul lor, cîteva dintre secrete : noi inele pentru Iupiter, centuri de radiaţii pentru Iupiter şi Saturn, vulcani activi pe Io. Pentru prima oară, sondele spaţiale Pionere 10 şi 11. Voyager 1 şi 2, plecate de pe planeta Terra, au fost purtătoare de mesaje pentru eventualele inteligenţe extraterestre...

Dar dacă în cursul acestui deceniu la care facem atîtea referiri, omul a mers de cinci ori pe Lună, astru aflat la 400 000 de kilometri de Terra, tot el, omul, nu a coborît niciodată mai mult de cîteva sute de metri sub pămînt. La 20 octombrie 1977, cînd doi francezi, Jacques Verpeaux şi Gerard Vial, au „petrecut" în cadrul experienţei „Janus IV" 10 minute la 501 metri adîncime, în Mediterana, a fost considerat un record cu totul remarcabil, pentru că s-a dovedit că omul poate lucra la această adîncime, unde presiunea depăşeşte 40 de atmosfere.

În vara lui 1979, oamenii de ştiinţă sovietici au ajuns să străpungă, în apropiere de insula Kola, pînă la aproape 10 000 de metri, pentru a constata, că la această profunzime, temperatura este superioară lui 160 de grade, iar presiunea depăşeşte 1 000 de atmosfere. Aceiaşi savanţi speră să atingă, către 15 000 de metri, şi să descopere roci necunoscute în scoarţa terestră.

Descoperirile deceniului, mult mai numeroase probabil decît cele ce sînt consemnate acum ca demne să figureze într-o carte de aur a ştiinţei universale, acoperind zone de necunoaştere în faţa cărora mintea omenească şi-a pus permanent întrebări, rămîn încă datoare însă calităţii vieţii omului, mediului în care trăim, păstrînd în continuare suficiente resurse pentru a îndemna neliniştita cunoaştere umană spre descifrarea a noi şi noi taine. Dar nu mai puţin datoare pentru păstrarea celei mai adînci taine dintre toate, taina vieţii.

Africa, sinteză complexă a unor civilizaţii milenare

Vorbind despre arta statuară a Egiptului, Elie Faure spunea : „Statuile definesc aspectul permanent al Egiptului, opresc viaţa între stavile regulate, cu ele lumea începe şi se sfîrşeşte, aşa cum sfîrşesc culturile şi începe deşertul la hotarele mîlului". Este surprinsă în această observaţie grandoarea tăcută, închisă în sine a acestei arte care nu încetează să-i uimească pe comentatorii ei prin incredibilele sale creaţii ce poartă o pecete atît de personală.

Cui aparţine această civilizaţie fără asemănare ? Cărei zone de influenţă, cărui climat spiritual ? Care îi sînt înrudirile, predecesorii, urmaşii ? Nenumărate întrebări şi nedumeriri au dus la studierea intensă, pasionată a artei egiptene din clipa în care primii călători au descoperit. Cercetătorii mai noi, respectiv cei care elaborează, sub prestigioasa egidă a UNESCO, prima istorie generală a Africii, îşi pun cel mai frecvent întrebarea : care au fost întrepătrunderile, influenţele ce au avut loc între arta egipteană şi cea africană, respectiv între civilizaţia Egiptului şi cele care au înflorit în aşa-numita Africă neagră ? Deosebit de interesante ni s-au părut a fi răspunsurile date acestei întrebări de către egiptologul Jean Leclant şi africaniştii Ahmed M. Ali Hakem, Ivan Hrbek şi Jean Vercoutter, consemnate într-un număr recent din **„Le Courrier de l'UNESCO"**.

Aflăm din articolele lor fapte de un mare interes din trecutul mai puţin cunoscut al legăturilor stabilite între Egipt şi alte regiuni africane. Săpăturile efectuate de G. A. Reisner la necropola Kuru, din apropiere de Nepata, în aval de cea de-a patra cataractă a Nilului, au scos la lumină detalii senzaţionale în legătură cu o epocă mai puţin cunoscută din trecutul Africii. Este perioada care a marcat domnia în această regiune a regilor din cea de-a 25-a dinastie denumită — fapt foarte semnificativ — etiopiană şi care au realizat unirea Egiptului cu Senegalul. Cîţiva dintre aceşti monarhi, Peye, Shabaka, Taharka s-au făcut cunoscut ca stăpînitorii unui imperiu puternic, mentori ai unei civilizaţii înfloritoare. Pe vremea unuia dintre ei, Shabaka, Egiptul şi Sudanul reunite formau o mare putere africană. Simbolul acestei duble puteri, reprezentat prin doi şerpi, a fost găsit, în chip de emblemă tutelară, la statuile ce-i înfăţişau pe suveranii acestei dinastii. Privind imaginea statuii regelui Taharka eşti izbit de ciudata împerechere a elementelor egiptene şi etiopiene prezente în ornamentică şi costumaţie, ca şi în trăsăturile feţei. El poartă, alături de însemnul egiptean al dublei puteri, o calotă etiopiană strîns lipită de cap, iar masivitatea trupului şi trăsăturile evocă originea sa africană. Aceeaşi îmbinare de elemente egiptene şi etiopiene a fost relevată şi la faimoasa necropolă regală a acestei dinastii de la Djebel Barkal, ale cărei morminte cu înfăţişare de piramide, cu o siluetă subţiată mult către vîrf, amintesc în chip ciudat colibele satelor africane.

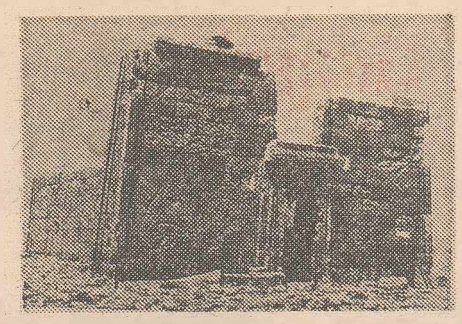

Templul Leului, datînd de la sfîrşitul sec. I î.e.n. şi începutul sec. I e.n., în Sudan, la Nâga — vechiul regat Meroe

Civilizaţia meroitică — dezvoltată în această regiune învecinată cu Egiptul şi al cărei nume se trage de la vechea capitală, Meroe, răscruce de drumuri comerciale şi centru al unei interesante sinteze de culturi — este obiectul unor cercetări pasionante. Numeroşi oameni de ştiinţă au astăzi ca obiectiv să dezlege taina încă nedezlegată a limbii vorbite în această arie şi, odată cu ea, să pătrundă secretele acestei civilizaţii care a lăsat urme atît de preţioase pe pămîntul anticei Nubii. Se ştie, de pe acum, de pildă, că unele procedee de turnare a bronzului şi prelucrarea fierului au fost răspîndite în întreaga Africă prin intermediul acestei zone de civilizaţie care, aşa cum afirmă egiptologul Jean Leclant, „sub podoabe de tip egiptean, prezenţe mai mult sau mai puţin constant, a rămas profund africană".

O trăsătură deosebit de interesantă a acelei epoci o reprezintă faptul că, în succesiunea domniilor, s-a remarcat o influenţă pronunţată a reginelor-mame, acestea instaurînd un fel de matriarhat de tip local şi determinînd o mare stabilitate a dinastiei. Nu este de mirare, deci, că în scrierile lui Strabon şi Pliniu este evocată o regină din această dinastie, care a condus cu o pricepere şi o hotărîre puţin obişnuite negocierile cu năvălitorii romani, determinîndu-i să renunţe la tributul cerut. Imaginea acestor puternice femei ale Africii ne-a rămas imortalizată într-unul dintre cele mai originale monumente din această regiune. Este vorba de Templul Leului, a cărui construcţie a început la sfîrşitul secolului I înainte de era noastră. Cele două siluete — a regelui şi a reginei — incrustate în piatra acestui templu sînt, lucru puţin obişnuit, egale în înălţime, exprimînd deopotrivă vigoare şi forţă combativă. Atunci cînd descrie viaţa acestor regine etiopiene voinice şi viguroase, atît de deosebite de plăpîndele şi delicatele soţii de faraoni, africanistul Ahmed Ali Hakem face o legătură între acest puternic matriarhat şi unele caracteristici ale conducerilor tribale din multe părţi ale Africii.

Dar nu numai această epocă a făcut legătura între Africa neagră şi Egipt. Nenumărate studii au relevat aria largă de răspîndire a civilizaţiei egiptene, cu deosebire prin arhitectura creată de acei primi geometri ai lumii, care au fost constructorii Egiptului, ca şi prin tehnicile de prelucrare a fierului, sticlei, papirusului, lemnului. Marele merit al actualei reevaluări a trecutului african este tocmai acela de a evidenţia un adevăr ce capătă tot mai multă audienţă, adevărul că Africa este o sinteză complexă de civilizaţii care s-au întrepătruns şi s-au influenţat reciproc de-a lungul mileniilor, fără a-şi pierde, prin aceasta, puternica amprentă personală.

MARIANA CEAUŞU ■

Pentru ca orașul să intre în normal, e nevoie să facem ceea ce-i normal:

Să curățăm zăpada!

Acoperit de zăpadă, Bucureștiul se poate imagina, mai ales noaptea, un imens pom de iarnă ; ca o planetă albă ! Zăpada iernii, știm de la bătrîni, asigură belșugul verii. Pe străzi, însă, îngreunează circulația, aprovizionarea, perturbează întreaga activitate. Un raid ca acesta, pe străzile Capitalei, îți încarcă bloc-notesul de multe fapte. Și pentru că, mai mult decît într-o situație normală, în aceste zile bogate în zăpezi, orașul în care trăim și muncim are nevoie de fapte, pe frontul deszăpezirii, al menținerii unei vieți și activități normale, iată-le, foarte puțin comentate :

● **O ADEVĂRATĂ CAMPANIE ALBĂ :** Viscolește de azi-dimineață. Pe o autocisternă cu lamă (32-B-2462), Aurel Grigorescu, șofer la Întreprinderea de salubritate, se retrage către garaj să predea utilajul schimbului următor, lui Gheorghe Chitoi. A muncit la deszăpezire 10 ore : în Piața Aviatorilor, Bd. Aviatorilor, Piața Scînteii și pe traseele mai principale din zonă. „Mîine, zice, mă scol la ora 4, la 6 sînt la garaj și iar la 10 ore la zăpadă. Noi, acum, sîntem în campanie, lucrăm zi și noapte". ● **LAPTELE COPIILOR, ASIGURAT :** Un autogreder, pe care se află un echipaj militar, compus din plutonierul Mihai Ionescu, soldat fruntaș Ionel Magda, mecanic, și soldat Marin Negoiță, asigură deszăpezirea unei bune părți din centura Capitalei, între pasajul Otopeni și Gara Chitila, drumul pe care pătrund în oraș o parte din autocisternele care transportă laptele. „Am intrat în obiectiv, zice plutonierul, azi la ora 12 și ieșim mîine, la ora 15". Acum este ora 22 ! ● **UNII AȘTEAPTĂ, PROBABIL, SOARELE :** În fața magazinului „Sora" a magazinului de menaj din strada I.G. Duca, redute de zăpadă. Cam multă, zic. „N-am prea ieșit să deszăpezim, mărturisește Elena Stănescu, responsabilă la menaj, e stația de troleibuz chiar aici în față și e multă lume. Dar mîine, precis ieșim la deszăpezire". Situații asemănătoare am întîlnit și la alte unități comerciale. De ce ? Se așteaptă oare concursul soarelui ? ● **ELIBERAȚI PARTEA CAROSABILĂ A STRĂZII :** Este apelul tot mai des auzit al Direcției circulație a Inspectoratului general al Miliției. Pe Calea Griviței, însă, autoconteinerul cu nr. 31-B-5612 stă abandonat, fără o roată, încurcă circulația, îngreunează deszăpezirea străzii. Aceleași greutăți le provoacă și unii deținători de autoturisme, care parchează pe străzi. Atenție, proprietari, aceste mașini pot fi ușor avariate ! ● **ÎNTREPRINDEREA, CĂMINUL DE NEFAMILIȘTI, STRADA :** În această ordine de prioritate acționează comandamentul de deszăpezire de la Întreprinderea de aparate electrice de măsură și industriale. La ora 21 și 30 de minute, pe inginerul Nicolae Juc, director comercial și președinte al comandamentului de deszăpezire, îl întîlnim dirijînd mecanicii de pe cîteva utilaje (mașini cu pluguri) care funcționează în toate cele trei schimburi. Acum, la deszăpezire, se află șoferii Radu Mircea, Dumitru Preda, Ion Colman. „Deszăpezim, cum vedeți, toate căile de acces în întreprindere, aleile din incintă, căile de acces la căminul de nefamiliști și, la fel, străzile din jurul întreprinderii. În schimburile doi și trei, am organizat echipe din cîte 30 de muncitori care, cu lopeți, asigură starea de normal a întreprinderii". ● **INTERESE ȘI INTERESE :** Ajuns în fața Școlii generale nr. 1, o fetiță din clasa a V-a îmi adresează următoarea întrebare : „Nene, dacă strîngeți toată zăpada, noi unde ne mai dăm cu săniuța ?" Se numește, am aflat, Ileana Oană, iar îngrijorarea ei a apărut după discuția noastră cu președintele comitetului de cetățeni. ● **MAI MULT SPIRIT CIVIC, MAI MULTĂ ACȚIUNE :** Pe strada Polizu, foarte multă zăpadă. La ora 20 și 30 de minute, un singur om era la deszăpezire : Andrei Bădulescu, inginer la Institutul de proiectare C.F.R. „Am scos, zice, zăpada din curte, iar acum degajez strada. Observ că sînt multe utilaje, dar cred că noi, cetățenii, trebuie să probăm mai mult spirit civic, mai multă acțiune, pentru că fiecare are o lopată în casă, iar dacă nu o are și-o poate confecționa dintr-o bucată de scîndură, cu care să împingă zăpada din curte și din stradă". ● **DE DOUĂ ZILE, LA DESZĂPEZIRE :** Mihai Udrea, șofer la Întreprinderea de salubritate, lucrează de două zile la deszăpezire, în Piața Scînteii. Cînd nu mai e zăpadă, lucrează în atelier, la reparații. Este, constatăm, un om deosebit de util întreprinderii. ● **ÎN FAȚĂ, LA „AȘCHIUȚĂ" :** Îmbrăcat cu o șubă groasă, nea Mircea Andreescu, vînzător de ziare din 1944, și-a întins taraba cu tot felul de publicații și strigă cît îl țin puterile : „Informația, Lumea, Contemporanul, Cronica ; ia Informația". Și bate din picioare și de sus cade ninsoare amestecată cu viscol. ● **PĂREREA UNEI VATMANIȚE :** Pe vatmanița Maria Mitran am întîlnit-o în Piața Sudului (Berceni), firește, în tramvai. Circulă pe linia lui „20", traversează, deci, Bucureștiul. „Acum, la ora 22 și 15 minute, zice, linia e degajată de la cap la cap, se circulă bine. Dar să vedem mîine, în zori !". În zori, am văzut noi, pe linia tramvaiului „20" se circula la fel de normal ● **GĂINĂ, DIN HÎRLĂU, DESZĂPEZEȘTE PE STRADA EMIL RACOVIȚĂ DIN CAPITALĂ :** Gheorghe Găină are 33 ani, e din Hîrlău, familia e în Hîrlău, dar el lucrează la Întreprinderea de salubritate din București. La cîteva minute după miezul nopții se afla pe un „Buceag" cu împingător, pe strada Emil Racoviță din cartierul Berceni. Și pentru că Petrică Urlățeanu, colegul său, avea un necaz cu un bolț de la plugul pentru zăpadă, Găină îi oferea ajutor. Cînd mai mergi acasă ? l-am întrebat. „La o lună, la două...", ne-a răspuns ● **LA FABRICA DE PÎINE ȘI BISCUIȚI BERCENI, ACTIVITATE NORMALĂ :** În zorii zilei de miercuri, 9 ianuarie, ne-am continuat raidul nostru pe străzile Capitalei. În fața Fabricii de pîine din Berceni, echipe de muncitori, coordonate de Vasile Radu, secretar cu probleme organizatorice al comitetului de partid pe întreprindere, lucrau la deszăpezirea căilor de acces. „La ora 4 și 30 de minute, ne spune Vasile Radu, șase mașini militare, conduse de militari ai forțelor armate, au transportat întreaga cantitate de pîine la centre. Noi le-am oferit ceai fierbinte și pîine caldă..." ● **PE STRADA GENERAL CERNAT :** Pe strada general Cernat este întuneric și multă zăpadă. Ce acțiuni ați întreprins pentru deszăpezire ? îl întreb pe Ion Căpătoiu, președintele comitetului de cetățeni și președintele comitetului organizației proprii a F.U.S. „Am trecut pe la unii dintre cetățenii de pe stradă și i-am rugat să participe la deszăpezirea curților, a rigolelor, a străzilor din jur. Unii au înțeles, alții nu. Astăzi, însă, convocăm comitetul și vom face o mobilizare totală, pentru că, uite, ne înconjoară nămeții. Necazul mai mare este însă că de o lună pe strada noastră nu e lumină. Am făcut rapoarte, a sosit o echipă de intervenții, dar nu se poate repara, au spus ei, că e deranjat un cablu". Chiar așa ? Dar cablul acela nu se poate oare... aranja ? ● **UN OM DE LA C.F.R. :** Ion Năvrăpescu, 54 ani, este șef de tură la C.F.R. Gara de Nord, unde activează de 20 ani. Să nu întîrzie la serviciu, miercuri, 9 ianuarie, a plecat de acasă cu două ore mai înainte. Lucrînd la siguranța circulației, în 34 de ani de serviciu nenea Năvrăpescu nu a întîrziat nici o secundă de la serviciu. Azi, de pildă, a sosit mai înainte cu o oră. Pe tabloul de trenuri întîrziate, însă, cam multe trenuri și-au anunțat sosirea cu întîrzieri de pînă la trei ore, unele. Cum acarul Păun nu mai e la macaz, vina întreagă revine doar macazurilor ! ● **OAMENI SE NASC CHIAR ȘI PE VISCOL ! :** În ziua de 8 ianuarie, pînă la miezul nopții, la Maternitatea „Polizu", aflăm noi de la medicul de gardă, Horia Pascu, s-au născut 16 cetățeni și cetățene ale României. Cea mai tînără are cîteva ore, este o fetiță a cărei mamă, Gheorghița Popa, din Câlinești (Argeș), a fost surprinsă de ia în București. Atît mama cît și noua născută (cum dealtfel și celelalte mame și ceilalți nou-născuți) se simt bine. Cei care asigură cale liberă salvărilor aici, la Maternitatea „Polizu", erau, la miezul nopții, mecanicii Aurel Păun, Alexandru Costache și chiar paznicul Constantin Ploscăru.

În loc de încheiere : rezultă deci că, prin efortul multor cetățeni, în ziua raidului nostru vreo 280 000 de bucureșteni, al multor conductori și mecanici de utilaje, al acțiunii energice de mobilizare și coordonare a tuturor activităților de deszăpezire, al comandamentului Capitalei, viața și activitatea s-au desfășurat în condiții normale, se desfășoară în condiții normale. Se impune însă, cum rezultă și din faptele de mai sus, o participare mai largă, participarea tuturor cetățenilor Capitalei la deszăpezirea străzilor, a rigolelor, a acoperișurilor și balcoanelor. Comitetele de bloc, comitetele de cetățeni, organizațiile proprii ale F.U.S. și mai ales deputații din respectivele circumscripții electorale trebuie să mobilizeze în continuare locuitorii Bucureștiului la această acțiune patriotică de masă.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Flacăra. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312. cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : Secția social-politică (**N. Gr. Mărășanu**, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) – 1 623 ; Secția știință-învățămînt (**Liviu Timbus**, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) – 1 606 ; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (**Nicolae Cristache**, Ilie Purcaru, Marga Nedelea, Mihai Pelin) – 1 618 1 787, 1 617 ; Secția cultură-cenaclu (**George Arion**, Adrian Dohotaru) – 1 619 ; Sectorul fotoreportaj – 1 595 ; Secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Catană) – 1 782, 1 621 ; Administrație : 17 78 82 și 17 60 10 – interior 1 783 ; secretar responsabil de redacție (**Tudor OCTAVIAN** – 17 60 10 interior 1 611) ; redactor șef adjunct (**Nicolae ARSENIE** – 17 60 10 interior 1 786) ; redactor șef – 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex : 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef : ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI

41 505